

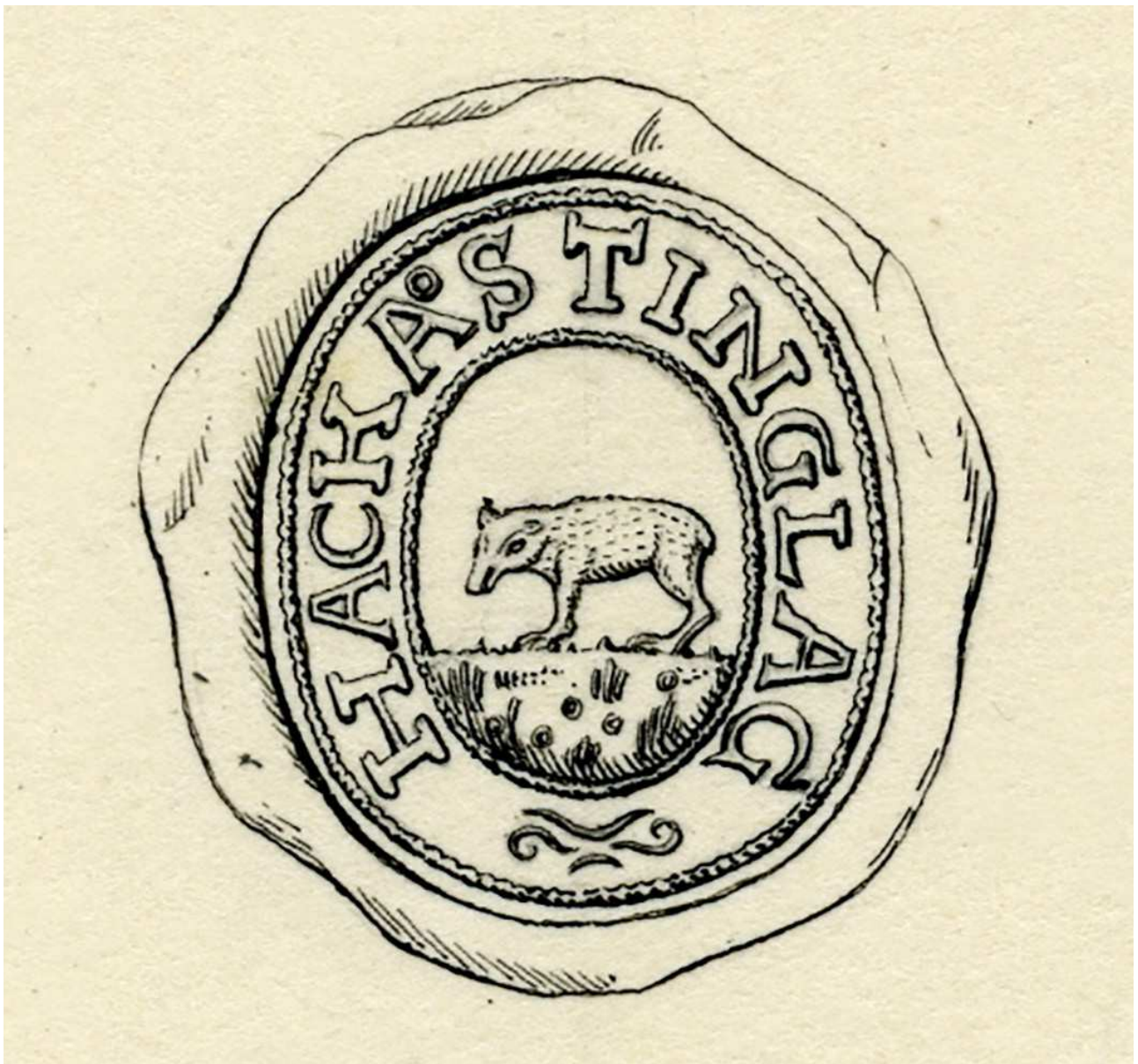

KÄLLOR TILL JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS HISTORIA
utgivna digitalt av Landsarkivet i Östersund och Jämtlands läns fornskiftsällskap

HACKÅS TINGSLAGS DOMBOKSPROTOKOLL

1649–1679

Redigerade av Curt Malting

KÄLLOR TILL JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS HISTORIA
UTGIVNA DIGITALT AV LANDSARKIVET I ÖSTERSUND
OCH JÄMTLANDS LÄNS FORNSKRIFTSÄLLSKAP

Hackås tingslags
domboksprotokoll
1649–1679

Redigerade av Curt Malting

Serien *Källor till Jämtlands och Härjedalens historia* består av fritt tillgängliga digitala utgåvor i pdf-format. De nås via Jämtlands läns fornskriftsällskaps hemsida, www.fornskrift.se, samt genom DiVA, www.diva-portal.org.

Serieredaktörer: Georg Hansson och Mats Göransson.

En förteckning över tidigare utgåvor finns i slutet av denna publikation.

© 2019 Curt Malting

Omslagsbild: Hackås tingslags sigill avtryckt år 1673. Efter avbildning i Svante Höglins arkiv, Landsarkivet i Östersund.

ISBN 978-91-984729-0-5

Innehållsförteckning

Förord	7
Inledning	9
Domboksprotokoll 1649–1679	11
Bilaga 1: Olof Olofsson Kopparslagares supplik ingiven till Svea hovrätt 19 augusti 1662.....	123
Bilaga 2: Svea hovrätts dom 15 december 1662.....	127
Förteckning över återgivna protokoll	129

Förord

Denna utgåva innehåller domboksprotokoll 1649–1679 från Hackås tingslag i Jämtland. Protokollen har med stor noggrannhet transkriberats och redigerats av Curt Malting. Undertecknade har bistått med kontrolläsning av vissa protokoll. Vid slutredigeringen av utgåvan har även Olof Holm medverkat.

I serien *Källor till Jämtlands och Härjedalens historia* finns nu domboksprotokoll utgivna för följande tingslag, utöver Hackås: Alsen 1649–1679 (redigerade av Curt Malting), Hamnerdal 1649–1700 (red. av Georg Hansson), Lit 1649–1690 (red. av Sonja Olausson Hestner och Monica Kämpe), Offerdal 1649–1700 (red. av Malting), Ragunda 1649–1690 (red. av Tobias Sundin), Revsund 1649–1700 (red. av Ingegerd Richardsson), Sveg 1649–1690 (red. av Marianne Andersson) samt Undersåker 1649–1700 (red. av Karin Bark).

Ytterligare domboksutgåvor är på gång.

Östersund den 21 mars 2019

Mats Göransson och Georg Hansson
Riksarkivet/Landsarkivet i Östersund
Jämtlands läns fornskriftsällskap

Inledning

Hackås tingslag omfattade fram till vårtinget 1679 de två socknarna Hackås och Näs i södra Jämtland. Hackås uppgick därefter i Ovikens tingslag och Näs i Brunflo tingslag. År 1650 hade Näs socken 18 byar med 45 hemman, Hackås socken hade 27 byar med 44 hemman (Historiskt byregister, ÖLA).

De äldsta bevarade domboksprotokollen för Hackås tingslag finns utgivna i *Jämtlands domböcker och landstingsprotokoll* 1–4 (Skrifter utgivna av Jämtlands läns fornskriftsällskap 3–5 och 12). Dessa tryckta utgåvor omfattar åren 1621–1648 med vissa luckor. Föreliggande utgåva omfattar protokoll från perioden 1649–1679. För åren 1657, 1658 och 1672 saknas protokoll.

Avskrifterna i denna utgåva är i regel gjorda efter originaldomböckerna i Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv i Landsarkivet i Östersund (ÖLA). När protokoll saknas i detta arkiv har i stället de renoverade protokollen i Svea hovrätts arkiv, i Riksarkivet (RA), använts som förlaga. Källan anges vid varje protokoll. Avskrifterna återges efter handskrifterna, men läsfel kan förekomma. Bruket av stora och små bokstäver samt interpunktion har i viss mån anpassats efter nutida praxis för att underlätta läsningen. Kursiv stil anger upplösta förkortningar. Kompletterande text i marginaler eller mellan rader har placerats på sin rätta plats mellan tecknen \/. När handskriften är skadad har rekonstruerad text satts med rak stil inom hakparentes []. Om texten inte kan rekonstrueras eller tydas, har den ersatts med ...[?]. Överstruken text samt anmärkningen "NB" i handskrifternas marginaler har återgivits endast i vissa fall. Paragrafnummer återges med fet stil, när de förekommer i handskrifterna. Av redaktören infogade uppgifter och kommentarer, som där ny sida i handskriften börjar, förtydliganden, tveksamheter etc., har satts inom hakparentes med kursiv stil.

Östersund i mars 2019

Curt Malting

Domboksprotokoll 1649–1679

Ting 17 maj 1649

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 108 – 111, ÖLA.

Anno 1649 den 17 maj höltz laga tingh medh allmogen i Hackåss, uthj befallningsmans förståndigh Pehr Ericksons närwaro. Nembden.

Pehr Oluffsson i Näckstad,	Morten Ericksson i Skinbergh, [läs: Sinbergh]
Oluff Pehrson i Näckstadh,	Anders Siulsson i Blädingh,
Larss Oluffsson i Grönwijken,	Jon Ericksson i Wijken,
Torsten Guteson i Åhlstadh,	Pehr Nilsson i Fäste,
Erick Christophersson i Fäste,	Oluff Siulsson i Bierme,
Erick Oluffsson i Gierde,	Oluff Enarsson i Sanne.

1. Oplästes landztingz beslut och acter.
2. Befallningzmannen wällachtatt Pehr Ericksson andrager allmogen att Kongzgårdz åker ligger en godh dehl osådd. Hackåssbönderne säger sikh aldrigh hafwa warit wahne att kiöra på be:te gårdh, uthan heilpa något till hussbyggiande medh nefwer och annat sådant. [fol.108v]
3. Befallningzmannen ahnhåller allmogen på commendantens wägna om de 100 såghståckar som osågat ähr och liggia widh sågen. Almogen begärde aff befall:n medh flijth, dem måtte dagh försättias, så willia de låtha opsåga bem:te ståckar till midsommare wedh bötter och afflöna sågmästaren till nöjo.
4. Hans Oluffson i Läiden fordar Pehr Mortenss i Bilstadh till rätta angående en siette part i Bilstadh som Pehr besitter och Hans Oluffsons näste bördh, dock chrono men icke böxlat. I sommar skal syn der å beskodas.
5. Oluff Kopparslager angifwer i rätten Nilss Oluffson, att hans son Oluff Nilsson \hafwer/ stadt sikh till lego och nu åtrass, tagit tienst på en annan städh.
Resolverades. Effter drengen icke ähr tillstädes befaltes fadren skaffa honom tillstädes på nästa tingh. [fol.109r]
6. Britha Nilsdotter ähr andre gången belägen[!] aff en soldat som ähr i Tysklandh, säger att soldaten hafwer lofwat sikh echtenskap.
R. Efftersom synden stor ähr och begången 2 gånger och ded andelige ståndet medh gemene man eij lijda kan, affsades att hon flyttiar sikh på en annor städh till des soldaten kommer, Gudh will, hijtt hemm i landet.
7. Torsten Torgotson framladhe en supplication förmäländes sikh hafwa giordt en wänligh samm medh sin broder Erick Torgotson uthj 2 ehrlige mäns närwaro, att Torsten skall och må

syta, \föda/ och skiöta bägges deras föräldrar i dödedagar för 3-parten i Sanne gården på lycka och fromma. Erick nekar här till icke, uthan begiärer sine uthlagde böxlepenningar. Torsten hafwer lefwererat på böxlan 7½ r.d:r uthi wärdh och penningar.

R. Torsten gifwer till öfwerflodh sin broder 2 r.d:r, dermedh \förentes de med handeband inför rätten/. Men händer så för nödh skuldh, att Torsten opgifwer sin anpart \till någon o-skyld/, så skall broderen Erick wara närmast till jordhen efftersom deras contract lyder.
[fol.109v]

8. Jon i Blekåss [läs: Bleka] klagar att tingzbåtn ähr aldeles förderfwat och uthruttin. Befall:n wäll:tt Pehr Erichson förhåller tinglaget att de uthan någon försummelsse skaffar sikh en ny båth innan kort tijdh tillgiörande, eller effter lagh bötha.

Allmogen begiärade kunna få dagh, så willia de kiöpa en \ny/ eller och så göra \en/ båth färdigh som cronones folck medh öfwerresa kunde.

9. Ehnar Oluffsson och Gulich Oluffsöner ford[r]ar effter 66 r.d:r länte penningar till sahl. Nilss Olufssons arfwingar i Hara. [I marginalen: Dat. 1607 handskrifft]

De 12 medh ländzmannen berättar att den sahl. mannen för medelst fattigdom måste uplåta all sin egendom och nycklorne sattes i döran. Morthen i Hara berättar ock att Enar och Gulick Oluffz sönners fadher anammade en wacker häst werderat och godh för 14 r.d:r.

R. Efftersom den sahlige mannen satte nycklarne j döran och gick ifrån alt dedh lösa. Huru godt i förråd fans ähr icke synnerligh bekänt, [fol.110r] uthan den ringa rätten medh migh dömbde att arfwingarne må wara frij för den gielddh och skuldh som fordras, effter han satte nycklarne i döran, oplät de löse och aff gick ifrån gården.

10. Jöns Larsson i Bergh fordrar på sin hustrus wägna och Jon Jonson fullmächtig aff Märith Oluffsdotter i Hodahl, effter 2 systerparter som deres swåger Oluff Pehrson i Dödre besitter. Oluff säger sikh hafwa \böxlat gården/, sytt och skiött sitt swärfolck uthj 5 ähr, item \berättas hafwa/ bekommit ded lösa i gården, och de andre syskon der emot \ringa/, finnes icke något breff om sytningen.

R. Effter h. K. M:ttz nådige resolution dömmes Jöns med sin hustru och Märith till sin anpart uthj gården, och betalar Oluff för sytningen 3 marker om året, belöper för dem båda 5 r.d:r, sampt 9 r.d:r böxle penningar. [fol.110v]

Blefwo inför rätten medh handebandh och sämio wälförente att Oluff Pehrson gifwer Jöns Larsson 25 r.d:r, korn 2 t:r 1 span. Item til enckian Märith 25 r.d:r. Och här med \sin odelsbördh och rätt afstå, skiöter frier och hemuler \under/ offta be:te Oluff Pehrson och hans erfvingar och effterkommande, födde som ofödde till ewärdelig egendom.

11. [Text saknas, resten av sidan oskriven.] [fol.111r]

12. Oluff Pehrsson i Nächstadh lät opbiuda ett tunland jordh ibidem belägen, 3 gången, begärer och proff.

13. Carl Andersson och Oluff Jönsson begärer en syn på Sandegården som Christiern besitter.

14. Larss i Fåker fullmächtig på någre små barns wägna, begärer ett proff i Månstadh. Säger barnen wara skiedt förnär förmedelst den gångna synen i fiordh emillan Kongznäss och Månstadh mannen.

Ting 22 juni 1650

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 137v – 139, ÖLA.

Anno 1650 den 22 junij höltz laga tingh medh almogen i Hackås tinglagh, närwarandes h. K.M:ttz befallningzman ehrlig och förståndigh Pehr Erickson Niure sampt de 12 edswohne lagrättesmän.

Pehr Oluffsson i Näckstadh,
Oluff Pehrson i Näckstadh,
Oluff Enarson i Sande,
Erjck Cristopherson i Fäste,
Jon Erickson i Kyrckbyn,
Anders Nilsson i Giäle,

Morten Ericksson i Sinberg,
Oluff Siulson i Bierme,
Oloff Pehrson i Wij,
Torsten Gutson i Olstadh,
Lars Ericksson i Fåker,
Pähr Nilsson i Fäste.

§1 saknas i originalprotokollet. Här återges motsvarande paragraf i den renoverade dom-boken: Svea hovrätt, Advokatfiskalen Gävleborgs län E XI e:3133, fol. 561v-562v. RA:

1. Framkom för rätten archlijmästaren på Frössöö skantz Anders Oluffson och beklagar sigh huru så som han illa beklagat ähr hos hen:s Kungl. M:t aff twenne sine landbönder Torsten Bengdtson och Oluff Jonsson i Kongznäset, genom deres supplication.

Först att han skall hafwa genom orätt berättelse förwärcat sigh h. K. M:ttz donationsbreff på be:te bönders hemman, thedh han skulle hafwa föregifwit, deras hemman wara chronejordh, som de elliest förmehna sin gamla odel att wara. Sädan att de och hafwa sigh beklagat, dedh han skulle hafwa ifrån sigh tagit sine gamble Dannmarckz och Norriges konunge breff och document på be:te hemman. För thed tredie, att han skall hafwa dem och olageligen drefwit aff gården så att de sädhan icke hafwa haft så mycket de kunde luta sitt hufwudh under. Och för dhed fierde, att han ock skall hafwa förringat jord[en] medh wanbruuk den tijdh han der widh warit hafwer [fol.562r] så att hon skall hafwa tagit stor afsaknat. Begiärandes fördenskuldh rättens rättwijsa skotzmål och sandfärdige wittnesbördh här om.

Här till swarar tolfften samptelige sigh ej annat hört eller förståt hafwa, ähn att Kongznäset hafwer warit gammal cronejordh, och att befallningzmännen under thet danske så wäl som thed swenske regementet uthlagorne ther aff för chronehemman altijdh opburit hafwa. Sädan att deres documenter och breff ähre på ett allment landztingh som höltz i Brondflodh 1648 den 22 novemb. aff chronones betiente handfångne och i landzens kijsta förwarade den tijdh archlijmästaren effter h. K. M:ttz donationsbreff tillträda hemmannen, För thed trdie bewijses att archlijmästaren hafwer oplåtit och undt Torsten dedh åhret, nembl. 1649 fyra mälingar åkerjordh att såå, tu ladu angh att slå för sigh sielff och fäm ladu angh att slå till helfften. Thedh och Torsten sielff in för rätten bekiende så affskiedat wara. Item att enckian som den andra gården medh sin son besuttit hafwer, ähndå i gården qwar såte och hadhe sigh uplåtne aff archlijmästaren två mälingar åker att såå, och dess föruthan en lithen åker sunnan siöö wijken. Item som oftast blifwit undsatt medh victualie partzenter till sitt egit oppehälle, och foder till creatures behoff. Och för thed fierde att hemmanen ähre heller förökadhe och förbättradhe medh någre tiunnelandh åker och laduängiers slotter, som dher till förmedelst uthäradz nämnd och syhn, lagligen wunne ähr, thet och profmännernes wittneskrifft uthwijser, dess för uthan ähr och den ene gården, der uthi han bor, icke uthan sin store [fol.562v] bekostnat medh wackra innanbyggnar en god del förbättrat.

[Vol. A I:3, fol.138v]

2. Halfwar Pehrson j Rockstadh fordrar Oluffson [bör vara Oluff] Pehrson i Näckstadh i rätta, kärandes effter en broderpart (som är 5-part 1 tundlandh/ i Näckstad, som Halwars styf-fader hafwer bortsåldt för 30 r.d:r be:te tundsädh. Nu qwiällier styffsonen sin faders jorde-

kiöp, medh modrans ja och samtyckio. Hafwer opburit halfwa penningar och de andre reste-
rande penningar till kyndersmässo \skall lefwereras/.

Stältes under rättens betä[n]kiande.

~~R.~~ Oluff Pehrson och styfsonen Halfwar förlicktes tillijka medh sin styffader Erickson
Pehr der om detta för berörde kiöp. Blefwo medh handebandh inför rätten förente att be:te
kiöp må stå och blifwa som giordt är.

Begärte opskoff till nästa tingh. Remitterat.

3. Hans Oluffson i Lägden för oqwädins ordh i[n]för rätten, penningar 3 *marker Tingmåla
balken*, rättens ensack.

4. Jon Erickson i Giäle klagar att Hans Oluffson i Lägden hafwer giordt sikh någon skadha
i skougen i dedh han skal slagit något höö honom ifrå.

Blef afsagdt att syhn skall dem emillan hållas. [fol.139r]

Morthen Pehrson i Kårgårdh låther opbiuda be:te Kårgårdh den wästre, förste gången, till näs-
te arfwingar.

Ting 19 september 1650

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 147r – 148r, ÖLA.

Anno 1650 den 19 septembris höltz laga tingh medh allmogen uthj Hackåås. Nährwarandes h.
K. M:ttz befallningzman ehrligh och wäll:tt Pehr Erickson Niure, sampt de 12 edsworne lagh-
rättesmän.

Pehr Olufsson i Näckstadh,
Oluff Enarsson i Sande,
Oluff Pehrson i Näckstadh,
Torsten Torgotson i Olstadh,
Lars Oluffson i Grönwijken,
Jon Erickson i Kyrckiebyn,

Pehr Nilsson i Fäste,
Morten Ericksson i Skinbergh,
Oluff Siulsson i Bierme,
Lars Erickson i Fåker,
Erick Christophersson i Fäste,
Pehr Jonsson i Hwinälfwen.

1. Pehr Jonsson i Hwinälfwen giorde sin 12[*mans*]jedh.

2. Effter såsom en stor oreda är medh tingz och uthlagornes budh, hwilket aff en part blif-
wer nederlagt, tillspordes allmogen på hwadh sätt den rådeligaste kunde affgå, anten medh
budhkafla eller gå by ifrån by.

Altså bleff enhälleligen samtyckt och uthlofwat att en i hwar sochn blifwer tillnempd som
dirigerar lijka som en skiutzskickare. Lofwade willia den samme betala, två skillingar aff
man. Hackås: Essbiörn i Bilstadh, Näs: Torsten Torgotson. [fol.147v]

3. Morthen Oluffson i Hara bleff sackfält till 3 *marker* för oliudh.

4. Morthen bleff saakfelt till 3 *marker* för ohöfwickz snack inför rätten.

5. Oluff Pehrsson på Kiälen saakfält till 3 *marker* för stämpning.

7.[!] Jon Jonsson Ålstadh saakfält till 3 *marker* för lijckt rättens ensaak.

6. Torsten Torgotson i Åhlstadh framträdde och begärte aff rätten att han kunde få inlösa en half part aff den gårdh som Jon Jonsson \ib./ brukar och ærfft hafwer i be:te Åhlstadh, och är skiptat gården för några åhr sedan. Torsten hafwer skiptat gården den halfwa delen i tu och lagdt under tu mantal. Nu will Torsten att Jon skall hielpa sigh medh tyngzel eller oplåta sigh den halfwa delen för pening:r. Bleff kiändt och affsagdt, efftersom Torsten medh sin medhlagare å den ene halfwe gården så bydt och lagdt under tu mantal och låtit inskrifwa uthi mantalet, \må wara som bydt är./ Altså behåller Jon sin halfwe arfwepart. Torsten begärer sökia landzhöfdingen på ett landztingh.

Remitterat.

[fol.148r]

8. Lähnsman angifwer i rätta att en ung drängh Jon Jonsson i Tramstadh hafwer belägrat en tös Ingridh Zachariasdotter i Östbergh och aflat barn medh henne. Der till han eij nekar. Tillspordes honom om han rätte barnfadren är. Frågades om han will samtyckia tösen till ehta. Eij eller lofwat någon ächtenskap.

Effter som Jon will eij samtyckia tösen till ähta, derföre bleff han dömp't til 40 *marker* effter dedt 4 cap. *Giftemåla* b.

Hafwer förljckt tösen, dedh hon sielff inför rätten bekiände.

9. Per Nilsson i Tonwågen för laga stembningh, 3 *marker* försummelse.

Ting 27 maj 1651

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 183r – 184r, ÖLA.

Anno 1651 den 27 maji höltz laga tingh medh allmogen uthj Hackås. Närwarandes ehrlig och förståndigh Jon Jonson Bergh uthi befallningzmannes ställe, sampt de 12 edswohrne lagrättesmän.

Pehr Olufson i Nächstadh,
Pehr Nilsson i Fästadh,
Oluff Pehrson i Nächstadh,
Lars Erickson i Fåker,
Jon Erickson i Kyrckbyn,
Pehr Jonsson i Hwinälfwen,

Morthen Hindrickson i Skinbergh,
Oluff Siulson i Bierme,
Torsten Torgotsson i Olstadh,
Oluff Enarson i Sanne,
Erick Christopherson i Fäste,
Lars Oluffson i Grönwijken.

1. Brofougden Jon Halfwarson angifwer i rätta dhed allmänne wägen emillan Hackås och Nääs sochn finnes en stoor del wara oduchtigh och begärte att den skyldige måtte plichta som lag förmår. Wägarne ähre synte aff tafwer inspektoren och någre 12män som wittne den wara odugeligh.

Hoffz män, Fäste män, Salums, Skiede, Nächstadh saakfälles till 3 *marker* att de ransaka måtte hwilken bygd eller obygd hafwer, den brotzlige straffas. \Ransakningh till första wårdagh./

Monstadh, Kongznäsetzmannen och Kiel Oluffsgården den honom brukar. [fol.183v]

Fåkersmannen lofwade willia wäl tillpynta wägen wäster om ägorne till medsommahrtidh widh plicht som lag förmår. Målungzwägen lofwades medh första \den/ giöra färdigh. Desslijkes wägen åth Hara.

2. Bleff affsagdt att ungdomen som hafwer tagit sigh den owana före och tagit sigh före och giordt en \genstigh/ ny wägh öfwer Hoff's ägerne \till kyrckio/ bredwidh allmenne wägen alfwarligen förmant medh högsta straff och bätter tillgörande, som effter denne dag någon o-skiäl på be:te äger drifwer.

3. Fendricken m. Anders Harde fordrar Pehr Oluffsson fullmächtig i Nächstadh, Oluff Pehrson ibidem [*i rätta*] \på/ deras medhlagares [*wägnar*] som brukar Salums ägerne under sine gårdar, hurules de medh rätta äre tillkomne, effter som Salums lägden är chrone införd i jordboken, och fendricken brukar chrone parten i Salum. Framladhe Harden kongens breff i Danmarck \daterat Helsingborgh 1582/, af des inneholdh att fougden Hans Påfwelson hafwer bydt Bye gården uthi Saloms lägden, att Salom skall wara lijka j wärdhe till uthsäde.

Altså emädan den ringa rätten kenner sig oförmögen ogilla \något therä/ huarken konghe breffwet eller domen, och ingen håller sigh syntes willia gifua uthan til högre rett *protestera*, tilstaddes at dhe efter sin begäran *thet* sökia måtte, men för änn domhafuanderne *thet* understodhe til at wäga, tilbödhe \the/ sigh \til/ itt wänligit contract och enighet, huilket och inför retten skedde i så måtto at dhe sielfua ogill gjorde sin dom, och gilladhe konge breffwet som Harden hadhe. [*fol.184r*]

Dher emot framladhe Pehr \Oluffson/ i Nächstadh ett wählbeseglat pergementz breff och lagmansdom daterat 1450 att halfwe Saloms längde lyder under Pehr Oluffson och hans medhlagare som dedh inneholder och uthwijsar.

Efftersom doom och kunngereff der å gifwen. Domen lyder att Pehr Oluffson och hans medlagare på halfwe Salom och kunngereffwet att Salom skall wara lijka räknat emot Bye, 7 th:r och Salomslägden sås 2 th:r, kunde den ringa rätten icke annat fälla, ty doom och konunngereff der å gifwin. Då begärde weder parterne sökia höge öfwerheten, ty wij kunde konunngereff och laghfängin dom ej ogilla. Inför rätten hwar andra expenser och skadhan stå, begärte Harder dee som saken tappar.

På samma dagh wordo de förente medh segel och contract \underskreffuit/ dess innehåldh att fendricken behåller lägden uthan något widlyffigt expens.

[*Ovanstående § 3 har följande lydelse i den renoverade domboken (i Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, Gävleborgs län) E XI e:3134, fol. 623v:*]

[2] Fendricken Ander Harder fordrar Pehr Oluffson j Nächstadh och Oluff Pehrsson ibidem i rätta, fullmächtig på sine medlagares wägna, och tillsporde dem igenom hwadh rätt de tillkompna äre, bruka hwar sitt stycke angh uthj Salums lägde under sine gårdar, som dock chrone är, och i jordhboken införd. Säge sigh hafwa en lagmansdom daterat 1450, hwar med de hafwe sigh hållit, hwilken och oplästes. Der emot framladhe fendricken Harder Konungens bref aff Danmarck, daterat Helssingborgh 1582. Dess innehåldh, att fougden Hans Påfwelsson under de danske, hade bytt medh Kongen sitt odel Salumslägden, uthj Bye gården, som på den tijdh war chrono räknat uthsäde 7 t:r och sådan lätt införa Salumslägden igen för chrono, angifwit bäggie gårdernar wara lijka till uthsäde, och nu kan icke mehra såås på Salomslägden än 2 t:r.

Efftersom fendricken är donerat Salomslägden aff höge öfwerheeten, will han sökia cronones gagn och bästa, hwarest de 5 t:rs uthsäde liggia, anten i be:te lägde, hwar dee der icke finnes, må fougden hafwe orät angifwit bythe. War och dom i saaken begärandes, anten kongereffwet eller dommen skulle gillas. Altså emädan den ringa rätten känner sigh oförmögen ogilla något therä och ingen heller sigh syntes willia gifwa, uthan till högre rätten att *protestera*. I medler tijdh ingingo the ett wänligit contract och enigheet, som deth j bookstafwen innehåller och förmåler, någre aff ägesmännen det giort hafwer.

Ting 10 december 1651

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 219v – 220r, ÖLA.

Anno 1651 den 10 decemb. höltz laga tingh medh allmogen uthj Hackås. Närwarandes befallningzman ehrlich och wäll:tt Pehr Erickson Niure, sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

[*Nämdeännens namn saknas*]

1. Fendricken Anders Harder klageligen tillkänna gifwer thed Jöran Hansson och Hans Hansson j Legden, Hans Oluffsons sönnner, hafwa kommit on nattetijdh medh spänd och ladde byssor, ropt och maant sigh uth på marcken. Då affrådde fendrickens hustru honom, och drogh op fönsterbräden och stängde döran till. Hans Oluffsons dotter kom rännande medh det samma och badh fendrickens pijga gå in till honom, att han icke will achta dem, ty de äre druckna. Jöran och Hans nekar sigh icke hafwa gådt medh berådt modh, hwarcken tänckte eller will skadha göra honom eller folcket, uthan ropte på lustigheet. Byssan är opfunnin uthi en ladu straxt widh fendrickens gårdh [*fol.220r*] och låg ladd. Fendricken öfwerlyggar dem huruledes de om natten ropat hafwer, och de säga sigh alt på lustigheet giordt, och icke till något argt. Fäste och lagh att de å näste tingh sigh befrija sielff tolfte, hwarcken skadha willia göra eller sökia.

2. Jon Larsson i Sande låther opbiuda en sytningzskriffit förste gången, Märit och Malins Jonsdöttrars arfwepart.

Ting 30 augusti 1652

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 228v – 229r, ÖLA.

Anno 1652 den 30 augustij höltz laga tingh medh allmogen j Hackås. Närwarandes befallningzman ehrlich och förståndigh Jacob Christophersson, sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

Pehr Oluffson i Nächstad,	Morthen Erickson i Sinnbergh,
Oluff Pehrsson i Nächstadh,	Oluff Enarson i Sanne,
Oluff Siulsson i Bierme,	Erick Christophersson i Fäste,
Torsten Torgotsson i Olstadh,	Lars Erickson i Fåker,
1. Oluff Pehrsson i Wij,	Pehr Jonsson i Hwinelfuen,
Lars Oluffson i Grönwijken	2. Jon Pehrsson i Ålstadh.

[*I marginalen:*] 1, 2: g[j]orde sig 12-mans edh.

1. Wardt effterfrågat om chronones uthlagors ährläggande för det förra åhret må wara clare-rat. Då swarade allmogen föga rest finnas i tinglaget.

2. Förmantes allmogen om sine wägars bebyggande.

3. Derhos allmogen förmantes att ingen dristar sigh reesa någon förbudin wägh åth Kopparberget, allenast till den rätta wägen der tullen åhr förordnat på wisse ställen.

4. Oluff Oluffson i Ohlbergh bleff saakfält för tresko för tinghz försummelsse \lageligen stämbdh/ till 3 marker.

5. Lähnsman Jon Jonsson begärte en syn emillan Bierme Wästergården och Kappgårdzmannen nästkommande währdagh, att hwilken dhera som synen tappar skall den andre wedergälla medh kost och taringh som der oppå användas skall. [fol.229r]

6. Jon Jonsson, lähnsman i Hackås, fullmächtig på hustru Ingebor, sal. Anders Pedersons j Skiede, andrager i rätta thet hennes *salig* man hafwer sigh tillpantat någre \lægder/ aff åthskillige sigh tillräcknat ägesmän i Salums \lægde/, och nu ingenthera kune henne frija eller frälsa på be:te ägor, emedan som ägorne will henne ifrån gånga. Bleff altså aff den ringa rätt affsagdt att hwar gånge till sin fångeman, att han igen bekommer sine uthlagde pante pening:r och de andre sökie sine ägor.

Ting 6 juni 1653

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 265r – 267r, ÖLA.

Anno 1653 den 6 junij höltz laga tingh medh allmogen i Hackåås. Nährwarandes befallningzman ehrligh och förståndigh Jacob Erichsson sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

Morthen Erichsson i Sinbergh,	Oluff Pehrsson i Nächstadh,
Oluff Enarsson i Sanne,	Oluff Siulsson i Bierme,
Torsten Torgotsson i Ohlsthadh,	Lars Erichsson i Fåker,
Pehr Jonsson i Hwinälfwen,	Lars Oluffsson i Grönwijken,
Jon Pehrsson i Ålstadh,	Erich Christophersson i Fäste,
Erich Oluffsson i Giähle,	Oluff Jonsson i Wählom.

1. Erich Oluffson i Giäle och Oluff Jonsson i Wählom affladhe sin tolffmans edh medh handh å book.

2. Oplästes h. K. M:tz uthgångne placat om myntet.

3. Oplästes den Kungl. hoffrättens breff angående den mördaren Hans Johansson, hwilcken prof[c]lamnerat ähr öfwer hela Swerige, der han kunde antastas, skulle den få sin rättmätige betahlning.

4. Effterfrågades \hos/ allmogen hwilke de ähre som hafwa rest medh sin kiöpenskap åth Kopperberget och undan stuckit sigh på wägen och rest Tängers tullplatz förbij.

Angaff tolfften att några aff bönderne hafwa rest åth Dalornar medh sine wahrur och bytt wahrur i wahrur i Dalornar och icke kommit in till staden och ährlagdt sin tull. Pehr i Hoff och hans lagzmän hwilka hafwe rest till Fahlun, skola möta på näste landztingh.[fol.265v]

5. Desse effterskreffne

~~Oluff Enarsson i Sanne, Jon Larsson i Sanne, Erich Gutsson i Sanne~~

ähre lageligen stembde i skiutzfärdh och icke hafwa i rättan tijdh, uthan försummat, saakfälles the hwartera till [forts. delvis överkorsad.] sine 3 marker effter det 3 cap. ting. b. att dhe äre skyldige i beredskap, skontes denne gången.

6. Fendriken Anders Harder begerer en syhn till sin gårdh Leigden skougen att ährfahra, till nästkommandhe höst, det och honom effterlåtit bleff.

7. Oluff Andersson i Blädingh skulle gifwa sin faderbroder Olof Siulsson i Skarpåsen för hans fädernebördh och odel i be:te Blädingh och honom kunde l[ä]ttnas, bådhe i huus och jordh fäm r.d:r. Hwar om dhe handslogos inför rätten.

8. Wardt omtalt att almogen i Nääs skulle wederläggia färije man i Wallesunde sin löhn åt hösten.

9. Jon Larsson i Sanne opbödh en syttningskrifft andre gången. [fol.266r]

10. Erich Oluffson, Nilss Andersson, Jöran Hansson j Gääle klageligen tillkiänna gaff huruledes Oluff Erichsson i Sahlum hafwer tillfogat sikh en stoor oförrätt, i det han hafwer låtit opgårdä en ny giärdzgärdh uthan laga dom, icke willia achta de gamble haga stoo, hwilka aff ålder byarne emillan för råå och röö åthskildt hafwer, och det icke achtat, uthan fast långdt, uthan om rååmärckning den opgiälat och tillwällat sikh någre små engier och nyttigheeter, hwilket emot deres syhnebrefv aldeles sträffwar och i bookstafwen innehåller. Hwar till han eij neka kunde.

Ärendet stältes under den nedrige rätten, då kunde han icke befrian, uthan emädan han olageligen flött sikh en ny giärdzgärdh inom gamble haga stoo och sikh tillwällat. Saakfälles han derfore till 40 marker för wäldzwärkan effter det 28 cap. Kong. b. och 27 cap. byg. b. Dock skall hans nye haga oprijswas och omkullslås och föllia sådan effter brefwens innehåldh gamble haga giärden.

11. Oluff Oluffson i Rixsiöö låther opbiuda bådhe Målingärderne förste gången. [fol.266v]

12. Oluff Andersson i Blädinge giorde kiöp medh sin broder Pehr Andersson i Blädinge om hans fäderne jordh ibidem belägen en broderpartt honom kan lottnas bådhe i huus och jordh, med alle tillägör i wåto och torre. Och gaf han sin broder Pehr derfore medh handsträckningh inför rätten tolff r.d:r. hwarmed de aldeles till fridz åthskilde äre.

13. Lähnsmanz wäl:tt Jon Jonsson fullmächtiggiordh aff her Jöns i Bergh, kärandes till Oluff Oluffson Kopparslagare effter ett paar förgylte kraga näbbar som her Jöns swärfader, her Hans i Raffwen månde honom uthj \sidste/ feigden till förwahrungh i Rödöhn lefwererat. Tå swaradhe Oluff medh en sin inlagu, sikh hafwa tagit be:te näbbar och dem skulle förwara, men emädan han på sochnes gagn och bästa förordnat war reesa in till Rödön der general Flemmingen och öfwerstar lågo i quarteer, hafwer en swänsk corporal lydt på deres taal, och det kundgiordt \sådan/ sin zerchiant, hafwer han \honom/ ifrån sikh tagit en pungh der uthi lågh en rijckzdaler och näbbarne såsom och hans kljffslider, det han och straxt openbarat hafwer, när han kom hemm alt detta wara tillgångit, hwilket Erich Oluffsson i Giäle wittnadhe, och nu räcker Jon Jonsson på her Jöns wägna rätt [fol.267r] förlijka som han skulle hafwa dem bordtdölt be:te näbbar. Den andre Oluff swär och säger att de tillijka medh hwadh mehra han i byxsäcken hadhe bleff aff fienden sikh ifrån tagin.

Oluff framträdde med sine währningzmänn sig sielff siette, der ifrån befrija hwilka får och presentera sikh. Oluff Pehrsson i Nächstadh, Lars Oluffsson i Grönwijken, Erich Oluffsson i Giäle, Jon Larsson i Sande, Anders Erichsson i Korgiärdh.

Men her Jöns fullmächtig slår sikh ifrån, och skiuter till her Jöns om han eden aff dem äskar. Remitterat till Bergh och her Jöns står honom sielff till rätta.

Her Jöns äskar edhen, att Oluff skall sikh sielff siette befrija ifrån det han honom påwijter å nästa laga tingh.

Ting 22 december 1653

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 289r, ÖLA.

Anno 1653 den 22 decembris höltz laga tingh uthji Hackåås. Nährwarandes ehrligh och well:t Pedher Eriksson Niure uthj befallningzmannens wäll:te Jacob Christopherson ställe och efftersskrefne sutto i rätten, nembl.

Mårtten Ersson i Sinbergh,
Oluff Persson i Nächstadh,
Oluff Enarsson i Sande,
Thorsten Torgotsson i Olsta,
Oluff Siulsson i Bierme,
Lars Olufsson i Grönwijk,

Erik Christopherson [*i Fäste*],
Lars Ersson i Fåker,
Per Joensson i Hwijnälff,
Erik Olufsson i Giäle,
Oluff Joenson i Wåle,
Joen Persson i Olstadh.

1. Oluff Pedhersson i Nechstadh för suarslösa emot Jöran i Hoff om wijtesmål ahnrör-
ande[?] kyrckiotijonden. Saakfelt effter dedh 33 cap. aff Tingmåla balken till 3 marker till tre-
schiffes.
2. Fendricken Anders Harder opbiudher förste gången Per Nielssons gårdh i Nächstadh.
3. Swän Larsson i Sande opbiuder een sy[t]ningz skriffit trijdie gången.
4. Oluff Olufsson Kåpparslagare i Nääs ahnställte sigh för rätten medh sine laghgierdmän,
att befrija sigh ifrå dedh samlige[?] rychte som kyrckioherden h:r Jöens uthj Bergh honom
pålagdt hafuer, neml. om tuenne stycken gullnåbbor som Oluff för hans suärfadher h:r Hans i
Rafuen [*Ragunda*] borthdöllia skulle. Så alldenstundh be:de h:r Jöns honom till tinget citerat
hafuer, och nu hwarcken han heller hans fullmechtige som saaken agera skulle tillstädes ähr.
Dy kundhe ährendet icke till någon ändtemåhl ledhas, uthan h:r Jöens saakfeltes effter dedh
33 cap. aff Tingm.b. till 3 m:r treesch.

Ting 22 juni 1654

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, fol. 10v, ÖLA.

Hackåås tingelagh.

Anno 1654 den 22 junij höltz lagha tingh, Nährwarandes befallningzman well:te Jacob
Christophersson Steenklyfft och efftersk:ne sutto i retten, nembl.

Mårtten Ersson i Sinbergh,
Oluff Enarsson i Sanda,
Per Joensson i Huijnälffuen,
Oluff Joensson i Wåle,
Erik Olufsson i Gierdhe,
Erik Thorgutsson i Sandhe,

Larss Ericksson i Fåker,
Thorsten Torgutsson i Olsta,
Joen Persson i Olsta,
Lars Olufsson i Grönwijk,
Erik Christophersson i Fäste,
Erich Persson i Bierme.

1. Erik Persson i Bierme och Erik Thorgutsson i Sanda blefue satte i tolfmanne nembden
och aflade sin eedh å laghbooken, att dee uthj samma sitt ombetrodde embete retrådigh finnas
och wara skall.

2. Efferskr:e hafua medh treesko förhullit sine uthlagor för 1653 till denne tijden, altså blefue dee huardera saakfälltte 3 marker effter dedh 33 cap. aff Tingmåla balken.

Oluff Hägg i Nächsta	3 marker
Mårtten i Hara, för tuenne gårdar	6 marker
för tingz stämbna	<u>3 marker</u>
	12 marker till treeskiftt.

3. Foruiren Hindrich Haneman ähr laghligen aff befallningzman till tinget citerat att suara fendriken manhaftigh Anders Harder om någre ährerörige skiählzordh, män intte comparerat, altså saakfelttes han effter 33 cap. aff Tingmåla balcken bötha 3 marker till treeskiftt.

4. [Text saknas.]

Ting 3 november 1654

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, fol. 20v – 22r, ÖLA.

Anno 1654 den 3 novembris höltz lagha tingh uthj Östnår, närwarandess landzskrifuaren försichtigh Larss Joensson Roshemius uthj befallningzmanns well:te Jacob Christopherssons stelle, och effterskreffne sutto i retten, nembl.

Mårtten Ersson i Sinbergh,	Erik Christophersson \i Feste/,
Oluff Enarsson i Sanne,	Lars Olsson i Grönwijk,
Larss Ersson i Fåker,	Per Joensson i Huijnälff,
Oluff Siulsson i Bierme,	Oluff Joensson i Wåle,
Erik Olufsson i Gierde,	Erik Thorgutsson i Sanne,
Thorsten [Thor]gutsson i Ölstadh,	Nielss Andss i Gieert

1. Nielss Andersson i Gierdhe bleff satt i tolfmanna nembden och afladhe sin edh å book, dedh han i samma sitt ombetrodde embete retrådigh wara skal.

2. Oluff Hägg i Nääs rechte Anderss Erson i Östnår handen att betala honom för een wärja som hans son uthan låff och mine aff hans wägg tagit hafuer och sunderslagit, och sådant till nestkommande Thomasdagh \betala/, doch så att be:te Oluff söker sitt igen aff fendriken Anderss Harder om han något på samma weria opburit hafwer heller ej.

3. Lenzman Joen Joensson i Östnår ahngaff för retten dedh Pedher Joensson i Håff, ogiffit persson, hafuer belägrat och möökrenckningh giordt Britha Olufsdotter, ogiffit, af laghgiffto sänggh födder. Altså framstältes be:de Pedher Joensson och tillspordes om han medh henne olåfligh gierningh bedrifuit hafuer, heller ej? Till huilket han icke neeka hel:r undfalla kundhe, uthan fullkommligh giärningh medh be:te Brithja hafft. Doch föregaff han dedh Christopher Sk[r]eddere hafuer om be:te Brijtha några skammelige ordh i sochnen uthfördt, nembl. att hoon skul[le?] för denne hennes fall, warit den argeste [fol.21r] hoora som till Hackåås kyrkia går, såsom och att quicksilf:r uthj hennes kiorttel linning funnin ähr, om huilket tals uthspridande han effterskreffne wittnen äskadhe, som och effter aflagdan eedh wittnade som föllier, nembl.

1) Oluff Mårtensson i Billstadh wittnadhe att be:te Christopher hafuer uthj sidste före fallet hoos Månss Pedhersson i Fäste sagdt dedh be:te Britha ähr den argeste hoora som till Hackåås kyrckia går.

2) Johan Andersson i Bilstadh wittnadhe att när han medh be:te Christopher i sällskap woro öfuer siön till Owijken nästledne Bartholomeij tijdh, då hafuer Christopher för honom sagdt dedh offta be:te Brjtha icke ähr pijga heller jungfru.

3) Pedher Olufsson i Dödhre wittnadhe sigh hafua tillsportd be:te Christopher om han ju icke hafuer funnit quicksilfret uthj Kirstins kiorttel. Der till han suarat hafuer, Näj! Uthan een poickie uthj Klöfsiöö som hennes kiorttell opsprettadhe fan.

Be:te ~~Kirstins~~ \Brithas/ modher sampt flere andre wittnadhe att när samma hennes dotter sådant i sin kiorttell fan, då hafuer hon frågat sine leeksystrar och andre huadh sådant betyda skulle. Såsom och bekiändt för åthskillige att sådant pust wed[?] henne giordt, doch icke wiste hwem.

Offta be:te Christopher kan icke undfalla sigh ju hafua medh skiämt sagt henne icke pijga wara, män neekar aldeless sigh icke hafua sagdt henne en groff hoora wara som till Hackåås kyrckia går. Såsom och neekar sigh hafua quicksilfret i kiorttelen insömmat.

Resolutio. Emädan såsom be:te Brijtha icke ähn barn födt hafwer och Pedher Joensson icke till barnefader bindas kan aff dedh slemme rych[te] som henne [fol.21v] igenom Christophers mundh påfördt ähr, och misstänckes henne fleere ähn een barnfader hafua. Altså remitterades saaken till näste tingh och hon barnet födt hafuer, och i medlertijdh påladhes honom Christopher dedh han till be:te tijdh sigh laghgierdmän om quicksilfretz insömmande uthj kiorttellen giöra skal, helst effter han den sömmat hafuer, och henne som be:t ähr sädhan skammeligen uthfördt och ächtenskapet förbrillat emillom Pedher och töösen. Men i medler tijdh ähr för honom i löffte Erik Olsson i Gierdhe och Oluff Joensson i Wåle.

4. Erich Oluf i Bierme ähr laghligen citerat till tinget att suara Erik Olufsson i Gierdhe om någon kiöphandel, och stembningen icke effterkommit. Altså saakfelltes han effter dedh 33 cap. aff Tingmåla balcken bötha 3 marker till treesch.

5. Effter såsom klagas dedh een stoor Gudz förtörnelse offta skier och förehafues uthj tinge- laget medh bannande sueriande, så som och slemme och grofue skiälzordh grannar emillan ähröfuadt blifuer, och icke i liuset kommer, uthan den tijdhen lagha tingh blifuer gå dee sam- man och sine emillan förenas och nedertysta, förkämpandess der medh cronones rätt. Altså och på dedh sådant affskaffas måtte, fans skiäligit, att wisse rootemestare förordnas skola, som i sin rotha opwachta skall, om sådan förehafuande, och deras förehafuande medh suor- nom edhe på tinget oppenbara. [fol.22r]

Altså bleff efftersch:e roothe mestare der till förordnat, nembl. Oluff Enarss i Sanne, Erik Christopherson i Feste, Anderss Persson i Östnår, Larss Ersson i Fåker, Oluff Siulsson i Bierme, Thorsten i Ölsth, Niels Ersson i Gielet.

6. Mårtten Olufsson i Hara ähr laghligen citerat till tinget att suara landzkrifuaren Larss Joensson om 1653 åhrs uthlagors restantier såsom och om försummelse och tresko medh samme åhrs tijondes lefuererande och icke comparerat, saak 3 marker till treesch.

7. Oluff Ersson i Salom opbiuder Wester legden panttegodz, som han inlöst hafuer, förste gången.

8. [Text saknas.]

Ting 2 augusti 1655

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, fol. 42r – 43r, ÖLA.

Anno 1655 den 2 augustij höltz laga tingh medh allmogen i Hackås, närwarandes befallningzman ehrlich och förståndigh Jacob Christophersson Steenklyfft sampt de 12 edsworne lagrättesmän.

Morthen Erichsson i Skinbergh,
Oluff Enarsson i Sande,
Erich Christophersson i Fäste,
Erich Oluffsson i Giähle,
Oluff Jonsson i Wåhle,
Erich Torgotsson i Sanne,

Oluff Siulsson i Bierme,
Lars Erichsson i Fåker,
Torsten Torgotss. i Ohlstad,
Per Jonsson i Hwinälf,
Lars Olufss i Grönwijken,
Oluff Pehrss i Ohlstadh.

1. Förmantes allmogen medh alfwar, att de richtigt clarera sine uthlagor, bådhe för detta och rätten för det omflutne år.

2. Oplästes den Kongl. hoffrättes resolution daterat Stockholm den 27 aprilis aff innewarande år angående Oluff Mickilsons pardon, att han \feloger må komma i landet/ år benådd \till lijfwet/ medh etthundrade daler silf:r myntz bötter till chronan, för det dråp han begick på Anders Oluffsson, förlijka \sigh medh/ målzäganden och häradh. Sädan stå oppenbara skriff. [fol.42v]

3. Framhades för rätten en ungh giänta, Karin Oluffssdotter, som är belägrat wordin aff een ungh drängh Pehr Nilsson be:dh och aflat barn tillsamman, hwilken straxt effter gierningen giordes, rymbde åth Norrige, der han och än är. Spordes giäntan om hon medh någon annan beblandelse uthan medh honom allena hafft hafwer. Der till hon aldeles nekar. Effterfrågades om de något närskylde wore, hwartill och nekas, ty hon är barnfödd i Mora sochn, och \han här i landet/. Emädan drängen icke tillstädes är, uthan i Norrige, remitteres denne saak till hans ahnkomst. I medler tijdh effterlåtes henne stå oppenbara skriff.

4. Pehr Jönsson i Hoff, een ungh och ogifft person hafwer belägrat och mökränckningh giordt medh Britha Olufzdotter, ogifft och aff laghgiffta sängh födder. Altså framstältes be:te Pehr Jönsson och tillspordes om han medh henne olofligh gierningh bedrifwit hafwer, heller eij, till hwilket han icke neka eller undfalla kunde, uthan fullkombligh gierningh medh be:te Brijta hafft. [fol.43r]

Emädan Pehr icke will samtyckia henne till ächta, saakfälles han effter det 3 cap. Gifft:m. b. L.L. till 40 marker. Och förlijka henne för neso sina.

5. Oluff Kopparslager läth opbiuda Monstadh legden förste gången.

6. Erich Pehrsson i Bilstadh opbiuder gården, den han kiöpt hafwer, för fämtijo och tree r.d:r, förste gången.

Saakören 40 marker.

Ting 18 juni 1656

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, fol. 74r – 76v, ÖLA.

Anno 1656 den 18 junij höltz lagha tingh medh Hackås, närwarandes landskrifwaren ehrligh och förståndigh Lars Jonsson, sampt de 12 edsworne lagrättesmän.

Morthen Ersson i Skinnebergh,	Oluff Siulsson i Bierme,
Erich Oluffsson i Giäle,	Lars Erichsson i Foker,
Oluff Jonsson i Wähle,	Torsten Torgotsson i Olstadh,
Nilss Andersson i Giäle,	Erich Christophersson i Fäste,
Jon Pehrsson i Ohlstadh,	Lars Oluffsson i Grönwijk,
Erich Torgotsson i Sanne och	Anders Erichson i Korgierd.

1. Anders Erichsson i Korgärdh bleff satt uthi tolffmans ställe för Pehr Jonsson i Hwin-älfwen, och aflfede sin edh att han rättrådigh wara skall.

2. Effterfrågades grangifweligen om någon aff allmogen finnes som hafwa försummat storböndagarne. Då war ingen som kunde säija dem hafwa \öfwerträdt/.

3. Landzskrifwaren förståndigh Lars Jonsson äskade ett skotzmåhl å Pehr Jönssons wägnar i Hoff, om någon i tinglaget wiste eller hadhe något oärligit beskylla hans \fästermöö/ Britha Oluffsdotter uthom \för/ det lägersmåhl de bött och swarat \förledit åhr/. Och icke \weet/ medh någon annan beskaffat hafwer.

4. Framhafdes Sigridh Oluffsdotter i Långänge som hafwer låtit besåfwa sikh och skyller att en soldat Jöns Zachariasson som uthe åhr, wara rätta barnfadren. Tillspordes kohnan hwadh tijdh de sammanblandelssen hafde. Swarade hon det skiedde den 3 majj \1655/ och fødde barn Kyndersmäsä. [fol.74v] Så emädan soldaten icke tillstädes är, uthan i fiendelandh, remitteres till hans \person/ ankompst, eller skriffteligh swar.

Men kohnan Sigridh böther 20 marker, efftersom hon begiärer kunna blifwa intagin i kyrckia.

5. Fischalen wäll:tt Johan Erichsson Huss androgh i rätta om chronones afradz skougars böxlande, att de som effter dee frånfallne istället ånyo skougerne böxla skulle.

6. Fischalen tillsporde allmogen hwadh brukelighet månde wara under det danske regementet medh huussmännen i tinglaget, hwadh rättigheet de wahne woro att giöra chronan. Swarade de, att huussman giorde half sölfwer skatten emot bonden.

Effterfrågade ock, om någre chronefijnsken eller strömmar funnes som woro oböxlade, att de måtte effter höghwälborne landzherrenz \greff Johan Oxenstierna Gabrielssonz/ ankompne skrifwelsse taxeras. Ländz- och tolffmän swarade att inge fiskien eller chrone strömmar finnes som kunna der aff afrad göra. [fol.75r]

7. Fischalen effterfrågade huru många huussmän i tinglaget finnes som duchtige och rörige åhro.

Aff Nääs sochn:

Måns Pehrsson i Blädingh, warit husman	1/2 åhr.
Bewilliade	1 ort 4 öre.
Pehr Andersson i Blädingh,	2 åhr
Samtychte	1 ort 4 öre.

Pehr Oluffsson i Bierme, Bewilliade	1½ år 1 ort 4 öre.	
Per Pehrsson i Bierme, Bewilliades	1/2 år 1 ort 4 öre.	
Swän Skreddare, till hus hos Oluff Siulsson i Bierme, Samtycktes uthgöra	2 år 1 ort 4 öre.	
Nilss Johansson Skräddare i Grönwijken, Bewilliades åhrligen emädan han brukar ämbetet	10 år 1 ort 4 öre.	
Oluff Larsson i Åsom, Samtycktes	2 år 1 ort 4 öre.	
Pehr Andersson Skomakare i Monstadh Bewilliadhe	4 år 1 ort 4 öre.	
Larss Pehrsson i Ohlstadh Bewilliadhe	10 år 1 ort 4 öre.	
Issrael Zachariasson i Storgårdh hafwer warit husman Bewilliat för det ena året han husman war	1 år och nu är han hos sin fadher. 1 ort 4 öre	[fol.75v]
Erich Hansson Skomakar tienar till hälfftena hos Oluff i Monstadh och det öfrige arbetar han. Blef samtyckt uthgöra	2 år 1 ort 4 öre.	
Pehr Jönsson i Steengiärd Bewilliade	10 år 1 ort 4 öre.	
Jon Tomatzsson i Ohlstadh, husman och nu bewilliat	1 år 1/2 r.d:r.	
Oluff Pehrsson i Ohlstadh, landzkiöpman och är i Norrige. Och kan ej något bewillias emädan han icke är tillstädes.	10 år	

Huus tösen i Nääs:

Barbro Andersdotter i Fåker Bewilliat	2 år 1 ort.	
Kirstin Oluffzdotter i Bierme Bewilliat	2 år 1 ort. [fol.76r]	

Hackås sochn Huusmän:

Christopher Skräddare, uthj Bewilliade åhrligen uthgöra här effter	2 år 1/2 r.d:r 8 öre.	
Oluff Hemmingsson i Wähle Bewilliade	4 år 1 ort 4 öre.	
Joseph Swänsson i Nächstadh Blef bewilliat	3 år 1/2 r.d:r.	
Pehr Siulsson i Tonwågen Kopparslagare Bewilliades uthgöra (emädan husman sitter)	3 år 1/2 r.d:r 8 öre.	
Hans Hansson i Gjärde brukar kiöpen skap och är hemma hos sin fader Bewilliade uthgöra här effter om året så länge han husman sitter	1 år 1 r.d:r.	
Jöns Hansson i Salsåå Blef bewilliat	10 år 1 ort 4 öre.	[fol.76v]

Huus tösen i Hackås:

Ingebor Oluffzdotter inhyses hos Oluff Pehrsson, Råchstadh,	
brukar öhlsällningh	1 år
Bewilliat för	1/2 r.d:r uthi kronetull uthgöra.
Malin Jonsdotter inhyses hos Pehr Larsson i Nächstadh, huustöös	1 år
Blef bewilliat	1 ort.
Ingridh Zachrisdotter, huustöös	1 år
Bewilliat	1/2 ort.

8. Oluff Oluffsson Kopparslagare \opbiuder/ Siul Oluffsons hemman i Kienåker och Siulzgårdh i Nächstadh, 1 gången, hwilka han i pant hafwer för 140 r.d:r och 2 åhrs uthlagor.

9. I lijka motto opbiuder Oluff Monstadhläghden, kallas Steensåker, till näste bördeman, 2 gången.

10. Hans Månsson i Fäste opbiuder ett tundlandh åker, den han köpt hafwer uthaf Oluff Halfwarsson i Mattnäs, sin faders systems man liggiandes i be:te Fäste Wästergården, för 18 r.d:r, förste gången.

Ting 1657 och 1658

Protokoll saknas.

Ting 7 februari 1659

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, fol. 128r – 130v, ÖLA.

Anno 1659 den 7 februarij höltz laga tingh medh allmogen uthi Hackås lähnsmansgårdh, wederwarandes befallningzman ehrligh och förståndigh Daniel Bertillsson, sampt effterskreffne tolffmän.

Jon Larsson i Sande,	Lars Olufsson i Grönwijk,
Oluff Jonsson i Wåhлом,	Torsten Torgotsson i Ohlstadh,
Anders Erichsson i Kårgårdh,	Erich Olufsson i Gjäle,
Erich Torgotsson i Sanne,	Jon Pehrsson j Åhlstadh,
Nilss Bårdesson i Bleka,	Siul Pehrsson i Tonwågen,
Israel Jönsson i Wijken, och	Pehr Jönsson j Stengårdh.

1. Nilss Bårdesson i Bleka, Siul i Tonwågen, Pehr Jönsson i Steengårdh, Jon Larsson i Sanne och Israel Jönsson i Wijken blefwo satte i nembden och afladhe sin tolffmans edh å book, att the rätträdeligen finnas och wara skola, efftersökia h. K. M:tz gagn och nytto, der de kunde förnimma någre hemblige stämplingar som kunde angå Swerriges chrono till skadha, sådant dess landzhöfdinger och befallningzman i tijdh tillkiänna gifwa och effter ythersta macht afhjelpa.

2. Lähnsman Jon Jonsson angaff i rätta, thed en dräng ogiffit Jon Erichsson i Kyrckkiobyn hafwer \hafft lägersmåhl/ medh en ogiffit giänta Kirstin Marthensdotter i Skinbärgh och aflat

barn tillsamman, och kan eij undfalla sigh hafwa hafft sänglagh medh henne åthskillige resor. Bekiänner ock wara barnfadren. Will henne eij [fol.128v] till ächta taga.

Saakfälles han af rättn till penningar 40 marker effter det 3 cap. Gifft.m.b. L.L.

3. Öfwerstleutenampten wälb. Matthias Drakenstierna inlade j rätten en förteckningh på några husgerådz saker som hans tienstefolck qwarlemnade på Kongznäsgården näst förre denne feigden, som specification uthwijser. Der iblandh lågh uthi ett herberge korn tijo thunnor \ett spand/, smör en halftunna, iämpte många andra saaker. Uthi ett herberge brede-widh gårdhen nembl. sex stycker säckier, 1 reenskin, 2 st fåhrskinsfäller, 1 dito medh täcke, 1 kagga, 1 barnwagga, ärter i en fierdingh, 5 st kalfskinn, 1 fåhrskinn.[fol.129r]

4. H:r öfwerstleutenampten ähr i förfahrenheet kommen dedh en hans kijsta som blef uthi feigde rycket nedh satt af Jöran [ej avslutat]

5. [Text saknas] [fol.129v]

6. Befallningzman Daniel Bertillsson opstegh ifrån rätten och beswärade sigh öfwer Jöns Pehrsson j Hoff, att han hafwer af motwillia förachtat \hanss/ befallningh, i dedh Jöns icke wille lefwerera Oluff Kopparslagare sine \7/ swijn igen som han uthj feigden kiöpte uthaf Olufz gårdh mädan han till Swerrige flyctigh war, \och Olof hans bewisslige pening igen lefwerera för be:te swijn/. Effter befallningen synes hos honom föga achtas, och fougden beswärer sigh ock att en stoor olydna ähr iblandh allmogen, bådhe medh stämbning och uthlagornes lefwererande. Altså war fougden änteligh dom i saaken begiärandes. Hwarföre bleff Jöns Pehrsson androm sträfachtigom \till åthwarningh/ aff rättn saakfälter till 40 marker effter det 32 cap. Kongz.b. L.L. och 10 cap. Kongz.b. L.L. Konungens ensaak.

7. Swän Pehrsson i Lundh kärade till Pehr Larsson j Nächstadh att han hafwer legdt hans son Jon Pehrsson förledit ähr och stadt honom 3 r.d:r i löhn. Uthi nästflutin währ ähr han af sin fadher igen tagin och till soldat inskrefwin. Der med ähr Swän dränglööb blefwin. Ähren-det stältes under rättns betänkiande. I medler tijdh slätt[?] Swän medh några af rothan, som soldaten gick föhre, uthi en rijckzdal:r af hwar man j rothan [fol.129v]

10. Öfwerstleutenampten wälb. Matthias Drakenstierna androgh j rätta medh inlagu thedh hans hustru broder Anders Avander hafwer nästförledit ähr afhandlat och legdt trenne bönder ifrån Nääs sochn Jon Pehrsson, Lars Pehrsson i Ohlstadh och Larss Jonsson i Tandh ett föhra h:r öfwerstleutenamptens godtz ifrån Kongznäset och till Sundzwaldh, och hafwer han gifwit them hwarthera tijo rijckzorter forssl.peng:r. När the kommo till Borssöö sochn ladhe de be:te godtz nedher hos lähnsman och reste hemm igen medh halfgjordt arbete. I medler tijd som h:r öf.l. förnam sitt godtz wara lemnat i Borsöö måste han medh stort beswär och använd omkostnat det till Sundzwaldh föhra \låta/, och be:te bönder betahlningen \lijkwist/ till flyttet tagit hafwer. Ärendet stältes i underrättens betänckiande.

Wardt slutit och samtyckt at Jon, Lars och Larss Jonsson skola wedergöra forssel löhnen 4 r.d:r som effter miltalet räcknat ähr. [fol.130v]

11. Anders Erichsson i Östnor \äskar/ fäm r.d:r 1 ort 16 sk. fordzelpenningar som han hafwer \fordra/ af kyrckiowärderne och allmogen i Hackås sochn. Allmogen begärte dilation på fiorton dagar tijdh att öfwerläggia och räckenskap göra.

12. Hans Hansson opbiuder sal. Oluff Oluffsons gård i Bilstadh förste gången.

13. Oluff Oluffsson i Ohlbergh läth opbiuda en gård uthi Nächstadh andre gången. Item Monstadh lägden 3 gången.

[I den renoverade domboken i Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv E XI e:3142, fol. 390r, finns dessutom följande mål:]

Oluff i Rijkzsjöo lät opbiuda Östergården i Bläding pantejord, tiugu rijkzdal:r jämpte sin hustrus anpart ibidem förste gången.

Jöran Pehrsson i Hoff lade sig uti annars mans saak för rättin och gjorde oliudh å tinge. Sakfälles till 3 marker effter det 29 cap. Kungz.b. L.L.

Rannsaking 27 augusti 1660

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, fol. 168r – 174r, ÖLA.

En annan utskrift av protokollet finns i: Svea hovrätt, Huvudarkivet, vol. E VI a 2 aa (Liber causarum):196, mål nr 23 (Oluff Oluffson Kopparslagare emot öfwerst leutnanten wälb. Matthias Drakenstierna), efter fol. 51.

Anno 1660 dhen 27 augustij höltz laga ransackingh uthi Nääss sochen, närwarandes befallningzmanen wel:te Daniel Bertilsson sampt efftersh:e boofaste danne-män, nembl. landzskrifwaren Larss Joensson Roshemius, ländzman Joen Bergh [*versionen i Svea hovrätts arkiv har: John Jonsson Bergh*], Hemming Nilsson i Steensgårdh, Oluff Joenssoen i Wåhle, Reggort Hemmingzson Långåcker, ländzmannen Pher Andersson, Jöens Jöransson i Deegernääs, Larss Nilsson Rest, ländzmannen Johan Mickelssoen, Pher Bengtsson Biörne [*versionen i Svea hovrätts arkiv har: Pähr Bängdtson i Biörnö*], Jon Fastesson i Rossbool, Nilss Swensson i Noorenbergh.

1. Befallningzmannen welb:de Daniel Bertilsson opläste hanss ex:tz och nådhes, h:r rickz-rådhetz och gouverneurens, högwelb:ne Class Stiernskiöldz sedel och befallningh till honom befallningzmanen gifwen att ahnställa en ransackingh oppå dhen skulldh öfwersteleuthnampten welb:d Mathias Drackenstierna förmente sigh aff Oluff Kopparslagare, i Nääss sochen och Åhlbergh boendes, hafwa att fodra och sacken som dem möjeligast kunde ahnfatta, och till dooms afhielpa.

2. Ofwanschrefne walde opartijske nämbd aflade sin lijflighe edh, saaken effter ytterste för-mågo och samweete ransaka och effterletha.

3. Öfwersteleuthnanthen welb:d Mathias Drakenstierna inladhe uthj rätten sin inlago *litera* A. Oplästes och ransackadess som här under punctewijs förmähles.

1) Anbelangandes att öfwerstl. i sin förste punct förmäler, sin hustru för hastigt selskaap skulldh medh capitén Trälodh, som då [*fol.168v*] uthi marchen war, icke kunde få tijdh att op-mätta sin spannemåhl uthan förtrodde sin granne Oluff Kopparslagares hustru nycklarna till hennes wijdder ordre, uthi hwilket herberge skulle wara öfwer 50 t:r korn, 9 t:r maltt, 2½ t:a packat skiöont miööl uthom något hwethe och råghmiöl i fierdingarne, gryen och ertter, sampt all dhen mälder inne uthi boodhen, i gårdhen lågh lårarne fulle, som uthi tu åhrs tijdh ihope-samkade wore. Smör 1/2 t:a, uthom dhet dhe i Kongznäasset af booskopen i hennes frånwaro

sammandraget hafwa, samt tunnor, käril och trågh, dher oppå gårdhen warit hafwa, medh klädher och annat som be:te hans inlago specialiter uthwijsser.

Oluff Oluffsson Kopperslagare swaradhe här emot och bekände, att welbe:te Drackenstiernans fruu wäl lefwererade icke sikh, uthan sin hustru nyckelen till stolpherberget, dher sädhen uthi lågh, men icke wajsste om dher uthi war ofwantaldhe spannemåhl eller pertzeler, till fulle taal eller mindre, som påberopadess, uthan badh henne som een förtroogen granqwinna, wäl påsee sitt koren och godtz, dhet i bäste måtten henne till godho ytra och förwenda, hwilket hoon och sägher sikh giordt hafwa, in till dess fijendhen dhe danske ankommo (ehuru wäl hans swåger Andhers Phersson Avander, ifrån honom skickat ankom, spannemåhlen opmätte och till een deel hoos bönderne försåldhe) måste så wäl sitt som hennes i fijendens hender lembna, och till Swerighe medh hustru och barnen begifwa.

2), 3) Öfwerstl. protesterar att sädhan hans hustru kom till honom uthi Österbotn, skref han då warande commendanten oppå Frössö skantz Oluf Mickelsson till, att dher han skulle wetta af nogot fientteliget infal i landet, han då wille annama hans spannemåhl, och egen-doom aff Kongznäasset uthi skantzen till chronones behoff, och de mere hans saacker förwara hoss sikh, och till swar bekommit, han dhet gerna giöra wille. Meen Oluf Kopperslagare wille inthe låta honom fåå taga dhet medh mindre han commendanten skulle sända honom 2 r.d:r för hwar tunna. [fol.169r]

Oluff Oluffsson Kopperslagare tilståer och bekienner wäl, dhät commendanten Oluf Mickelsson hafwer en soldath till sikh skickat och munteligen på commendantens ordh begärat spannemåhl att fåå till skantzen bringas, och honom till swar gifwet: Att der commen-danten wille sända sikh öfwerstl. tillståndzbref och zedel dher medh han sikh framdeles förswara kunde, skulle han gierna b:te spannemåhl låta afföllia effter samma måhl, som den honom i händer sedermera af Anders Phersson tillmätte blefue. Elliest der han wille något aff samma spannemåhl för sin egen persson behålla, skulle han honom 2 r.d:r tunnan tilstyrra. Elliest medh tilståer och bekänner Oluf Oluffsson öfwerstl. bejacker att uthi sidste opmättingen fans icke mehra uthj behåld än 18 t:r gammalt koren och 4 t. nytt korn och 3 t:r maltt.

4. Att öfwerstl. på-äsker och begärer, dedh Oluf medh skiäl bewijsa wille sin eller sin hustrus tilstånd warit, något af hans sädh förytttra eller sikh till goda ankomma låtit? Swarade han, att såsom godzet war migh förtroedt att skiötha, och nyckelen min hustru lefwererat, wille han dhet gerna i penningar uthwända, att han någorlunda kunde komma dhet i penningar, honom öfwerstl. till nytta, effter fuller tijender \war/ att fijenden dageligen dagz förwentadhes, och förmodelighen hans, så wäl som sitt egit, skulle uthj fijendens händer gånga. Der till medh påberopade sikh Oluff Oluffzon, och bewijste som undershr. sielfwe bekiände, att welb:d öfwerstl. swåger Anders Avander hafwer aff samma herberget uthsåltt och chrediterat till efftershr. spannemåhl som föllier, nembl:

Erick Oluffsson i Klåxåssen, koren	2 t:r
Stoor Pher i Klöfssiö	1 t:a
Stoore Oluf i Kiälen	1/2 t:a
Pher Joensson i Kongznäasset	1 t:a
Hans Hansson i Bilstadh	2 t:r
	<hr/>
	6 1/2 t:a

Hans Hansson i Bilstadh bekänner sikh hafwa betalat dhe 2 t:r [fol.169v] korn till öfwerstl. swåger medh grönt rask och toback.

Sammeledes bekänner Erick Oluffzon i Kloxåssen, sig icke straxt samma tagne 2 t:r korn betalt, uthan gifwit honom Anders Phersson een handskriff, dhen öfwerstl. sielf hijttfördt hafwer, och bethala måste.

Öfwerstl. anpræsenterade en räkningh, som skulle aff Anders Phersson sin swåger gifwen wara, williandes der medh bewijssa, honom icke något koren af sin egendoom omhender taget och dhet till hans bäste försåldt hafwer.

Resolverades. Rätten kunde räkningen icke approbera effter han hwarken daterat el:r aff Anders Phersson underskrifwen war, uthan för ett schartech [*'koncept'*] beräknat.

5. H:r öfwerstleuthnampten ahngifwer att Oluff Olufsson Kopperslagare hafwer nu sedhermera gifwit sigh en handskriff, det han honom på sin lempnade be:te spannemåhl 11½ t:a koren skyldigh wara skulle, dhen han öfwerstl. uthi rätten præsenterade, men sedhermera när han honom dher om oppå Frössö skantz uthj commendantens Joen Myres och befallningzmannes närwaro tilltalte, och begärade han sigh effter sin gifna handskriffitz lydelse betala skulle, ähr honom aff Oluff till swars gifwit, dhet han handskriften af sigh twingat hade, och dhet oppå sigh osandt sagdt hade. Och då honom swarat: Nu är thet sandt dhet folcket uthi landet säija om edher [etz.]

Oluff Oluffzon tilspordes aff rätten hwarföre han een sådan handskriff uthgaf till öfwerstl. och om han dhen icke beståå och fulgöra wille. Der till swarade han, iagh wett emellan Gudh och migh icke hafwa dhet ringaste korn eller dhes wärdhe, aff hans, uthi mitt wäldh, och att iagh samtyckte skriffen som han för migh stylicerade, och lofwade tillijcka medh migh opspana, om wij kunde hoos någon igenfinna kornet, war icke uthi någon annan mening hoos migh, män inte honom dhen fulleligen bethala.

Opstegh öfwerstl. Drackenstiernan och ibland sine protestationer emot Oluff Olufzon, säjandes, tu hafwer stulit mitt koren, och [*fol.170r*] sacker bortt, och ingen annan, och ware en tiuff til dhes du digh laghligen der ifrån leder.

Oluff swarade, iagh ähr och blifwer en ehrligh man, och att iagh hafwer edhra saacker om händer hafft, och waret af edher hustru betrodde, hafwer iagh derföre edher godh räkningh giordt, men dhet fienden för edher, så wäl som migh borttogh, kunde iagh icke wälla, effter mitt så wäl som edhert förfors, och hafwer iagh sagdt sandt för een sådhan godh man som I ähre, /förrer/ hoppas dhet ännu skeer.

6. Öfwerstl:n Drackenstierna indrager några skiähl, som han för sigh hafwer hördt berättade wara, af Oluff Kopperslagares swåger Jöens Phersson i Hoff, dhet Oluff sigh otillbörligen tilförende, så här uthi Sverige som Norge, medh penningamyntande, som falsken wicht och elliest gullnebbes undandöliande omgååt, och förhållet hade, förmenandes han efwen samma streck nu emot sigh öfwa wille, och ett skiähl wara honom til saacken binda.

Altså påropades be:te Jöens Phersson, hwad han sin swåger uthi detta måhlet hade att påwijtha och tilläggia. Jöens Phersson i Hoff befans icke wara tilstädhes. Altså sackfälles han effter dhet 33 cap. Tingz. b. L.L. till 3 marker.

Effter några stunders förloop kom be:te Jöens Phersson tilstädes och oplästes be:te 6 punct af öfwerstl. inlago. Dher hoos frågandes om han sådane Oluff Oluffzons påförde beskyldningar beståå och uthföra wille och kunde. Dher till han först swarade:

1) Att Oluff Olufsson således som han berättat hade, medh sahl. h:r Jöens sacker i förrige feijdhe omgådt hade, war sandt. Oluff Olufson prätenderade och sadhe, att sacken för långhan tijdh sedhan wara uthi Owijken examinerat, närwarandhe consistori Hernösandh fulmechtighe och till intet werde befunnen, hwilket underlaghmanen medh flere dher närwarande betygade sandt wara.

R. Effter Jönss Phersson lade sigh, okallader för rätten, uthi anners saack saackfälltes han effter 29 cap. Konungz b. L.L. till 3 marker. [*fol.170v*]

2) Att Oluff Olufzon skulle hafwa undandölt två gullnebbes som honom anförtrodde wore i sidste feijgden 1645 aff h:r Hanss i Rafuen, som fången war hoos wåre. Swarer Oluff, enär[?] dhe togo af migh allt hwad iagh på kroppen hade, togo dhe och gullnabberne. Under-

laghmanen wittnade dhen saacken förre wara afhandlat. Altså sackfeltes Jöns som sigh i annors saack ladhe, effter förberörde capit. till 3 marker.

3) Jöns Pehrsson i Hoff kan icke undfalla, det han ju berättat haf:r för öfwerstl. att Oluff Kopperslagare hafwer bruckat uthi Norighe för 26 åhr sedan, een falsk betzmars wicht. Oluff bekiänner och protesterar dher emoth, wichten wara dugeligh och försvarligh.

Framhades Pher Jonsson i Hwijnefuen, som på dhen tijdh war hanss dreng, och medh honom i Noorige, wittnadhe medh edh å bookz afläggjande, att när dhe kommo till Trundheem, kom dher en bonde och köpte aff be:te Oluff en kopperkiäthel. Sådhan när bem:te bonde gick medh kiättelen i sin båth, togh han sitt betzmar, som i saltträn och wattnet legat hade, och begynthe wäga samma kiättel, fanss dher någon olijkheet, blef altsså förder till rätta för byfogdhen, dher då jemptefougden Erich Christensson tillstädhes kom, och befrijade Oluff för falskheet och snijck i sin wijcht.

R. Effter Kongl. Maij:ttz Drotning Christinas nådigaste gifne resolution, daterat Stockholm d. 25 maj 1646, Landzens inbyggjare, lydandhes att alle dhe saacker och ährender som under dhet danske regemente passerade ähre, [ej?] skole eller må optagas till någon ny ransackningh, uthan blifwa faste, oachtandes än wäldh wore uthi sacken.

Sackfälltes han effter Kongz. b. L.L. till penningar 40 marker och 32 cap.

Effter afsagdan doom swarade Jöens Pehrsson, sigh ått Noorige förressa wille och taga beskiädh af byfougden Clemet Jacobsson, att han hafwer tagit mutor aff Oluff Kopperslagare.

4) Dhet Oluff Olufzon påfördes af Jöens Pehrsson, hafwa myntat een hoop medh eendhaler, och fördt dhem till Kopperberget, och kommet [fol.171r] sin broder dher boendess, att köpa sigh smidiestädh och formar, samt mhera sacker och tilbehör. Dher igenom hanss broder fängzlat blef, ett halfft åhr i Kopperbergz kistan, och alt hans godha honom ifrå tagit, så att Jöens måste lähna honom 34 r.d:r och gifwa hanss hustru och barn math, att dhe icke skulle suälta ihiäll, och sadhe till öfwerflödh, att iagh måtte detta frijtt uthsäijja.

Inkallades Jöens Pehrsson och aff rätten tilfrågades om han wille eller kunde beståå och tillägga sin swåger Oluff hafwa myntat penningar. Der till han neeckade sigh hafwa sagdt Oluff myntat penningar, \uthan/ fanen wetha hwar han dhem i hoopkluddat hafwer, och giöre beskiädh hwar han sådanne penning:r fått hafwer. Serdeles effter hans broder så illa uthkommen wahr, beropandes sigh på ett breff, som sahl. Pher Kiälsson i Kiyreckiobyen och Nääss sochen för 21 åhr sedhan skulle dher om hafwa.

Rätten imponerade Jöns/ samma bref framtee, och gaff till swars, att then som be:te bref omhänder hade, war icke tillstädhes. Oluff Olufsson berättadhe saacken under det danske regemente till rätta warit hade, som och af andre berättades uthi danskes underlaghmanss Jöens Mickelssons tijdh och aff intet werde kiändt.

R. Rätten togh sacken i betänckiande, och effter samme handel war undher dhet danske regemente för 21 åhr sedhan passerat, och aff inte werde befunnin, kunde de honom icke befrija emot Kongl. Maij:ttz Drotningh Christinas gifne resolution öfwer dhe danskes handlinger. Uthan sackfällte honom till 40 marker effter thet 32 cap. Konungz b.L.L.

Uthi be:de 6 punct påföres Oluff Kopperslagare hafwa lefwererat öfwerstl:s fruu i betalningh för spannemåhlen een spillerste, spånijске ny mynte, falske skiälmske messingz ducat, så blanker som han aff städet kommin war, och begärer Oluff ifrå sådant grofft tiufwestycke befrija skulle. Oluff Olufzon hades för rätten och tilspordes, hwad han [fol.171v] här emot swara will. Då bekände han sigh samma ducat aff Påhl i Kråkstadh i betalningh på en brenwijnsspanna fått hafwa, medh förordh, att dher han wore duchtigh, wille han honom för godt ehrkiänna, men effter dhet icke befans, uthan aff öfwerstl:s fruuen skutten, som han henne i bethalning sände, lefwererte han samme ducat sin fångesman Phål i Kråkstadh igen. Och bekienner sigh i stället för samme ducat hafwa fruuen 2 specie r.d:r igenom hennes broder Anderss Pehrsson lefwererat.

Bemählte Phål i Kråckstadh blef inkallat och aff rätten tilfrågat, då bekänner han sigh samme ducate aff Oluff Kopperslagare igen fått, och den af sahl. prowestens son h:r Hindrich, som nu på skantzen ähr, bekommet hafwa, och såsom dhet för 5 åhr sedhan skeedt ähr, kan han icke wetta hwem dhen sedhermera aff sigh fick, uthan afgick ifrån sigh, som han till honom kom.

Öfwerstl:n indragher uthi sine inlago effterföliande 15 argument och skiähl, dher medh han bewijssa wille, Oluff Kopperslagare hafwa hans sacker bortho, och icke fienden som han säija wille.

1) Att Oluff hafwer bekiändt uthi commendant:s och befallningzmannens närwaro, aldrigh warit betrodd om hanss sädh, uthan hans hustru att förwara nycklarna, dher till swarar han ännu, sin hustru warit betrodd, aff hans fruu och ombedin spannemåhlen på bästa sättet påsee, och henne till nytta förwända för 10 ortt *tunnan*. 2.) Att såsom rychtet gick om fijendens infall såldhe han dhet mästa han kunde för 2 r.d:r t:n, på dhet han något kunde för sädhen hafwa.

2) Effter Oluff inte war om hans saaker betrodd, hwar om förhölt han commendanten kornet, och intet fick föra in uthi skantzen, uthan genom thenne hanss förnechningh, kom uthi fijendens händer? Dher till swarer Oluff, hade iagh bekommit öfwerstl:s tillståndz zedhel att fåå honom spanmåhlen, dher medh han kunde sigh framdels förswara. Men effter ett munteligit budh medh soldaten [*fol.172r*] kundhe han dhet icke göra, såsom han tillförende bekiändt hade.

3) 4) Att fijenden icke hafwer borttagit sitt korn, som Oluff och hans hustru säija, wil öfwerstl. bewijssa medh sine landbönders skrifter på Kongznäset, att Oluff och hans hustru hafwa uthlåndt sin sädh och taget legor, och stoppat dem i sine gömmor. Framkallades Kongznäess bönderne och oplässes deras gifne skrifter. Examinrades som föllier.

Oluff Torstensson, Bengt Torstensson och Mårthen Torstensson, trenne bröder, och öfwerstl:s landbönder, wittnade att Oluff Kopperslagares hustru och sonen Oluff hafwa som oftast taget koren uthur stolpherberget i Kongznäset, och tilfrågat sonen Oluff, hwad betalningh han derföre gifwer till öfwerstl:n och swarat thet stäär till Gudh huru dhet bethalles. Sedhan bekiänner \dhe att/ Oluff Kopperslagare hafwer taget uthur herberget een t:a korn och försåldt till Stor Pher i Nächstadh och derföre bekomma en qwijga i lægo.

Framkallades be:te Stoor Pher, och swarar hafwa kornet till kiöpss fått, men danske qwartermestaren, Phär Ericksson Niure i feijgdetijdhen medh påckande, dherföre tagit aff sigh 2 r.d:r.

R. Effter Stor Pher hwarken medh qwittens el:r wittne kunna betyga samma 2 r.d:r till qwartermästaren betallt, dömbdes han nu dhem Kongsnäss mennerne igen bethala, effter dhe öfwerstl. förnögt hafwa.

Ahnbelangande qwijgan som för lego omrördt ähr, Oluff af Pher tagit hafwa skulle, bekiänna nu Kongsnäasetz bönderne, icke för någon lego wara, hwilket och ländzmannen Joen Bergh wittnade, uthan be:te Stoor Pher medh Oluff wedh sitt flychtande undan fijenden giorde ett sluth, att dher han kunde warna een lijthen oxen undan för fijenden wore godtt, skulle och gifwa honom wijdh sin ankombst ett så godt slachtnöth ighen.

Kiryckebymanen Jon Ericksson och Oluff Olufson i Wij inkallades [*fol.172v*] och wittnade att när Oluff Kopperslagares sohn Oluff för kortt tijdh sådan skulle begifwa sigh på ressan till Sillessdalerna, hafwer han tiltallt Kongsnäss mennerne om dhe sin ordh beståå wille, som dhe på honom sagdt hafwa (att Gudh skall wetha när wij kunna bethalla dhet koren wij togo), hwilket dhe icke göra kunne eller wille, uthan allenast sadhe, dhet han togh af herberget samma gångh 1 span koren.

Uthi bem:te Kongznääss landbönders wittnessbördh förmähles, att Olufz hustru hafwer såldt till Jöens i Salzåhn 1/2 tunna koren. Nu bekiänner bem:te Jöens hafwa köpt 1 t:a, altså fanss deruthi fauth [*misstag*].

5) Att Oluff Kopperslagare hafwer uttaget hans klädher och brukat them enhär han hölt slåtööl, swarar Oluff, iagh hafwer offta ländt edher klädher, enähr i hafwen dhem behöfft, förmodas att honom icke för tiufwestycke kunne berächnas, dhethan på hans gode tröst togh hans klädher igen tilläns, emädan nyckelen war honom förtrodd.

6) Öfwerstl. påförer Oluff Oluffzon \at/ enähr fijenden i landet kom, och danske ryttmestarens folck öppnade stolpherberget, fans icke mhera ähn 2 t:r slödin korn, som skulle wara aff Olufs dijtt burin koren om nattetijdh, uthi stället för sitt godhe koren, beropandes sigh på tolfmännernes wittness skriffit lit. C. Bemälte skriffit oplässes och bekiändhe Oluff Mickelson i Månstadh och Oluff Phersson ibidem, sigh icke annorlunda wittnat hafwa, uthan såsom the dheth aff Erick i Klåååssen hafwa hördt berättat wara, och tilbudo sin edh afläggia.

Män Jöens Phersson i Hoff tilståår sin bekiännelse som skriffiten förmähler. Effter denne Oluff Michelsson ähr een mandråpare och finnes tuetallen, såssom och be:te Jöens Phersson, Oluffz hädske förfölliare \och/ afwundzmän, icke eller någonthera tolfmanna embethe, som skriften kallar, bekläda, finnes dhem af intet wärdhe.

7) Dhen räkning som skulle af öfwerstl:s swäger gifwin wara, och något thenne saacken ahngåå, kiänner rätten af inte wärdhe, effter hon hwarcken daterad el:r underskrifwen ähr, och icke eller förmähles der uthi om något koren. [*fol.173r*]

8, 9, 10) Oplässes een skriffit *littera H* angående dheth en pijga Charin Jönssdotter bekiändt hafwa, nembl. 1.) Att hon om nattetijd war medh Oluffz hustru och dijtt bar uthi herberget 3 t:r odugeliget koren i stället för dheth dugelige, som förre uttaget war. 2.) War pijgan dijtt och uthtog 1/2 t:a maltt som skickades till Oluffz dotter i Brundfhlo att bränna bränwijn. 3.) Bekiänner hon att sängklädherne blefwe uttagne och bruckade till slottfolcket. 4.) Att koren blef uthlåndt till landbönderne på Gallhammar.

Bemälte pijga bleff inkallat, och bekiante att Oluff Kopperslagares son Oluff Oluffzon och hans dreng Oluf Phersson hafwa 1656 medh sigh waret till Nächstadh och hemptade ther ifrån 2½ t:a korn och fördt till Ohlbergh. Om natten bekiänner hon att sohn Oluff wächte sigh upp tillijka medh drängen, och boro kornet till Kongznäässetz herberget, och sonen läste så dören igen. Något dher effter bekänner hon hafwa fölgdt sin matmoder till be:te herberget, dher uttaget en halff tunna maltt, och skickat till sin dotter, Swens hustru i Lunde. Bekiänner och att Olufz hustru hafwer tagit någre *marker* smör till att bereda ett kattskin. Item något lijtet ertter och gryen, en ryia och två fällar hafwer hon tagit effter sin matmoders befallning uthur stughon till slottfolcketz behoff. Pijgan bekiänner det hon aldrigh hafwer klagat sigh för Kongznääss männen dheth hon sin rygg sönder buritt hade. Mycket mindre för them tallat om dhe 6 t:r korn som marcketentaren skall hafwa bekommet, säger hon sigh ingen wettskap hafwa. Emädan pijgans skriffteliga attest och nu hennes muntelige relation icke öfwerens stämman finnes hon af rätten wara twetaligh.

Oluff Oluffzon \Kopperslagare/ bekänner att bemälte piga hafwer warit hooss sigh i tienst och wijdh sin afreessande aff landet när fiendhen infallen war, betrodde han henne nycklarna till sine qwarlembnadhe saaker. [*fol.173v*] Och nu wedh sin heemkombst hafwer han förhållet henne sin löhn till dhen änden att hon något aff hans borttagne egodeler optäckia wille, anten fijenden, eller hans grannar dheth undanstucket hade, hwilket hon ej bekänna wille. Altså samtyckte Oluff ej hennes wittnessbördh, uthan kalla henne afwundzwitterne.

Öfwerstl:n sadhe åther offentliggen till Oluff Oluffsson, du hafwer stulit mitt koren och saacker, och ware en tiuff til dess du digh dher ifrån leder. Öfwerstl:n protesterade och sadhe, iagh hafwer nu sagdt tigh sagussmän, hwad dhe säija om digh här uthi landet, sägh nu hwadh dhe hafwa sagdt om migh, effter tu sadhe på skantzen i commendantens och befallningzmanens närwaro dheth och passligh wäl talas om tigh.

Oluff swarade: Edher landbönder som hafwa måst gåå ifrå edher och qittera allt sitt goda, och dhe bönder i hafwa uthi donation här i landet hafft, rossa eller intet synnerligit aff ~~edher~~ marcknen, huru i medh them handlat hafwa. Ifrån hemmanen hafwa dhe måst gåå, och lembna dhem chronan ödhe.

Ehuru wäl af dhe skiäl in actis finnes och öfwerstl:s bijfogade skiähl och wittnessbördh, som skulle Oluff till sacken bindas, finnes twetallighe, såsom \och/ Jöns Phersson i Hoff, som sådane grofwe stycken medh falsk betzmans, som penninge myntandes påförande, af idhel hatt och afwundh emot sin swåger sagdt, och nu dherföre plichta, lijkwäl effter be:te öfwerstl. icke en uthan tuenne gånger för rätten skieller Oluff för een tiuff, kunna rätten icke \annat/ uthan imponerade Oluff sielff tolfte sikh ifrån sådant stryckia och befrija.

Oluff Oluffzon medh sine laghgierdmän kom för rätten och [fol.174r] blef noga förmant hwad een edh hade innebära, och betänčia sin siäl saligheet, att dher han wijste sikh något dhet ringaste aff öfwerstl. egendomb undan hafwa, han wille sikh wäl medh sin hustru betänckia. Han swarade, iagh hafwer om dhen saacken nu uthi trij åhrs tijdh betänckt, och begiärer att dher medh een gångh ände blifwa måtte. Altså framträdde Oluff Oluffzoon medh sin hustru och sin lijflighe edh, å book afladhe, icke dhet ringaste aff be:te Drackenstiernans godtz i wäldh hafwa, och mycket mindre bortstulit. Och effterskrefne woro dheras wärningzmän: Oluff Enarsson i Sanne, Jöran Phersson i Hoff, Oluff Hägg i Nächstadh, Anders Ericksson i Kårgiäl, Pher Larsson i Nächstadh, Mårthen i Kårgiäl, Anders Ericksson i Biärme, Joen Joensson Bärgh ländzman, Johan Michelsson ländssman i Brundfhlo och kyrckioskriwaren Larss Nilsson Reest.

Hwadh öfwerstl:s straf wara skall, som Oluff Kopparslagare sampt hans hustru, sådant grofft tiufwestycke pålagdt hafwer, kan dhenne ringa rätten emot adhelige privilegiers 16 punct icke döma, uthan remitterar sådant till dhe högwelborne herrar Sweriges Rijkens Råd, eller then högwelborne herre som Konungens [räfste]tingh biwijstar.

Att dhetta sålunda ransackat och passerat ähr, uppå samptelighe rättens wägnar betyger undertechnat lagmans doomb i wärio hafwandes uthi Jemptelandh och Herdalen, med eghen handh och signete. Actum loco die et Anno ut supra.

Ting 31 augusti 1660

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, fol. 183r – 185v, ÖLA.

Anno 1660 den 31 augustij höltz laga tingh medh allmogen i Hackås uthi lähnsmansgården. Wederwarandes befallningzman ehrbahr och wäll:tt Daniel Bertillsson sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

Torsten Torgottson i Ohlstadh,	Oluff Jonsson i Wåhlum,
Nilss Bårdesson i Bleka,	Erick Oluffson i Giäle,
Jon Pehrsson i Ohlstadh,	Erick Torgottsson i Sande,
Anders Ericksson i Kårgiäl,	Issrael Jönsson i Wijken,
Pehr Oluffson i Wij,	Siul Pehrsson i Tonwågen,
Oluff Hindricksson i Bierme, och	Oluff Erickson i Salom.

1. Effter hans excel:tz h:r rijckzrådetz och gouverneurens höghwälborne h:r Clas Stiernskiöldz befallningh hafwer \den 29 augustij/ befallningzman Daniel Bertillsson, landzskriwaren Larss Jonsson och sex aff tolfften, Oluff Jonsson i Wåhlom, Oluff Pehrsson i Nächstadh,

Oluff Enarsson i Sande, Peher Jonsson i Hwinelfwen, Siul Pehrsson i Tundwogen och Christiern Morthensson i Sande warit till\chronegården/ Lägdom och den besichtigat emillan capitiern Anders Harder och Hans Oluffsson, nu boendes på be:te Lägdom, synt bägges deras åboo medh huus och haga, åker och engh, medh mehre nödtorfftigheeter som till en gårdh fordras.

Tillspordes först Hans Oluffsson huru många åhr han på gården åbodt hafwer, framtedde han ett böxelbreff gifwit under det danske regementet aff fougden Erich Christiernsson, som berächnas ifrån den tijden och in till capitein den bleff inrymbdt – 15 åhr. Sådän huru många åhr capitein den nuttit hafwer, befinnes wara otta åhr. Tå bleff husen grangifweligen [fol.183v] öfwersedde och befans i all sanningh, att de huus sām capitein hafwer låtit vå nyio/ opbyggia uthi den ringare tijdhen war fast högre skattat och wårderat åhn de \gamble hussen/ som Hans Oluffsson köpt och dijtt fördt hadhe. Altså war capitein begärandes betalningh för sitt öfwerbruk emädan hans \huus de woro nyie som/ en wacker trij[?] stugu medh kammar \och/ skorstenar, dörar medh nya järn, fönstren och medh jern, en \ny/ stall, ett skiönt brund \sampt/ någre små nyttige torfwe huus, en ny opriste åker, med någre hundrade fambnar giärdzgårdh förbättrat, en humble gårdh.

Effter långsampt mundbruk hafwa bäggie parterne sin emillan å tingzplatzen förente \blifwit/. Uthi allmogens påhör och närwaro sālunda, det Hans Oluffsson rächte be:te capitein handen, att han skulle gifwa honom trettijo r.d:r in specie för hans öfwerbygnat.

2. Lähnsman Jon Jonsson ladhe in uthi rätten en specification och ahnklagade högeligen desse effterskreffne finnes wara olydigh i nembd[?] och skiutzfärdh, besynnerligh när hans excell:tz h:r \rijkz/rådetz och gouverneurens hoffmästare reste uthföre hafwa the sigh absenterat, som är Erich Oluffson i Giärde, Jöran ibidem, Oluff i Sande, Jon ibidem, Erich ibidem, Christiern i Sande, Morthen i Kårgiärdh, Anders ibidem, Morthen i Grubbe, Pehr Andersson i Skiede. Ehuruwål desse ofwanbe:te willia sigh unskylla finnes de lijckewål brotzligh att wara. Saakfålles the för sin olydno och träsko i fångelse uthi fiorton dagar på skantzen. [fol.184r]

3. Länsskrifwaren ~~w:tt~~ Larss Jonsson opläste en rästlängd \Hackås sochn pro 1658/ och förhölt allmogen att de medh quittentzier framtee måtte, till hwem de sin krigzhielp och kyrckiotijonde lefwererat hafwer. Allmogen beswårade sigh högeligen thedh en soldat Pehr Oluffsson i Östnahr, Torgot Erickson i Salom, Oluff Mickillsson i Bilstadh, Morthen i Korgiärdh, thedh de hafwa fördt en post spanmål och en halftunna miöl och den lefwererat till landzskrifwarens broder Jacoph på Frössö kyrckiowoldz magazintzhus och tagit quittentz der oppå, och bekiänner att soldaten som nu rymbder är, skall hafwa det uthi sin förwaringh 21 th:r 27 \kannor/ åhr räst. Här oppå fans profwiantskrifwarens Hans Larssons quittentz. Item \193 skålpund brödh/. 14 t[unnor] k[orn] påföras tinglaget pro resto som med quittentzier redogöra skall, eller rästen betala.

I lijka måtto fordras att Näsboerne rästera \pro 1658/ medh krigzhielpen och kyrckiotijonden *nemligen* 11 th:r korn 9 kannor, som ock riktigt quittantz skaffas oppå, eller betala. [fol.184v]

4. Beswärer länsskrifwaren \Larss Jonsson/ sigh ock, thedh han hafwer många gånger förmant Näsboerne riktigt att lefwerera rästen på 1659 åhrs kyrckiotijonde å en tunna och 14 kannor \som ånnu innestå/. I lijka måtto aff Hackås boerne en tunna och 25 kannor, och inthet quittentz förskaffat sigh oppå hwadh sätt den skall wara fullgiordt, uthan inwända att en part som dedh skulle föra och lefwerera hafwa \de/ låthit för sigh under wågen aff oachtsamheet bortkomma. Så emädan landzskrifwaren till dato icke hafwer kunna winna något quittentz hwar medh han sin rächningh medh profwiantskrifwaren Zacharias Oluffson fullgiöra kunde, uthan måste det \för/ lefwererning åhrkiænna och på sigh taga för åhn rächningen bleff

slutin. Wardt slutit och samtyckt att Hackås och Nääs boerne skola och må be:te 1659 åhrs räst \å kyrckiotijonden/ landzskrifwarens fordran \att betala/ och söke sin man det hälst och bäst de gitte, som spanmåhln förledin winter dyrast galt à 14 ort thunnan.

5. Ahnklagas desse effterskreffne Måns Pehrsson i Fästedh, Jöran Månsson ibidem, Oluff Pehrsson i Nächstadh, Anders Nilsson i Giöle, Anders Erichson i Kålgjöl, Pehr Jonsson i Winälfwen, Jöran Erichsson i Wähle, Jöran Oluffson i Östnohr, Pehr Andersson i Skiede hafwa undanhållit ett quittentz oppå 193 *skålpund* brödh som landzskrifwaren till sin rächningh hafwa \skulle/ att clarera. Ehuruwål åthskillige muntel. som skrifftelige förmahningar skiedde \äro/, [fol.185r] att alle quittentzier skole framwijsas och clareras. Emädan detta icke effterkommit är, saakfälles hwarthera för olydno till hwar sine 3 marker. Summa 27 marker.

6. Jöns Pehrsson i Hoff rächte Oluff Kopperslagar ähn wijdare handen in för rätten om de 7 swijn och 2 kalfwar de å senaste tinget omtwistade, att Jöns effterlät af en godh willia till Oluff berörde swijn uthan någon betalningh. Och der medh skulle alt deras gamble haat wara ophäfwit, men kalfwarne skall Oluff betala á 1 r.d:r.

7. NB. Anders Ericksson Bierme lyckte för rätten Erick Oluffsson i Giärde, saakfälles han till 3 m:r. [Texten överkorsad]

8. Samma dagh bewilliadhe tinglaget Oluff Kopparslagare ett bewijss oppå Nächstadh hemmanen, såsom och Siul Pehrsson i Tundwågen, att de medh underdåhningh ödmiuk bön hos höge öffwerheten måtte de uthfallne gårdar i Nächstadh infördt blifwa ughi ett mantal, och Tundwågen uthi ett mantal. [fol.185v]

[Tillagt med annan hand:]

Befallningzmannen anklagade och högeligen sig beswårade öfwer Jönss Pärsson i Hof, det han många gånger hafuer befunnes gensträfwig och ohörsam att effterkomma dhe befalningar som han honom å cronones wagnar tillskickat haf:r, i det han dhem icke alenest intet publicerat, utan huad mehra är \dem i wädret slagit och/ under bänken kastadt och icke enss framteedt. Dess förutan förspöries det han sinistre [ogynnsamt] om swenske nationen talat hafwer. Till detta så wäl som det öfrige hafuer han ingen ursächt utan, nolens volens [med eller mot sin vilja], måst bekenna sådant sagdt \hafua/. Dy saakfälles han, androm motsträfwigom, otijdigom och rumtaligom [skrytsamma] till efftersyn, arbitraliter till sina 80 marker.

Rannsaking 30 januari 1661

Källa: Svea hovrätt, Huvudarkivet, vol. E VI a 2 aa (Liber causarum):196, mål nr 23 (Oluff Oluffson Kopparslagare emot öffwerst leutnanten wälb. Matthias Drakenstierna), fol. 29–35, RA. Protokollet är bevarat som bilaga M i Olof Olofsson Kopparslagares supplik ingiven till Svea hovrätt 19/8 1662. Suppliken återges nedan som bilaga 1. Hovrättens dom i målet återges som bilaga 2.

Nääs sochn i Jämtelandh, den 30 Januarij A:o 1661.

Effter dhen höglofl:e Kongl. Hoffrättens ahnkombna breff, aff dhen 6 decemb. 1660, till höghwålborne h:r gouverneuren, gref Johan Oxenstierna Gabrielsson, huar af h:s g. excell:ts een copia hafuer afskrifua låtit, och dher hoos sin skrifftelige befallningh, aff dhen 12 decemb. eodem anno, agfå, att een rättegångh emillan öffuerstleut:tn edle och wälb. Mathias Drakenstierna, samt Oloff Olofsson Kopparslagare i Öhlbergh [Oldberg] och be:te Nääs

sochn, om dheras tuister, skie skulle, effter som öfuerstleut:tn sikh högligen beswärat hafuer öfuer dhen ransachningh som dhen 27 augusti 1660 skiedd och hållin ähr. Alltså och effter wälb:te dhen höglofl. Kongl. hofrättens bref och h:r gouverneurens befallningh, haf:r befallningzman öf:r Ängermanlandh, wäl:t Knuth Ingellsson, tillijka medh Carll Burman underlagman dher sammestädes, på ofuan bem:te dato till samma rättegångh sikh hörsambligen inställt, och efftersch:ne suto i rätten, nämbl:n

Erick Oloffsson i Giähle
Erich Tårgutsson i Sandhe
Jöran Hansson i Giähle
Pedher Olofsson i Hwijnälfuen
Jöran Erichson i Wähle
Joen Nilsson i Billstadh

Torsten Tårgutsson i Öhlstadh
Joen Pedhersson i Öhlstadh
Pedher Joensson i Steengiähle
Nilss Bähleson i Bleeken
Israel Jönsson i Wijken
Pedher Olofsson i Wijdh

Endock bäggie partterna effter tillfrågandhe, ährkiendhe och samtyckte bem:te männ gilla och godha som uthi rätten satte wore; lichwäl för efftertaal eller mjsstanckar skull, aflade dhe först och fremst sin eedh på lagen, effter yttersta förmågo saaken ransaaka och till ändshap bringa. Dher näst uplästes öfuerstleut:ns Drakenstiernas beswär som han hadhe emoth Oloff Kopparslagare, huilka lefrerades till honom Kopparslagaren, at sikh der på andra dagen förklara eller swara.

D. 31 dito. Föllier nu dee beswär eller beskyllningar som öfuerstleut:en Kopparslagaren påföhrer, och huadh han Kopparslagaren [fol.29v] der emoth swarar, såsom och om dheras witten och andra skiäl.

1. Öfuerstleut:ns Drakenstiernas inlago förmähler i förstone, at hans fru a:o 1656 då hon till Österbottn reeste, hafuer hon nyckelen till stollpherbergett och bodhan till Oloff Kopparslagares hustru förskickat till giömo, sedhan skulle hennes mann tillbaka skrifua huru medh dheras saaker handlas heller lagas skulle; men att Kopparslagaren icke hafuer welat låtha manhaftigh Olof Michellsson, commendanten på Skantzen, bekomma spannemählen och dhe andra saakerna, när han sändhe sålldather medh bååth och sådant effter öfuerstleut:ns ordre fordradhe? Säger Kopparslagaren icke kunnat effterkomma, effter som öfuerstl:n icke sikh dher om tillskrifuit hafuer.

Tårsten Torgutsson, een af nämbdhemännen wittnadhe, att Kopparslagaren a:o 1657 om skiördhetijdhen hafuer bekiändt, icke mehra än 12 à 13 tunnor spannemähl i förrådth wara, enär som han hestehjelp begäradhe, och lät förmärckia lijka som sikh willia låtha spannemählen till siöss effter commendantens fordran föhra, som han dock eij fullbordadhe, och icke heller kan Kopparslagaren nu säija, dhen tijdhen mehra spannemål i förrådth waritt. Öfuerstl:n bewiser commendantens, Oloff Michellssons, tuenne bref, af dhen 14 augusti 1657 och 27 octob. 1660, att Kopparsl:n haf:r icke welat låtha honom spannemålen mächtig blifua, medh mindre han wille gifua honom 2 r.d:r tunnan.

2. Öfuerstl:n förmäler och i sin inlago, at Kopparsl:ns hustru ingen säädh eller saaker i händher betrodd war, huarcken till salo eller elliest på någott sätt borttlähna eller förskingra, uthan allenast försegladhe nyckelen giöma, icke heller war spannemählen dhem tillmädt eller dhe andra sakerna tillrächnadhe. Dher emot swarar och föregif:r Kopparsl:n medh sin hustru, at ändock spannemählendhem eij tillmädt war, lichwäl haf:r Drakenstiernas fru tillstådt dhem sällia honom för 2 r.d:r tunnan, af dhem som i herbergett i förrådth war, sädhan som hon an:o 1656 in decemb. åth Österbotten till sinn mann förreste. [fol.30r]

Alltså skickadhes trenne af nämbdhen, Erich Olofson i Giäle samt Erich Torgutsson i Sandhe och Jöran Hansson i Giäle, till fruen, att dher om förhöra och wist beskiedh taga, och

Kopparsl:ns hustru, h. Brijtha föllgdhe och medh. Då haf:r fruēn, på sin siäl saligheetz part swaratt, sigh alldrig dhēn låff gifuit bortsällia eller lähna någon spannemåhl eller andra saaker i herbergett effter hennes afresandhe dher inne war. Strax week Kopparsl:ns hustru ifrån fruēn och föregaff, det hennes brodh:r Anders Pedherson Avander, som och den tjdhen i landett war, haf:r befallt sigh spannemålen för 2 r.d:r tunnan sällia, som dock icke medh någon skiäl bewijsas kundhe.

3. Öfuerstl:n föregif:r och i sin inlago (som hans fru på sit samuete haf:r passat till) uthi herberget öfuer 60 tun:r korn och 9 tun:r mallt warit, som Kopparsl:n tillförendhe in för rätten uthi Nääs skal hafua tillstådt warit 60 tun:r i förstone han fick nyckelen, såsom och bekiändt nyckelen waritt försegladt, och sammaledes uthi dhen högl. Kongl. hofrätten bekiändt, för- uthan åthskillige andre saaker som öfuerstl:n Kopparsl:n och hans hustru påförer om händher hafft.

Kopparsl:n beropar sigh uppå dhen första puncten i förige ransaachningen, att öfuerstl:n effter sin frues ordh då allenast honom 50 t:r korn och 9 t:r malt påfördt hafuer, såsom och håller sigh widh dhet swar, som han sidst uthi bem:te ransachninghz första punct gifuit hafuer, at han hafuer måst lembna sitt så wäl som öfuerstl:ns i fiendhens händher och sigh till Sverige medh hustru och barn begifua, så och dher hoos föregif:r sigh för dhe andra saakerna willia obeswärat wara, efftersom han sielf tollffte medh eedh hafuer sigh der ifrån ändtle- digatt. Men öfuerstl:n föregif:r, een part hafue waritt willduga eedzmän, nämbl:n Jöran i Håff och Mårthen i Korffgiähle, ähre Kopparslagarens huströbrödher, och Lars Rist, hafuer Kop- parsl:ns huströs syskonnebarn till hustru, såsom och Anders Person Kongen i Biärme bordhe icke gillas till laghgiärdzman, huilket dhenne ringa rätten icke heller hölt lagligit wara.

4. Öfuerstl:n föredrager och, at Kopparsl:ns hustru, sonn och pijga, hafuer uthburit hans säädh, smör, miöhl, ärtter, gryyn och klädher, [fol.30v] och så igen om natetjdth inburit elack och slöö sädh för hans godha och blandhat tillhopa medh der förra inne i herbergett war och förskiampt alt tillhopa, beropandes sigh på ett breeff lit. H [A ?] som Hans Larson Noræus dhen 23 junij 1660 om sådant skrifuit hafuer effter sin pijgos Karins berättelse, som hoos Kopparsl:n tiente enär detta skiedde. Effter som bem:te pijga Karin nu tillstädhes war, kal- ladhes hon för rätten och effter flitigh förmahning på hennes siälz saligheetz part wittnadhe och bekändhe hon som föllier, nämbl:n 1) Att hon tillijka med Kopparsl:ns sonn, som nu till Norrige ähr, och drängen Oloff Pedherson, som knecht bleef och ähr dödh, hafua om natte- tjdth på hösten tuå gånger buritt huar sin säck medh ogistadt korn uthi öfuerstl:ns herberge 2½ tunna widh pass, och om mårgonnen war sonnen i herberget och rördhe tillsammans medh det gista kornet som dher förre war.

2) Något smör, gryn och ärtter säger pijgan Kopparsl:ns hustru uthur öfuerstl:ns herberge tagit, som hon hustrun tillståår och bekänner; men kornet säger Kopparsl:ns hustru icke mehra än 1 tunna waritt som inbarss i herberget, då hon medh sin man på dhet andra hemmanet Näckstadh i Hackåås sochn wore. Kopparsl:n kan icke undfalla, hafua tagit korn uthur öfuerstl:ns herberge, och dher hoos säger, antingen deth ähr heel eller hallf tunna, som hans dotter i Brundflo fått hafuer, heller huem det wara kan, så haf:r han richtiget betallt och medh eedh aflagdh icke att koma ifrån öfuerstl:n hafua.

Sängeklädherna belangandhe, som öfuerstl:n påförer Kopparsl:n uthan loff och minne tagitt till sitt behoff så wäl som åth andra bortlänt, swarar och bekänner han igenom ett godt förtroendhe skiedt wara, effter som nycklarna wore honom ombetrodde och huar andra så godt i grandskapet undsatt hafua. Män dhe klädher som pretenderades på Oloff Torstensson i Kongznäset haf:r tilläns fådt, föregif:r han betalte wara.

5. Kopparsl:n wardt af dhenne ringa rätten åthskillige gånger tillsagd och förmanadh, een richtigh räkning inläggia på alle [fol.31r] öfuerstl:ns saaker som han medh sin hustru haf:r hafft händer emillan? Hwar till han swaradhe, sigh sådant icke giöra kunde fast det hanss lijff kosta skulle.

6. Hwadh öfuerstl:n förmäler i sine 9, 10 och 11 puncterne, emoth Kopparsl:n och hans hustru 1) Att dhe hafua försållt hans korn och mallt, och elliest till räntta eller lego uthlänt sigh till nytta, effter som lit. B uthwisar. 2) Icke warit mehra än 18 t:r gammalt korn och 4 tun:r nytt korn igen enär som hans frues brodher Anders Avander kom ifrån Uleå 1657, in martio. 3) Huru myckin spannemål och saaker behållit war, då fienden 1657 inkom i landhet, beropar han sigh på lit. C, aldrahögst 2 tun:r slött korn waritt, föregifuandes dher hoos det samma wara af Kopparslagarens dijtburna odugelige korn och icke hans egitt, och såldes wara hanss, och icke öfuerstl:ns skadha, om fiendhen deth borttagitt hafuer.

Kopparsl:n swarar uthi sin 9, 10 och 11 punct:r som föllier.

1.) Hwadh korn han till marcketentern och flere haf:r uthländt, haf:r sådant warit honom förtrodt och derföre redho giordt, som han medh sin räkningh lit. B will bewijsa, intill dess fienden kom och han måste sin egendomb jämpte det förtrodde godzet i fiendens händher lembna och quittera; men till legan eller ränttan af deth uthlänte kornet, swaradhe han inthet. Att han och hafuer swarat, icke mehra än några tunnor korn i förrådth wara, när commentanten Olof Michellsson wille det till Skantzen föhra låtha, wille han och medh bem:te lit. B bewijsa, att när som afdrages 15 1/6 tun:a ifrån 25 tunnor, så blif:r ej mehra än 9 5/6 tunna igen. 2.) Bekänner han 18 t:r gam:lt sampt 4 tun:r nytt korn och 3 tun:r mallt i förrådth waritt enär Avander ifrån Uleå kām, der dock öfuerstl:n icke om malltet 3 tun:r förmäler; hwilket han föregif:r igenom sin högsta flijt försålldt hafua, och derföre peningar till öfuerstl:n lefrerat och elliest räkning giordt [fol.31v] för 15 1/6 tunna. 3.) Swarar Kopparsl:n huru kommer det till, at när marcketentern fick dhe 5 tun:r korn, då sopades låhrarna (som dock lit. B förmäler 6 tun:r wara) huadan skulle då dhe 2 tun:r hafua kommit som lit. C uthwisar, af gollfuet i hoop sopatt wara som fiendhen borttogh; men huarcken skriffteligen heller mundteligen till nöijo, swaradhe han om kornetz förbyttningh.

7. Pål Pålson i Åkeräng och Sundhe sochn, bekändhe effter aflagdan eedh, at han anno 1656 om slättetidhen, köpte allenast 1 tun:a mallt för 2 r.d:r af Kopparsl:n, som han sadhe sin hustru mälltat hadhe af det korn som öfuerstl:n förskuttit hafuer; men näst tillförendhe, sadhe han och påstodh, det Pål 5 tun:r hadhe köpt.

8. H. Maritt, Erich Erichsons i Skalleråsen, som öfuerstl:ns legopijga waritt hafuer, wittnadhe, att Kopparsl:ns hustru af 1656 åhrs mällldh 4 1/2 tun:a till sitt behoff tagitt hafuer, och hon henne nyckelen åth bodhan i gårdhen a:o 1657 in martij månadh lefreradhe, huarest samma mällldh innelågh, huilket Kopparsl:ns hustru nu för rätten tillstodh och bekändhe i sanning wara. Men för dhe tuenne åhren tillförendhe 1655 och 1654 hafuer icke någon mällldh behållit warit, effter som be:te h. Marit och betygar.

9. Oloff Jönson i Nääs wittnadhe, sigh ifrån Haakåås heem komma enär som öfuerstl:ns herberge förste gången af fiendens rytteriet upbrutitt bleeff, då haf:r een ryttareleutnampt som giestadhe hoos Oloff Törstensson i Nääs, tagit een tunna korn, och een tunna dhe som giestadhe hoos Törsten i Öhlstadh, effter som och han Törsten wittnar, såsom och een half tunna korn togh corperalen som lågh i Månstadh som be:te Olof Jönson tillhopa sophade och bleef icke wäl full, mehra fans ther inthet huarcken klädher eller andra saaker på den tidhen, om huilket Oloff Jönson och Törsten tillbudho sigh medh eedh stadfästa såledhes sandt wara; men Kopparslagaren åstundadhe icke dheras eedh, uthan dher hoos sadhe, at herberget kan

tillförendhe updyrkat wara, som dock ingen annan det medh skiäl kundhe säija eller bewisa.
[fol.32r]

10. Ändock Kopparsl:n med sin hustru icke hafuer kunnat bewijsa, att öfuerstl:ns fru haf:r dhem loff gifuit någon spannemål försällia sedhan som hon in decemb. 1656 till Österbottn förreeste, effter som uthi föregåendhe 2 puncten förmäles; lichwäl hafuer Kopparsl:n lefrerat till hennes brodher Anders Pederson Avander 5 r.d:r dhen 20 martij 1657 när han ifrån Österbottn igen kom, för 2 ½ tun:a korn, som Kopparsl:n uthan fruens loff och minne sålldt hafuer. Hwadh spannemål som i förrådth war, sedhan som Avander åther till Österbottn reeste, förbödh han för sin afreesa, icke något der af sällias, förre än dher om beskiedh ifrån rätta ägaren komma skulle, huilket Kopparsl:ns hustru och nu inför rätten tillstodh och bekändhe, såsom och till öf:rflödth igenom sitt breef af dhen 30 decemb. 1659 lit. M till befallningzman wäl:t Daniel Bertillson bekänner, det fruens brodher icke gaff loff till att försällia spannemålen som behållin war.

11. Lars Joensson i Salzåån wittnadhe, at hans granne Jöns Hansson, haf:r bekommit 1 tunna korn till kiöpz af Kopparsl:rn om slättetijdhen, på det året som allmogen wore 15 om een knecht eller sålldath, som Erich Olofson i Giähle och Nilss Pålson i Bleka, tillijka medh andra af nämbdhen betygadhe a:o 1657 wara, dher på betalte Jöns 1 r.d:r strax och dhen andra r.d:rn betalte be:te Lars Joenson för honnom, såsom och bekändhe Jöns Hanson detta sandt wara och skiedt på det året dhe wore 15 om knechten. Her medh wille öfuerstl:n öf:rtyga Kopparsl:rn uthan loff tillgripit sin spannemål och den försållt, äfuen som han medh dhe 2 ½ t:r giordt haf:r, som uthi nästföregåendhe 10 puncten förmäles.

12. Hwadh öfuerstl:n uthi sin inlagas 12 och 13 punct förmäler, at Kopparsl:rns hustru skal hafua hans nyckell åth andra handfångit, och huadh Kopparsl:rn der emoth swarar, synes icke af nödhen wara, der om widlöfftigt förmähla, [fol.32v] effter som Kopparsl:rn medh sin hustru för nyckelens handfångandhe böre öfuerstl:n swara.

13. Erich Olofson i Giäle med dhe andra nämbdemännen tillstodho och bekändhe, at befallningzman, wäl:t Daniel Bertillsson, och underlagman, w:tt Peder Claeson, a:o 1659 in januarij månadh på Haakåås laga tingh, hafua befalt Kopparsl:rn till at öfuerstl:n betala. Sedhan dhen 5 aprilis samma åhr, haf:r Kopparsl:rn gifuit sin handschrift lit. A till öfuerstleutn:n at betala honom 11 ½ tun:a korn, om hösten näst dher effter, hwilken handschrift Kopparsl:rn nu icke kundhe säija eller bewijsa öfuerstl:n af sigh tuingat hafua.

14. Förmäler öfuerstl:n i sin inlagas 14 punct, at befallningzman och underlagman på förrige ransaachningen, icke hafua welat gilla sin hustrobrodhers Avanders räkning lit. D, som Kopparsl:rn och något angåår, effter som han dhen icke underskrifit haf:r, så haf:r öfuerstl:n sidhermehra låtit honom dhen medh sin handh nästl:ne decemb. i Stocholm bekräfta, såsom och då förment Kopparsl:rn sökia Avander om skiäl och beskiedh, der han hadhe honom något påföhra; men swaradhe nu, sådant sigh icke syntes nödigt wara, wille icke häller ännu Avanders räkningh gilla, föregifuandes honom mehra peningar af sigh upburit, och elliest spannemål sållt än der uthi förmält..[?] Öfuerstl:n wille icke heller gilla Kopparsl:rns räkning lit. B, som icke heller underskrifuin och daterat ähr, säijandes honom spannemålen emoth Avanders förbudh uthtagit hafuer såsom och icke warit honom skyllidig för någon koppar eller smiderij, uthan honom för sådant serdeles betalt. \ Den 1 febr. /

Altså, och dheras tuister till ändshap bringa, syntes dhenne ringa rätten skiäligit och nödigt wara, dhem emillan effter yttersta förståndh och noga ransakan, efftersh:ne räkningh giöra, nämbl:n.

Effter som föregående dhen 3:die puncten uthwijsar, pröfuades i förrådth warit i herberget (på åthskillige åhr tillförende [fol.33r] samblat) sedhan som öfuerstl:ns förr a:o 1656 in decemb. åth Österbottn förreste, som påföres Kopparsl:rn at suara före.

50 tun:r korn à 2 r.d:r	100 r.d:r
9 tun:r mallt à 2 r.d:r	18 r.d:r
2 ½ tun:a miöhl à 3 r.d:r	7 r.d:r 2 ort

Item af 1656 åhrs åhrswäxt, som uthtröskades sedan som fruen bortrest war effter 220 skylar, beräknadt 10 skylar på 1 tun:a korn, löper

22 tun:r korn à 7 ort	38 r.d:r 2 ort
4 ½ tun:a mälldh à 3 ½ ort	<u>3 r.d:r 3 ¾ ort</u>
	Summa 167 r.d. 3 ¾ ort

Efftersch:e poster komma Kopparsl:rn till lefreringhz, nämbl:n.

Kopparsl:rn föregif:r a:o 1659 uthi Kongznäas betalt 10 r.d:r till öfuerstl:n i cammaren; men öfuerstl:n säger allenast 6 r.d:r warit, och haf:r budit Kopp:rs:l:n quittans på så mycket han då leffreradhe, som han icke emothtaga wille. Altså och effter nämbdens doom, effter som han Kopparsl:rn quittantzet wedhersakadhe, beståss allenast 6 r.d.

Bengt Törstenson i Kongznäset betalt till öfuerstl:n för Stor Pehr i Nächstadh (för uthan legan som än rester) för 1 t:a korn 2 r.d.

Item öfuerstl:n intagitt lenzman Joen Joenson i Hackåås för 4 tunnor korn 8 r.d.

Noch intagit sin pijga Ingeborgh för 1 t:a korn 2 r.d.

Noch intagit Carl i Wijken, för hans dotter Elisabet, som hans

pijga warit haf:r, för 1 t:a korn 2 r.d.

Kopparsl:rs hustru, brygdt till öfuerstl:ns behoff 1 t:a 2 r.d.

För uthan 10 r.d:r som Avander af Kopparsl:rn dhen 14 decemb 1656 haf:r upburit och quitterat, och kunna nu icke till afkortningz inföhras effter som quittantzet förmåler samma pening:r wara för det kornet som uthländt warit [fol.33v] hafuer förre än öfuerstl:ts fru till Österbotn förreste, så hafuer och han Avander sidermehra på samma quittans anno 1657 dhen 20 martij (effter som och hans räkning uthwisar) quitterat, som nu böre till räkningz och afkortning föhras 5 r.d.

Anno 1657 in martio, haf:r Avander korn till effterschrefne uthsält och krediterat, effter som h. Marit i Skanderåsen betygadhe, och elliest dhen förre ransachningen uthwisar, nämbl:n

Erich Olofson i Kluxåsen	2 t:r	
Stor Pehr i Klöfsiöö	1 t:a	
Stor Oloff i Kiälen	½ t:a	
Pedher Jönson i Kungznäas	1 t:a	
Hans Hanson i Billstadh	<u>2 t:r</u>	
	6 ½ t:a	13 r.d.

H. Marit i Skanderåsen, sållt 2 tun:r ny korn i Nääs, som Avander uthi sin räkning sikh påföhrer 3 r.d. 2 ort

Item bem:te h. Marit uthtagit 2 tun:r malt, att bränna brännwijn af åt öfuerstl:n à 2 r.d. 4 r.d.

Kopparsl:rns hustru samt h. Marit i Skanderåsen föregifua, at Avander haf:r tagit till öfuerstl:ns hestars behoff, nämbl.

½ tun:a mallt à 1 r.d.	1 r.d.
2 ½ tun:a miöhl à 3 r.d.	7 r.d. 2 ort
3 tun:r korn à 2 r.d.	<u>6 r.d.</u>
	14 r.d. 2 ort

Efftersom föregående 9 punct uthwijsar, skulle icke mehra än 2 ½ tunna korn wara kommit i fiendhens händher à 2 r.d:r

<u>5 r.d.</u>
67 r.d.

Effter denne rächning blif:r Kopparsl:rn till öfuerstl:n skyldig	<u>100 r.d 3 ¾ ort</u>
Summa	167 r.d. 3 ¾ ort

Blif:r och Kopparsl:rn pårächnadt som i herberget warit hafuer effter som han icke bewijsa kundhe sådant i fiendens händer kommit wara, eller öfuerstl:n igen bekommit, och af denne ringa rätten wärderat, nämbl:n [fol.34r]

1 st. ny fårskins fäll, uthan täcke, för	1 r.d. 2 ort
1 tyscht örnegåth, medh duhn uthi, för	1 r.d.
2 små tysche örnegåth, duhn uthi, för båda	1 r.d.
1 långt hufuudh bollster för	2 r.d.
6 st. säckiar, à 1 ½ ortt	<u>2 r.d. 1 ort</u>
	7 r.d. 3 ort

Föruthan bem:te klädher, hafuer öfuerstl:n 1 biörnskins fäll, sampt 1 randigh weepa och 1 reenskin igen bekommit, men 1 stoor tysh weepa med blå och röda ullnåckor och 1 ny fårskins fäll, för 12 r.d. tillhopa berächnad, föregafz fiendhen borttagitt.

Gryn, ärtter och hwetemiöl, prætenderer öfuerstl:n till 8 r.d:rs wärdhe uthi sitt herberge waritt effter sin frues bortresandhe. Dher emoth swarar Kopparsl:rns hustru, at Anders Person Avander henne något af sådanne pertzedler förähradhe, enär som han a:o 1657 in martio hijt war, som dåck icke således finnes uthi förra ransachningen bekändt wara, uthan lembnad bådhe sitt och hans oförsåldha i fiendhens händer, för huilka pertzedler nu icke Kopparsl:rn någre peningar påföhres, uthan här införes för dhe olijka bekännelserna skull.

Elliest och påförer Kopparsl:rn Anders Person Avander, sidst uthi förrige ransaachningens förste punct, på bem:te tijdh hafua spannemåhlen upmätt som behållin war, huar emoth han igenom sin skrifuelse af den 28 februarij 1660 lit. G, alldeles neekar, uthan säger sikh der till h. Marit i Skanderåsen ombedit och betrodht hafua, såsom och nyckelen till Kopparsl:rns hustru igenlefrera; men ingen läth sikh förmärckia, som bem:te h. Marit will tillwijtha och myckit mindre beskylla, hafua något af öfuerstl:tens spannemål försnillat heller afhändt. Smörhalftunnan belangandhe, kan icke Kopparsl:rn påföhras, effter som betygadhes mästedels der af uthi fiendens händer kommit wara.

Effter föregåendhe ransaachningh sampt parternas förekombe skiähl och wittnen, haf:r dhenne ringa rätten tagit saaken i betänckiandhe, och effter noga öfuerwägghande befunnit.

[fol.34v]

1.) Eedhen belangandhe, som Kopparsl:rn medh sin hustru på förrige ransachningen hafuer giordt, pröfues icke lagligit (effter som i denne ransachningz 3:die punct förmähles) dhem tillåtas laghgiärdzmän wara som så när uthi skyldskap ähre, eij heller haf:r rätten på dhen tijdhen, effter dheras eedz afläggjandhe, dömbdt Kopparsl:rn med sin hustru ifrån öfuerstl:ns kiähromål heller tillmähle frije wara.

2.) Att icke någon spannemål heller andra saaker, war Kopparsl:rn heller hans hustru tillmätt och rächnadt, icke heller tillständh hadhe någott förskingra, förbyta och sällia, lichwäl haf:r han dhen 20 martij a:o 1657 lefrerat 5 r.d:r till Avander för 2 ½ t:a spannemåhl, som han uthan loff sållt haf:r, och doch finnes honom i föregåendhe rächning godhe giordhe, såsom och sidhermehra låtit marchetentern och andre flere spannemål bekomma, effter som hans oundherschrefnene rächning uthwiser, dess för uthan förbytning medh kornet giordt och klädher uthtagit, icke heller welat sikh beqämma till at låtha commendanten bekomma spannemahlen och dhe andre sakerna till Skantzen.

3.) Att icke mehra ähn 2 ½ t:a korn warit i herberget uthj behålldh, då fiendhen inkom och deth borttogo, ähr nogsampt dher om tillförendhe förmält och i rächningen för Kopparsl:rn affördhe. Och emädhan som Kopparsl:rn medh sin hustru, hafua öfuerstl:ns spannemåhl och andra saaker, uthan loff och minne, tuert emoth det 53 cap. af Bygn.b. Landslagen,

tillgripit, icke åthminstone först och främst, af trowärdige män som lagh säger, låtit upmätha spannemåhlen och de andre saakerne besee och rächna förre ähn sådant rördhes.

Hwarföre, och effter mehrbe:te ransachning och skiäl, kan denne ringa rätten honom Kopparsl:rn medh sin hustru, icke befrija sigh iu emoth ofuanbe:te cap. samt det 28 cap. af Konungzb. L.lagen försedt och brutit hafua, och fördenskulldh dömbdt honom effter giordh rächning här widh rätten, fämtio tun:r 22 ½ k. godh spannemål, för dhe resterande 100 r.d. 3 ¾ ort, uthan drögzmåhl till öfuerstl:ten Drakenstierna betahla, [fol.35r] heller och tree r.d:r för huar tunna gifua effter som spannemåhlen nu gåår och gäller, som sigh 151 r.d. 19 ½ öre silf:rm:t belöper, och wari då legan inrächnadt för det spannemåhlen haf:r bortto waritt. Item för några sängeklädher, effter som och rächningen uthwijsar, dömbdhes Kopparsl:rn derföre 7 r.d. 3 ort till Drakenstierna contentera. Expenserne belangandhe, som öfuerstl:n effter inlagdh rächningh 141 r.d. af Kopparsl:rn för åthskillige reesor och bekåstnadher prætenderer, haf:r dhenne ringa rätten beslutit honom dherföre allenast 70 r.d. till wälbe:te öfuerstl:n gifua skal.

Emoth denne doom, appelleradhe Oloff Kopparsl:re uthi lagligan tijdh under dhen högl. Kongl. Hofrätten; men wederparten Drakenstierna, protesteradhe icke allenast på dhet honom nu tilldömbdt ähr, uthan och på all hindher, skadha och omkostnadher som föllia kan. Alltså och uthi all underdånig ödmiukheet remitteres alt detta till wälbe:te dhen högl. Kongl. Hoffrättens wijdare resolution.

Att således wara passerat som föreskrifuit ståår, betygar, på dhenne ringa rättens wägnar, lagmans doom i wärio hafuande, öfuer Ångermannelandh, medh brukeligit signete och egen handz underschrift.

[Sigillet bortfallet]

Carl Burman

Carlss:n. *Manu propria*. 61.

[På baksidan:] Lit. M.

Ting 23 april 1661

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:5, fol. 2r – 5r, ÖLA.

Anno 1661 den 23 aprilis höltz laga tingh medh allmogen i Hackås, wederwarandes chronones befall:n ehrlige och wäll:tt Daniel Bertillsson, samt de 12 edsworne laghrättesmän.

Torsten Togotsson i Ohlstadh,	Erick Oluffson i Giähle,
Jon Larsson i Sanne,	Oluff Jonsson i Wähle,
Erick Torgotsson i Sanne,	Nilss Båhlsson i Bleka,
Siul Pehrsson i Tåndwågen,	Jon Pehrsson i Ohlstadh,
Pehr Jönsson i Steengiärdh,	Issrael Jönsson i Wijken,
Pehr Oluffsson i Wij, och	Anderss Erickson i Korgiäl.

1. Johan Mickilsson lähnsman i Brondflodh fordrar 2 r.d:r 16 skil. som Brondflodh boerne för Hackås tinglagh skiutzat hafwer öfwer wahnlike skipte åth Bergh. Tolffmännen samtyckte och bewilliade Johan Mickillsson å tinglaget wägnar be:te 2 r.d:r 16 skil. Item för 17 hästar som förde proviantet ifrån Pelegrinsstadh och till Brondflo, såsom ock för 7 häster öfwer skipte som togz i höstas åth ryttmästaren Bergens ryttare våth Bergh sochn/ att betala och clare[ra] till morgons tijdeligh.

2. Oluff Jonsson i Swedie ifrån Sunde sochn bekende och wittnade sigh medh Pehr Jonsson Sunssbacken hafwa länt \till sal. Nilss i Grubban/ 43 r.d:r att inlösa gården aff Morthen ibidem, som honom till pant hadhe. Anders Pehrsson i Östnor fordrar och i be:te gårdh 3 r.d:r. Hans i Bilstadh 1 ort, effter sal. Nilss enkia är afrest åth Norrige. Altså äskade the sine utlånte pening[ar] igen. [fol.2v] Och fans ej någon aff bördemännen som här emoth swara wille.

R. Bleff \för den skuld/ be:te Grubbgården opbudin 1 gången.

3. Befallningzman Daniel Bertillsson förmante såsom ock befalte lähnsman och tolffmännen, att the uthi rätten tijdh medh hägn och haga grangifweligen ahn see de ödeshemman son finnas i tinglagen, såsom gräset slå, och hööet wäl inbärga.

4. Hindrick Jönsson i Hallom aff Owijkens sochn fordrar oppå sin och sine syskons wägnar effter sextijo r.d:r in specie, som hans sal. fader hafwer lånt till sal. Pehr Nilsson i Fäste att inlösa be:te \halfwe/ Fästegården. Och arfwingarne bekienna gielden wara richtigh, såsom ock gifwit under tijden ränta och lego för penningarne. Nu äskar Hindrick att nå igen \sine utlånte pening:r/. Efftersom det fans ingen aff slächtingarne eller kiände sigh godh att ährläggia och clarera be:te 60 r.d:r. Hwarföre lätt han opbiuda berörde \halfwe/ hemman förste gången.

[fol.3r]

5. Befallningzman Daniel Bertillsson, ratione officij, ahnklagar desse effterskreffne \bönder/ Oluff Mickillsson i Bilstadh och Jon Månsson i Bierme för rätta, hwilka hafwa uthi förbuden tijdh tijssdagen i dymbelweckan som war den 9 aprilis nästförleden skutit och felt ett elgzdiur oppå \Hackås skougen/. Bemälte karlar hades för rätta, och bekienna otwugne gierningen begådt och drijfwijt hafwa. Ehuruwäl de sin missgerningh och förfarelsse ångrar, kan den nedrige rätten dem emott Kongl. Majj:ttz uthgångne förordningh om diur skiutande ej befrija, utan saakfälte dem till \etthundrade daler sölf:r myntz/ böther, effter \de/ ett elgzdiur uthi förbudin tijdh slaget hafwer.

6. I lijka måtto ahnklagar befallningzman åther att Oluff Mickillsson i Bilstadh, Jon Månsson i Bierme och desse effterskreffne bönder, Jon i Kyrckiobyn i Nääs sochn Erick Erickson i Giäle, Carl i Monstadh och Oluff Torstensson i Kongznäset, alla tillhopa lagzmän, hwilka hafwa uthi förbudin och olaga tijdh, nembl. om långfredag jagat effter ett elgzdiur, och om påsklördagen slagit och felt dedh oppå Skinbergz skougen. Framhafdes be:te bönder och blefwo aff rätten tillfrågat om de berörde gierning begådt hafwa, kunde de ej undfalla, uthan som föregifwes diuret uthi förbudin och olaga tijdh fehlt och slagit. Ehuru wäl de sin missgerningh tychtes illa wara, kan den ringa rätten dem ~~icke~~ ifrån Kongl. Majj:ttz uthgångne [fol.3v] ordning och stadga om diurskiutande ej befrija. Uthan dömbde dem alla tillhopa effter den 9 puncten till ett hundrade d:r sölf:r mynts bötter.

Förebemälte 5 och 6 puncters saackören för elgzdiurs skiuttande, som uthi förbuden tijdhe fällte äro, remitterades till hans höghgreffl. excell:tz h:r gouverneurens höga betänckiande, och wijdare resolution, fördenskuld \blifwa/ uthesluten af 1661 åhrs doombock och saacköhren, sampt i des ställe aföres 1662, etc. [Tillagt med annan hand.]

7. Framträdde för rätten Jöns Pehrsson i Hoff, Larss Jonsson i Tandh, Oluff Pehrsson i Monstadh, Erick Ersson i Ahnwijken, Carl Nilsson i Åsom, Pehr Pehrsson i By å sine hustrus, och \en brodher/ Erick Oluffson boendes i Trondhem å sin \egne/ wägne, kärandes effter sin fäderne bördh och odel i Östergården Skinbergh, föregifwandes dedh de aff sin sal. broder och swåger Lars Oluffson i be:te Skinbergh aldeles olöst att wara uthur sin faders gårdh.

Bekenna \dhet/ att den tijdh deras broder och swåger gården brukade \så/ hafwer the undt honom \der på sitta/ aff en godh affection och willia, utan lott och lego, så som \lock/ hulpit honom effter sine \rådh och lägenheet/ till, emädan be:te hemman synes nedfalla \och öde blifwa/. Ähre de aff rätten begiärandes en wärdering huru han kan skattas och läggias \hwilket dem af the mätismanna ordom tilllåtitt bleff, som uthräckningen uthwijser/ belöper oppå hwar broderpart 14 r.d:r 1 ort 14 sk. Item hwar systerpart 7 r.d:r 19 skil; blifwer summan 72 r.d:r. Sal. Larss Oluffson, som be:te hemman besu[t]it hafwer, \lottades/ uthi be:te summa en broder \del/. \Som och han/ uthi sin lijfztijdh \pådrog sigh/ en odrägeligh giäldh, dy \kunde/ hans part der uthi, ganska ringa förslogh, till creditorernes afbetalningh, som här effter specificerat blifwer. [fol.4r]

Först framkom en soldat, Oluff Morthensson, som för gården uthgådt hafwer, fordrar effter någre knechtepenningar \som obetalt ähre/, belöper sigh 20½ r.d:r. Wardt \aff nembden/ samtyckt och slutit, att knechten skall uthaff sal. Lars Oluffsons anpart bekomma de 14 r.d:r 1 ort 14 skil. så långt det nå och räckia kan.

8. Erick Oluffson i Giäle hafwer warit berörde soldatz målzman mädan han war åt Pålen, och ombetrodt någon spanmåhl att utlåna på interesse. Altså togh sal. Larss Oluffsson i Skinbergh aff Erick Oluff 2 t:r *korn* tillåns. Och icke wunnit sin betalningh igen, ehuru trågit han der effter fordrat hafwer. Jöns Pehrsson i Hoff räckte Erick Oluffson handen för betalningen.

8.[!] Pehr Andersson i Skiede bleff saakfelt till 3 *marker*, effter det 4 cap. Kiöpm. b. L.L. för det han hafwer kiöpslagit medh Jöns Hanssons dotter i Salzån.

9. Desse effterskrefne anklag\ades/ af lähnsman för olydno och tresko *widh* skiutzning på åtskillige marchers fortsättiande som förtäckningen uthwijser. Morthen i Hara, Anders i Korgärth, Jon i Sanne, Oluff Enarsson ibidem, Erick ibidem, Jöran i Giärde, Erick ibidem och Nilss ibidem.

\R. Blefwo the aff nembden/ saakfälte hwartera till sine 3 *marker* effter det 33 cap. Tingm.b. L.L. Löper 24 *marker*. [fol.4v]

10. Samma dagh trädde för rätten beskiedelig man Oluff Enarsson i Sanne, och gjorde ett wänligt sam medh hand[e]bandh om ett engie slott som Oluff och Erick Ericksöner i Salom \brukat hafwa/ deras \rätta/ odelsbördh, ligginades i be:te Sanne \by/ \iämpte/ Oluff Enarssons ägor \för hwilket/ Oluff Enarsson bäggie bröderna Oluff och Erick Eriksöner 48 r.d:r \gifwit hafwer/. Der medh de afhände be:te engie undan sigh och sina, op under offta be:te Oluff Enarsson sampt hans hustru, barn och effterkommande, att nyttia, bruka och behålla till o-klandrat odelzegendom.

11. Anders Mickillsson i Östnor klagar effter 6 ort penningar som han för tinglaget uthlagdt hafwer att leija en häst öfwer fiällen enär leutenampten Anders Kiempe förde [am]munition åth Norrige. Och war dom begiärandes i saaken att nå sine uthlagde penningar igen. Tolfften will skiuta skulden oppå Oluff Kopparslagare som på samma tijdh \och/ nyligen in uthi landet kommin war. Så emädan Oluff alt sitt godha uthi fiendens och de danskes händer lembna måste. Wardt aff nembden belefwat att be:te Anders skall nå sin betalningh hos lähns- tolffmännen och tinglaget och Oluff \Kopparslagare/ kiännes frij, effter han miste sin årswäxt och nödgas sitt brödh om wägarne sökia. [fol.5r]

12. Torsten Torgotsson i Ohlstadh opbiuder en pant myra liggiandes i Bierme skougen, andre gången.

12[!] Hans Hansson läth opbiuda Bilstadh gården, den han i pant hafwer, tredie gången, till närmast bördeman.

13. Oluff Kopparslagare opbiuder en gammal slott leijgde och ett pant engie i Wij, för 30 r.d:r, förste gången.

14. Morthen i Hara för swarlösa, saakfälles till 3 marker effter det 33 cap. Tingm.b. L.L.

Rannsaking 7 mars 1662

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:5, fol. 52r–53r (bladen skadade i kanterna), ÖLA. Protokollet finns även i renskrift i: Svea hovrätt, Huvudarkivet, vol. E VI a 2 aa (Liber causarum):196, mål nr 23 (Oluff Oluffson Kopparslagare emot öfwerst leutnanten wälb. Matthias Drakenstierna), fol. 6–7. Efter denna renskrift kan skadade partier i dombokens protokoll suppleras.”

Anno 1662 den 7 martij höltz een ransackning uthi Nääss sochn emellan *seigneur* Anders Pedersson Avander och Oluf Olufsson Kopparslagare, effter hans exell:tz och nådes, högwälborne h:r gouverneurens g[ref]we Johan Oxenstiernas befallning, tå uthi bef[all]ningz mans ställe närwarandes landzskrifwaren La[rs] Jonsson Roshemius, underlagman Pehr Classon Broman sampt dhe tolf edsworne lagrättesmän.

Erick Olufsson i Giärde,	Torsten Togotsson i Uhlsta[dh],
Oluf Pehrsson i Häckangård,	Nils Bodelsson i Bleeka,
Siul Pehrsson i Tunwågen,	Pher Olufsson i Bierme,
Pehr Jönsson i Stengiärde,	Jöran Ericksson i Wähle,
Anders Mickilsson i Östnår,	Johan Swensson i Fåcker,
Oluf Pedersson i Nächstadh,	Oluf Hindricksson i Bierme.

1. På berörde dato ahnpræsenterade sigh Anders Pedersso[n] Avander ifrån Wästerbothen, framwijssandes hans höggrefl. exell:tz och nådes, h:r gouverneurens citation [för]mälandes det han Avander, effter Kopperslagarens tr[ägne] ansöckiande, måtte wittna i någre wichtige puncter [som] wälb:d öfwerstlieuth:n Drackenstierna och Oluf [Kopper]slagare twijstige ähro.

2. Först oplästes Oluf Kopperslagares inlago, och war af rätten begiärandes, det Anders Avander måtte inponerat blifwa lagligen wittna, och sanningen bekiänna, som han inför Gudh och hwar ehrlig man kunde till swars stånda. [fol.52v]

3. Tillfrågades Anders Pehrsson om nyckelen till herbe[r]get i Kongznäasset war förseglat, der hans swågers h:r öfwerstlieuthnantens Drackenstiernas sädh uthi lågh, näh[r] han reeste till Wästerbothen eller eij? Här till swarade Anders Avander att Oluf Kopparslagare hade samma nyckel bekommit af sin syster fru Chattarina Drackenstierna, langt för ähn han hijt till landet ankom. Dertill med wittnades, att Kopperslagaren hafwer uthlewereat till åthskillige personer effter skrifne spannemåhl för än opmätningen på Kongznäasset skedde af Anders Avander. Ähr nu altså denne specificerade spannemåhl till desse undertechnade bönder öfwerlefwererat som föllier, *nemligen*:

Pehr i Galhammar, korn	en och en half tunna,
Dito Oluf Andersson, korn	en tunna,
Bingstad bönderne, korn	twå tunnor,
Oluf Jönsson, korn	en tunna,

Oluf Torsson, korn	en tunna,
Pehr Jönsson, malt	två jempt speen,
Oluf Kopperslagare, malt	två tunnor och en half span,
Dito korn	fem t:r, fem och en half iämptspän

4. Anbelangande dhe tijo r.d:r som Kopperslagaren uthi sin inlago begärer underrättelsse wetta af Anders Avander om han be:t penningar opburet hafwer som flytta uthaf den spannemåhl som Kopperslagaren till fruens nytia åthskillige uthsåltd, och betallningen bekommet, hwilcka finnes af Anders Avander i rächningen wara aförde, och sin syster dem riktigt lefwererat hafwer.

5. Dernäst tillspordes Anders Avander af rätten om han wijste huru många tunnor korn låge i herberget uthi Kon[gz]nässet, eller om sädhen af honom dersammestädes opmä[lt] war, hwar till han effter någa betänckiande swarade [fol.59r] medh begiäran ett afträd af rätten i sitt qwarther der med att öfwersee sine sacker. En stund der effter kom han tillbaka, och bekände ot[w]ungen medh frijst modh, sigh hafwa opmätt spannemåhlen uthi Kongznäss herberget, a:o 1656 den 14 decembris, och befann dher ineliggandes effter omkastningen, neml:n

Först korn tiugu nijo tunnor, siu kannor.

Malt, fyra och en half tunna.

Dito malt, en och en fierdedels tunna.

6. Wijdare tilltaltes Anders Avander att bewijssa sin ful[l]macht medh wars tilstånd han uthog nyckelen och försålde \ een deel af / kornet. Här till framwijste nu Avander h:r öfwerstlieuth:s skriftelige memorial i bookstafwen lydandes: Om han kan fåå sällia fää, fähren synnerligen att föröyttra det, som intet kan drifwas, så och all sädhen.

[Paragraferna 7 och 8 omkastade, här i rätt ordning]

7. Oluf Kopperslagare war begiärandes att Anders Av[ander] måtte afläggia sin edh, det han aldrih hafwer afw[ethat] att h:r öfwerstlieuth:s wälb:e fru Kopparslagaren [omförtrodt] hafwer att försällia sin spannemåhl på Kongznässet, [der] til han neekade.

8. Sijdst åthsporde Anders Avander Oluf Kopperslagare om han hade någon præntention ähn wijdare, i en eller annom måtto sigh att åtala, medan han här in loco wa[r] tillstädes? Hwar till \Oluf/ swarade, nu ej mera kunn[a] honom här medh \tilwita/, anten om \någon/ spannemåhl, eller wittne.

9. Prätenderade Anders Avander på dhe expenser, som han emot citation hafwer uthi reesan, sigh hijt till landet påkosstat, \sedan juhl war och nu till dato/, hwilcke remitteras till sackens vidare uthförande.

Actum loco die & a:o ut supra.

[I renskriften avslutas protokollet med:]

Desse ofwanskrifne puncter waar uthi nämbdens närwaro sålunda ransackade, wittnade, och belefwade, som förbemält finnes, betygar jagh, undertechnat med egen hand och wanligit signethe, jempte tinglaghetz underfogade insegel. Actum anno, loco et die ut supra

Pehr [sigill] Classon

Broman pp.

[Något tingslagssigill har inte påtryckts.]

Ting 31 augusti 1663

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:5, fol. 117r – 125v, ÖLA.

Anno 1663 den 31 augustij höltz ordinarij laga tingh medh allmogen af Hackåås tinglagh, öfwerwarandes cronones befallningzman ehrlig och wällförståndigh Daniel Bertilsson, underlagman Pedher Classon Broman sampt sochnens edhsworne nämbdh.

Erich Olufsson i Fäste,	Oluf Jonsson i Wåhle,
Erich Torgotson i Sanne,	Pedher Jönsson i Steengiärdhe,
Jon Pedersson Uhlstadh,	Pedher Olufsson i Wij,
Siull Pedhersson i Tunwågen,	Jon Larsson i Sanne,
Anders Erichsson Korgiärdh,	Torsten Torgotsson i Uhlstadh,
Israël Jönsson i Wijken, och	[<i>namn saknas</i>]

1. Nils \Bohlsson/ i Bleka fordrades att swara till dhen beskyllningh han hafwer tillagdt Kirstin Anderssdotter och Elssa i Bierme för ett barnemordhande och högmåhlzsaack som af dhem bäggie således skulle warha begånget, dhet capellan wäl:de h:r Roaldh Drake skulle hafwa först föredraget och opkommet, item påropades tillijka Agnijs i Giärdhe som samma tahl skall också uthspridt hafwa, och nu finnes här ej heller till städhes att swara.

Saakfälles således hwar i synnerhet till sine 3 *marker* för swahlrössa effter dhet 33 cap. Tingmåhl.b. L.L. Löper tilhopa 6 *marker*.

2. Landsbrofugden Pedher Mickillsson anklagade samptelige allmogen af Hackåås och Nääs sochnar, dhet dhe samtijdigast på förrige fallne laga ting äro förmante att hålla sine wäghar wedh macht och dhem förferdiga att dhen ressende man må fort komma och icke [*fol.117v*] något mehn af dhet dhe liggia förfallne och ogilldhe som nu till dato skiedt är. Altderföre saakfälles nu effterskrefne som här under skall blifwa förmält att här före lagligen plichta och bötha, hwar på en längdh skall oprättas, hwar sine 3 *marker* effter dhet 3 cap. Bygningz b. L.L.; nembl:n som fölliande annotation här uthwijsser.

[*Senare tillagt:*] Saaken bleff remitterat till wäga syhn.

[*Resten av sidan oskriven.*]

[*fol.118r*]

3. Halfwardh Pedherson i Råghstadh beswärade sigh att Måns Pedherson i Nächststadh hafwer tillagt och tillwijdt sig tiufwerij genom döhlzmåhl således som effterföllier, nembl:n att bem:te Halfwar Pedhersson skall hafwa hafft en inqwarerat ryttare a:o 1661 om pingesdaghelgden, Lars Möllnere \be:dh, hwilken/ skall hafwa mehrbel:te Måns Pedhersson afhändt och bortstullit två spiller ny hudhar lädher som wore insatte uthi ett pahr smedhiebälger, dhem således föregifwer Halfwardh Pedherson hafwa medh ryttaren dhylt och gömdt, och altderföre hafwer berördhe Måns Pedhersson af samma lössa och förslagne hastige thall in-stijget uthi Halfuardh Pedhersons gårdh, dher tänckt att igenfinna sin bormiste twenne hudher lädher, och hustru hafwer hussen för honom frijwilleligen opläst men förbe:te Halfwardh war för then tijden intet wedh gårdhen hemmastadher, och effter som han doch lijkwäll hustrun härom hårdeligen hafuer tilltallt och huussen war ransachadt och der tiufnaden intet åtherfunnet, nu will \merbem:te Måns Halfwardh Pedherson/ tillaggia och enständigit påståå att han för:de hudhar af ryttaren köpt och medh honom dyldt hafuer.

Dess föruthan beklagas Halfwardh Pedherson och så här iempte af Oluf Jonsson i Wåhle, fullmächtig å Märitt enckias wägnar i Salzåhn dhet han skulle hafwa medh en annan ryttare Mattes wedh namn och ryttmästarens wälb:e Georgh Steckelbergz compagnij dhyldt inkiöpt [*fol.118v*] för en half rijchzdh:r två \barckade/ hudhar ledher sammaledhes af ryttaren Matthes affskuren af ett pahr smedhsbelger i för:de Salhlzån, och dhem undandölt, men ryttaren är

lenge sedhan här \från landet/ afreest till Skåhne. Kommer således intet till swahrz, eij heller förmår nu bäggie kiähranderne honom medh skiähl och närwarande wittnen öfwertygha, uthan begiärande dag och dilation till nästkommande laga tingz procedeur, hwilcket och där hän remitterdes att lagligen afhielpas der ett äntligt slut och afsicht winna.

[Resten av sidan oskriven.]

[fol.119r]

4. Anders Bertillsson, ryttare under öfwerstens wälb:e Börje Månsson Skiektas compagnije kiähradhe och beswäradhe sig emot angifwen inlagho hwar uthi omständeligen uthtryctes att ryttaren Pedher Kongh skall först hoos hans hustru i hans huus och qwarther \i Håff/ haf:a köpt någre kannor öhl och när han således hafwer blifwet drucken då medh wredhzmodh opsteget och giordt henne hemgång medh annor otuchtz föröfwandhe som uthi inlagan författas, hwar emot ryttaren Pedher Kongh och så tilläggher åthskilligh begången tiufnadt af Anders Bertillsson skall wara föröfwadt på en och annan ort. Hwar emot opstijger \Erick Torgotsson/ i Sunne och en ryttare Rael Pijstollmackar och bekienner att merbem:te Anders Bertillsson skall hafwa Erick Torgotssons hustru afstullet en kåpa och en swartt klädhes tröija som är wändt och på annat maneer er sydh och skuren, den Rael Pijstollmackare bekenner sig hafwa köpt af Anders Bertillsson medh dhe äntelig förordh att han ingen skulle wijssa henne för han hade låtet omwenda henne och sönderskiära och laga henne på annat sätt, och således bonden sedermera igenkiändt sin hustrus tröija af dhe skiähl att dhen war swarttat på blådt klädhe, och effter longsam tillfrågan måste ryttaren Anders Bertillsson bekiänna att en annan ryttare Anders Höök som nu är fängzligh anhållen uthi Lillherriodhalen dhetta altsammans först

[Obs. fortsätter på fol.120v:]

bortstullet hwar ifrån ägandzmannen Erich Torgotsson och sig i händer såldt, tillijka medh en brun qwinfolckz klädhes tröija, och koppan neekar Anders Bertillsson ahdeles til. Uthan säger att Anders Höök dhen har qwar behållen, men bondens tahl är dhetta att koppan skall wara under slagen på hans råck som han nu säger sig ingalunda wara af något wärdhe, uthan berättar sig dhet fodher som han nu hafwer under sin råck tillförenne dhet hafua bruckat under en gambal råck och det bekommet til köpz i Skåne. \Item ett lakan och allt tillhopa tiufnaden wärderat 4 rihckz d:r 3 ort./

Elliest och öfwertyghes Anders Bertillsson att han a:o 1660 om winter\tijd/ hafwer seent om en qwäl kiört fram på natten till Erich Torgotssons hööladhur, dher bortaget uthan om hans willia och wettskap en skrijnda höö och uthi wägen när han såedes kiyrde medh lasset hem, mötte honom en ryttare Skätte Måns som skulle ressa till Näss sochn, som dhet bekiände sig seedt hafwa, och nu denne begångne tiufnadh sig icke kan ifrån ledha, uthan måste sielf williandes effter longsampt föregånget thall optäckia hööet bortstulet hafwa. Wijdare framträdde hans egne kammerater Pedher Kongh, Jon Krabbe, och Pedher Långh, tillwijtandes honom dät han hafwer dhem afhändt dheras profwiandt och läningh, som war en tunna korn, 1 *skålpund* kiött och fläsk och otta *marker* smör hoos Jon Pederson i Sahlom nu förleden währ a:o curentis 1663. Och Jöran i Hoff föregifwes hafwa söckt [fol.121r] Pedher Kong och Jon Krabbe effter, då fune altsammans profviant samt korntunnan uthi ryttarens Anders Bertilssons bodh, hwar \iffrån/ han icke håller kan sig purgera eller befriha. Dhetta ladhes till häradz-nämbdh och fan inge wärdhningzmän för sig till dhenne begångne tiufnadt, hwilcka fällte honom till sacken.

Sackfälltes för den skuldh ryttaren Anders Bertillsson här före i synnerheet att bötha effter dhet 9 cap. Tiufmåhl b. L.L. till penning:r 9 *marker*. Sedhan här för uthan betalla måhlzägerena sitt igen som här ofwan är specificerat.

Elliest och tillståår och bekiänner Anders Bertillsson sin beträdhe mijssgering och begångne tiufnadt hoos bonden Erich Torgotson i Sanne, som och här något tilförenne finnes antechnat, och \nu/ wärdherades emot specification, nembl:n två gamble qwinfolckz tröijor som sagdt är två rijckzd:r. En gammal koppa för två rijckzd:r. Noch ett laakan á en half

rijckzd:r. Summan fyra rijckzd:r 2 ort. Hwarföre sackfälles han för denna tiufnadz \begångande/ beträdhande effter högkongl. Maij:ttz uthgångne strafordning á dato Stockholm den 18 maij a:o 1653, som i den 3 puncten innehålles att bötha förste och andre gången dhe medh tiufnadht blifwa beslagne, tree gånger så myckit som tiufnadhen är wärderat före, och gifwa måhlzäganden sitt igen. [Tillbaka till fol.119v]

5. Samma dato framkalladhes Nills Bholsson i Bleeka, Pedher Jönsson i Steengiärde och tilfrågades om dhet thal som dhe för capellanen wäll:de h:r Roeldh hafwa angifwet, nembl:n att een kohna Kirstin Anderssdotter \och Elssa Olufzdotter/ skall afladt barn a:o 1661 och dher effter skall dhet samma effter födselen lijfwet hafwa afhändt, hwilket Nils Bollsson bekiänner hustru Barbara Andersdotter i Bläenghie för sikh först hafwa uthsprijdt och hon dher effter skall hafwa hört sin sagesman, en ryttarehustru Karin Månssdotter i Biärme, och hon will ledha dhet ifrån sikh att en kohna Lucia Jonssdotter, \som hos en och annan haf:r hafft sitt tillhåldh/ dhet till rätta sagesmannen skall gif:as och opfinnas, som dhet bekiänner sikh af åthskillige hoos en och annan i gårdharne hafwer hört \dhet/ afsägas i Biermez byen, sluttades förden skuldh således att alle, bådhe hustrur, drengiar och pijgor skole sampteligen wara här tillstädes på tinget i morgon bijtideligen att om dhetta thalet och saacken examineras. Lempnades och remitterades för den skuldh der här hän att bättre exploreras.

Föreställes altså samptelige kohnornes grannhustrur i Bijermie byen och granneligen \i synnerheet/ tillspordes hward för hwettskap som dhe uthi dhetta oppenbara rychte kunde gifwa eller och om denne sackens tillgångne beskaffhenheet, hwilcka sampteligen och enhälleligen tillstå och bekiäna medh enom mundh dhem aldrig hafwa uthfördt sådant thal, eij håller wetta än \det som/ åhrligit och godt \är/ medh ofwanbe:te kohnor [fol.120r] sig dher uthi byn förhollet och dhem icke befunnet uthi någon begången sådan grof mijssgerning som dhe nu här äre beskiyllte före. Så emädan sagezman, en giänta Grubb Lucia som nästofwan anrördt är, dhetta thalet uthi bygden uthspridt hafwer och nu icke kan wijssa dhen som henne dhetta för sig förtåhlt hafwer uthan står nu medh fengt thal och inlago förbärandes sig dhet hoos något hwar en och annan i Owijcken och annorstädes hafwa hört sig omthas och förkunnas. Och kan ingen för sig nampngifwa, dher till medh är här på tinget in för sittande rätt mehrbel. giänta för en fåkunnig menniskia hållen worden och icke tilltroendes uthi sådane sacker wittna och gifwas wittssordh. Entledigas altså \och/ befrijas här ofwanskrefne kohnor för denne grofwe mijssgerningz beträdhande. Men Grubb Lucia som dhem dätta rychtet hafwer uth in wefwadt, straffas arbitraliter androm sådanne lättsinnige och sqwallerbytter till exempel och åthwarning, sedhan dhes föruthom förwijstes sochnen, och till den ort som hon födder är, att här effter sig förfoga. [Obs. fol.121v]

6. Lars Jonsson i Tandh och Lockne sochn beswäradhe sikh att Påhl och Pedher i Wijdh och Nääss sochn skall ifrån be:te Tandh hafwa en engie slätt som Tandzgårdhen genom tillfallen arfgodz skulle tillkomma och anhöra, och han derföre skatten åhrligen måste uthgiöra och dhe som dhet niuta uthi bruck således dher af intet utgiöra hwarest ägorne belägne är. Slutadhes och änteligen belefwades af dhen ringa rättens godfinnande att Lars Jonssons jordh i förbem:te Tandh skall först opmättas och profwas nu till kommande höst, sedhan sammaledes opreffwes jorden emot skatten uthi Wijdh dheraf otwifelachteligen kan profwas hwilcken af parterne skatten tillyda skall eller dhen här till uthgiordt hafwer och dher emot intet till wederlag niutit.

7. Lähnzmannen wäl:t Jon Jonsson angifwer i rätta dhet en ryttare Nills Börst \och ryttmästar Georg Stuckelbergs comp./ som nu förledne 1662 här ifrån landet på hans grefl. exell:tz h:r gouverneurens sidst hållne munstring förlofwades haf:r ifrån effterskrefne bönder, nembl:n Oluf Jonsson i Wähle, Anders Oluffon i Degernäs och Brådhe i Swedhi afhändt

twenne slijpesteenar 1661 om jemptmarcknadhen, och dhes föruthan medh det samma Oluf Pederson i Östnohr afhendt en \koppar/kiättel, dhet bem:te lähnzman anrörer Oluf Erickson i Sahlom hafwa giömdt och dyldt medh tiufwen och tillbudhat honom till kiöpz och så som han inga [fol.122r] penningar strax bekom, hafwa dhe för den skuldh för ägarena sitt afwijste godz oppenbarat om fiortton daghar näst dher effter för än han uthur landet förlofwades. Och Oluf Erichson bekiände att hans brodher Erich Erichson dhet kan wetha afsäija, som berättadhe att mehrbe:te ryttare Nills hafwer inkastat slijpstenarne uthi en gambel bodh på gårdhen och om 14 dagar näst dher effter marcknaden hafuer be:te Erich Erichson ägessmännen sitt afmijste godz optächt, dher dhe sampteligen dhet hafwa igenfånget och wedertaget.

8. Länzman Lars Nilsson Rest kiärade till Måns Jönsson i Håff om en tunna korn dhen han hafwer sielf taget sig till under panth af \länzman Lars Nilssons/ dotter nu uthi förledne junij månad och nedsatt dhen hos Hans i Bilstadh säijandes att lähnzmans hustru war honom skyldigh samma korn och sedan \då först/ gådt till lähnzmanen Jon Jonsson och begiäradt arest på be:te korn. Men lähnzman Lars Rest föregifwer sig dhet hafwa betallt till Oluf i Åssen och Berghz sochn effter hans egen begiäran, emot wist wedherbörligit qvittans. Hwarföre sackfälles för:de Måns Jönsson i Håff för wäldzwärckian wara förfallen att bötha penning:r 40 marker effter dhet 28 cap. Konungz b. L.L. [fol.122v]

9. Oluf Olufsson Kopparslagare i Ohlbergh opbiuder Tandhe lägden belägen under Pedher Olufsons hemman Wij, som han till underpanth \fåt/ hafwer för trettijo rijkzdal:r, andre gången, att igenlösas under gårdhen.

10. Sal. Oluf Pederssons åthskilliga ahrfwingar i Dödhre och Hackåås sochn kiäradhe till Jon Pederssons styfbarn i Bo[r]gsiöö sochn angående otta rijkzd:r skuldfothran, hwilcka dhe dhersammastädes hade att uthfodra och berättade sin sal. fadher samma penning:r ofta hafwer igen kräftt men dhem lijckwäl för sin dödhelige afgang icke kunnat nåt. Häremot biuder swaranden Joen Pederson nej för sig att denna giällden aldrig medh sin wettskap haf:r anfördt. Men hwadh hans hustrus förrige man här till kan befinnas skyldig är honom fast owitterligit, och för longlig tijdh sedan tillbackas tilldraget. Sentetierade slutet och samtyckt att för:de Jon Pedhessons styfbarn i Bogssiöö betalla halfwa skuldhen, nembl:n fyra rickzd:r \effter såsom dätta befans ett gammalt ärende/ till sal. Oluf Pederssons påkiärande ahrfwingar, hwar genom alt wijdare kiähremåhl framdheles här medh kan blif:a förteget och opphäffwet. [fol.123r]

11. Essqvadrons predickanten wäl:de h:r Nils Malmbeckius beswäradhe sig öfwer Halwardh Pedherson i Nägstadh och Hackåås sochn i dhet han af sin granne Siull Olufson ibidem \som honom på sin dienst är tilldelt/, till underpanth hafwer uthi siu årz tijdh ett engie\stycke/ om ett laas eller two höö, uthsatt ifrån hans gårdh för penning:r tolff rijkzd:r medh en richzd:r uthi åhrligit intresse wijssat och dhet nu uthi en longsam tijdh tillbaka häfdat och nyttiat men på en lijten \tijdh/ giordt annat accord, nembl:n att gifwa honom för hwart år till interesse så länge penningarne borta woro ett lass höö. Nu söckier h:r Nills samma liegde under hufwudhgodtzet at revocera. Hafwer för den skuldh lähnzmannen Jon Jonsson förbem:te engiestyckie effter mättissmanna ordhom låtit af Halfwardh Pedherson i år allenast på en rätt låta afbergas. Så som nu instundande wintter kan uthmättas, hwar genom kan ehrfaras om panthen medh sitt uthfäste intresse för \de/ penningar han hafwa betallt eller eij.

12. Artijglerije lieutnampten manhaftige Anders Pederson Kiämpe kiäradhe till capitein manhaftig Anders Harder om fyra tunnor mallt som han honnom till kiöpz haf:r wijssat på en räckning, och en tunna sill förledne år 1662 för juhletijdh den 17 septemb. [fol.123v] medh

brodherlig wänl. försäckring att maltet skulle wara duchtigt och godt och här föruthan lofwadhe h:r capitein Anders Harder att öfwerföra maltet till Norrige åt h:r leutnampten Anders Kiämpe, och tå han dhet genom sin uthskickiadhe ryttare på wägen aford[r]ade till Underss-åcker, då är ryttaren i medhler tijdh siuck blefwen på wägen och maltet der sammestädes indsatte, för hwilcket lieutnampten capitein Anders \Harder/ hafwer wijssat 10 d:r kopp.m:t tunnan. När han nu förledne Gregorij marcknadt kom reessandes ifrån Norrige hafwer han ingånget uthi \Stamgierd/ Underssåcker att besee maltet som dijt kommet war. Då befän han dhet icke wara duchtigt och godt, uthän mehr än fierdeparthen omält och hafwreblandat och elliest illa flijt, hwarföre han dätta intet emottaga kunde, uthän söckte sigh en attest af h:r fendricken manhafftigh Christopher Mårtensson och flere godhe mähns underskrifwande hurudant maltet war dher nedersatt och ankommet slött och fierdeparthen omält, dher medh sig altså icke wijdhare be\fattade/, uthän skickiade sitt budh till capitein Harder att han det intet på sådan condition behålla wille. Och såsom h:r capitein Harder berättar maltet ifrån sig wara \lefrerat och/ uthskickiat warit duchtigt och godt. Remitteras för den skuldh denne saacken att afhielpas och slijtas emällan dhe stridige partherna på Underssåkers laga tingh.

[fol.124r]

13. Angnis Mickillssdotter i Tunwågen kährade till en ryttare \Johan Lofwens/ hustru Karin Åckessdotter der sammastedes i byen inqwarerat, angående 16 marker smör som hon föregifwer ryttarehustrun hafwa bortaget nu uthi framfluttne sommar, dhen tijd dhe hafwa waret uthe på myr\slättren att/ inberga sitt höö, och be:te Karin Åckessdotter allenast i hussen ensam warit hemma stadder och i medhler tijdh kommer bondes granhustru, en gammial kiäring i gårdhen ingåendes och fan henne uthi en gammal stugu ståendes, dher hafwandes smör att förtära, och när bondehustrun om middagen hemkommer fan hon dhet intet igen, och wijste ingen annan i gårdhen wara hemma. Dy tillwitter hon henne begången tiufwerij? Hwarföre tillbödz ryttarehustrun framgåå medh tolfmanna edh och ifrån denne beskyllning sig ledha, och dhet icke förmätte, lades så till häradz nämbdh att dhe antingen skulle wäria eller fälla henne effter dhet 7 cap. Tiufmål. b. L.L. dhet dhe icke kunde förmå. Sackfälles altså förnämnde ryttarehustru Karin Åckesdotter att bötha effter dhet 9 cap. Tiufmål. b. L.L; penningar 9 marker, och sedan lijckwäll lefwerera måhlzäganden sitt igen. [fol.124v]

14. Lähnzman Jon Jonsson angaf en möökränckning \saak/ wara begången af en ogifft ryttare Måns Skätte medh en ogifft giänta Brijtta Erichadotter i Sanne och Hackåås sochn förleden winter a:o 1662 och medh henne wijdh samma tillfälle aflat barn tillsammans, till hwilket han närwarandes icke kunde neeka eller biuda nej för sig, uthän bekiände sig wara rätta barnfadheren, men icke will begiära henne fåå till ächta som dhe twifwiels uthän hwarandre någorlunda låfuat hafwa. Altderföre sackfälles be:te ryttare Måns Skätte att bötha effter dhet 3 cap. Giftmål b. L.L. för möökränckning och lönskeläger penning:r, 40 marker, och kohnan Brijta Erichsdotter effter högkong. hoffrättens uthgånge \wähl/fattade strafordinantie, 20 m:r.

15. I lijka mätto anklagades corporalen manhafftigh Pedher Nilsson, \som och är ogifft, under/ öfwerst:s wällb:e Biörie Månsson Skiecktas compagnije hafwer hafdt lägerssmåhl medh en ogifft kohna Kirstin Olufzdotter i Månstadh och medh henne aflat barn tillsammans nu förledne åhr 1662 om Kynderssmessotijdh. Dher till han icke kan neeka, uthän wara rätt barnefadhren beiakar, och medh henne sig wäll hafwa förlicht, doch icke till ächta begiärer. Sackfälles för den [fol.125r] skuldh corporalen att bötha effter Sweriges wählfattade \lag för mö/kränckningh och lönskeläger effter deht 3 cap. Giftmål. b. L.L. till penning:r 40 marker. Sammaledes är kohnan förfallen att bötta effter högkongl. Maj:tz \straff/ordinanzia till 20 marker.

16. Bengt Larsson i Åssom och Nääs sochn sackfälles för swahlrössa och tingzstämbningz ohörsamhet att bötha effter dhet 33 cap. Tingmål. b. L.L. penning:r 3 marker.

17. Lähnzman Jon Jonsson andrager att fäldtskiären *mästerr* Julius hafwer hijtskickiat ett femmarckstycke \ny/myntat af then och slaget 1659, hwilket han bekänner sig hafua fådt på sin sålde deputath spannemåhl till Oluf Jonsson i Wåhlad, hwilcken granneligen tillspordes hwar han det samma hafwer bekommit, hwilcken föregifwer sig icke kunna dhet wederkännas ej heller weth hwar han det fåt hafuer. Dy remitteras denna sacken till bättre ransackning på nästkommande laga tingh att exploreras.

18. Effterskrefne uthi Hackåås sochn hafua förachteligen försummat stämbningen att framkomma och låta justera sine måhl och wichter \af Peder Matzon Thun/ som them nu således effter inlagd specefication anklagar. Sackfälles [fol.125v] för den skuldh här understecknade alle tillhopa, Pedher Jonsson i Wåhle, Mårthen Olufsson i Grubba, Christen Mårtensson i Sanne, Oluf Enardtsson ibidem \och/ Erich Torgottsson ibidem wara förfallen till arbitral straff att bötha penningar sampteligen, 40 marker.

19. Belewades att Oluf Hemmingsson i Wåhle medh sine barn pålades af den ringa rätten att betalla nijo rijckzd:rs skuldhfodhran \till Jöran Ersson i Wåhle/ som han medh knech[t]lego och all bewijsslig umkostnadt \sampt/ annan tunga effter mättissmanna ordhom \påbe:te/ hemmanet uthstådt hafwer, och dher han \medh sine arfwingar/ dhem icke til \nästkommande julehögtijdh/ afbetaller, då tillträdher förbem:te Jöran Erichsson samma gårdh uthi sin betalling. Och hwadh nu hemmane[t] mera kostar \skall han/ Oluf Hemmingsson det riktigt förnöija och tillställa.

20. Torsten Torgotsson i Uhlstadh opbiuder Bäckemyran på Bierme skogen som han till underpanth hafft hafwer för två rijckzdal:r, tridie gängen.

Ting 10 februari 1664

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3145, fol. 437r - 438r. RA.

Hackås tinghlagh 10 februarij.
Olof Enarsson i Sanne,
Olof Jonsson i Wåle,
Anders Ericksson i Kårgiäl,
Siul Persson i Tunwågen,
Jon Pedersson i Ölsthad,
Torsten Torgötsson i Ölsthad,

Nempden:
Erich Torgötsson i Sanne,
Israel Jonsson i Wijken,
Peder Olofsson i Wij,
Olof Pedersson i Nächstadh,
Olof Ericksson i Salom
Jon Jonsson i Östnor.

1. Hades för rätta en tiuf, som först här i landet och Hackås sochn ahnländh ähr, hwar[e]st han hos Per Jonsson [fol.437v] Hwinälfwens ryttare Jacob Andersson hans k[lä]desräck och ett par böxor afhändt hade och dher medh rynbt till Melpadh. Klädherne i Torp so[chn] Hångsta by till en bondhe Andhers Jonsson försål[dt]. Tilfrågadh altså b:e tiuf om hans namn, och hwar han födder och kommin war. Swaradhe och säger sigh heta Göstaf Olofsson, barnfödder i [...]na sochen och Helsinghlandh Hans fadher hafw[er] varit sal. gevallieren Olof Olofson. Sädan och säger sigh wara uthlegder till soldat i Dilsbo sochn af Andhers Larsson i Rosla by.

Tilspordes honom Gösta, om han ofwanbe:te tiyfnadh begångit hafwer hos Peder i Hwinälwen. Der till han icke nekar uthan friwilleligen tilstår och bekienner. Ryttaren som stullin blef hafwer sine kläder der i Medelpadh igen bekomit. Råcken blef werderat för tolf daler sölfwermynt och böxorna 6 daler, ähr suman aderton daler sölf:rm:t.

Emädan tiyfwen sin gierningdh bekiänner, och målsega[n]den hafwer fåt sitt igen, och intet hadhe att böta medh, dömbdes han effter Kongl. Maij:tz Drottningh Christine strafordningh 3 punct till gatulop tre gången af och till, hwilket samma dato exciquerat blef.

2. Halfwar i Rogstadh angafz hafwa upstussat allmogen emot hålliggiande och nu intet ähr tillstädes [fol.438r] Sackfältes altså för tresko till tinget effter det 33 cap. Tinghmåla b. L.L. till 3 marker.

3. Ahnpræsenterade sigh effterskrefne nybyggjare och tilbödho sigh här effter Kongl. Maij:tt att skatta effter ländz- och tolfmäns dher öfwer anmode prof och witesbördh, som dhe nu affatta skole, doch medh förordh, att dher dhe jordhen framdeles bettere upbrukkar, skolla dhe skatten förbättra:

Näs sochn:

Bengt Larsson i Åssen, skattas för	1 ½ t:d
Påhl Larsson i Wij	½ t:d

Hackås sochn:

Stor Olof i Kiälen	<u>2/3 t:d</u>
	2 2/3 t:d

4. Blef afsagt och afdömt att Per och Olof i Wij, skola betala till nybyggjaren Påhl Larsson alle dhe bewislige peningar som han dhem här föruth i hielp till knechte och utlagzpening:r gifwit hafwer, hälst emädan han nu skattlagder ähr och bordhe sin frijhetzähr niuta effter Kongl. Cammarcollegi förordningh.

5. Capiten manhaftigh Andhers Harder upbödh Bilstahemmanet tridie gången, nästom frändom till återlösn.

Ting 24 mars 1664

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, Gävleb. vol. EXIe:3145, fol. 444v - 446r. RA.

Hackås tinghlagh	\D[en] 24 martij/.	Nempden:
Jon Larsson i Sanna,		Erick Olofsson i Fäste,
Torsten Torguttsson i Ölstdh,		Olof Jonsson i Wåhla,
Erich Torguttsson i Sanna,		Israel Jonsson i Wijken,
Jon Persson i Ölstdh,		Pedher Olofsson i Wij,
Pedher Jönsson i Stengiähl,		Olof Hindricksson i Biärme,
Siull Pehrsson i Tunwågen,		Andhers Ericksson i Kårgiärdh.

1. Angaf befallningzman wälach:tt Daniel Bertilsson hurusåsom för en kordt tijdh sedhan skall en ryttare Mickel Gietingh på skogen emillan Biärme, Näs sochen och Öfwerbyn i

Marby sochen hafwa wåldhtaget [fol.445r] en piga Karin Olofzdotter ifrån Sålzbergh, begiär-andhes saken här effter Swerigies \lagh/ ransakas och afdömmas måtte.

Pigan Karin hadhes för rätten och tilspordhes hwadh hon hafwer öfwer ryttaren Getingen att klaga. Då bekiänner hon att när hon d. 17 februar nästledhne skulle gå till Biärme by att låta bota en yxa och smidhia några hästskor till sin swåger Andhers i Solbergh. Dhå hon kom litett på vägen, kom ryttaren Mickel Getingh kiörandhes och begiärte hon wille sättia sigh på slädhan, så wille han föra henne. När hon sigh då satt hadhe på slädhan, begynte ryttaren kiöra i fult flygandhe in till han kom någott långt in på skogen. Då begynte han handhla och brytas medh henne, ståendes mitt öfwer henne, dragandhes up klädherne, och intet annatt kunne hon förstå ähn han wille skiämma henne. Säjandhes sigh hafwa honnom hierteligen i Jessu nampn bidit sin ähra nu på sin åldherdoms 54 åhr, effter hon sigh här till för sliik lust befriat ähr wordhen, måtte nu förskonas.

Frågadhes och henne om han mehra ähn en gångh hafwer warit i hopa medh henne. Då säger hon att han en långh stundh på vägen hafwer brutitt medh sigh, häfwit henne mellan ått fram på slädhan och stundhom åthöfwer, hwar af hon blef brech i sin rygh, ahrm och bryst, att hon dher af i fiortton dhagar hafwer måst spåtta blodh, men icke feck han sin willia medh henne fullbordha. Sedhan när han sågh sigh icke mehra kundhe utthrätta, fördhe han henne till wäghskiellet som ligger ått Stengiähl och Håkergårdh byar, dher dee åthskildhes och hon dher ingieck. Men i medhler tijdh och för ähn thee åthskildhes hafwer ryttaren bidit henne ingen säija före, huru han medh henne omgåtz hafwer. Frågadhes [fol.445v] och Karin om hon hade medh sigh någon knif? Swarade hon Ja, Gudh gifwe iagh honnom hadhe hafft; S[ä]ger och Karin, att när dhe hafwa nappas hafwer han och rifwit hennes undherskiört söndher, som hon nu för rätten wissar.

Ryttaren fråghades hwad han till b:te Karins påfördhe beskiyllningh hadhe att swara. Då segär han sigh henne wähl hafwa tagit i slädhan, men icke alt så medh henne omgått som hon klagat hafwer. Bekiändhe och elliest friwilligen e[när?] ingen fråghade honnom, dhett han hafwer bidhit hen[ne] för ingom sääija. Och mehra, om han då strax hadhe warit stadh medh peningar, skulle han hafwa henne förlickt. Säger och att sin handh hafwer wedh samma tillfälle af sår begynt blödh. Frågadhes åter honnom Giettingen, huru han wille eller kan sigh ifrån b:te beskiyllningar eedha, swarar han nu som för. Icke alt sant wara som hon säger. Bekiänner sigh och hafwa lagt henne öfwer slädhan, men hon togh icke så hårdt emott. Säger och att hon hadhe yxe i slädhan, hon kunne wähl slå emott. Karin sadhe, du kasta yxan fram i slädhan. Män sädhan wij hadhe wändt igen och nappas togh hon yxan igen. Ryttaren nekar icke, uthan säger sigh intett, ähn littet hafwer nappas medh henne.

Olof Pedhersson i Håkergårdh och Olof Månsson i Fä[ste] afladhe sin eedh å bok, och wittnadhe särskilte som föl[ier]. Olof Pedhersson i Håkergårdh wittnadhe, att någott litett effter dhetta skiedt war kom ryttaren Mi[ckel] Giettingh medh sin bondhe Olof i Fäste till sigh och begiärte att han wille ressa bordt till Solbergh och [fol.446r] förlika pigan, dhett han och giordhe och förlickte pigan medh 2 r.d:r och en half skulle hennes syster Agnis hafwa. Men icke peningarna strax bekom, uthan innan fiorton dagar skulle hon dhem få. Olof säger att pigan Karin hadhe för honnom samma tahl då och rechenskap hafft, som hon nu här för rätten talt hafwer.

Olof Månsson som äfwen ähr ombidhin att förlika henne wittnar äfwen dhett samma som Olof Persson wittnadhe. Frågades Karin om hon hafwer samma uthfästadhe förlichningh fått. Dher till hon säger nej.

Altså förmantes tolfmännen på dhett alfwar ligaste dhett dhe dhenne handhel uppå sin edhzplicht i betänckiandhe taga skulle, och ransaka om dhe emott dhett 12 capit. Edzöre b. L.L. kundhe honnom ryttaren Giettingh befrija, serdheles emädhan han först tillstår sigh hafwa bidit henne pigan tiga, och willia förlika, dher han medh peningarne då hadhe warit stadder, sedan och icke nekar hafwa bångas medh henne, och för dhett tridhie sändt twenne

män till henne och förentz om 2½ r.d:r i förlickningh, dher till tolfmännen effter noga betänckiandhe och i föllie aff ryttarens egen bekiännelse honom icke wäria kundhe.

Kungl. hoffrättens resolution här uppå ähr kommin, att rytt. Mickel Gietingh skall böta till kyrkian och dhec fattige. Peningar 40 marker.

Ting 25 oktober 1664

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:5, fol. 211v – 214, ÖLA.

Anno 1664 den 25 octob:r höltz laga tingh medh almogen i Hackås wederwarandes cronones befalningzman wälach:tt Daniel Bertilsson, sampt thee tolf edhsworne laghrättesmän.

Torsten Torgutsson i Ålsta,
Olof Jonsson i Wåle,
Nils Bordhsson i Bleka,
Anders Ericksson i Fårgäl,
Siul Pehrsson i Tunwågen,
Pehr Olofson i Wij,

Erick Olofson i Fäste,
Jon Pehrsson i Ålsta,
Erick Tårgötsson i Sanne,
Israel Jönsson i Wijken,
Jöns Jönsson [i] Stengiärdh,
Hans Månsson i Fäste i ställe för
Jon \Larsson i Sanna/

1. Affladhe nämnden sin edh.

2. Angaf lenzman wäl:tt Jon Jonsson en ryttare Måns Rubertss[on] Skotte hwilken haf:r besåf:it en \kohna/ Kerstin Mårtensdotter, och til dhetta han ej neka kundhe, uthan frijwilligen bekiendhe, h[...] och i liika måtto b:te ryttare så och kohnan Kerstin en gång tillföhr-endh[e] lönskelegre begångit, at dhedt nu andre gången Gudh better \medh/ sådan misgierningh \befunne ährom/. Hwarföre ähre the androm til exempel och warnagel sackfelte

Måns ryttare til	40 marker
Kohnan til	20 marker [fol.212r]

3. Framhadhes och i lika måto en ryttare Jöran Barckman. Then ther lönskelegre giort haf:r, och emädan han thenne sin syndh frijwilligen bekiendhe, medh betringz uthlofwandhe, at han och henne til ächta taga wille.

4. Afladhe Jon Andersson i Östanå der \sin edh/ at wäl witna, om dhedh slagzmål som Swen Andersson \och/ Bengt Andersson Rytare öfwadhe på Erick Jonsson Belsta när han uthi et bröllopp war uthi Nechsta, och intet ondt af wiste \och beggie ryttare obudne inkommo/ neml. satzat[?] Johan Lof:en bödh b:te Erick Jonsson toback at dricka, hwar til han nekadhe och sadhe sigh ej förmå, dher til Johan \til/sadte honom \äntelig/ giöra, och Erick Jonsson sigh äntå wägradhe och gick så dher medh i andre stugun, dher dhe och effterkomo och begynte at föra slagsmål med b:te Erick Jonsson.

Dhette ärendhet blef til andre dagen remiterat, dher dhe då förlickte blefwo. [fol.212v]

5. Josep Jonsson fulmechtigh uppå magister Johan Viboni wegnar kiäradhe til Erick Ericks-son i Salom om 11 r.d:r 12 skil. hwilcka han ej neka kundhe, uthan lofwade dhenne sin skuldh medh snaraste contentera.

4[!] I liika määto kiäradhe Josep til Pehr Andersson i Skiede om 3 r.d:r 3 ordt 12 skill. \och/ Jöran Pehrsson i Hoff 3 r.d:r 1 ordt, til hwillckett ...[?] gielth dhesse beggie nekadhe och sadhe sigh hafwa betalt magist. Viboni sal. swermother.

Dher uppå dhe och beggie edhen gingo at sålundha passerat wara.

5 Erick Jönsson i Östangårdhen i Gruban upbiudher förste gången en gårdh dher samastädhes, för 35 r.d:r.

6. Ähr twenne tunlandh \liggiandes i Fäste/ af s. Jöran Jöenssonz arfwingar, Hindrick Jönsson i Hallom i Myske soken och Mårten Jönsson i Bergh sochen och Widhie by, andre gången pantsatte för 60 r.d:r.

7. Opbiudher Torsten Torgutsson i Öhlste andre gången en myhra belägen i Biärmeskogen. [fol.213v]

8. Inladhe kopparslagaren Oluf Olufson i rätten en skriffteligh berättningh, hwar medh han bewiste sigh wara tilfogat någon åverkian och skadha sampt annan iniuria som består uthi effterföllinadhe punchter:

Först förgifwandes hwadh honom hendt och wederfarit ähr förledhin sommar, såledz, enär Bilstamänerne en lördhagz midhagh borde afträdha sit fiskiehus upp i åhn när thee sin wecka thedh hafft hafwa, och förb. Oluf Kopparslagare medh sine lagzmän dhet skulle tilträdha, sat theras lås äntå före, hwar medh för b:te Olof sit dher iempte satte, nu om måndagen hafwer capitän Hardher medh sin lagzman Hans i Belsta sat sigh bredhe fiskhuset uthi en skogzbacka och skulle tilsee huru thee sigh dhen dagen medh fiskiuwonen antedde, hwilketh enär Olof Kopparslagares son dit gick fiskija wonen at wittia, fann han capitenz lås tillika medh sin faders än tå för dören sittia, hwar medh han aspen uhr dörren uthogh, ingick såledz i fiskiehuset, dher han een fijsk allenast bekom, settiandhes sedan stickan i dören, hwar medh capitän Hardher fram kom, be:te dreng ~~Erick/~~ tilspordhe hwars tilståndh han hadhe fiskiewonen at wittia, hwar til han swaradhe, effter dhedt ähr min faders och hans lagzmäns wecka, så ähr iagh hit skickat at tilsee om något i förådth wara skulle. Tå slogh capit. Harder be:te Olofz son par slängar medh spanskrören, hwar medh drengen bortgick. Capitän Lars[!] Hardher altså sackfelt för s. [lucka] til 40 marker. [fol.213v]

2[!] När nu Olof Kopparslagar i förledhen sommar war uthi fiellen och tilsågh om sin boskap hennedhe sigh om enn söndhagh effter gudztiensten at capitän Hardher på Hackås kiörkiewal effterskrefne Bilstabor och Nächstamän tilspordhe om dhe icke och sinadhe wore at kasta och igenstaka, dhet notawerp som ligger öfwerst i åmyndhe, undher be:te Olof Kopparslagares och han[s] grannars grundh. Tå hafwa thee samptyckt och ense blifwit at willia föllia och förderfwa b:te Olofz notawerpt. Såledz nederslogo en hop medh stakar och annat mera som notawerpet förderfwade ~~blefwø~~. Altså capitän Harder, Nils i Bilsta, Hans Hansson ibidem, Olof Mickelson i Bilsta, Olof Heggh i Nächst, Olof Pehrson ibid. Pehr Larson ibidem, Måns Olofson i Nächst. Hwardhera sackfelt äree til 40 marker hwardhera – 320 [m:r] [Resten av sidan oskriven. fol.214r]

9. Kom för rätten h. h. theologiæ lectoris, wyrdige och höglärdhe mag. Johannis Viboni fulmächtig signeur Josepp Jonsson Rosh, fodrandhes på berörde lect:is wägnar aff capitän Andherz Hardher uppå Bilstadh gårdhkiöp 31 r.d:r, hwilken gårdh honnom inrymbd ähr, af be:te lecto:is kiäre hustru Dorothea Jönsdotter, och sedan werderat för 90 r.d:r. Dher emot framlägger capit. Hardher ett kiöpebref, hwilket af förbe:te hust. Dorothea och hennes då warande målzmän giort ähr, hwar uppå eij mera resterar ähn 22 r.d:r. Blef altså aff rätten

slutit, och dömbde capit. Hardher att betala aff dheer resterande 40 r.d:r till offta b:te lecto. 22 r.d:r, men dheer öfrige 9 r.d:r ständhe till hans egen förklaring. Altså skall capit. Hardher dheer 18 r.d:r betala till dhem som ägarna af Bilstadh hemmanet pantsatte ähro, och sådan hwadh dhem resterar, sökie dheer Esbiörn Mårtensson, emädhan dheer sina pening:r olageligen inlagt haf:a, sedan dhet lecto. sal. swärmodher pantsat war.

Ting 24 och 25 oktober 1665

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:5, fol. 285r – 288, ÖLA.

Anno 1665 d. 24 octob:r blef laga tingh medh allmogen uthi Hackås hållin i befallningzmanns wälach:tt Daniel Bertilssonz och dheer tolf edhswornes närwaru.

Torsten Torgotson i Ålstadh,	Erick Olofson i Fäste,
Erick Torgotson i Sanne,	Jon Pedherson i Ålstadh,
Pedher Jönson i Stengiäl,	Nils Bårdhson i Bleka,
Pedher Olofson i Wij,	Israel Jönson i Wijken,
Siul Pedherson i Tunwågen,	Olof Pedherson i Nächstadh,
Andherz Erickson i Kårgiäl,	Olof Enarson i Sanne.

1. Blef Kongl. Majj:ttz anordningh om lego[h]ionz förhållandhe upläsit, af dato Stokholm d. 30 augustij 1664.
2. Uplästes Kongl. Majj:ttz placat om wicht och mått af dato Stokholm d. 10 martij a:o 1664.
3. Publicerades Kongl. Majj:ttz stagda om jagt och diurfångh, af dato Stokh. d. 29 aug. [16]64.
4. Ähr hans excell:ntz gouverneurs anordningh om postlöpandhe wägars och broars widmachthållandhe [upläsit,] af dato Giäfle d. 4 septembr. a:o 1665.
5. Publicerades hans excelens gouverneurs befalning \d. 23 augustij 1665/ att upspana dheer hemman som nys uptagne ähro, må i jordheboken infördt blifwa, hwilket till vidare ransakning upskötz. [fol.285v]
6. Ähr upläsit hans excell:ntz gouverneurs bref af dato Sundhswaldh d. 23 augustij a:o 1665, med befalningh att befalningz^{man} Daniel Bertilsson, leutnant Andhers Kiämpe (hwilken til Närke rymbd ähr) hit till Swerige för sine beskyllning:r vangående wår christelige religion/, stämma skulle, här såledhz att answara, och dher sådant af honom intet effterkommes, skulle hella hans egendom och utstående fodran hos wariom och enom ståendhe till cronan conficierat blifwa. Fördenskull förmantes alfwarligen allmogen att dhe sådan hans fodran dher de honom skyldhige wore, skulle angifwas och bekiännas. Blef altså medh detta till dhen andra dagen upskuttit.
7. Afladhe tolfmännen sin edh, uthi allt rättrådheligen wittna och afdöma.

8. Effterfrågadhe befalningzman \tolfmännerne/ om dhe effter uthskrifwne befallningh tijendhen rätt uthrächnadh och giordt hafwer. Såsom och dhem iempte gemene allmogen förmante att sådant af dhem troligen efterkomit och hållit blifwa skulle, med straff \som/ ther på föllia kundhe. [fol.286r]

9. Blef Torgut Erickson i Salom sakfält för stämbno till tinghz, att ansvara till dhen lägerzmåhl \som han/ medh Ingebor Påhlzdotter i Sanne giort hafwer, till peningar effter d. 33 capit. Tingh. b. L.L. – 3 marker.

10. Ähr af ländzman angifwin en kohna Kerstin Nilzdotter boendhes i Brundhflodh, hwilken ähr wordhen twenne gånger belägrat, och nu dhen siste och andre gången säger corpralen under cavallieriet manhaftigh Pedher Nilson wara barnfadhren, dhen ej till städhes ähr, blef altså b:te kohna effter corpral ej tilstädhes ähr remiterat till näste laga tingh. För bötterne går samtelige tolfmän i löfte till jull.

11. Ofwanb:te corpralen Pedher Nilson för ofwanb:te beskyllningh att ansvara, blef för tingzstämbno sackfält till peningar – 3 m:re. Tilgifwin, ty han wiste intet tingzlag.

12. Blef capitein Andhers Harder sackfält för thingzstämbno, att swara till rätta Andhers Erikson för dhen beskyllningh som capiten honnom på körkiewägh medh hugh tillfogadt. Effter det 33 capit. Tinghmåhl b. L.L. Tillgefwin. 3 m:re

13. Olof Nilson i Forsta och Lochne sochen kiärrar till sin hustrus fadher Jon Olofson i Bleka, Jon i Giäle och Oluf Mickelson i Månstad effter sin hustrus modherz \lös/arf, frågandhes altså hwem dhen om händher haft hafwer och [fol.286v] målzman dherföre warit. Swaradhes att merb:te Olof Nilsonz hustru dhen tijdh hon ogifft war, togh hon sin \lös/arf, och dhen till Erick Olofson i Kloxåsen satte, hwilken nu dhödh ähr, och ingenting effter sigh hadhe, beslötz att effter hon sådant giort hafwer och detta genom henne sielf förättat ähr bör[?] ~~thet blif:a som~~ thedh kan, men dher något effter merb:te sal. Erick i förådth finns, ståndhe till merb:te Olof Nilson \af/ betalningh, men effter dhee skiäll som Kloxåsman hadhe framte, fans intet till thedh ringe.

[I marginalen:] Ofwanbe:te Jon i Bleka, Jon i Giäl och Olof i Månstadh härför wara okrefde.

14. Träde för rätten Christien Mårtenson i Sanna och genom en berättningh föregaf huru-såsom Måns Jönsson i Nächstadh med honom halfwe dhelen af sitt hemman häfdat hafwer. Fodhradhe altså, att han halfwa uthlagorne ährläggia skulle, hwilket befans genom ryttarens, Hans Hansonz qwittans (hwilken b:te halfwa uthlagor hafwa bordhe) honom Måns riktigt sine uthlagor in till [16]65 lefwererat hafwa. Och så som han hemmanet för b:e 65 ähr ej brukat hafwer, blef afsagt, att merbe:te Christien, [som] hemmanet sigh till nytto brukadhe å b:te ähr, skulle dhe samma uthgifne uthlagor för halfwe dhelen igien till Måns lefwerera. Anbelangande dhen rågh som \af Cristiern/ fodras \af Måns han på b:te hemman/ uthsät, fan rätten skiälligt, honom Måns dhen behålla, effter han kiöpebref på Cristierns hemman bekomit hafwer. [fol.287r]

15. Upbiudher Erick Jönson i Grubban andhre gången Östergårdhen i Grubban, then kiöpt ähr för 35 r.d:r.

16. Måns Jonsson i Nächstadh upbiudher förste gången halfwe Pedher Olofsonz gårdh i Nächstadh, kiöpt för 48 rikzd:r.

D. 25 octob.

17. Angaf ländhsman ett lönskeläger emellan rytt. Mickel Ambrodhzson Getingh och en genta Göle Månsdotter i Fäste, hwilket dhee beggie sådant sin begångne syndh frijwilligen bekiänner åstundha, såsom och begiära hwar andra till ächta, hwilket rätten till sådant sitt samptyckie gaf.

Såledhz bötterne uppå Kongl. Maij:tt behagh efftergofwo, men såsom kohnanz modher, hust. Barbro i Fäste dhetta echtenskap ej will samptyckia, ej heller sin dotter then ryttaren tillika medh henne åstundha ächta, dy fan rätten skiälligt henne Barbro bäggies bötterne ährläggia. Effter han henne ächta wille, blef bötterne på Kongl. Maij:ttz behagh efftergifne.

Penning:r—60 m:r

18. Framhadhes för rätta Torgut Erickson i Salom, hwilken kränkt hafwer Ingebor Pålzdatter i Sanne, och befans dhetta att han henne till dhen ändhan kränckte, att hon af honnom ächtas skulle. Altså som han [fol.287v] bekienner sigh wara barnfadhren, och henne nu ej ächta wille, sampt i consideration af thes upsåt, fan rätten skiälligt, och honnom Torsten[!] effter Gudhz lagh Exodus 22 dhömde gifwa henne sine morgongåfwa som ähr ottatijo marker sölfwerm:t. Sedhan böte effter d. 3 capit. Gifftmåhla b. till - 40 marker.

19. För kohnan böte och Torsten Ericksonz fadher Erick \Erickson/ effter han största förhinder mott dhetta echtenskap ähr, och honnom ej tillåta will i sin gårdh komma om han henne tager. Peningar – 20 m:r.

20. Framstegh Hanz Larson i Salzåsen och föregaf huru såsom han på resan ifrån Nârie någott godhz mist hafwer. Och så som ingen annan ähn Erick Olofson i Salom, Andherz Nilson i Giäle, Jon Nilson i Bilstadh medh honom i resan uthi föllie war, sadhe han sigh dhem för dhetta hafwa mistänckt, hwar ifrån dhee sigh befria skulle, men emädhan dhetta mörkt war, och icke någon otilhörlich edh göras måtte, blef dhetta afsagt, att dhee målzegandhen tilfredzställa skulle, och andhrom till warnagel alle tilhopa bota, uppå Kongl. Maij:ttz behagh – 40 marker. [fol.288]

21. Framkom Torgutt Erickson i Salom och klandhradhe uppå sin fadherz giorde kiöp, som han medh Olof Enarson i Sanne om sin odhelzbördh i Sanne giort hafwer, bestående i jordh och ängieslätter, hwar uppå b:te Olof faste dombref bekommit hafwer. Måste altså för dombråt, effter d. 39 capit. Tingmåhl. balk. L.L. sackfält till 6 marker. Rättäns ensak.

22. Fodhradhe Jon Jonsson ländhzman af allmogen wedhergiälningh på sin uthståendhe j fägde och andhre tijdher giordhe giästningh, hwilket dhee till nästkommandhe julletijdh lofwadhe betala.

23. Upbiödhz Christopher Swenson skraddare förste gången halfwe gårdhen i Sanne, som ähr twenne tunlandh, kiöpt för sextijo rikzd:r.

24. Upbiudher Jöran Erickson i Wåhle andhre gången hemmanet i Wåhle, 2 tunland 1 span.

25. Uplädhz förste gången af Hindrick Skreddare 9 målingar jordh och någre små engiestycken, kiöpt för 20 r.d.r.

Ting 19 april 1666

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:6, fol. 4r –8r, ÖLA.

Anno 1666 den 19 aprilis hölltz laga tingh medh allmogen uthi Hackåås, närwarandes cronones befallningzman wälbetrodde Daniel Bertillson, och landzskrijfwaren wäl:tt Larss Joensson Roshemius (uthj underlagmanss siuklige frånwaro), sampt dhe tolff edhsworne lagrättesmän, nembl:n

Torsten Torgutzon j Åhlstad,
Erich Torgutsson j Sanne,
Siuhl Pedersson j Tunwågen,
Pehr Jöensson j Steengiehl,
Olof Pehrsson j Nächstad,
Hanss Månsson j Fäste,

Erich Olofsson i Fäste,
Joen Pehrsson j Åhlsta,
Nils Pålsson j Bleeka,
Israel Jöensson j Wijken,
Anders Michelson j Östnor,
Pehr Olofsson j Wije.

1. Samma dagh gafz tillkänna hurusåsom Knuth Olofsson och Olof Olofsson, bägge swågrar uthj Klåxåsen boendes, hafwer otillbörligen handteradt ryttaren Carl Erichson på Åsenn uthj hanss egit qwarter. Ransakades och examinerades desse witnen, nembl:n som her under specificeras.

Bengt Larsson på Åsen wittnade effter aflagd eedh om detta, sägandes, enär ofwan bem:te Knuth och Olof kommo igenom sin gårdh j bem:te Åsen kiörandes, af orsak att betzlet på Knuthz häst gick sönder, rände hästen inn för hanss dörr, och således gick Bengt uthur sin stugu att tillsee hwad på färde war. Då förnam han sin hustru ståendes uthe när Knut och Olof, och som han effter dheras taal begynte effterhöra, hafwer hanss hustru sagdt, jagh tycker j karlar wore för eder bäst i rese heemåth at såfwa af eder ruuset. Bengt altså dhem tillsporde, hwart dhe sikh ärnadt hafwa? Sade de sikh willia till ryttaren Carl Erichson, den sitt qwarter i andra gården hadhe, [fol.4v] der at igentaga sina uthlänte sängekläder, och när Knut skulle läggia betzlet i munnen på hästen war han så druckin, att han föll omkull. Då steg Bengt till och lade betzlet i munnen på hästen, dher dhe sedan af hanss gård kiörde, och till ryttaren Carl Erichson. Mehra om detta hade han intet at referera.

Olof Nillsson j Klåxåsen effter aflagd eedh wittnade att han då samma gångh war j Bengt Larssons stugu och hörde Knuth med stoort ropande säga, wij skohle uthmana een.

Mårten Pehrsson j Åsen wittnade, att både Knuth och Olof kommo samma gång kiörandes igenom sin gårdh då han i ladun tröskade korn. Då gingo dhe utj ryttarens Carl Erichsons stugu, och såsom han hörde dhem något högt taal med hwar andra att framföra, höllt han opp med tröskande, men intet säger sikh kunna höra hwad dhe talade om medh ryttarens Carls hustru, och då war Carl ej innestadder, uthan j badstugun. Då kom Olof uthgåendes, sägandes, iag förmåår ej längre höra din elaka mun. Lät din man ryttaren Carl komma hijt, så få wij talas widh. Då sade hon, I måste fuller tänkia att min man skulle wara för eder rädder, det han skall giöma sikh undan för eder? Gick så ryttarens moder effter honom, att han skulle komma heem. I medler tijd trätade Olof medh Carls hustru och ibland annat sade han, jagh känner dig wäl, du äst af ett tiggare partij? Swarade hon, du skall aldrigh, hwarken migh eller mitt folck sådant kunna bewijsa, uthan du, för dit tiufwerij hafwer stådt för lagh och rätta. Då kom Olof gåendes till kornladun och bad Mårten för ett witne höra på sådant taal, och frågade effter hanss granne Elias, at få honom medh till witne, hwilken då ej hemma war.

Medh det samma kom Carl gåendes af badstugun in på gården. Då stodo både Knut och Olof på bron wed stugun och sade Carl, karlar, hwad ähr för wäsende i hafwa? Badh dhem så komma inn till sikh. Då de bäggie ingingo, men Olof [fol.5r] straxt uthgick, yrkiandes på det förre taalet, som honom och hustrun emillan warit hafwer, och gick så i andre gården till Elias och han Mårten till sin qwarn.

När Mårten een stund dher effter ifrån qvarnen kom war der då fast större träta och olåth änn förr, och ryttarens dörr war stängder och Knuth stod på gården mechta wreder, maante ryttaren uth, sägandes, ästu bätter änn een tiuff och skiällm, så kom här uth. Då lågh een bandstaka på gården, tämmeligen tiock j stoorändan, den Knut optogh, begynte slå på dörren der ryttaren inne war, så att staken söndergick. Sedan gick han till fönstret, begynte slå med handen der oppå och honom uthmante. Sedan gåår han dher ifrån och fattade een tom halftunna och slog den till dörren så att laggorna gåfwo sigh opp och botten af sitt rum. Sedan optogh han ett öhskaar och det uthj stugubroen sönderslogh. Wijdare, när på gården ingen wärja fanss, togh Knuth uth sin tålgknijff och högg der medh i dörren, mahnandes honom uth. Då blef Mårten förfähradt, effter han sågh honom taga knifwen, badh Knuth komma inn till sigh i stugun och wända igen medh sådant förehafwande. Men wedh han inkom i stugun, wredh han sigh uthur händerna, uthlopp så åter till ryttarens fänster, nederrijfwandes fänsterlukan, mahnandes honom åter uth. Då stack ryttaren med wärian igenom fänstret och råkade Knuth wedh ögat, så att blodet gick uth, dåch så at han icke fick der af något feel. Imedler tijh alt detta förehades war Olof icke uthe, uthan i Mårtens stugu, manandes icke heller ryttaren uth. På sidstone kommo både Knuthz och Olofz hustrur, tagandes sine männ der ifrån och hade dhem heem. Mårten witnar och att ibland detta wäsendet war een förfährligh bandskap och Gudz hädelsse.

Frågades om Knuth och Olof hafwa tillförende hafft någon träta med ryttaren Carl? Betygade Mårten att dheras hustrur sigh emillan pläga stundom medh trätemåhl föröfwa. [fol.5v] Mårten säger och emot tillfrågan, att han intet kunne förstå när dhe först dijt kommo, det dhe hafwa warit wrede.

Resolverades: Denne saak ställte rätten utj noga efftertänkiande och sluto, att emedan Knut och Olof hafwa utj sitt fyllerij gått till ryttarens Carls qvarter och obeskiadeligen sine sängekläder igenfordrat. Och ytermehra ofwanrörde excesser och beskyllningar begångit, hade man väl orsack dhem till högre bötter fälla. Men i anseende till dheras stora fattigdom, och serdeles måhlsäganden med förböhn om lindring på straffet anhåller, ähro dhe oppå höga öfwerheetenes behaag effter det 5 cap. Eedzöhris b. L.L. tillhopa saakfällte och förskonte med 40 marker böthers erläggiande, penningar sölf:r myndtt – 10 d:r.

2. Måns Olofsson i Nächstadh, een af kyrckiones sexmän, witnade att annandag påska, enär Jöran j Håff under predikan gick medh pungen, kom han till honom i bäncken och bytte een kopparslant. När han då rächte pungen till Pehr Jonsson j Hwijnälfwen, swarade Peder, hwad will tu migh?

Anders Michelsson i Billstad betygar och att Peder war druckin och enär han stack penningen i pungen sade han med höga röst, see till, det ähr ingen hächte lyckia. Och af samma såhrl och buller måste capellänen, wällärde h:r Wernner oppehålla medh predikande och för-mante allmogen, att dhe skulle hålla stilla emedan Gudz ord predikades.

Resol.: Effter bem:te wittnens betygande kunde Pehr j Hwijnälfwen ifrån bötter eij befrij-as, uthan effter Kongl. Maj:ttz placat af den 2 octob. 1665, 16:de och 8:de puncten androm till warnagel och räddhoga, saakfällt till böther \till kyrckian och dhe fattige/ – 40 marker, ähr – 10 d:r s.m:t. Remitteras till h:r wörd:e probsten. [fol.6r]

3. Månss Olofsson j Månstadh witnade och att förleden Gregorij marcknadz måndagh, då han inbödh sin granne Joen Månsson och Stoor Pehr, Anders och Larss söner j Nächstad på en dryck öhl, som han då j förråd hade. Och när öhlet blef allt, lade han sigh, och imedler tijdh lofwade honom betala medh korn det dhe opdruckit hafwa. Sedan enär han så sigh lagdt hafwer, och Anders Persson war då oppe och tappade een kannan af bermen eller dräggien, som då i tunnan igen war, begynte han skiänckia i een skåhl och dricka sin gamble fader till,

som nyss opstånden war, och ibland sitt drickande slaget honom blå, det een tolffman, Olof Persson i Nächstad witnar.

Månss Jonsson j Nächstad klagade och, att samma gång wed detta ruset kom ofwanbem:te Anders Persson heel fuller och skufwade sin hustru och slagit Knutz hustru j Kloksåsen några öhrfijhlar.

Såsom ofwanbem:te Anders för samma sitt brott afrymbder ähr, blef rättens här utinnan betänckiande och afsagde sluth, att emedan Anders bortrymmande för sina otijdigheeter, fadren Pehr Larsson j Nächstad ej okunnigt war, skulle han wara förpflichtadt sin son Anders till näste laga tingh, at igenförskaffa, och då lagligen ansvara.

4. Pähr Olofsson j Däder, een af kyrckiones sexman, frijwilligen bekände, sigh gudztiensten utj fastan näst förflutin lögerdagh och söndagz predikningh hafwa försummat och warit hemma. Orsaken her till föregifwandes att sin swärfader Jöns Pehrsson då hoos sig war. Hwarföre detta effter Kongl. Maj:ttz placat om sabbatzbrott, 7:de punct remitteras till hans wördigheet prowesten. [fol.6v]

5. Joen Pehrsson j Grubbe præsenterade i rätten een testamentz skriffit som hans sal. fadher brodher, Mårten i Grubbe utj sin wällmacht gifwit hafwer, och af kyrkioheerden höghlärde m:r Jönns i Sunne till witne underskrifwin, förmälandes att Mårten Olofsson hafwer medh frij willia och berådde mode sin aflinge jordh och hemman i Grubbe testamenterat effter sin död fram för andra hans arfwingar att behålla och besittia. Altså blef den nu här af rätten utj alla sina clausulis approberat. Doch skall han Jon Pehrsson betala till creditorerne all bewijssligh gjäld som kan finnas effter sal. Mårten Olofsson.

6. Denna dato föreställtes Karin Jonsdotter från Uhmeå och Erich Jönsson från Walle, och examinerades om dhe grafwa beskyllningar och witesmåhl som Karin påförer Erich, i det han först skulle hafwa henne uthj skogen wälltdaget, sedan andre gången skambligen tilltillbudit på kyrkiowägen och 3 resan uthj Giähle hoos Nils Andersson sin otucht med henne bedrijfwit. Hwar till Erich till sådan wäldtagning och sammangång aldeles nekar, uthan allenast tillståår hafwa kastadt henne i sängen och straxt gått utj een annan sängh. Men effter widare her öfuer ransakningh, som och af dhe skiähl och witten af åthskillige bewittnades, att ingen kunde dhem från olofligh beblandelse med hwar annan hafft, befrija, helst emedan många dhem seedt hafwa ihoop liggia. Och ytermehra Karins egen hårda bekännelse och påstående, att Erich hafwer henne esomofftast besufwit och med wäld sådant först tillbudit. Der till Erich inständigt nekar och hårdt påståår sig intet wäld henne tillfogadt, mindre besåfwit, [fol.7r] och der sådant skiedt wore, wore det händt utj druckenskap och fyllerij och icke af honom egenwilligt.

Emedan såsom Karin intet äger, dermed hon böta kan, som hon effter sin egen bekiän-nelse denne saak om sig sielf oppenbahrar och påförer, blef af rätten slutit och afsagdt att hon medh een månadz fängelse skulle plichta, och sedan förjagas och förwijsas tingelaget.

Och effter\som/ ofwanbem:te Erich i Walle effter rättens sluth sigh från denne beskyllningh om lägersmåhl med tolffmanna eedh ej befrija kunne, det han ej heller sådant fullkombligen bekänna wille, remitteras alt derföre detta ährendet till hans wördigheet prowestens wijdare her om förhöör.

7. Pähr Larsson i Nächstad klagade att ryttaren Swen Andersson Twillingh, under wälborne h:r öfwerstens compagnie, hafwer huggit honom medh een knijf, trenne hugg, två uthj axlen, ett mitt genom beenet, fuld såår uthj hans egen gårdh i Nächstad, dher dhe sammastedes drucko torsdagen för Gregorj marcknad, förmedelst een träta till slagzmåhl ihoop kommo. Bewittnades her brede wid, at Swen hafwer och några andra små såår och blånader slagit

bem:te Pehr Larsson, hwilka såår af ländzmannen och andra gode menn då straxt besichtigades, och nu här för rätten sielf framwiste at åskåda, och befanss som wittnen tillförene refererat hafwa.

Resolwerades altså, att Swen skall effter det 6 cap. Såräm. b. med willje L.L. för samma sin brott plichta för ofwanbem:te 3:ne såår á 20 marker, belöper – 60 marker och wårda bem:te såår inom natt och år, effter 16 cap. dicto titulo. Och för den swordom och banskap som då aflopp remitterades till corporalen med hårdt straff at bota och fullföllia, androm sådanom till exempel och warnagel. [fol.7v]

Och Pehr Larsson der emot för den swordom och banskap med flere otijdigheeter som då förehades, saakfålles androm till exempel och warnagel effter Kongl. Majj:ttz uthgångne placat om eeder till två rixd:r at gifwa till kyrckian och dhe fattige.

8. Ryttaren Petter Långh, under wälborne h:r öfwerstens compagnie, gaf tillkänna at skräddaren j Fäste, Christoffer Swensson, hafwer förleden söndagh, otta dagar sedan, kommit till sigh hoos Jon Person i [lucka] och igenfordrat ett par knifwar, hwar af förordsakas dhem emillan någon slagzmåhl. Och såsom bem:te Christoffer oppå samma söndagh effter Kongl. Majj:ttz placatz lydelsse med sådan otijdigheet skulle på sabbatzdagarna hafwa fördragh, hwarföre erkände rätten honom Christoffer till een liten wederkännelsse, androm till exempel at plichta 5 d:r s.m:t till föllie af den 8 puncten uthj bem:te Kongl. placatz lydelsse och innehålld, om sabbatzbrott.

9. Ländzman anklagade Erich Torgutsson i Sanne, en af tolffmännen, det han effter stembning till cronones sakers nödige förrättande alldeles hafwer nekat effter-komma, och sagdt sigh intet willia der effter af rummet gåå. Fördenskulld saakfålles han, androm till exempel effter 33 cap. Tingmål. b. L.L. till p:g:r – 3 marker.

10. Erich Torgutson j Sanne föregaf att Pehr j Hwijnälfwen sade sig i sohnstugun hafwa upstudsat allmogen till skiutzande, hwilket sitt föregifwande han sedan ej wille beståå, ej heller bewijsa. Alltså för twetahlan saakfåltes bem:te Erich effter 23 cap. Tingmål. b. L.L. till 6 öre s.m:t.

11. Blef af denne rätten slutit och afsagt att allmogen i tingelaget skåhla betala till Jöns Persson i Håff dhe 2 rixd:r han utj skiäncken till generalmajoren, högwälborne h:r Carl Sparre i Sunne uthlade, såsom och till ländzman Johan Michelsson – 2 r.d:r 2 ort 20 sk. 1658 åhrs giästningzpenningar han uthlagdt och betalt hafwer, belöpanades på hwar rök 13½ sk. Hvilka penningar ländzman Jon Jonsson opbara skall och wederböranderna tillställa.

12. Blef syhn, 3 af Hackås och 3 af Råfsundh tillnämnd medh åkärändens anfordran cronones afradzland emillan Bårssiöö boarne och Tunwågmannen at åskåda för den åwärckan som dhem emillan föregifwes wara skiedt, at afskaffa.

13. Mårten j Wigge j Berg sohn opbiuder tridie gången ett gårdh Fäste om 2 tunlandh, pantsatt för 60 rixd:r. Kiöpet är klandrat aff [namn saknas]

14. Christoffer Swensson Skräddare opbiuder andra gången 2 tunl:d jord j Sande, och blef af Carl i Fåker på arfwingarnas wäg:r klandrat på opboded.

15. Olof Erichson j Sahlom opböd förste gången Anders Olofsons bröders bördzrätt uthj västre läigden, wästan för Sahlom.

16. Måns Jönsson opbiuder andra gången halfwa Pehr Olofsons gårdh j Nächstadh.

17. Pehr Olofsson j Wijje och Nääs sochn opbiuder tridie gången Sandeläigden, som han j underpandt hafwer.

Extraordinarie ting 8 juni 1666

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:6, fol. 14r–15r, ÖLA.

Den 8 junij 1666 hölltz exta ordinarie laga tingh uthi Hackåås, närwarandes utj befallningz-manss stelle landzskrijfwaren, wäl:tt Lars Joensson Roshemius och nämbden.

Torsten Torgutsson j Ållsta,	Erich Olofsson j Fäste,
Erich Torgutson j Sande,	Joen Pehrsson j Åhlsta,
Anders Erichson j Kåhrgiähl,	Nils Mårtensson j Bleka,
Olof Pehrsson j Nächstad,	Israel Jöensson j Wijken,
Pehr Jönsson j Steengiähl,	Hanss Månsson j Fäste,
Pehr Olofsson j Wijje,	Jöran Olofsson j Östnåhr.

Samma dagh angaf ländzman Joen Joensson ett duel och slagzmåhl som föröfwades tijsdagen för pingesdagen emillan Olof Joensson och Torgut Erichson å den eena sidan, och ryttaren Swen Andersson Twillingh å den andra, som då uthj cronones arrest för någre sine begångne brått satter war, ransakades altderefore, huru tillgångit war, som föllier, nembl:n:

Torgut Erichson, Olof Joensson och Erich Olofsson j Sahlom, som hafwa sig ärnadat at begifwa på Kiähln, hwarest dhe under wägen hafwa ingått uthj ryttarens, Swän Twillingz qwarter och stugu j Nächsta, uthj Olof Häggz gårdh, hwarest dhe å bordet funno een skåhl öhl, den dhe uthdrucko och begärade [fol.14v] något mehr af \samma/ slagh få kiöpa, det han dhem opläth at dricka. Och såsom h. Kerstin, Olof Häggs hustru, Twillings wärdinna, siukligh war, och deras buller och taal ejj tåhla kunde, wiste hon dhem bort j andre gården straxt brede widh, det ländzman och 2:ne af tolmännerne effter hennes egen bekännelse betyga. Och när dhe något druckne blefwo begärade Torgut att få brottas med Swen Twilling, togh så Swen j armarne och slog honom några gånger på lustigheet till jorden, det Swen omsider förtröt och slogh Torgut till jorden och sadhe, wiste iag om det wore med onda, så kan tu fuller see hwad iag giöra kunne! Det Torgut och Twilling för rätten tillstodo så passerat wara.

Når ofanbem:te Swen och Torgut sålunda uthj lustigheet bråtades, kommer Olof Joensson i Sahlom och dhem med bråtande förhindra skulle, at afstå med sådant, sägandes, håller upp, hwar med han slogh Swen Twilling wid örat, så att han föll till marcken.

Ryttaren Petter Lång som bredewid stodh, sade till honom Olof Joensson, hållt upp, och kom j hogh han ähr iutj cronones arrest, och du måste låta honom blifwa oslagen, whar med Olof Jonson genast slår till Petter Lång, doch afbaar med armen och slår honom Lång till jorden, der ofwanpå honom till spått, kastade hatten utj wädret. Och såsom Petter Langh ejj honom wille emottaga, togh han Swen Twilling och hade honom utj sitt qwarter hoos Olof Hägg, och enär han kom inn i sin stuga och qwarter och sådant parlemete ihogkom, wille han sådant revansera och fattar så uthj sin bössa, den på wäggen satt, och wille uth till dhem. Men ryttaren Petter Lång sådant hindrade och tog bössan af Swän och satte den på wäggen igen, det ländzman och 2:ne af tolmännerne neml:n Pehr Olofsson j Wij och Israel Olofsson j Wijken, effter h. Brita Olofsdotters ordh, som nu siukligh ähr och Twillings wärdinna, betyga, som detta åskådade. [fol.15r] Förberörde ländzman med tolfmännerna än yter ligare förmähla,

efter h. Brita Olofzdotters bekännelse, som siuklig ähr, at när hon förnam så illa tillstå, gick hon uth at igenstängia dörren, men såsom Olof Joensson och Torgut af andra gården dher dhe slagitz hafwa så hastigt kommo effter till samma dörr, kunde hon för sin siukligheet skulld dörren ej wäl tillstängia, fruchtandes at dhe dörren opspänna skulle och sigh fahra illa, bidandes dhem så förblifwa uth och ej ingå, det dhe ej achtade och ingingo uthj Twillings stugu. Enär de inkombne woro, nappade Olof Jonsson straxt uthj Swäns bössa af wäggen, ärnandes slå till Swän. Men Pehr Lang och Erich Olofson, som då in samma momento inkom, det hindrade, at Twilling ej fick någon skada, uthan det allenast uthj samma hamblande, när dhe togo af Olof bössan, fick Twilling ett blodsår j hufwudet af bösselåset, så att håret satt qwar j låset, som ländzman betyger, och effter bösans borttagande hafwa Swen och Olof een stund håårdragitz.

Enär h. Kerstin, Twillings wårdinna, sådant buller hörde, stiger hon och går till dörren dher dhe woro inne, bidiandes dhem med sådan tumult hålla oppe och afstå, hwarmed ryttaren Pehr Langh dhem åthskillde, och honom Swen hade inn j wårdinnans stugu, dher dhe hakan på dörren ladhe. Swen sålunda sägandes, effter iag ej fåår fredh utj min stuga, låter mig denne åthniuta. Straxt effter folgde Olof Joensson och Torgut till dörren som igenstängd war, der de ej insluppo, uthan löppo till een annan dörr och inkommo, slåendes näfwen i bordet och sade, du skullt blifwa wänner medh oss, om icke den och den tager tigh, såsom och med flera andra hedisk ord honom öfwerfölla.

Resol. Denne handel togh rätten uthj noga consideration och kunde bem:te Olof Joensson och Torgut Erichson från det 5 cap. Edzöris b. L.L. icke befrija, utan dhem beggie, androm till åthwarningh och exempel oppå höga öfwerheetennes nådige behagh saakfältes tillhopa att böta – 40 marker. Och Erich Olofsson som med dhem utj flock och fahrnöte warit, skall androm till warnagel plichta medh otta dagars fängelse.

Ting 30 oktober 1666

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:6, fol. 51v – 53v, ÖLA.

Hackåhs tingelagh den 30 octobris 1666

Torsten Torguthsson i Ålstad,
Erich Torguthson i Sanne,
Anders Erichsson i Kårgiähl,
Joen Persson i Ålstad,
Pehr Johansson i Steengiähl,
Pehr Olofsson i Wij

Nämnden.

Erich Olofsson i Fäste,
Nils Pålsson i Bleckåhs,
Israël Johansson i Wiken,
Siul Persson i Tunnwågen,
Olof Persson i Nächstad,
Hanss Månsson i Fäste.

Desse tolfmän aflade först sin laga eedh.

Sedan oplästes och publicerades h:s excell:z h:r gouverneurens bref angående fransosernas afskaffande etc. som offta tillförne ähr bemält.

Jöns Michelssons fullmacht oplästes, gifwen af h:s excell:z h:r gouverneuren angående Kongl. Maj:ttz placaters widmachthållande.

Kopparslagaren Olof Olofsson trädde för rätten, bekännandes sig, Gud bättre, hafwa haft lägersmåhl med kohnan Karin Andersdotter och aflat med henne barn. Så emedan saken ähr

bekänt och bägge ogiffte, dy skall Olof förmedelss 3 cap. Gifftemåla b. L.L. plichta 40 marker och kohnan 5 d:r s.m:t.

Jöns Michelsson gaf ann det Olof Kopparslagare hafwer förleden fierdedagh pinges dagh fördt sin boskap öfwer färgan till Owiken. Så emedan presterskapet her i landet, i synnerheet dhe danske, eij pläga hålla gudztiensten på 4:de dagen, hwilket sträfwar emot Kongl. Majj:ttz ordningar, och sådant bör ordinantz inspectoren Jöns Michelsson angifwa för *Venerando Concistorio*. Dy kan denne rätten eij saakfälla Olof för något sabbatzbrott, effter ingen predika höltz på den dagen.

Giöhle Jonsdotter i Skede klagade, at Erich Olofsson hafwer skiällt sig för hoora, \som/ skulle hon hafwa haftt olofligt [*fol52r*] omgengie med ryttaren Petter Lång, hwilket Erich nu alldeles nekar till, och eij annat wetta med dhem bägge änn ähra och gott, men dher emot klagar, at Giöhle hafwer skält sig för tiuf och skällm, hwilket hon nu nekar till. Så emedan desse hafwa brukadt mun på hwarandra, och ingenthera kan fulltyga den andra, än som gott ähr, dy skola dhe \hwartera/ till warnagel plichta 3 marker s.m:t, 43 cap. Tingm.

Och ryttaren Petter Lång, som uthi detta sqwaller och rychte kommit ähr, och ingen kan honom annat bewisa, än som ähra och gott, begärande derföre af rätten attest, at ingen effter dato skulle honom hafwa något at förekastra, wid arbitralstraff tillgiörandes.

Corporalen Johan Jonsson kärar till Olof Persson i Håkangårdh effter ett äng, som ligger inwid Olof Perssons åkerhaga, och fordom dags haar legat under Lassbyen. Alldenstund detta finnes a:o 1609 den 5 majj wara lagligen kiöpt, och då warande lagman, Jens Michelsson sielf detta kiöpebref med egen hand skrifwit. Dy kan denne ringa rätten samma kiöpebref eij ogilla, uthan saken remitteras till h:s excell:z h:r gouverneurens nådgunstige resolution och omdöme.

Alldenstundh Ewert Persson i Wiken hafwer uti fiendeland ländt sin swåger Jöns Zachrisson i Stoorgården 3 r.d:r och der på gifwit sin skriff, men förkommen uti fiendehänder, hwilket han på sin siäls saligheet antager sandt wara. Dy pröfwade rätten skiäligt, det fadren Zachris i Stoorgården ähr förpflichtadt at betala sin sal. sons giälld, desse 3 r.d:rs fordran uthan vidare oppehåld och opskoff.

Jon Persson i Kongsnäset sakfeltes för swarslösa 3 marker, 33 cap. Tingm.b. Eij heller uthgifwit 3 marker som han på Brunflod tinget saakfältes, eij heller h:s höggrefl. excell:tz 1665 och 1666 lagmans peningar. [*fol.52v*]

Blef afsagdt att Per Larsson i Nächstad skall behålla det slottäng som brede wid hanss gård ligger, för den sweda och wärck han för Swen Twilling uthstådt hafwer, och han det inlöst hafwer för 4 r.d:r af Olof Kopparslagares son, och beräcknas kan till 4 lass höö om åhret, och dessuthan hafwer det tillförende legat under Per Larssons gårdh.

Olof Olofsson Kopparslagare prætenderar ett äng af Olof och Knut Olofzsöner i Kluxåsen, som dhe uthj långan tijd hafwa haftt. Denne rätten kunne icke från dhem döhma, uthan remittera detta ährendet till h:s excell:z h:r gouverneuren och landzens tiugufyres omdöhme.

Landzskrifwaren wäl:tt Lars Jonsson Roshemius beswärade sig högeligen, både öfwer ländzmannen Jon Jonsson, som tolfmännerna samtelige, det dhe icke achta hwarken sin eller h:r befallningsmannens uthgifne befallningar, eller dess uthskrefne zedlar, at ihoopsancka resten på h:s excell:tz h:r gouverneurens giästningspenningar, uthan än hoos een deel dher j Hackås

innestå, och landzskrifwaren, som dhem betalt hafwer till h:s excell:tz kan nu icke dhem igen
\be/komma af allmogen för dheras tresko och mootwilligheet, i synnerheet tolfmännerna.

Sammaledes beswärade sig och h:r befallningsmannen öfwer Hackås tolfmännernes tresko och olydna, i det dhe icke hafwa effterkommit wåre, förr detta afsagde resolutioner, och der på sedan uthgifne befallningar, icke fullgiordt hafwa, mycket mindre achtadt, i synnerheet för Erich Olofssons i Giäles, Pehr Jonssons i Hwijhnälfwens och Anders Erichsons præntention, at wederbörligen rätta och sluta. Skola för denna gången Hackås tolfmännerna fem st:n oppå Kongl. Maj:ttz nådige behagh för sin tresko och olydno plichta 6 marker s.m:t hwarthera. [fol.53r]

Påhl Påhlsson insinuerar i rätten Jon Guldsmedz obligation lydande på 6 r.d:r. Och emedan sonen Jon den yngre, hafwer ingen\ting/ effter fadren ärfdt och jorden bortpantadt war, som nembden bewitna, hwarföre kan han icke påbördas dess 6 r.d:r betala, uthan kännes för bem:te fordran frij.

Oplästes åter Carl [i Gieres] dombreff angående qwarnhuus her utj Hackåhs, hwilket rätten för gott erkände utj alla sine clausulis at stånda. Och tolfmännerna skall lägga parterna emillan om byggningen.

Anders Påhlsson j Bierme opbiuder gården ibid. förste gången, som han hafwer gått knecht före, och dhe andra uthlösa will.

Jon Bengtsson i Grubbe opbiuder 3:ie gången Grubbegården, köpt af Pehr Jonsson j Dhalen för 35 r.d:r.

Olof Erichson i Sahlom opbiuder andra gången Anders Olofssons bördzrätt utj Wästerlägden för Sahlom.

Framträdde för rätten Oluff Michelsson i Månstadh, tillika med Knuth Olofsson och Olof Olofsson j Kluxåsen och Nääs sochn, præresenterandes een lagbudin och lagståndin köpeskrift, hwar med bewisandes huruledes dhe lagligen Frode Jönssons ifrån Norrige sal. faders Jöns Kielssons rätta odel och bördzrätt utj Månstad lägden tillfallen, af Olof Olofsson Kopparslagare för 10 r.d:r köpt hafwa, som köpebrefwet af 7 martij 1655 och 1 septembris 1660 uthwiser.

Så emedan Olof Kopparslagare tilstår sig desse 10 r.d:r opburit, nembl:n af Olof Michelsson i Månstad femb r.d:r för halfparten i Månstadlägden och af Knuth Olofson 2½ r.d:r och Ol. Olofson 2½ r.d:r för den andra halfparten. Hwarföre dömbde iagh medh nämnden samma köp fast och stadigt stå, och aldrig återgå, wed both och plicht, som Sweriges lagh förmåår. [fol.53v]

Samma dato trädde för rätten Pehr Olofsson j Wij och Nääs sochn præresenterandes een labudin och lagståndin panteskrift hwar med bewisandes huruledes han lagligen all den jord med dess tilliggiande lotter och lunder utj Tandeleigdan af rätta bördemannen Larss Jonsson i Tandh för fyratijo r.d:r uthlost och sig tillhandlat hafwer, som dess pantebref af den 10 februarij a:o 1661 klarligen uthwijisar.

Dito framträdde för rätten ehllig och beskiedelig danneman Pehr Jönsson i Håff och Hackås sochn, præresenterandes i rätten een lagbudin och lagståndin köpeskrift hwar medh bewisandes huruledes han lagligen all den jordh med dess tilliggiande lotter och lunder utj Billstad by och Hackås sochn belägen, af rätta bördemän Peder Halfwarsson och Lars

Halfwarsson för tolf och een half r.d:r köpt och sig tillhandlat hafwer, den dhe, å sin moders, h. Kerstin Olofsdotters wäg:r i Höhla, halfwe gårdh i Bilstad såldt hafwa, och den andra halfwe gården systren Märit Olofsdotter tillkommer, hwilken hon emot sythning uti hennes dödedagar, Pehr Jönsson i Håff, till wedergällning för hanss hafde omak och beswähr tilläggnadt hafwer, till hans odels ägendomb, som kiöpebrefwet daterat a:o 1655 den 6 dagen effter påska innehåller och uthwijser.

Ting 12 och 13 oktober 1667

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:6, fol. 138v – 143r, ÖLA.

Hackåhs tingelagh den 12 octobris 1667.

Torsten Torgutsson i Öhlstadh,
Erick Torgutsson i Sanne,
Andhers Eriksson i Kårgiärdh,
Siull Pehrsson i Tunwågen,
Hans Månsson i Fäste,
Joen Persson i Ålstad,

Nämnden:

Erick Olufsson i Fäste,
Oluff Pehrsson i Näxstadh.
Nills Pålsson i Bleka,
Israel Jönsson i Wiken,
Pehr Oluffsson i Wije,
Pehr Jönsson i Steengiärdh.

Befallningzman alfwarligen förehölt lenzman Joen Jonson som tolfmennerne tillkiännagifwa dhe ährendher och saker, som passerade ähre i dhett tinglaget, och sträfwa emot Kongl. Maj:tz nådigste uthgångne, placater och resolutioner.

Emädhan som Håkan Nillsson ryttare ickie kan sig undandraga, uthan hafwer förledin den 28 septemb. tillika medh 2:ne andhra ryttare, Nillss Jonson och StorAnders, kommit in hoos Oluf Eriksson i Sahlom och begiärt köpa öhl, men när dhett haar blifwitt alt, kommit i trätha med sonnen Erick Olufsson i Sahlom som såth och lappadhe skor, honom slagit en örhfihl, och Erick dher emot slagit och skurit Håkan i ögonen med skooknifwen 2:ne långha skrohmor öfwer kinbenen och fadhren Oluf Eriksson slagit Håkan medh yxhammaren öfwer ryggen en slängh, som dhe andra ryttare, hwilka nehr stodho bewittnadhe, och ehndeless siälfwa bekänna.

Hwarföre skal Håkan Nillsson plichta för örhfihl 3 marker s.m:t effter 13 cap. Såhrmåhl b. med willia L.L., och Erick Olufsson för 2:ne kiöttsåähr à 6 marker s.m:t hwartera, effter 10 cap. diito titulo och fadhren för yxhammarslängien 3 marker s.m:t effter 13 cap Såhram.b. Sädhan skall Erick Olufsson effter sin uthfäste lofwen förplijchtat wara at tillställa ryttaren Håkan Nillsson för sin sweda och werk 1 tunna 16 k:r korn, hwar med dhe bleffwo wänligen förlichte å bådhe sidhor. [fol.139r]

Krumplingen Britha Månssdotter, född i Altnäss by uthj Bärg sochen bekiänner sigh haffwa hafft lägerssmåhl med fordom ryttare Stor-Andherss Nillsson, hwilken nu håller sigh undhan uthj Biärme by, och warit dhär tillstädhes förledin lögerdaghz, män Nässboerne hafwa honom icke fasttagit. Lickwel wiste dhe han bordhe tillstädhes wara, med hwilken dhenne Britha hafwer afladt barn med. Denne hafwer ingentingh at plichta medh, ähr en usel och äländig pehrsohn, ägher ickie klädher på sin kropp. Ährkiändhe rätten skiäligt, at Nääsboerne skole antingen skaffa denne Stor-Andhers Nillsson igiän till rättæ, eller ährläggia för honom 15 d:r s.m:tz bötter för sigh och kohnan effter 3 cap. Giffmåhlab. L.L. Helst emädhan han skulle endå förlika henne Brijtha Månssd:r för sin möökränckningh och förnedhringh.

Andherrs Ericksson i Reen och Rödöens tinglagh insinuerade i rätten ett gammalt pergamentzbref daterat 1599, hwar effter han prætinderar någon odelsjordh uthj Billstadhsläghden här uthi Hackåhs sochen. Så emädhan dhet haar ståth oklandrat uthj 77 åhr. Sädhan åhr dhet undher danske regementet länge sädhan kiäntz undher cronan och sidhermehr 1650 den 22 julij af befallningzman Pehr Eriksson Niure bort byxlat till Billstemännerne. Sammaledhes, a:o 1666 åhr dhetta och taxerat till be:te Billstæ männerne. Dy kan dhenna rätten her uthinnan ej någon annan förändhring giöra uthan parterna skola dher widh förblifwa och wara åthskilldhe.

Capitein Andherrs Harder angaff det hans granne Joen Nillsson i Billstadh hafwer förledin den 5 julij kommit från et grafföhl i Fäste, full och druckin, gott i sin gårdh, tagit sin byssa, ärnadt gå till sigh, ropte och skricte, [fol.439v] då Hans Hansons hustru honom hindradhe och hadhe honom tillbaka, förmahnandhes honom ingalundha gå till Hardher, som Hanss Hansson inför rätten wittnadhe. Dhenne Joen Nillsson inständigt påståår ej hafwa till Hardher något ondt, uthan förregiffwer då dhen gånghen skulle gå till sitt fiskiehuuss. Dagen effter inkommo dhesse parter och sadhe sigh wara wenlighen och well förlickte. Dy ophäfwess detta, men kommer Joen Nillsson igän medh sådant skall detta stå honom öppet till straff.

Oppå gårdhekiöpet emillan Pehr Jönsson i Singbergh och h:u Kirstin Olufsdotter i Höla i Hallenss sochn uthlofwadhe Pehr Jönsson i Singbergh godwillighen tillstålla änkian h:u Kirstin 1 tunna korn, hwar medh sädhan hon eller sin uthskickadhe Mårthen Långh alldrigh åtherkomma skal och klandhra på dhetta kiöp widh lagh och straff hafwa at förwenta.

Oluf Månsson i Fäste, Oluf Pehrsson i Näxstad, tillika medh kyrkiowerden Månss Olufsson Hägg, och Pehr Anderson i Skiedhe skola effter rättens noga öfwerwägande och påläggandhe tillstålla corporalen under dragon[erna] Carl Nillsson 4 d:r s.m:t för 1 tunna korn, som uthur kyrkioherbär[g]et uthlewerert åhr och ingen wist beskiedh hafwa hwilken dhen nutitt, och be:te Carl Nillsson samma tunna tillslagen åhr, på sin löhn sådant utan widhare opskoff, iempte dhen omkostnadh och expenser corporalen dher före sigh påkostadt hafwer, sökiandhes sädhan sin skadha hooss capitein Hardher, som dherför mehre niuthit hafwa öfwer dhen rättigheet, skulle hafwa dhet best dhe kunna och gitta.

Trädde för rätten capelan i Owiken, wellärdhe h:r Verner Adami, kiärändhes till sine grannar i Håff [fol.140r] Jönss och Jöran Perssöner, effter någon skough och slott, muhlbethen och fijskiewatten, hwar effter Hackåhs prästebordhet, som wellärdhe h:r Werner för denna tidhen besitter och brukar, kan någolundha widmachhålass, och Håffzmännerna icke tillåtitt wardha, alt undher sina gårdar inkräffta eller honom dher ifrån all[del]ess trängia. Så emädhan Prästebordet, som wellärdhe h:r Werner brukar, beräknass till 3 tundl:d och ringa tilläggher till datum hafft, uthan grannerna nyttiat. Hwarföre åhrkändhe rätten skiäligt och lagen lickmä-tigt dhet Hoffzmännerna som närmare belägne åhre, skola inrymma h:r Werner bådhe skough, slottemyrar, muhlbeten och fiskiewatten, som Håffzmän effter sina tundhlandh, och dher effter lika dehlachtighe wara, så lagandhes at h:r Werner effter sina 3 tundl:d skall lika tilläggher åthniutha och sådant alt till föllie af Swerriges lagh och 26 cap. Bygg. b. L.L.

Oluf Olufsson klagade at hans råå och rör som a:o 1664 giönom lagh och syyn oprättadt bleff emillan honom och Billstamännerne åhre förledin sommar opkastadt, förmenandhes ingen ahnnan dhet hafwa giordt, än någon af Billstamännerne, dhe dher till fuller neka. Men dhem påladhes innan näste laghtingh, her ifrån sigh medh edhgiärdzman lagligen befrija, som Swerriges lagh och 19 cap. Tings. b. L.L. innehåller.

Effter saakenss noga öfwerläggandhe kiändhes Månss Person i Fäste för sal. Märit Giöhl-dotters brödrars, Carl och Jöran Giöhlsons sönnerss förmeente arffzprætintion angäandhe löhsöhrerne alldheless frij, helst emädhan Månss henne skiöt och födt hafwer uthj sine döde-dagar till 14 åhrs tidh.

Månss Persson kiänness förpflichtadt at betala Pehr Olufson i Östnåhr för 2:ne allnar frijss 1 r.d:r, h:u Märitta åthniutit hafwer, uthan widhare ehnskyllan och opskoff.

Mårthen Jonsson i Wigge och Bergz sochen oppwiste i rätten Siul [fol.140v] och Erick Olufssons panthebreff af den 3 aprillis 1645, lydandhe på 80 r.d:r utlänthe peningar med 4 r.d:rs årlig interesse, hwar på Oluf Olufsson Kopparslagare hafwer å derass wägnar betalt 40 r.d:r och panten som ähr Näxstagårdhen hafwa Siull och Erick Olufssonss sönnar [hafwer; *felaktigt infört*] honom Oluf Kopparslagare hemmulat och tillägnadt. Män dhe resterande 40 r.d:r med dess dher på löpandhe interesse ährkiändhe rätten skiäligt dhet Oluf Olufsson ähr förplichadt desse 40 r.d:r gienast betala till Mårthen Jonsson i Wigge, förmedelss h:s excell:tz högwelb:e h:r gouverneurens mandatorial af den 31 decemb. 1665. Och dher Oluf Olufsson förmehnar sigh gott fogh hafwa at tilltala Siull och Erick Olufssonssöhnnar, så sökie han dhem dhet best han kan och gitter. Interesset angäandhe för peningarnass bortowarande uthi framfluthne 22 år så skall Oluf Olufsson tillställa Mårthen Jonsson i Wigge tillfredz. Hwar och icke han effterkommer, will rätten effter obligations lydelsse moderera parterna emillan.

A:o 1667 den 28 septemb. då laga tingh höltz medh allmogen af Altssenss tinglagh, klagadhe Mathes Larson i Blekåsen dhet han för 3 år sådan, nembl. a:o 1664, hafwer bortmist 2 wågor smör som kostar 4 r.d:r liggandhe i härbärgen i en bällia, hwilken han nu som då gienast tillägger Swen Twillingh och hans brodher Bengt stulit hafwa. Helst emädhan han medh andhra godha män hafwa strax om mårgonen mer[ckt] fiätten effter dhem, dher dhe från härberget nedher till siöhn gått hafwa till båthen och grannerligen synths wägen effter dhem, dy dhet war om natten någon sniö kommin. Elliest och betygass, at Swen Twillingh hadhe nya skor på sigh och smala klackar, men brodheren Bengt hadhe gamla skor och såledess fast påståår at twillingarna hafwa smöret stulit, hwilket dhe med båthen fört hafwa öfwer siöön och dhet samma opburit i skougen und[er] [fol.141r] Kougstad och nedhersatt dhet undher en rotha dher Kougstemänners folk, som bodhskapen achthade hafwa dhet om wåhren igiänfunnit qwarliggiandhess uthj bällian, allenast widh pass 1/2 *skålpund* smör. Straxt effter Mattes Larsson miste smöret hadhe han ginnast misstankar till Bengt och Swen Twillingh, men dhe hotade honom, at dhe skola fara illa medh Mattes och trugadhe dher ofwanpå förlickningh af honom, dherföre Mattes togh räddhågan till sig och gaff dhem 2 r.d:r.

Swen Twillingh nekar aldeless till tiufnaden och påståår at Mattz kan aldrih honom öf:rtyga. Så emädhan Swen Twillingh från tiufnadhen medh sin förrymbde brodher ej undh-leda kan, och Mattes fattar stora mjsstankar till Swen Twillingh smöret stulit, dy påladhes honom aff rätten dher ifrån sigh laglighen med edhgiärdzmän befrija effter 19 cap. Tinghmåhl b. och 9 cap. Tiuf. b. L.L. Emädhan han i Altssen inga kunne fåå, dy förunthes honom dilation att skaffa sigh uthi Hackåhs, dher han nu tillhållless.

Den 12 octob. 1667 trädde åther på Hackåhs laga tingh desse parter för rätten, då Swen Twillingh högeligen procederade emot Mattes Larsson, aldrih kunna öfwertyga honom stulit hanss smör. Mattes swaradhe sigh så grant kunna see fählen effter hanss skooklackar, ath dhe woro smala, men Bengtz bredhare. Då Twillingen gaf sposkt till answar, om han då sågh om 3 cronor sutto undher skooklackarna med. Swen Twilling af rätten alfwarlighen förmahntess, anten bekiänna tiufnadhen eller effter sin lofwen dher op i Altzen skaffa sigh edhgiärdzmän här uthi Hackåhs, begiärandhes änteligen dilation till mårgons, hwilket honom föruntess.

Den 13 dito framhadhes han åther, repeterandes sitt förriga afwuge geenswar, eij plichtigh wara at skaffa sikh edhgiärdzmän för än Mattes fullkomb:l:n kan öfwertyga, eij heller sadhe sikh kunna få någon, hwarcken här i Hackås, myckitt mindhre uthi Altssen. Så emädhan Swen Twillingh inga edhgiärdzmän som *Sweriges lag*, d. 19 cap. Ting. b. och 9 cap. Tiuf. b. förmåhr och honom dertill förehåller at [fol.141v] skaffa, men eij effterkommet, dy sakfältess han till hufwudsaken, effter Kongl. Maij:tz resolutions tridhie punct den 18 maji 1653, at plichta 3 gånger så myckit som tiufnadhen ähr werderat före och giffa måhlsäganden sitt igiän.

Måhlsägandens 2 wågor smör a 2 r.d:r	4 r.d:r
Bötter tredubbelt ähr	12
Restituera Mattes Larsson förlickninghen	2
För fänstret i Kougstadh han sönderslagit hafwer	1
För 20 weckorss kost, lenzman Joen Joensson i Hackås, fordran á 1/2 r.d:r om veckan, ähr	10
Gammal rest på saaköhreerne	2
	<hr/>
Summan	31 r.d:r

Desse bötter och rättmätighe præntioner skola uthmätas af Swen Twillingz ägendomb, så som och dhet så kan tilräckia, skall han och bethala dhe andhra creditore hwad som dhe rättmätelighen kan hafwa at fordra, Måns Hägg i Näxsta 2 r.d:r 2: 15, Pehr Olufsson i Östnåhr 10: 3 ort 10 sk., Hanss i Sahlsåhen 1 r.d:r 3 ort, Hanss i Orgårdhen 1: 3 ort, Hanss Hanson i Bilsta 4 r.d:r, noch caverat för 1 r.d:r s.m:t, h:r Werner 2 ort 16 sk.. Summa 52 r.d:r 3: 23 sk.

Afkortadhes dhet som Swen Twillingh med skiel kan dhem fulltyga hafwa tillförne betalt, begiärandhess för dhen skull hela allmogen i Hackåss, at blifwa af medh honom för hans orolige procedurer som allmogen kunnogt ähr, för hwilken han och blef af wellb:e h:r öfwersten uthur ryttare tiensten lööss blifwin och casserat, hwar före förmantess Twillingh at resa här ifrån landhet så snart han sine creditore betalt hafwer, och sin uthstående giäld medh forderligast infordra skall. Och hwilken som befinz honom hyssa skall dher förre lagl:n plichta. Begäress fördenskull å tingelagets wä:g:r at h:r befallningzman wille ställa sådant till werkelig execution, der Twillingh eij sådant effterkommer.

Sluthadhes och afsadhes \at/ der Cristen Mårtensson i Sanne \icke/ tillstälte Halt Cristopher Swensson Skräddare sina uthlagde p:g:r 108 r.d:r [fol.142r] uthj Sannegårdhen på Christens pålöpandhe tvådehlan innan midhfastedagh så tillåthes Christopher Swensson Skräddare bekomma fastebreff på Sannegårdhen.

Oluff Olufsson Kopparslagare insinuerade i rätten sin kiäremåhlskrifft angäendhe en qwarn i Näxsta åhen belägen, hafwa ländt till Joen Joensson i Stackriss och Per Olufsson i Wije, dhen sidhermehr ahntagit, hwar öfwer rättens noga öfwerwägandhe och skiärskådandhe afsadhes, att alldenstundh förbe:te Joen Joensson och Per Olufsson i Wije eij sikh undhandraga kunne, hafwa hafft eldh i Oluf Kopparslagares qwarnhuuss, hwar af för dhess wårdhlössheett skulld qwarnhusset ähr opbrändh medh all dhess innandöhme. Hwarföre ährkiändhe rätten skiälight dhet Joen Jonsson och Pehr Olufsson ähre förplichtadhe, dhenne Oluf Olufssons taghne skadha owägerligast refundera, och dhen effter mätissmanna ordom bethala, eller opsättia et sådhant jämbgott qwarnhuuss igiän medh allom behörigom redskap och innandöhme som dhet afbrändhe hussett war, och sådant tillföllie af Swerrighes lagh 37 cap. Byggn. b. L.L. och dher ofwanpå plichta 3 marker s.m.t tillhopa effter be:te cap.

Anderss Olufsson i Orwiken som icke har comparerat stemb:n at swara Månss Jonsson i Näxstadh till dhet qwar[n]huus han för honom opbränt hafwer skall plichta för swarsslössa 3 marker s.m:t och komma till städhes nesta tingh, effter 33 cap. Ting. b. L.L.

Jöran Pehrsson och Jönss Persson i Håff klagadhe at skiälmar hafwa förledin storbööndagh opbränt dherass noott, och ingen spahningh ännu dher på fått. Dy opskiuthess dhetta till vidare ransakningh.

Oluf Erickson Ryttare i Nääss sochen och Grönwiken, som Zachriss Joensson Stoffel i Owicken ahngaff, hafwa tillika medh sig stulit några pertzedhlar, men nu ickie tillstädhess ähr, sackfältess till 3 marker effter 33 cap. Tingb. L.L.

Sammaledhess Håkan Bengtsson Ryttare för swarslösa till sabbatzbrott han på S. Johannisdagh affton haar begångit i Owiken på dragoun Hanss Nillsson och skremt honom med wergian i knäet uthj [fol.142v] Joen Muurs gårdh, saakfältess till 3 marker s.m:t effter 33 cap. Ting. b:n.

Effter sakenss noga öfwerwägandhe pröfwadhe rätten skiäligt att Stor Oluf Pehrson i Näxstadh skall förpflichtadt wara, at effter sitt giordhe contract medh Hanss Hansson i Billstadh restituera honom 3 skrinnor höö medh fordherlighass utthan någon wijdare drögzmähl, hwar medh dhe sädhan skola wara åthskilde.

Andherss Pålsson i Bierme opbiudher sin gårdh ibid. förste gånghen af ett och ½ tundl:d beständhe, kiöpt af Märthen Pehrson Sadelmakare för 43 r.d:r.

Trädde för rätten Jöran Ericksson i Torp och Sunne s:n och Pehr Olufsson i Wähle, tillkiänna gifwandhess sigh wara aldeless wel förlikte om all dhen gammal handel dhem emillan passerat ähr uthj Wähle, nembl. emillan sig och Oluf Hemminghsson, så att ingenthera parthen skall hafwa effter dhenne dagh then andhra at tillthala utthan alldeheless åthskilldhe, när Pehr Olufsson tillställer Jöran Olufsson 6 ort, hwilket han gierna effterkomma skall.

A:o 1667 den 14 octob. oppå Hackåhss lagha tingh insinuerades Oluf Märthenssonss i Östnåhr testament eller sytningzskriff, gifwin sin systersohn, Pehr Olufsson, at han skal födha och skiötha honom uthj sin lifftidh, sädhan skall all hanss qwarlåthenskap i löst och fast honom tillhörigt wara, hwilken testamentskriff för sijttandhe rätten oplästes och uthj alla puncter och sluth af rätten ähr ährkiändess ståndachtig, godh [och] gill.

Larss Andhersson i Bierme och Stoorgårdhens föhrehningzskriff emillan sigh och sin hust-russ halveskon, oplästess och af rätten ährkiändh uthj alle sine clausulis godh [och] gill.

Sammaledhess Andherss Torbiörnsson i Fåker förehningz[skriff] emillan sig och sin slächt och interessenter ibid. för rätten publicerades, och ährkiänd ståndachtigh godh och gill.

Oluf Erickson i Salom oppbiudher Anderss Olufsonss i Moo i Berg s:n bördzrätt i Monstadh legden för 7 r.d:r, 3:die gången, men af Erick Olufsonss i Fästess stiuftarn klandrat närmare bördeman wara, än som Oluff Eriksson. [fol.143r]

Ländsman i Hackåss Joen Joensson Bärgh framteer i rätten Essb[i]örn Märthenssonss i Billstadhz skriff, lydhandhe på ett qwarnställe som Joen Joensson a:o 1651 af Essbiörn Märthensson kiöpt hafwer, och honom nöijachtheligen dherföre betalt, hwilket belägit ähr i

Tueringzforſen. Så emädhan dhetta haar ståå oklandhrat uthj 16 åhrs tidh ej häller fans någon nu ſom her på yrckiadh. Hwarföre dömbdhe iagh medh nämbdhen ſamma kiöp ſkall faſt och ſtadigt stå och aldrigh åthergå medh plicht ſom Swerrigess lagh förmåhr, och liikwell stå och blifwa ſom nu dömp̄t och giort åhr.

Ting 19 februari 1668

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol A I:6, fol. 184r-185v, ÖLA

Anno 1668 denn 19 februarij höltz laga tingh i Hackåhs, närwarandhes cronones befallningzman wäl:tt Daniel Bertilsson tillijka medh närſkrefne tolfmän.

Erich Olufſon i Fäſte,	Toſten Torguſon i Ollſtadh
Erich Torguſon i Sanne,	Nilſſ Bårdſon i Blecka
Oluf Perſon i Nächstadh,	Pehr Jönſſon i Steengierdh
Siul Perſſon i Tuungården,	Isreel Jönſſon i Wijken
Andhers Erichſon i Kåhrgierdh,	Hanſſ Månſſon i Fäſte
Joen Perſſon i Ollſtadh,	Pehr Olufſon i Wij

1. Barbro Larſſdåtter i Sinbergh, bekänner ſigh hafwa haſſt lägersmåhl medh ryttaren Ingewaldh Andersſon, och aflat tillhoopa en *dotter*, hwilket föddes widh paſſ 3 weckor för juul. Hon föregifuer fuller det han hafuer lofwat ſigh åchtenskap, men inga wittnen kan framdraga, ej heller det will fullbordha. Dy ſaakfåltes Ingewaldh till 40 *marker* s.m:t effter 3 cap. Gifft. b. och kohnan till 20 *marker* effter högl. Kongl. Hofrättens reſolution.

2. Sammaledes och Håkan Bengtſon Ryttare, född i Smolandh, tillſtåår och bekänner ſig hafwa haſſt lägersmåhl medh kohnan Karin Salmonsd:r född i Nächstadh av oächta sängh, och aflat med henne barn, hwilket föddes 14 dagar effter Kyndermäſſa, och war itt piltebarn, ſå emedhan ingen den andra begiera till åchta, dy ſaakfåltes Håkan effter 3 cap. Gifft. b. till 5 d:r s.m:t. Sammaledes och kohnan till 5 d:r s.m:t. Födha och ſkiöta barnet effter lagh och 18 cap. Ärfdebalcken.

Oppå Hackåſſ tingh a:o 1669 lofwadhe deſſe taga hwar andra till åchta.

3. Capitein manhaſſtigh Andreas Harder klagadhe öfwer för detta ryttaren Swen Twillingh, hafwa för 11 weckor ſedan bytt med ſigh en häſt, hwilhen Twillingh haar till ſigh tagit och honom brukat. H:r capitein hafwer haſſt Twillingz häſt på ſtall uthi 11 weckor, ärnandhes begifwa ſig till Norrige medh laſt. [fol.184v] Men ſedhan häſten åhr wordin opſtilter, hafwer Swän Twillingh uthi h:r Capiteins frånwaro kommit till hanſſ huſtru i Bilſtadh, begiärandhes få ſin häſt igen, men capiteinſkan wägradhe, ej få uth någon häſt uthi ſins manſſ frånwaru, begiärandhe han ſkulle hafua fördragh ſå länge capitein ſkulle komma heem, hwilket Twillingh ej giordhe, uthan medh gewalt togh häſten uthur ſtallet och ſatte den andra igen, begifwandhes ſig ſåledes der från öpföre landet. Ifrån detta procedere kan Twillingh ſig ej undledha ſå hafwa giordt, men föregifwer dheras förordh emillan ſå warit, ſkulle hafwa bytt på itt ſkeen, och capitein låfwat 1 tunna korn emillan, till hwilket capitein inſtåndigt nekar.

Effter inga witten funnes till deras giordhe bythe, hemſkötz åhrendet till nämbdhen, och ſåſom h:r capitein Harder hafuer häſten uthi 11 weckor opſtilt, ärnandhes ſigh medh honom till Norrige, kan rätten ej annat ſee, än wara itt fullkomligt bythe, dy elliest finnes h:r capitein ſå benågen att födha ens annars häſt i ſå långan tid, utan h:r capitein kännes berättigt till

be:de häst igen, at återtaga dher han finner honom igen. Men Twillingh der emot för sitt förseendhe och råån uthi h:r capiteins frånwaru plichta 40 marker s.m:t effter 40 cap. Edzöris b. L.L. Hwar från nämnden honom der från ingalundha kan befrija. Förmantes allmogen, att hwilken som denne Swen Twillingh effter denna dag hysser i detta tingelaget, skahl derföre lagl. plichta.

Såsom förspörries innestå hoos Nilss Hansson i Orrgårdhen så många penningar till desse 40 marker bötter, dy tillsadhes Joen Bengt dem till sig taga utj cronones saakörer.

4. Dato beswäradhe sig för rätten, Per Jonsson i Hwijnälfwen och Andhers Erichson i Östnähr, öfwer den mootwillia och tresko som tolfmännen dem tillfoga, att dhe ej kunne mächtig blifwa sine uthlagdhe och försträchte penningar för Hernösandz [fol.185r] gymnasij korn som de än pro resto hafwa at præterdera, *nemligen* Anders Erichson 6 r.d:r 1 ort 14 skill:r för 18 år sedan passerat, och Per Jonsson 3 r.d:r för 7 år sedhan, hwarföre tolfmännen åter, widh lagligit straff tillgiörandhes påladhes, kiäranderne till nästkommande påsk till fredz ställa, uthan wijdare klagomåhl, eller derföre för tresko lagl. plichta.

5. Emedhan som Joen Persson i Grubbe hafwer tillträdt och emottagit Grubgårdhen uthi Hackåss sochn, der hanss förman sahl. Oluf Mårtensson haar af sin brother son Andhers Persson uthfordrat 19 r.d:r men dem ej leffwererat till Oluf Olufson i Rixsion, som hafwer honom Anders desse penningar försträkt uthan till datum obetalte ähro. Hwarföre erkänner rätten skiäligt, at Joen Persson i Grubbe som gårdhen brukar, ähr och förplichtat Oluf Mårtenssons giäldh betahla och uthan wijdare opskoff desse 19 r.d:r Oluf Olufson tillställa och förnöija.

6. Pedher Jonsson i Snussbacken fordradhe av Joen Bengtson, som besitter den Öster Grubgårdhen, sine inlagdhe penningar i gården till 30 r.d:r, hwar om parterna omsidher så blefwo förenadhe, att Joen Bengtson skulle erläggia till Per Joensson 10 r.d:r om året, in till dess, desse 30 r.d:r betalte blefwo, såsom och inlösa ett ängie, som rätta odalssman till gårdhen, Nilss Joensson Soldat för 4 r.d:r bortpanttat hafuer, och gårdhen sedan bruka och besittia undher landborättigheet, till dess odelsmännen komma tillstädes. Hwadh anbelangar det åbo Joen Bengtson kan på gårdhen giöra och påkosta, skahl honom skiäligen effter godhe mäns wärderingh icke allenast refunderas, förr änn han der ifrån träder, uthan och dhe cronones resterande ödesuthlagor, när Joen Bengtson honom tillträdde, hafwer måst betahla till 19 r.d:r 1 ort, jempte till Joen Anderson i Östnähr 3 ort knechtepenningar belöper summan in alles [fol.185v] 54 r.d:r som honom af odelsmännen betahlas skohla.

7. Hanss Hansson i Billstadh framtedde en trowärdigh, lagbudin och lagståndin panteskrifft, hwar medh bewijsandhes huruledes han för 11 år sedhan hafuer antagit ett hemman uti Billstadh om 2½ tunl:d medh alla dess der under tilliggiande lotter och lundher, jempte der till en tridie part, uthi Gillstadh, och der på till Erich Person i Håff lefwererat 53 r.d:r. Hwilken gård ähr sedhan a:o 1659, 1660, 1661 lagligen på tinget nästom frändom hembudin till återlösn, men ingen till datum den återlöst behagat. Hafwer fördenskuldh Hanss Jonsson, sahl. Erich Perssons änkia, hust. Märit Sunwisd:r der ofwanpå, för hennes åbo, på sahl. Oluf Olufz gårdhen i Bilstadh tillstält och till fullo nöijo lefwererat 14 r.d:r 1 ort som quittanzet av den 14 octobris 1667 uthwijsar. Noch sedhan till Oluf Olufson i Norrige betalt förr hans odelsrätt i be:te Billstad gårdhz afträde 5 r.d:r. Sammaledes till Oluff Michelsson i Billstadh och hans hustru syster, Gertru Olufzd:r wäg:r uthi sohne och förlikningh gifwit 4 r.d:r för deras præntension i gårdhen, belöpandess hela summan som Hans Hansson der på ehrlagdt hafw:r 76 ¼ r.d:r för desse 2½ tunl:d och en tridiepart uthi Gillstadh.

Så emedan, etc.

8. Christopher Swänsson Skräddare i Sanne bewilliades fasta och dombreef på sin gårdh Sanne i Hackåss sochn af 3½ tunnl:d. Alldenstund hans kiöp å samma jordh ähr lagligen opbudit och lagståndit, och ingen det i medler tijdh af nästom frändher haf:r der på klandrat.

9. Månss Jönsson i Håff, bewilliandes fasta och dombreef på sin gård Nächstadh i Hakåss s:n af 2½ tunnl:d. Alldenstundh hans kiöp å samma jordh ähr lagligen opbudit och lagståndit, och ingen det i medler tijdh af nästom frändher hafwer der på klandrat. Men för *den* andre halfwa \gården/ 2½ tunnl:d skahl Månss Jönsson den ålderstegne mannen Per Olufson i Nächstadh till sine dödhe dagar försöria.

Ting 12-13 november 1668

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol A I:6, fol. 232v-235r, ÖLA

Denn 12 och 13 novembris höltz laga tingh i Hackåss, närwarandhes befallningzman wäl:t Daniel Bertilsson och nämnden.

Erich Olufson i Fäste,	Tossten Torgutson i Ölstdadh
Erich Torgutson i Sanne,	Joen Persson i Öhlstdadh
Anders Erichson i Kåhrgierdh,	Per Joensson i Steengierd
Oluf Persson i Nächstadh,	Nilss Pålsson i Bleeka
Siul Person i Tungården,	Isreel Jönsson i Wijken
Hanss Månsson i Fässte	Pehr Olufson i Wij

1. Ryttaren Essbiör Johansson tillstår sig hafue haftt lägersmåhl medh Anna Persd:r i Björne, och aflat tillhoopta barn, hwilket föddes förledin påskas, och emedhan ingen dhen andra till ächta begierer. Dy saakfåltes Essbiörn till 40 *marker* och kohnan Anna till 20 m:r och sedhan födhe och skiöta barnet effter 18 cap. Ärfd. b.

2. Sammaledes tillståår och ryttaren Anders Wallringh hafwa haftt lägersmåhl medh Ingebor Olufzd:r i Nächstadh och aflat tillhopa barn, hwilket föddes för 12 weckor sedhan. Ehuruwähl Ingebor föregifwer dett Wallringh hafuer lofwat sigh ächtenskap, men han aldeles neekar sådant eij fullborda will. Frågades Anders om han haar eller weet någon annan för sigh, sade nej, sammaledes och kohnan. Saakfåltes effter 3 cap. Gifftem. b. och kohnan till 5 d. s.m:t, och föda barnet effter 18 cap. Ärfd. b.

3. Emedhan Larss Andersson i Stoorgårdhen hafwer hysat tiufwen Gunnar Torstensson Kopparslagare wilken hafuer någre saker stulit från Ingiehl Persd:r, Nils Jonsson i Orrwijken 4 r.d:r och af prästänkian i Biörne Kirstin Larsd:r till 2 r.d:r 1½ ort och sedhan rymbdt bort. Fördenskull erkändhe rätten skiäligt at Larss Andersson ähr förplichtat desse 6 r.d:r 1½ ort uthan opskoff till wederböranderne och sökie han sedhan tiufwen Gunnar Torstensson det bäst han kan och gitter. [fol.233r]

4. Effter saakens noga öfwerwägandhe afsadhes, att alldenstund ryttaren Nilss Aaronsson i Tremstadh, Erich Olufson i Rijse, Per Persson i Tremstadh och Nilss Olufson i Rijse eij neeka kunna det denne omtwistadhe ängie j Löfzässen, Pers looken kallat, haar af åldher och aarils tijdh legadt och än ligger in uthi Klöfzässens skattskough och ärfdh ähr från Grönwijkz byn i Nääs sochn, men när rytterijet kom hijt i landet föregifwit warit pantegodz, derforé det undher

ryttare ähr brukat i desse 4 åhrs tijdh, som kiäranderne Måns Joensson i Ängie, Staffan Olufson och Larss Olufson j Grönwijken hafwa mistat och Grönwijken derforre skattat. Förden-skull erkiändhe rätten skiäligt, at Måns i Ängie med sine consorter ähre berättigadhe be:te Perslooken oklandrat åtniuta in till des swaranden kunna opwisa det gamla breff, som dhe sig beropa på och förmejna denna Pers looken höre dem till under Tramsta gården. Angå-endhe det höö, dhe i detta åhr slagit och bärgat hafwa, är rättens meningh, at Måns i Ängie med sina consorter åtniuta skole, helst emedhan dhe godzet utj 4 åhrs tijdh mistat hafua, och sig tillägnat uthan rättens samtyckio.

5. Såsom ländzman Joen Joensson Bergh förmedelst sin uthgifne obligation af dato 2 septemb. 1663 bekänner och tillstår sigh wara skyldigh kyrkioheerdhen i Sunne h:r Måns Petrij tretijo r.d:r för tijo tunnor korn han på sahl. befallningzmanns Johan Christophers wäg:r skulle hafue betalt, men till datum ej effterkommit. Hwarföre erkännes han förpflichtat desse 30 r.d:r uthan vidare opskoff sahl. h:r Måns son, Joran Månson betahla, afkortandhes det, hwadh som allerede kan wara her på betalt.

6. Trädde för rätten corporalen af caverie, manhafftigh Per Nilsson, anpræsenterandes hans excell:ns h:r gouverneurens högwelb:ne h:r Carl Sparres nådgunstige resolution, [fol.233v] daterat Andersöo landzting den 7 februarij 1667, lydandes att hans excell:ns högwehlb:ne gouverneuren hafuer nådgunstigast, oppå Kongl. Majj:ts nådigste behagh samt dragandhe kall och embetes wäg:r, corporalen Pedher Nilsson på sahl. Oluf Siulssons i Skorpåssen ödegårdh uthi Bjerneby och Nääs sochn belägen, beständhe 3½ tunl:d immitterat, at behålla och besittia effter odelsrätt och rättigheet såsom sin fasta ägendomb, doch giörandes der af till Kongl. Majj:t och cronan sine uthlagor, hwar corporalen elliest wid sin tienst den icke förswara vill, hwilken ödesgård be:te Oluf Siulson och Jöns Erichson i Stoorgårdhen undher itt mantahl bebodt och brukat hafwa, och gården omsider igen lagd och afträdt och således uthi 2:ne åhrs tijdh a:o 1658 och 1661 öde legadt, som ödes längden nu uthwijsa, och till cronan tillfallin wara för hwilka be:te 1658 och 1661 åhrs resterande cronones uthlagor corporalen der medh ähr förskont och befrijadt, som tillseendes ähr af hans excell:ns högwehlb:ne h:r gouverneurens resolution af förbe:te dato. Hwar på corporalen a:o 1663 ähr tijt kommen, be:te gårdh till bruukz antagit, der på sedhan stoort arbete anlagt och påkostat, innan han kunne hafue någon nytta der af, som tillförne myckit utfallin war, och nästan för fääfoot lågh.

Och ehuruwähl corporalen hafuer än yterligare odelsmännerne sahl. Oluf Siuls sönnar, nembl:n Jöns och Oluf, be:te sin faders gård och odell, uti godhe mäns närwaru, tillbudit at inlösa emot nöijachtig refusion för sin anwendhe melioration omkostnadh på bygninger och åkerbruk, men dhe förmedelst sin medellössheet wägradhe, ej mächtige för denna tijdhen wara, haf:r fördenskuldh corporalen till öf:rflödh, och i betrachtandhe af dessas deras fattige lägenheet och tillståndh, av en willig bevägenheet dhem ihugkommit medh tretton r.d:r och een tunna korn för dheras odelsrättigheetz afträdh; allenast [fol.234r] detta præcaveras, der gårdhen skulle framdeles till någon oskyld försällies, så bör han desse för odelssmän fram för någon annan fremmandhe heembiudas för penning:r, effter des wärdhe at inlösas och oplåtas, som förehningzskriffthen af den 18 octobris 1667 innehåller och förmähler. Så emedhan detta lagligen händt och skedt ähr, för lag och rätta publicerat och stadfästadt och ingen fans som något der på yrkiadhe, alldenstundh rätta odelsmännerne ähro som förbemelt ähr, försohnte och förlijkte med be:te 13 r.d:r och en tunna korn.

Hwarföre och fördenskuldh erkändhe iag medh nämbdhen skiäligt mehrbe:te gårdh i Biörne by, bestående af 3 ½ tunlandz uthsädhe, at erkännas op under ofwanbe:te corporal Pedher Nilsson, hanss k. hustru, effterkommandhe barn och arfwingar, till odell och en e-wärderligh fast wärlfängin oklandrat egendomb at behålla, niuta och bruka uti alla måtto, med

alla dess tillhörige lotter och lundher, i huus och jordh, skough och marck, i wåto och torro, närby och fiähr, intet undantagandes i någon måtto, som der af åldher underlegat hafwer, eller här effter medh laga skiälom lagligen tillvinnes och läggies kan.

7. Andhers Pålsson i Biörne opbiudher sin gård han åboor andra gången, kiöpt av Mårten Persson för 43 r.d:r. 1 ½ tunl:d.

8. Afsades att alldenstundh länssman Joen Joensson ej sikh unddraga kan, wara skyldigh corporalen Per Nilsson 6 r.d:r länte *penningar* till hans dotters, Rachel Jonsd:r, hwilka hon känes plichtigh uthan widhare tijdhz förhahlan corporalen betahla och tillfredz ställa.

9. Afsades effter sakens noga öfwervägandhe och skiärskådandhe att alldenstundh bewijsligit ähr, at h. Karin Pers d:r sahl. man, Mårten Erichson i Simbergh bortsåldhe hennes arfwjordh i Ållstadh för 18 r.d:r och så mycken jordh igen kiöpte i Simbergh. Hwarföre erkändhe rätten skäligt at hust. Karin ähr berättigadt be:te jord i Simbergh at tillträdha, effter länss- och tolfmän läggia för desse 18 r.d:r den oklandrat at behålla och åtniuta för sine stiuftbarns widare tilltalan. [fol.234v]

10. Emedhan såsom Anders Michelsson i Östnåhr och Joen Andersson ibid. hafwa uthom befallningz mans och länssmans wettskap och tillståndh tagit sikh den dristigheeten oppå, och den förwiste tiufwen ryttaren Swen Twillingh uthur cronones fängzle uthtagit (då han landet förwisas skulle effter wälbe:de befallningz mans befallning på förledin winterföret). Men sedhan reest kringh om landet och till Norrige och mångom oförrättat, men förmedelst denne orsaken förwisandet ej fullbordades för sommaren då han i landen ähr tillbaka kommin och uti Biörneby bortstulit en häst från Oluf Erichson Ryttare, godh om 12 r.d:r.

Hwarföre erkendhe rätten skäligt, at Anders Michelsson och Joen Andersson ähre förplichtade denne ryttarens tagne skadha refundera och betahla, afkortandes dhe 4½ r.d:r han i wärdering på Twillingz häst bekommit. Men resten, 7½ r.d:r skohla dhe uthan upskoff betahla, och kiärandhen tillfredz ställa och der dhe förmehna Oluf Hägg hafua be:te hysat för sommar, så sökie han den lagl. dhe bäst dhe kunna och gitta.

11. Alldenstundh Per Olufson i Östnåhr ej sikh unddraga kan hafua caverat för en helsinge som skyldigh war Erich Olufson i Sahlom 6 r.d:r 3 ort. Hwar på Peer har der på betalt 3 r.d:r och obligation till sikh tagit, dy erkendhe rätten honom förplichtat resten, 3 r.d:r 3 ort uthan opskoff betahla, och sökie han helssingen det bäst han kan.

12. Afsadhes, at emedan såsom capitein Anders Harder nu omsidher på det qwarnställe uthi Turningz forssen belägit yrkiar, som haar lägat under Billstadh gårdhen dher h:r capitein nu åbor, hwilket h:r capiteins antecessor Essbiörn Mårtensson a:o 1651 det såldt hafuer till länssman Joen Joensson för 3 r.d:r 1 ort 8 skill. och 1 paar skoor, och ländzman sidermeera haar det försåldt till h:s wörd:d h:r Werner Adamsson för 7 r.d:r och penning:ne förlängst uthgifne ähre, men h:r capitein på det högsta protesterar, det samma undher gårdhen igen willia [fol.235r] inlösa. Hwarföre erkändhe rätten skäligt, at h:r capitein ähr berättigadt be:te qwarnställe återlösa, och uthgifuer först så många *penningar* som Joen Joensson ehrlagdt hafuer till Essbiörn, n:n 3 r.d:r 1 ort 8 skil. och 1 paar skoor för en ort, sedhan för penningarnes bortowarandhe uthi 17 åhrs tijdh, á 6 pro 100, belöper om åhret 18 öre s.m:t uthi interesse, ähr 3 r.d:r 2 ort och 4 skill. Summan 7 r.d:r 12 sk:r, hälst emedhan Joen Joensson ingen nytta hafuer haft af be:te qwarnställe och penningarne borta warit, hwilka *penningar* h:r capitein känes förplichtadt på Joen Jonssons wäg:r at tillställa h:r Werner/ uthan någon tijdhz förehahlandhe, der han will åtniuta denne domb till godho, men sedan pening:na betalte ähro, emottaga be:te

qwarnställe, at nyttia, bruka och oklandrat behålla, men intill des, det ej effterkommet blifwer, så effterlåtes h:r Werner nyttia be:te qwarnställe, hwar effter parterna ställe sig till rättelse.

Ting den 15 april 1669

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol A I:7, fol. 19r-25r, ÖLA
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3150, fol. 635 – 641, RA.

Hackåaz tingelagh d. [15] aprilis, a:o 1669. Nährwarandhes befallningzman wäl:tt Daniel Bertillsson medh nämnden.

Erich Torgutsson i Sanne,	Joen Pädersson i Ollsstadh,
Oluff Persson i Nächsta,	Nills Pällsson i Bleeke
Pehr Jönsson i Stenjårdh,	Pehr Oluffsson i Wijdh
Siull Persson i Tunwågen,	Isral Jönsson i Wijcken
Hans Månsson i Fäste,	Anders Mickelsson i Östanåhr
Oluff Olufsson i Kluxåssen,	Erich Oluffsson i Fäste

1. Anders Mickelsson i Östnåhr och Oluff Oluffsson i Kluxåssen aflade bege sine tollfman-na edh. [fol.19v]

2. Samma dato klagade Oluff Persson i Nächta att forleden d. 23 junij 1668, nathen emoth midtsommarsdagen hafwa tiufwar uplåst hans herbre. Der utstullit pänningar 20 r.d:r, 3 st plåtar, och i kopparmynt 2 r.d:r, item 4½ r.d:r, ähre 8½ r.d:r, summan i pänningar 28 r.d:r. 2½ aln toback, een sölf:r skedh om 1 r.d:r 12 skil; en sölf ringh, een sijda fläsk och et kiöt lår, wägandess till hopa en wågh.

Når han om midtsommarsdagz morgon tijth kom till herbe[r]get, war döhr och låss hwarcken brutin, eller det ringaste sönder, uthan stodh öpen och nyklarna om nathen woro burne och satte på döre gåt[et]. Hwar till Oluff Pädersson fullkombligen tillåger sin ryttare Anders Wallringh som på bem:te nyckelknipa hade sin källarenyck[el], och emedan han satt qwar på nyckelknipan woro pänningarne behållne uthi herbe[r]get, men sedan den war tädantagit uthi hans frånwaro, woro pänningarne bortstullne, samt om afftonen såtho nycklarna in i stugun, och Wallringen[z] källarnyckel satt och på knipan, men om morgonen war källarnyckelen dädan tagin af lååss[---] uthi Wallringz stugu fönster, men nyckelknipan om natten inburin, som sathe woro på dörrgåthen, och förmener tiufwen hafwa ingådt igenom en fönsterlucka i gamblestugun och sedan i farstugun och in i stugan och nyklarna uthtagit, helst emedan förstugu dören war stängdt, kunde tiufwen der ej inkomma, uthan fönsterluckan war öpen om morgonen som tillförende war stängd, och när sonen Hans Oloffson, om midtsommarsdagz morgon inkom hoss Wallringen och klagade sigh mist sine p:g:r, då kiällarnyckelen lågh uthi fönstret aflöst ifrån dhe andre nycklarne, swarade Wallringen, deth åhr illa att i har mist pänningarne, säiandes ytterligare, iagh har warit uthi i natt twäne reessor och lindrat naturen (som dagen för intett drucken war, och lichwäll såå många gånger uth gådt) men intett hafwa hördt af någon ting, dhetz sama och nu Wallringen inför räthen tillstår, warit twenne reessor uth om nathen, men eenständigt nekar till tiu[f]naden, ej heller det ringaste afweta hwilcken som pänningar stullit hafwer. Wallringen föregifwa hafwa lösse källarnyckelen af knipan om måndagz morgonen och klippan lefererat till Grubb Lucia som en wettwillingh åhr, [fol.20r] hwilcken till deta nekar. Straxt effter bekiände han anorledes, nemel. då han lösse nyckelen ifrån knipan, satte sielff knipan på dörrgåthen, fines således i detta twee-

taligt. Men Pehr Oluffsson enständigt påståår, nycklarna hängde i stugun om afftonen då källarenyckelen war och på knipan, men om morgonen war han tädan lösser, ligiandes i Wallringz fenster men knipan lichewäll i stugun på samma rum insatter.

Håkan Bengtsson Ryttare, Wallringz camerath bekänner sigh ingångit in till Stoor Olofz stugun, och uthtagit nyckelen knipan, söndagen före midsommarsdagen, men intet burit dhem till backa, uthan lembnat dhem hooss Andersz Wallringh, sedan gångit hem till sitt qwarther, som straxt hooss ähr i samma by, sedan han en kahna öhl hooss honom uth drukit haf:r. Joen Nillsson i Billstadh och hans hustru Brijta Hansdotter förekallades och tillspordz bekiäna hwilcke ordh dhe hafwa hördt af Håckan Bengtssonz ryttarens kohna, Karin Salmonsdr, betyga att bem:te Karin hafwer förledin höst kommit tijt till hånne och warit druckin, och uppå theeras tillfrågan så sagdt, att päningarne lågo under gällfwet uthi Håckans stugu i Måns Hägz gårdh dher han logerade, huar uthi hon och bekände hafwa sin dhel der uthi, att ehrlägia uthi böthes päningar för lägersmählet medh bem:te ryttare Håckan.

Förehades fördenskull bem:te kohna, hwill nu necka till, men Joen Nielsson och hustru Brita med edh sådant ehr hålla willia, att hustru Brita tallade medh kohnan i fäähusset, dher dhe bägie allena woro och Joen Nillsson stodh uthanför dören och hörde på bem:te Kärstins bekänelsse. Då och warit mycket drucken, och siungit desse ordh, och sprungit om golfwet, han wille och hon torde, i denna natth etc.

Hååkans huus werdh Måns Oloffsson Hägg betygar, att när han fick hörra rychtet om tiufnaden i Nächsta och kohnans mun wara uth spridt, åstundade han gärna wetta om det skulle wara saningh med eller eij. Hafwer alltså uthi Håckans frånwaro gångit i hans stugu, och ransackade om der skulle wara något håhl i golfwet under söndagen [sängen, *enl. renov. domboken*]. Då fann han der sammastädes ett hohl i golfwet medh asspelöf öfwertächt, fruchtade [*fol.20v*] han att ryttaren skulle kunna merckia att han warit tijt, ransackade han altså intet wijdare, uthan medh stor bäfwande gick der ifrån så att håret riste på hans hufwudh.

Des uthan berättar Måns H[ä]gh, att fönstret som sitter för Hååkans stugu som han sielf insatt hafwer, warit på den tijden omrördt, o[ch] befann då spijcken wara nederwijcken, och när hans lilla son skulle sagdt till Håckan, see fänstret ähr löst, då han swarat, hwadh kommer dig widh din behl hundh.

Måns Jönsson i Nächsta refererar effter sins hustrus bekiänelsse, warit oppe bem:te nath, och effter sin man som borte war, wäntat att han koma. Då hon hört buller neder på ängiet. Då hon sågh wadh det wara skulle, sågh hon dher stodh twänne karlar, men intett wijste hwilcka dhe woro.

Elisabet Oluffzdothter i Nächsta och Karin Joens dothter betyga då dhe woro i fölie medh rytarens Johan Låfwe[n]s hustru, Karin Åkes dr till kiyrkian. Då han sagt, att ryttarna Wallringh och Håkan inga päningar hafwa, men lichewäll wetta hwar dhe ähre och intett willia giöra Stor Oluff så godt, att dhe willia bekiänna för honom. Berättandes och att fläsket skulle wara sunnan siöhn opätitt, som Låfwe[n]s Karin för dhem i wägen bekiändt, såsom och att när det war opätit, hafwa de burit beenen af fläsket tillbacka, och widjorne[?] som hängde på fläksijdan, och ett rödt bandh, bundit tillhopa och kastadt dhet för Olofz i Nähstادتz gårdh och herbe[r]ges wägg honom till despect. Desse hustrur betyga och att Låfwens Karin har sagdt att ryttarne Carl Erichsson på Åssen och Lill Joen Joensson i Wijken hafwa opätit fläsket, men icke \Wallringen/ och Håkan. Hustru Karin Åkesdr efterskickadess och tillspordes om hon desse ordh för hustrurna bekändt hafwer. Dertill hon sigh eij unddraga kan, uthan deth hördt af sin ma[n] ryttare Johan Låfwen, till hwilcket Johan nu aldeles neckar och eij deth ringaste af wetta, eij annat wetta medh desse ryttare än som ähra och godt som allmogen och om dhem det samma bewitna, der före dhe frijkalladess.

Ryttaren Håkan Benktsson bekiände widh sacken medh honom agerades oppå allfwarsam förmaningh, och högeligen förplichtade aldeles oskyldigh wara till denne tiufnaden, och

således icke hafwa behoff att bekänna på någon annan, och omsijer sättia sigh uthi sticket. [fol.21r]

Hustrun Karin Jonasdother berättade deth Håkan hafwer sagdt hooss henne uthi hennes stugu, sigh fuller wetta hwilcken som har tagit päningarne af Stor Oloff, huartill Håkan nu nekar sållunda sagdt, sigh fuller hafwa inbillningh till någon, men icke kan lägja någon fullkombiligen medh skäll der till.

Oppå denne ransackningh fästade ryttarne Anders Wallringh och Håkan Bengtsson i lagh att skafwa sig 12 beskedelige dannemähn, 6 boofaste män och 6 af rytarne att lagl. sigh afwäria, wara frij för den tiufnadt Stoor Oloff i Nächta dhem till laget hafwer. Sålunda att dhe hwarcken stullit hafwa, eller deth ringaste wetta någon som peningar och fläsket stullit, så som och ingen inbillningh hafwa till någon, men dher dhe sådant försumma att effterkomma, så känes dhe till hufudhsacken och tiufnaden.

3. Sama dagh klagade Stoor Oloff Pehrsson i Nächsta, att någon ryttare hafwa honom öf:rfallit uthi sin egen gårdh med hugh och slagh, förledin d. 19 martij 1669. Nembl. Anders Wallringh här först hooss honom in komit och fordrat några wågar höö af sin räntha, som resterade till 3 wågar, huilcke Oloff lofwade honom tillställa, men då ginast eij kuna förskaffwa. Gick så Wallringen ther ifrån till Oluff Häggz gårdh, och under wägen dragit sin wäria och skrijckat, deth Wallringen nu nekar till. På en stundh der effter kommer Wallringen medh sin cameratee Håkan Bengtsson Ryttare, hwilcken hade en yxa b[äran]des under armen. Då Håkan tilltalde Oloff huar före Wallringen eij får uth sin räntha. Då han swarade, du skulle deth få, föruthan deth som befallningzman förbuditt hafwer, till cronones sachörens ehrlägiande, hwar på Håkan swarade, du skall giffwa deth uth för ähn iagh går aff gården, wijssandes honom yxan, den han med hammaren i näfwen skackade, gå[end]ns in på Oloff, och Oloff måste gå backlängies, fattandes uthi en hagastör, att afwäria sigh, men intet slag af uxan undhfångit. Kastandes omsijder stören ifrån sigh, ärnandes gå in i stugun.

Widh samma tillfälle kom ryttaren Joen Låfwen gåendes (som säger sigh undrat på sine camrater som så länge drögde hoos Stor-Oloff) fattandes Stor-Oloff i håret på broon, och slog honom backlänges öf:r ända. Då hans hustru och dotther uthkomboo och skilide dhem åth. Imedlertijd har Oloff [fol.21v] gådt på gården, då en aff ryttarne har slagit Oluff med en stör back i nacken så att han swijmade och föll i markcken der han låg en stundh, men wiste intett huilcken af ryttarne som deth gjorde. Då Oluff om sijder fickz medh, lågh en stöör brede wid honom, den han optogh och slo Johnen den Lofwen 2 slängiar öf:r axlen, men Johan säger fådt eett slagh öfwer hufwudett, som Per Joensson i Wåhle betyger, hafwa en lijthen swulnadt fram i pannan. Då Oloffz hustru komit sägandes till Johan Låfwen, gåå hem till din hustru, och försee henne och dine små barn, då Anders Wallringh slagit henne medh wärian en blådnat öf:r rygen, som Erich Torgutsson i Sane och Anders Mickelsson haar besedt, hafwa en blånat. Deth Wallringen nekar till, eij afwetta, om han har slagit hene eller eij.

Omsijder skulle dhe förlijkas, då Håkan gångit till wedlijret, derest Oluff Persson och hans söner Pähr och Oloff woro inne och badh dhem lägja sigh ifrån stöarne, hwilcket dhe gjorde, men Pähr hade yxan och hugit medh, då Håkan sade till honom andra gången, lägh bort din yxa, swarade Pehr, iagh skall huga weedh. Då Håkan medh sin yxa slagit på Päderss yxa först 2:ne ressor så att skafftet bräcktes, men tridie slaget träffat på hammaren, hwilcket Håkan tillstår, såsom och att Håkan gångit in i wedhlijdret och huggitt kringh om sigh medh yxan, och råkat Oluff Pärsson på munnen, på underläppen och undersijden klyfwen läppen itu, doch nu igengrodt och synes effter ett ärr. Då sonnen Per Oloffsson och en pijga hafwer tagit yxan af Håkan och kastadt henne ifrån sigh. Då Håkan åther igen tagit och gådt på gården, der et torrwedzlass stodh, och kastadt af weden. Då Håkan råkat Pehr på skarpbenet så att ärret ähn synes länghsädt effter benet. Håkan sedan har sprungit omkringh på gården säijandes, hade iagh 2 camrater till migh så flink som iagh, skulle det blifwa en marknat i

dagh. Håkan dessuthan slagit Oluff Pärsson medh yxhammaren en slängh emellan axlarne, så att en syllma ähr opswullin och blodd rissmat, som lendzmann Joen Joensson och cap. Harder sedt hafwa betyga, till hwillcket Håkan neckar, men ingen af dhee andra ryttare hadhe hafft yxan än Håkan Bengtsson allena. Uthi detta hamblandet hafwer Johan Låfwen gådt till Oloff Persson på gården, och medh Anders Wallringhs wärja stungit Oloff i bröstb[e]net, doch icke någon stor skada skedt, uthan som corporalen Per Nillsson bewittnar warit littet blådt och ett litett hohl på skinet på [fol.22r] bröstbennet, och hade ej råkat på benet. Hade fuller skedt större skada deth Johan Lofwen sikh ej undraga kan.

Andre dagen hafwer ländzman effter Olufz begäran tijt skickat Anders Michelsson och Erich Torrgutsson att syhna huru passerat war. Då dhe funo 3 hugg huggne i porten medh yxan och ett hugh opføre stugudören, och ett opför fönstret uthan före. Till detta nekar Håkan, men ingen anan brukat yxan än han. Dy synes att han dher ifrån ej undhkomma kan. Öfwer dette procedere ähre inge wittnen till finnandes, uthan sönnerna som slagzmåhlet bijwistat och ryttarnes egen bekännelsse.

Johan Lofwen klagar der emot att Oluff har slagit sikh 2:ne slängiar som förr är bekändt, och Oluff tillstår. Sedan föregifwer Håkan att Oluffz sönnerna hafwa sikh slagit tvenne slängiar medh een stöör baak i nacken, men ingen har honom syndt, ej heller sönnerna så hårdt kunde necka till, der till medh och Wallringen fådt någre slängiar af denn, så att händerne ähre sönderrefne aff stöörarne, som än synes på högerhanden ett såår, och något hamblader på wä[n]ster handen, som igengrodt ähr, och hans swärdzbalia ähr af sönnerna [sö]nderslagen, deth dhe ej heller sikh unddraga kunna slagit emoth, då dhe öfwerfallne woro.

Ryttarne tillfrågades, i synnerheet Anders Wallringh om han icke widh wredesmodh hafwer tijt gångit, andra gången till Stor-Oloff. Då han hade medh sikh Håkan Bengtsson, som yxan hade medh sikh? Huar till han neckar, föregifwandes till dhen ändan tagit Håkan medh sikh, att wara som ett wittne till det swar han skulle få af Oloff på den sedell han bekommit hafwer af munsterskrifwaren Hans Larsson, om Oluff den betalla will eller ej, då Oluff och hans sönnerna (som ryttarne föregifwa) hafwa öf:rfallit sikh medh onyttigh munbruuk och skällsordh, och sedan först slagit [tillägg i Svea honrättsversion: dhem medh ...[?], hwar till Oluff och Pehr neeka först slagit] till, uthan som förbem:t ähr Håkan och Johan Lofwen först dhem öfwerfallitt.

Inga wittnen hafwa [dh]er öf:r warit uthan som de sielfwe tillståå och bekiänna. Ej eller något legofolk i gården fans, allenast sönnerna och dottren medh bondens hustru, som i denne saaken ej wittna kunna, allenast en [u]ngh pijga, som ej war medh i begynselse då pärlamäntet skedde.

Nämnden tillfrågades [fol.22v] om denne Stor Oloff Pehrsson i Nächstä är någon oroligh eller oprorisk man? Då derpå swarades honom ingen argzman wara, uthan gåfwo honom ett godt lofordh, wara en sachtmodigh man. Men ryttarna der emot så undertijden wara oprorisk och gemenligast uthi bygdelaget medh bandeskap och swordom illa sikh förhålla.

Detta ährendet lades till denne ringa rättens ennfaldige öfwerwägande och betiänkiande, att ehuruwäll på båda sijdor inge wi[tt]nen ähre till finnandes hwar på sachen kan stödias, doch lichwäll, emedan något haat ähr emellan werden Oluff Persson och ryttarne Anders Wallringh och Håkan Bengtsson opvuxitt, som 1668 berychtade ähre, aff Oloff Pärsson stulit aff honom till 30 r.d:r päningar och werde, hwilcken saak ähnnu ej slutin ähr, uthan henger i rätta och dessuthan gångit till wärden och fordrat sitt resterande fouragie. Då han det ej straxt bekommit, kommit åter tijt andre resan, hafwandes medh sikh sin camrat Håkan Bengtsson, som bahr en yxa under armen, och sedermera Johan Låfwen effter kommit, att tillse, huru medh camraterne tillstodh, pröfwas aff nämnden wara ett upsäteligit wärck, warföre kunde tolffmän ej wäria dhem anorlunda wara tijt gångne ähn att göra Oloff Pärsson och hans sönnerna skada effter deth 8 cap. Edzörezbalckens innehåldh. Uthan rätthen ehrkäna Anders

Wallringh med sine cammerather Håkan Bengtsson och Johan Låffwen straffwerdighe edz-öret hafwa bruttit effter deth 8, 1:sta och 35 cap. Edzöresballcken L.L.

Hwadh hugh dhe sedan der emot hafwa undhfångit, wari allt ogillt effter deth 6 cap. ejusdem titu[l]i och sedan målsäganderne för sin sweda och wärck förlijka. Inga päninge-medell fines hooss desse ryttare, uthan bahra kroppen. Hvarföre remitteres först denne ransackningh och domb underdåhn ödmiukeligast til den högloflige Kongl. Hoffrättens högh-wijsse resolution och betänkiande.

Häröf:r ähr ankommen Kongl. Hoffrättens resolution så lydande:

Utij Pehr Brahe greffwe till Wisingzborgh etc Salvo tit.

Een ransackning och doomb ifrån Haakåass tingelagh uthi Jemp[te]landh öf:er \Anders/Wallring, Håkan Bengtsson och Johan Låffwen som beskylldes [fol.23r] hafwa begådt edz-öresbrutt uppå Oluff Persson i Nächst, hwar med berättas sålunda wara tillgångit. Anders går först till Oluff, och fordrar af honom någon rest, och som han den icke så snart bekommer tager han andra gången medh sigh Håkan, och effteråth kommer Johan Lofwen, hwilcka alla slår och illa handtera Oluff och hans hustru, gifwandes dhem åthskillige såår och blodhwijthe, så och rycker dhem i håret, som aff sielffwe ransackningen ähr till att see och förnimma.

Resolutio. Anders, Håkan och Johan skolle bötha effter lagh, för blodh såhr och blodhwijthe, samt håårdragh. Jembwäll sedan för denne excess Anders och Håkan huardera plichta med f[e]mb gattulopp och Johan med fyra gattulopp.

Oppå den Kongl. Hoffrättens wägnar

Pähr Brahe Arfvid Ifvarsson E. Gyldenbringh

4. Den prætion Christen Mårtensson i Sanne fordrar af Oloff Jönsson i Ängie sin swåger, nembl. 4 r.d:r 1 orth, som han har betalat till Brijta Ericzd:r och dhe öfrige, 3 r.d:r 3 orth, Christen sielf upburit. Summan 8 r.d:r som till gamble syskonen ehrlagde ähre. Hwarföre känes Oluff frij för Christens fordran, och sedan skolla parterne wara åthskill[de], så att ingen af den andra hafwer att fordra.

5. Emedan såsom Anders Michelsson i Östnår och Johan Andersson ibid. inbilla sigh skulle hafwa något fogh, tillta[hla] Oluff Hägg förmenandes honom skulle hafwa hyst Swen Twillingh som af landet förrymbder war, och således dhe undhsluppit betalla [d]en hästen han af Oluff Erichsson Ryttare stullit hafwer, hwilcken dhe på före tinget d. 13 novemb:r 1668 blefwo tilldömbde att betalla, helst emedan dhe bem:te tiuff uthur cronones fengelse tagit och och ti[j]th satt hafwa, der före han så sendt på sommaren förwijster bleff och i löndom till backa komit och bem:te stöldh bedrifwit men inga skäll hafwa. Derföre Måns [Olof Hägg?] och befrijes, och dhe för be:te domb förplichtade att fullgiöra effter des innehåldh. [fol.23v]

6. Befallningzman wäl:tt Daniel Bertillsson fordrar effter insinuer[ad] räckningh aff ländzman Joen Joensson Bergh först cronones saachörer 44 d:r 11: 8 th:r, sedan 1658 och 1669 åhrs barnehuus spanmåhl aff Oluff Persson i Hakongårdh 9 d:r s.m:t. Noch contante försträchte päningar 19 d:r 4 öre s.m:t. Summan 72 d:r 15 öre: 8 th:r s.m:tt. Så emedan ländzman till detta sigh ej unddraga kan, hwarföre ehrkende rätten skälligt att Joen Joensson ähr förplichig at desse 17 d:r 15: 8 th:r s.m:tt till pingesshelgen owägerligen att betala.

Men Swen Twillinghz saachörer angående, stå apart till wijdare förklaringh.

7. Emedan såsom ryttaren Per Långh sigh ej undhdraga kan, wara pro resto skyldigh till gamble ryttaren Swen Twillingh 6 r.d:r 2 orth, som ehrlägies skulle till cronones saachören, hwarföre känes han förplichtat dessess 6½ r.d:r nu ginast b[e]talla på hans wängnar 4 d: 22 öre s.m:t. \Anders i Kårgård 1 ort: 8 skill:r, men resten 4 d: 18 öre/ erkiäna rätten skälligt att

Joen Joensson ländzman kënnes förpflichtatt att betalla, helst emedan han i detta ährendet försummat haf:r att uthfordra. Och ehuruwäll bem:te Långh skyldigh ähr, men h[ar] nu intet att betalla medh uthan ländzman kan sielf uthfordra der han finner något till fångz. Och sådant till föll[i]e effter Kongl. Hoffrättens resolution, aff dato d: 25 nove[mb.] 1659. Dock med bötherne förskontes han oppå Kongl. Maj:ts nådige behagh för sin fattighdoms skull.

8. Ryttaren Håkan Bengtsson för rätten föredrogh, att ehuru wäll han för[l]jeden d. 19 februarij 1668 månde tingzrätten för begångett lägersmåhl medh oächta kohnan Karin Salmonsdr saachfälltes till huar sine 5 d:r s.m:t. Men för medelst han nu inför sittande rätten rächte be:te kohna handen och h:r Werner att beläggia [fol.24r] ächtenskap med henne, hwilket med fordeligaste skulle effterkommas, huar före oppå Kongl. Maj:ts nådige behagh efftergees bötterne der dhe sine löfften å både sijdor fullborda. Men huar annorlunda sker ståår saaken öpen och bem:te bötter skolla dhå gienast uthpantass.

9. Sahl. befallningzmannens Johan Christophherssons änkia, h:u Barbro Carlsdr insinuerade i rätten Joen Joensson Berghs obligation af d. 12 julij a:o 1649 lydande på 114 d:r 17 öre 12 th:r s.m:t, hwar emot han opwijste een sluträchningh af d. 15 jan. 1650 med sal. mannens egen handz underskrift, och öfwerstleutnantens sal. Math[i]as Drakenstiernas bewittnande wara der på betallat 59 d:r, äre 88½ d:r s.m:tt. Restera altså 17 r.d:r, äre 26 d:r 12 th:r s.m:t som betallte ähre medh tijonde spannemåhl i Hammerdahl, som sochnenes attest af d. 10 novemb. a:o 1653 och tingz bewijss af d. 26 novemb. 1661 uthwijss[e]r, att sal. Johan Christophersson haar i lijfztijden upburit 7 t:r 6 kappar.

Hwarföre erkännes Joen Joensson för hustru Barbrus tilltallandhe i detta måhl frij, der dhe rechtte hwarandra handen inför sittande rätten. Angående dhe 20 r.d:r Per Erichsson Niure bekänes wara flärdh, aldrih af Joen Joensson bekommit, opwijsser Joen Jonsson der emoth Pehr Erichsson Niures quittantz ähret effter 1653 d. 3 martij wara dher med dödat, der han Joen Jonssons obligation eij igen skaffwar.

10. Änkian h:u Ingebor Mårtensdr insinuerade hans excell:ts högwählborne h:r gouverneurens remissorial, att änkian skall tillträda sin jordepart i samma hemmanet, till des hon der ifrån nöijachteligen ähr uthlöst, huilcken jordepart ähr en si[e]tte deel i hemmanet, som werderat ähr för 25 r.d:r, lijka som dhe andre systema upburit hafwa. Der emot hafwer brodren Christen Mårtensson, födt Ingebors d:r uthi 8 åhr, sedan hon war 7 år gambel, då han henne emothtogh. Der före för dhe 5 förste åhren pröfwade rätten skäligt, att Christen skall till afrächningh åthniuta 2 r.d:r om året, ähre 10 r.d:r, men för dhe resterande 3 åhren sedan barnet blef 12 åhr gammal hade barnet wäll [fol.24v] förtient sin föda och kläder. Sedan afkortandes dhe 4 r.d:r som han till hennes man Oloff Pålsson betallt hafwer, som Joen Larsson, Sanne, betygar, restera 11 r.d:r, hwilcke Christen kënnes förpflichtat gienast uthan wijdare opskoff att betalla. Hwar och icke han sådant och effterkommer, så effterlåthes änkian tillträda den jordepart som Christen nu besitter och honom effterlåtten ähr af Christopher Swensson skraddare uthi sin lifztidh behålla till bruckz, och sålunda till föll[i]e af be:te hans excell:ts höghwällborne h:r gouverneurens resolution. Men der Christop. bem:te päningar ehrläger på Christenz wängnar står honom fritt till görandes emoth be:te condition bem:te förundte jordepart afträda intill dess Christop. betallat haf:r Christopher Swensson be:te 11 r.d:r som han till hans har måst erlægia och tillfrijdställa.

11. Pähr Jonsson i Steengierdh och Nillss Pålsson i Blecke kändes förpflichtatade att tillijcka med Lars Andersson i Storgården betalla Nillss Jonsson i Orrwijken 4 r.d:r för den tiufnadt Gunnar Torstensson af honom förledett [å]hr stullit haf:r, helst emedan dhe tiufwuen eij fast-

tagit hafwa, uthan undslupit, och ej heller rättat sigh effter befallningzmans zedell, att fasttagin, dhet dhe försummat hafwa.

12. Rätten pålade Joen Joensson Bergh att inan nästa laga tingh hafwa med sigh sine documenter och skriffter, som fordras till tolffmänerne och allmogens pretention och fordran til 26 t:r korn. Försummar han detta skall han lagl. plichta.

13. Jöran Hansson i Gärde opbiuder Gählegården förste gången, köpt aff h:r Oloff i Trångh för 100 r.d:r.

14. Torsten Torgutsson i Ollstadh opbiuder en pantmyra andre gången, nästom frändom till återlössn. [fol.25r]

15. Ehuruwäll Hägg Måns Olufsson i Nächsta ähr å förra tinget aff sine missgynnare angifwen, lika som han skulle wara förahren uthi trulldomswässende, härflytande aff ett lijtet knytte, som Måns för 16 ähr sedan, medan han en ungh dreng och ej till sine ähr kommen war, deth samma undhfångit aff en wijdfahring, Fiohllkaggen ben:d, för ett snusstobakzhuuss, medh föliande påminnelse, att när han skulle gå till skogz effter fogel, hafwa detta på sigh, och då han fogelen blifwit warsse, läggia nedh bössan och handtskorne och hwärfwa [fouglen] medh sin omgång, och i medler tijdh lässa 3 ressor Fader wår. Sedan skulle han få skiuta så många fouglar, som i werfningen woro. Måns bekänner fuller sådant effter Fiolkaggens ordh enn gång hafwa pröfwat på berörde sätt, men ej för honom lyckades, uthan alt fåfångdt. Derföre oplöste han bem:te knytte, hwar uti war ett ruttit bäfwersgälldh, med kors öf:rsydt, hwilcket han har kastatt i ellden.

Dett samma han och, uthi sin ungdom, haar af oförståndh länt en qwinnespersson som skulle ståå till rätta medh sin lägersman, men hon deth ej emottogh, uthan tillbaka sändt med Mallin Jonasd:r i Nächstadh, som då gifter war, hwilcka aff andres ingifwande sådant nu om sijder honom oprögd. Lichwäll och emedan samptel. tollffmähn som gemehe allmogen denne Måns Oloffsson ett godt lofoordh och wittnessbördh om sitt ährlige förehållande medh dehlla, intet något straffwerdigt hafwa hördt om honom, sedan han till sine ähr kommen war, undantagandes detta, han uthi sin oförståndige ungdoms ähr sigh förseedt hafwer, dhet honom mycket till hiertat gåhr, wara så uthförder.

Hwarföre kännes Måns Oloffsson för detta sitt förseenda tillwither, skall derföre exemplariter androm till warnagel straffwas. Men för deth han uthi sin unghdom sigh förseedt hafwer, och missbrukat Fader wår, remiteres han till hans wördigheet prowesten, att afwachta der öfwer sin resolution.

[I det renskrivna protokollet i den renoverade domboken har slutet på ovanstående paragraf följande lydelse:]

Hwarföre kännes Måns Olufsson för detta wijtesmålet alldeles frij. Och huilken som [hono]m häreffter, något för detta sitt förseende tillwijtat, skall derföhre exemplariter androm till warnagel straffas. Men för deth han uthi sin unghdom sigh förseedt hafwer och missbrukat Fader wår, remitteres han till hans wördigheet prowesten, att afwachta der öfwer sin resolution.

Ting den 5 och 6 november 1669

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol A I:7, fol. 84r-88v, ÖLA
Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län) vol. E XI e:3150, fol. 700r-704v, RA.

Hackååhz tingelagh d. 5 och 6 novemb:r, A:o 1669. Nährwarandhes befallningzman wäl:tt Daniel Bertillsson medh nämnden.

Oluff Pährsson i Nächstä,	Siuul Pährsson i Turingen,
Hans Månsson i Fäste,	Pähr Andersson i Skede
Erich Torgutsson i Sanne,	Måns Pährsson i Fäste, uthi Anders Mickelssons ställe
Joen Pährsson i Ohlsta,	Pähr Jönsson i Stensgårdh
Pähr Olsson i Wij,	Israel Jonsson i Wijken
Oluff Olufsson i Kluxässen,	Niels Pählsson i Bleeka

Dato publiceras Kongl. Maj:ttts resolutioner, stadgar, påbudh och placater, iempte lagmans päningers ehrlägiande af hwaria röök, som på förre tingen finnes antechnade.

Pähr Andersson i Skeede afflade sin tolffmanna eedh, men Måns Pährsson sitter allenast denne gången uthi Anders Mickelssons ställe.

1. Ryttare Anders Wallringh, som lagligen stembder war och nu wid tinget eij comparerade, att sigh uhrtiufwa, huar på han å före tinget fästade lagh, sachfältes för swarlössa till 3 m:r s.m:tt.

2. Såsom kohnan Angnes Bengtzdotter tillståår sigh wahra belägrat aff Oluff Mårthensson i Singbergh, och aflat till hoppa barn, hwillcket föddes förleden sommar, hwar till Oluff sigh här ifrån eij undandraga kan. Angnis begråther sin feehl, att Oluff har sigh låfwat ächtenskap, hwar till Oluff nu nekar, och der till wara lockader aff Oluff, men tolffman Isrel Jönsson i Wijken betygar oppå hans tillfrågan till Angnis, eij hafwa lofwat sigh ächtenskap. Denna är tillförende lägrat [fol.84r] aff en ryttare Jöns Dufwa och derföre för 4 åhr sedan plichtat i Brunflodh. Fadren Bengt Larsson på Åsen bekänner esomoftast warnadt Oluff Mårtensson, eij bedraga sin dotter före han lägrade henne, sammaledes och huru bonden Olof Joensson i Sinberg, skall der före Oluff, både för sigh och henne plichta, för sigh 3 m:k och för kohnan 40 m:k effter h[o]n åhr andra gången igenkommen åhr.

3. Dee 26 t:r spannmåhl, tolffmän som samptl. allmogen præterendera aff Jon Joensson, som han uthi feigde tijden opburit, till militiæ betientes undererhåld, men omsider allmogen förskonat, och Joen Joensson der emot fordrar för 12 a 13 åhrs tingzgästningar för landzens betientes underhåld, ingen refusion åthniuta uthan fordrer der emoth 2 k:r korn af hwarie röök öf:r heela tingelaget som högre stiger än desse 26 t:r.

Efter dess öfwerwägande samtychte tolffmän att deth eena ophäfwes emoth deth andra, och ingen af den annan hafwer något att fordra.

4. Pähr Oloffsson i Wij pålades comparera på Brunflodz laga tingh d. 12 novemb. 1669 att tillijka med Lars i Tandh swara hwadh för skatt dhe uthgiöra för Tandelägden, som belägen åhr uthi Nääss s:n och Bye by, och Pähl Larsson som halfpahrten allenast åger, skattar derföre, för 1/4 röök, och anskrefwin åhr 1/2 tunne landh.

5. Befallningzman Daniel Bertillsson insinuerade i rätten Niels Pählsson i Bleeka kongebreff af dato a:o 1634 d. 16 januarij uthgifwit i Norgie aff kongh Christian, som tingzskrifware Jöns

Mickelsson haf:r sikh uthwärcat, lydande på ett ödhegodz, halfparten i Bleeke, som Niels Pålsson i Bleck, hwilc[ken] [fol.85r] den andra halfparten possiderar, kiöpte aff Jöns Michelson för 80 r.d:r och allenast skatter derföre 27 öre s.m:tt, som han Joen Joensson framwiste deth infördt wara, men Niels Pålsson som den andra halfparten äger skattar der före [lucka], eller 1 t:a 2 kannor och der af gifwer så skiutzferdz päningar som all annor uthlagor, men för andra halfparten eij mehra än som för be:tt ähr. Desslijkes framwiste Jon Jonsson ett extract aff hans nådes Strijkens protocoll aff dato 1649 d. 15 junij, hwar uthinnan bem:te halff Bleeka tilldömbdes Joen Jonsson åthniuta, som Johan Arfwedsson uthgifwit. Detta opskiötzt till vidare ransachningh, och i medler tijdh förbiudes Joen Joensson borthsällia detta halff Bleeka för wijdare skiähl inkomma.

6. Ländz- och tälffmän, som gemehne allmogen, förmantes här med alfwarligen, att de widh laga straff tillgiörandes skolla förferdiga wägen emillan Håckååss och Bergh, Grubbkählen ben:d, såsom och den tränge wägen till Östnährsgården, att man måste reessa igenom tränge portar och igenom fäägårderne och fäägårdz täahn dheras. Sammaledes och Månstadhkarlarne, jembwähl dhe i Kluxåssen, som lägden tillhörer, låta allmenna wäggn stå öpen igenom lägden och icke läggia honom deth tränga fäägårdz thåå der [h]agarne låtha stå, och fahra ähr, der i mörkret rijda. Desse förmantes wid laga straff till giörandes, såå frampt dhe willia deth undwicka, hwarföre dhe förmantes, och denne [gången] förskontes.

7. H:r capitän Anders Harders twenne panter, pantsatter, [fol.85v] den eena till kyrkioherdens änkia i Offwerdahl, twenne faat för $3\frac{1}{4}$ r.d:r, den andra en sölf:r skåhl om 48 lodh, pantsatt till sal. Swen Pährsson i Lundh för 14 r.d:r, hwilcka panter upbödz förste gången uth Harders närwahro.

8. Peder Andersson i Skeede kännes förpflichtat att betalla Joen Halfwarsson änkia $3\frac{1}{2}$ r.d:r för d. rest han på sin broofougde löhn hade att fordra, och Päder Andersson till sikh tagit och eij uthlofwat, och med intet skåhl kan bewijssa resten betallat, uthan öppet står uthi Joen Halfwarssons cladda [anteckningsbok]. Angående quittentzet Pähr i Skeede framwiste, kännes af intet wärde.

9. Dato beswärade sikh befallningzman wäll:tt Daniel Bertillsson öfwer capitän manhafftigh Anders Harder, som honom på Rödöons landzting d. 24 februarij a:o 1669 uthi hans excell:tz högwällb:ne h:r gouverneurens närwaro, för witte skulle h:r capitän afhändt 1665 åhrs 12 t:r deputerat, hwilcket Harder än wijdare tillstodh alldrigh niutit 1665 åhrs spannemåhl, hwarken korn eller päningar. Befallningzman insinuerade i rätten een förklarningh oppå denne spannemåhl, nembl. 1664 åhrs spannemåhl haf:r cap. Harder quitterat d. 22 maij samma åhr, den han föruth bekom aff magazains husset, och närh 1664 åhrs spannemåhl föll a:o 1665, togz deth i stället uthi magazinshuuset igen.

Angående 1665 åhrs spannemåhl som omtwistas och om winteren 1666 föll, hwilcken Harder 1666 d. 12 februarij quitteras hafwer ländzman Joen Joensson i Hackååss, som befallningzman bem:te quitans tillstält hafwer, beropher [fol.86r] Harder sikh på Joen Joenssons egen book, som sålde cronones tijonde spannemåhl tillijka med Harde[r]s, 12 t:r a 3 r.d:r *tunnan* och aff allmogen päningar opburit för 34 t:r, hwaruti Harders 12 t:r inrächnade ähre, belöper i päningar, hwarpå länzman Joen Jonsson uthi enn påst, befallningzman 91 r.d:r: 2: 4 tillställt haf:r som bijfogade rächningh uthwijsser, doch så förståendes, som Joen Jonsson sin egen book sielf förklarade, att cap. Harders 12 t:r eller 36 r.d:r ähre uthi 91 r.d:r summa medh Harders quittantz till befallningzman fullgiörande. Haf:r altså Jon Jonsson den gången allenast lefvererat 55 r.d:r och med Harders quittentz opfylte att rätta summan blef 91 r.d:r. Hwilcket Jon Jonsson på sin siähls saligheet antogh desse 12 t:r spannemåhl eller 36 r.d:r wara betallte,

till Harders creditorer, för han bekom Harders quitantz. Frågandes för den skull Joen Joensson hwilcke de samma creditorer woro, som han på Harders wängnar betahla månede, desse 36 r.d:r, hwilcken sig eij i hastigheet påminna kunde. Allenast Pehr Wählamsson bekommit 10 r.d:r. Flera kunde han eij namngifwa, uthan på sin edh anhölt, hans creditorer betalt, förr än han bekom något quittentz aff Harder.

Der före formerades föliande edh, och Jon Jonsson förelästes, nembl: Jagh Jon Jonsson beder migh, så Gudh till hielp och hans hellga evangelium, att min book, som iag handen åläger ähr richtigh, och att capitein manhafftig Anders Harder, haf:r bekommit 1665 åhrs spannemåhl uthi peningar à 3 r.d:r tunnan, dhem jagh Harders creditorer betalte före än iag bekom något quitantz, så hielper mig Gudh till lijff [fol.86v] och siähl, som intet falskheet ähr med min rächninghzskapsbook förståendes. Såssom länzmänn Joen Jonsson denne ofwanstående eedh gå skulle och lade handen å book, effterlåth capiten Harder honom eeden effter med sådane formaler, förän iag will Jon Jonsson skall swäria sin siähl till helfwetis borth, gifwe iag heller honom eden effter, derfor Joen Jonsson medh edhgångande förskontes, effter 24 cap. Tingm. b L.L. Desslijkes och så h:r befallningzman frijkändes för cap. Harders 1665 åhrs spannemåhls opbärande, den hwarken opburit, mindre åthniutit, som Harder befallningzman tillwijdt hafwa för sigh borto, uthan Joen Jonsson tillståår sig den opburit och betalet Harders creditorer medh, för han bekom cap. Harders quittantz.

Men i medlertijdh skall förhöres hoos Nills Abramsson, som förmehtnas hafft lista, hwilcka Harders creditorer woro. Hwad straff Harder böhr för sit ogrundade tillmähle undergå, remitteras till h:r excell:tz gouverneurens lycklige ankomst som remisorialet innehåller.

Daniel Olsson haar för h:r lagman berättat i Lund den 9 december att der cap. Harver kan winna 1664 åhrs 12 t:r spannemåhl aff höga öf:rheten igen, så resterar h:r capitein intet, helst emedan befallningzman 1665 åhrs spannemåhl har till sigh anammat för 1664 åhrs uthlänte spannemåhl af magazinshuusset.

Widh denne saacz action ähre några otijdige munbruuk och skällsordh emellan befallningzman och cap. Harder infallne. Således af begge förorsachades, som föllier, nembl: 1) Emedan landzskrifwaren Lars Jonsson angaff h:r capitein hafwa sedt hooss honom i hans cammer i Boode att ett åhrs [fol.87r] spannmåhl ähr ifrån honom affhändt, haf:r altså capitein för rätten medh sådane formalier uthlätit, Gudh gifwe iag wore een lefwandes diefwel om iagh liuger. Här på förorsakades befallningzman Daniel Bertillsson swara cap. Harder, förbanna digh du lögh.

Befallningzman förekastade capitein och hans hustru för lögnare begge två, då hustrun Anna sade, du est en skielm till des du bewijsser migh. Capiteinskan h:u Anna Machen will omsijder sålunda sine egne ordh uthtyda, när befallningzman förkastade Harder och henne för lögnare, att dhe som lögnare ähre, dhe ähre tiufwar och skällmar, men ingalunda så sagdt att befallningzman ähr en tiuff och skiälm, till des han sådant bewijsar.

Widh annat tillfälle swarade befallningzman cap. Harder, iagh skall förföllie digh i denne saaken, om iagh ähr en ährligh man, deth befallningzman tillståår. Noch när Kongl. cammar collegij breff uplästes, förkastade befallningzman Harder, Ja m:r Julins käringh har qwäst tigh i pann[an].

Anlangande desse ofwan sk:ne befallningzmanns och capiteins uthflugne ordh, swohdomar och förwijtelsser emoth hwarandra diffireras och härmed till denne saacz slutlige uthförande.

10. H:r capitein Anders Harder uthlofwade inför rätten att tillstålla Anders Pährsson Kiempes fullmechtige Daniel Larsson 17 r.d:r 6 skill:r effter sluttit contract, aff d. 10 februarij 1668 till nyåhret nästkommande 1670, hwar på han och så rächte Daniel Larsson handen inför rätten, sin lofwen fullgiöra, hwilcket han också kennes förplichti[g]at sin lofwen effterkomma.

11. Widh saaken agerades emellan h:r capitein Harder och hans [fol.87v] grannar Hans Hansson och Oluff Mickelsson om några injurier, sade h:r capitein, för detta här får iagh tacka h:r befallningzman effter han der logerar och den skriff med Daniel Oluffsson samman fattadt. Hwar på Oluff och Hans excusera h:r befallningzman ej aff wetat och för honom ej bekändt att Harder har tillfogat dhem något, mindre detta opstutztat att fram föra. Deth samma och befallningzman enständigt neckar ej aff wetta, uthan capitein i detta måhl för orätt miss-tancker.

Uthi hans grannes inlagu tridie punct förmähles, att Harder har skälldt Hans Hansson för fuxswansere, och förwitat honom mutat fougden, hwartill Harder neekar desse ordh sagdt muutat fougden, hwar på Hans tillbödh ehrläggia sin eedh men Harder wägrade honom, uthan will remittera sådant till h:s excell:ts h:r gouverneurens ankombst och wägrade saken skulle här affdömas. Men då den 4:de puncten uplästes angående Joen Nilssons kähremåhl begärte han få swara här på till näste laga tingh skriffteligen, hwilket honom effterlätz, och Harder emoth togh hans inlaga att swar[a] på.

Angående den förste puncten så bewilliades parterne syhnn, då laghman sielf skulle wara med kommande sommar. Men deth höö som slagit ähr och rogh inbergat som in sequestro stådt haf:r skulle gode män wärdera uthi päningar, och hwilcken som tapar kaakan, miste berörde höö och rogh. Dock så att der Harders grannar tappar kakan, så skulle dhe detta höö och koren betalla till capitein Harder, som dhe lichwäll på den condition nu åthniuta.[fol.88r]

12. Såsom h:r capitein Anders Harder hafwer twert emoth den råågångh och oprättade syhnbreff d. 26 octob. 1664, Nächst och Billsta männen emellan, med råå och röör afstakade, men cap. Harder sådant ej achtat, uthan lichwäll alt sådan slagit, som han för sigh inkrechtat haf:er, ett lijtet ängiesstyckie bredewid Billstawägen, hwarest ett råå nedersattes, men ähr i medler tijdh bortkastat. Hwilcken det föröfwat haar är ännu ingen fångesman funnit, uthan cap. Harder sigh ej unddraga kan, slagit uthom bem:te rååmerkie, som Nächst män effter oprättade syhnbreff tillkändt bleff. Så ehuru wähl rätten hade fough att belägia cap. Harder med 40 marker s.m:ts böter för sitt olaga tillgrep, dock effter han sin both kände och afbadh, lofwandes sigh för sådant hädan taga till wahra, förskontes han för denne gången uppå Kongl. Maij:ts nådige behagh uppå den condition der han oftare medh sådant låter sigh finna, skall och detta stå honom till plicht öppet, och nu allenast refundera mållsägenderne sin åhrlige tagne skada, och sedan affstå bem:te lilla ängiestycke, som uthom hans råågångh Nächst män tillhör, så frampt han icke duchtigare skiähl kan framthe.

13. Billsta männen Hans Hansson, Oluff Mickelsson och Joen Nielsson framhade sina edhgiärdsmän, 9 st:r att lagl. wäria sig frij opkastat ett rååmärkie för Nächstmännen, desse nembl: Jöran i Håff, Oluff i Östnähr, Per Jonsson i Wähle, Jöns i Sahlesåhn, Halfwar i Nächst, Oluff Nielsson i Fäste, Hans i Sallzån, StorPähr i Nächstadh och Torgut i Sahlom. När desse sin edh afläggia skulle, gaff Nächste män Billstamännen eden effter. [fol.88v] Och nu omsijder enskyller desse, wari altså dhe härifrån befrijade effter 24 cap. Tinghm. b. så gilder eeder gifwen som gången. Och ehuru wäl capitein Harder inga währningzman framhade här ifrån sigh att lagl. befrija. Men efftersom målzägenderne gifwa honom eden effter, dy befrijes han här ifrån, och saaken hemskiutes under Gudz domb aff Nächst männen.

14. Eruru wäll rätten månde d. 15 aprillis 1669 påläggias Anders Wallringh och den för-rymbde Håkan Bengtsson, att frija sigh ej stullit Stoor Oluff i Nächstadz saaker, som ransachningen uthwijser, hwilcken Wallringh nu ej heller någon sig förskaffat, dy gaffz honom än wijdare dilation till näste laga tingh, då han skall comparera.

15. Torsten Torgutsson i Öhlstadh opbiuder en pantemyra öf:r Moo ängie, tridie gången pantt-satt aff Christen Mårtenson i Sanne.

16. Anders Båhlsson i Bjerme opbiuder gården han köpt hafwer aff Mårten Pährsson Sadelmakare för 43 r.d:r tridie gången, och effter ingen här på klandrade, bewillandes honom fastebreff.

Extraordinarie ting 31 februari 1670

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol A I:7, fol. 136v-139r, ÖLA.

Anno 1670 d. 31[!] februarij höltz extra ordinarie tingh utj Hackåhs, närwarandhes befallningzman wäl:tt Daniel Bertilsson och nämbden.

Erich Torgutsson i Sanne,
Siul Pährsson i Tunwågen,
Hans Månsson i Fäste,
Pähr Andersson i Skede,
Pähr Jonsson i Wåhle,
Oloff Jonsson i Nächstadh,

Jon Persson i Ollstadh,
Pähr Jönsson i Stengiärdh,
Nilss Bårdsson i Bleka,
Pähr Olofsson i Wij,
Israël Jönsson i Wijken,
Oloff Oluffsson i Kluxåssenn,

Dato. Publicerades höglofl. Kongl. Hoffrättens ankombne resolution af dato 8 octobris 1669. Lydande: Anders, Håkan och Johan skohla bötta effter lagh för blodhsåår och blodhwijthe samt håårdragh, Jembwäll sedan för denne excess, Anders och Håkan hwartera plichta med femb gattulopp och Johan med fyra gattulopp. Och sedermera h:s excell:ttz högwälb:ne h:r gouverneurens mandatoriall af Stockholm d. 28 octob. 1669 en märkeligh execution anställetes, hwilcken i Hackåhs d. 6 decemb. willia penningarne erlägia för gattuloppet, som dhe lijkwäll d. 15 aprilis 1669 uppå tillfrågan nekade inga päningemedhel äga at plichta med. Derföre reste befallningzmans fullmächtigh mons:r Daniel Oloffsson dher från fåfängt med oförrättat ährende.

1. Effter tingzransachningens innehåll af d. 15 aprilis 1669 och dher på ankombne höglofl. Kongl. Håffrättens domb, saakfälltes desse ryttare för blodhsåår, blodhwijthe och håårdragh nembl:

Johan Lofwen för hådrag och störsång à 3 marker effter 13 cap. Sår.b. L.L. jempte för ett stick med wärian på Stoor Olufz i Nächstad bröstbeen 3 marker. Summan 9 marker s.m:tt. Nock effter höglofl. Kongl. Håffrättens resolution för [fol.137r] begångne excess plichta 4 gånger gattulop, hwilke æstimeras effter högwelb:ne h:r gouverneurens ankombne resolution på h:r befallningzmans förfrågan, effter ryttarna tillbiuda päningar för gattuloppet à 8 d:r s.m:tt för hwartera, belöper på Johan Lofwen 32 d:r s.m:t, till dhe 9 marker. Blifwa till hoopa 34 d:r 8 öre s.m:tt. Desse päninge bötter uthlofwade Johan Lofwen erlägia aff sin ryttareräntta pro a:o 1670, med sine bönder ej skulle hafwa att beskaffwa.

2) Anders Wallringh för en blånad 3 marker, effter 13 cap. dito titulo. Nock för femb gattulop, låfwade han päningar erlägia till Gregorj marknad, 8 d:r. Belöper 40 d:r 3 marker s.m:tt. Hwar och icke han päningar bekommer då plichte med för be:te 5 gattulop.

3) Håkan Bengtsson Ryttare skall plichta för det han haar huggit Stoor Oloff Persson i Nächstad uti underläppen 6 marker s.m:tt effter 10 cap. Sår.m.b. med willja. L.L. Nock för det Håkan kastadt Pähr Oloffsson på skennbenet ett blodhsåår 6 marker effter berörde cap. Nock

en yxhammarsläng 3 marker s.m:tt effter 13 cap. dito titulo. Item för 5 gattulop à 8 d:r, belöper summan 43 d:r 24 öre s.m:tt. Denne Håkan uthlofwade och fuller päningarne erlägia till Gregorj marknad, men dher han ej effterkommer, då plichte med förberörde straff.

Men för det Håkan från compagniet rymbt haf:r sedan saken war inhändigat uti den höglöflige Kongl. Håffrätten och sedan generallmunsterskrifware ähr af högh. wälb:ne h:r Carl Siöbladh förrättat, men Håkan warit borta, remiteres till wälb:ne h:r öffwerstens disposition.

Desslijkes och så den konnan [H]åkan andra resan lägrat och lofwat echtenskapp, hwar på det wördige prästerskapet dhem sedermera troloffwat, remiteres till venerandum ministerium. [fol.137v]

2. Ehuruwäll denne rätten har med stort beswähr anlagt på desse ryttare Anders Wallringh och Håkan Bengtsson att bekänna sin begångne tiufnad, antingen warit med i rådth eller stullit, som tingzransachningen af d. 15 aprilis 1669 merendels innehåller, såsom och aff d. 6 novemb. 1669. Men dhe sådant inständigt neka, hwarken stullit, ej heller wettadt hwilken som der stullit, ej heller warit uti rådth med någon. Men omsijder hafwer Håkan Bengtsson rymbdt bort och åther kommit. Emedlertijdh uti hanss frånwaru haf:r Håkans kohna, Karin Salomonsd:r, den han lägrat [och] låfwadt ächtenskap på laga tinget d. 15 aprilis 1669, desse oprögd och bekändt hwad henne witterligit wahr för Päder Larsson i Nächstad, Olof Jonsson ibid, att hennes lägersman Håkan har en resse träd medh en annan ryttare, Carl Erichsson i Åssen sålunda, då Carl hade uti Owij[k]ens prestegårdh een r.d:r in specie bortwägxlatt, hafwer Håkan brukat mun på Carl, sägandes, din skielm, du har päningarne, och wij skulle stå bleck och rööd[?] på tinget för din skulldh. Då Carl swarat, *Käre brohr*, gif digh till fredz. Du skall få hallparten med migh. Nähr dhe kommo på hemwägen har Carl tagit up 4 r.d:r och fådt Håkan. Något tillförende haar Håkan fådt en sölf:rskedh. Noch sedan af Carl egna saker bekommit effter han har päningarna förfarit, en skiorta, en sabbel och gehängh.

Föreställtes för den skull för detta ryttaren Carl Erichsson i Klugzässen och alfwarligen förmantes bekänna så wara tillgångit, öf:rtalht och tubbat af Anders Wallring och Håkan Bengtsson, at om en söndagz affton för midhsommaren har Carl fölgdt Håkan och Wallringen till Nächstadh, dher dhe om afftonen drucko, omsijder gångit uthom laduwäggen. Då Wallringen och Håkan hafwa för Carl sagdt, desse strijkar hafwa en post päningar ligiandes uti boden i kistan, förplichtandes sikh högeligen att aff dhem ingenthera skall den andra [fol.138r] opröija, fast dhe skulle föras öfwerst på galgen, hwilket förbu[n]dh dhe sedermera hafwa hållit, och Håkan sagdt, när du går in i boden så går baklänges, så kan ingen så snart rödiija dig och blif:a effterspordt. Sedermera när Carl det orådet har tagit sikh före, och gådt tijt att stiehla, war dören opläster, hwar till seendes ähr af föra ransaakningen d. 15 aprilis 1669, att Wallringen har källarenyckelen tagit af knipan och sedan oplåst bodhdören före han bahr in nyckelknippan om natten genom gammahlstugufönstret och Carl då föliande pertzedeler stullit. Nembl:

	<u>s:m:tt: d:r :öre</u>
20 in specie r:d:r à 6½ m:k s:m:tt/st. äre	-- 32: 16
1 stor och [en] lijten plåth	-- 3: - -
4½ r.d:r caroliner, ähr	-- 6: 24
utj rundt myndt	-- 3: 16
sölf:rsked och en sölf:r ring, wärd	-- 2: 8
1 wågh fläsk och kijöth, tillhoopa	-- 2: - -
Summa:	50 d:r

Aff denne tiufnad har Håkan åthniutit som han sielff erkänner 3 specie r:d:r och enn sölf:rskedh och Wallringen af Carl bekommit 4 specie r:d:r som han tillstår, hwilke päningar dhe hafwa bortwexlatt hoss åthskillige och sedan förskingrat, dels på druckit. Dhe öfrige af tiufnaden haf:r Carl sine creditorer betallat, dels bort kiöpslagat i Norgie 42 d:r. Men här i landet

har Olof Stensson i Owijken fått af Carl 32 d:r in specie för en råk, Erich i Miähle boendes i Hällne fått 1 r.d:r, Knuth i Kluxåsen för ett nääth 3 r.d:r, Niels Jeppeson i Loke 1 r.d:r. Nock för en stor plåth 2 d:r s.m:tt uthi Owikens prästegårdh bortwägxlåt 1 r.d:r. Dhe öfrige haf:r gådt för Carl i öhlpäningar, dels säger sigh ej wettat hwart dhe ähre kombne.

Så emedan desse Anders Wallringh och Håkan Bengtsson omsider bekänna niutit med af tiufnaden och gifwit Carl a[n]edningh hwarest päningarne lågo, och Carl sedermera bekänner hafwa tiufnaden begångit effter dehras anledningh. Päningarna hafwa dhe alla förskingrat, hwarföre effter nämndens gottfinnande skohla desse 3 st:r plichta med gattulop effter straffz ordinalien för war 8 d:r s.m:tt en gång gattulop, som blif:r till 6 st:n på wartera, emedan the [fol.138v] ähre alla lijka goda och sedan gifwa måhlsäganden sitt igen förmedelst straffordningens innehåll och 44 cap. Edszöres b. L.L. jempte 32 flåcken i Östgiöotalagen och 7 §.

Copia. Kongl. Majj:ttz sampt Sweriges rijkes rådz och till Wästernorlanden med provincierne Jemptelandh och Heriådahlen deputera Kongl. commissariens resolutionh opå trenne rytteres ödmiuke anhållande att straffwet för dheras begångne tiufnad måtte remedieras, gifwen i Rödöhn och Jemptelandh d. 28 febr. 1670.

Så frampt rytterne Håkan Bengtsson och Anders Wallringh å[t]a dagar effter datum icke bötherna erlagdt hafwa effter h:r gouverneurens resolution skohla dhe plichta med tre gånger gattulop hwardera. Men Carl Erichson icke haf:r tillståndh med bötter sin begångne brott att försohna, uthan plichte med 3 gånger gattulop.

Gustaff Posse Johannes Gyldenstierna

Håkan och Carl stodo sine straff d. 16 martij 1670 och d. 16 aprilis gick execution öf:r Anders Wallringh.

Kongl. commissarierne i anseende aff hans (Johan Lofwens ryttarens) fattighdohmb willia honom befrija för Kongl. Majj:ttz och cronones andel af dhe 32 d:r s.m:tt till Kongl. Majj:ttz ratification, men der han måhlsägaren och häradet icke kan förlijka och förnöija så måste han proportionaliter ståå det straff som Kongl. Håffrätten honom pådömt haf:r.

Gustaff Posse Johannes Gyldenstierna

3. Såsom capitein eedel och manhafftig Anders Harder ej haf:r fullgiordt sitt oprättade accord af dato 10 febr. 1668 att betalla A[n]ders Pährsson Kiempe halfparten 1669 och resten 1670, så att hella summan 17 r.d:r 6 skill:r ähn oclarerat[?], derföre Anders Kämpe fordrar interesse à 6 pro 100 [fol.139r] för desse 2:ne åhr, som belöper 2 r.d:r 20 skill:r. Summan 19 r.d:r, 1 ort, 2 skill:r, hwilket Harder så wäll nu för rätten som d. 6 novemb. 1699 låfwade betahla af sin nu innestående 1669 åhrs deputat i Hackåss kyrkioherbergh, hwilcket sitt löffte h:r capitein kännes förplichtat effterkomma.

4. Angående dhe 6 r.d:r Anders Pehrsson Kämpe fordrar å Pehr Mårtenssons wäg:r och derföre åhr panttsatt ett änges stycke som capitein Harder har nu sig tilleggnat, då han tillträde Billsta gården. Hwaremot h:r capitein nu föregifwer ej hafwa sine documenter med sigh, ej heller stembder, derföre opsköötz detta till näste laga tingh, då cap. böhr till stades komma.

5. Befallningzman wäll:tt Daniel Bertillsson opstegh för rätten, begärandes han kunde få niuta h:s excell:ttz högwällborne h:r gouverneurens resolution till godo. I deth att capitein eedhel och manhafftig Anders Harder för sitt tillmähle kunne lagl. dömmas och affhielpas, som ransachningen af d. 6 novemb:r 1669 endels innehåller. Derföre oplästes h:s excell:nz breff till underlagman Johan Larsson att saaken skulle optagas till sluth. Men h:r cap. föregaff ej willia swara till någon saak för h:s excell:ttz högwälb:ne h:r gouverneurens ankompt.

Sedan eij wara lagl. stämndt at swara på extraordinarie tingh, uthan ordinarie laga tingh, som h:s excell:ttz breff lyder, gåendes så emot dören, och ährnade gå bortt, men åter kom, och satte sigh neder på bänken och till sielfwa saken eij swarade.

Ting 3 och 4 november 1670

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:7, fol. 186r-191v, ÖLA.

Hackåhz d. 3 och 4 novembris. Präsente befallningzman och nämbdn.

Erich Torgutsson i Sanne,	Jon Pährsson i Ållstadt,
Oluf Pährsson i Nächstad,	Nilss Pålsson i Bleka,
Hanss Månsson i Fäste,	Israel Jönsson i Wijken,
Siul Persson i Tunwågen,	Pähr Olufsson i Wij,
Per Andersson i Skede,	Oluf Olufsson i Kluxåssen,
Oluf Jonsson i Nächstad,	Torsten Andersson i Giärde

1. Aflade sin laga tolfmanne eedh, Oluf Jonsson i Nächstad och Torssten Andersson i Giärde utj dhe afstegne[s] ställen nembl. Anders Michelsson och sal. Per Jönssonss i Stengiärd.

2. Publicerades för allmogen h:s Excell:ttz gouverneurens högwälb:ne h:r Carl Sparres 2:ne ankombne skrifwelsser om dhe odugelige wägars förfärdigande, hwillken allmogen illa hafwa til datum på Grubbkiählen effterkommit, uthan som brofogden Jönss Michelsson betyger många stooro trään wara dher kull fallne öfwer be:te wägh, så at den resande mannen med [fol.186r] stoor möda nödgass reessa dher öfwer, dy kunde rätten till föllie af *Sveriges* lagh och 3 cap. Bygg.b. L.L. desse persohner eij befrijass från hwar sine 3 marker s.m:tt, nembl. i Östnår 5 st:n, Bilstad 5 st:n, Håf 2:ne, Fäste 4 st:n, Skede 2:ne st:n, och Sahlom 2:ne st:n, ähro 20 st:n. Desse förskontess alla tilhoopa med 40 marker s.m:tt.

3. Jon Pährsson i Grubbe för tingzoliud med brofogden Jönss Michelsson 3 marker s.m:tt saker \wara/, att erläggia.

4. Johan Andersson, fullmächtig å borgmästarens, wäl:tt Oluf Abrahamssons wäg:r, fordrar af Jon Jonson Bärgh 234 d:r 28 öre k.m:tt men Jon Jonson deremot föregifwer, eij hafwa sine documenter här för handen, utan sine saaker stå utj Sundzwaldh, hwar med han, som han för-mehnar kunna förläggia borgmästarens fordran, begiärande alt der före dilation at sielf ressa uthföre till Hernösand och clarera desse räkningar med wäll:tt Oluf Abrahamsson och i medlertijd \sielf samtyckte/ in sequestro stå låta sitt godz utj Sundzwald til lagligit utförandhe, hwillket sitt löffte Jon Bärgh känness förplichtadt effterkomma.

5. Dato trädde för rätten capitein edel och manhafftig Andreass Harder, presenterandes Kongl. commissariernes, h:r rikzrådenns högwälborne h:r Gustafh Posses och h:r Johann Gyldenstiernass resolution och dher på h:s excell:ttz högwälb:ne h:r gouverneurens mandatorial at befallningzman skulle sig förklara på h:r capitains 12 tunnor spanmålss fordran för a:o 1665. Men befallningzman föregifwer dher emoth nu i afftonss först hafwa bekommit h:s excell:ttz gouverneurens bref de dato Stockholm 19 julij 1670 som han länge sedan hade bordt haft af Jon Jonsson. Dess lijness insinuerade Jon Jonsson en räkning hwarutinnan \han/ tilwitter befallningzman hafwa måst öfwerbetalla uthom sin skyldigheet 107 d:r s.m:t, hwillken räkning befallningzman jempte h:s excell:ttz gouverneurens bref till sig togh at

swara både h:r capitein Harder och Jon Jonsson på nu föresagdan dagh något [fol.187r] framdeless. då Daniel Olufsson måste comparera som dher utj interesserat ähr i Jon Bärgz reching. Saaken derfore eij kan företagass förr utj decembris månadt, då parterne skolla samptl. citeras. Imedlertijdh måste capitein dilationera med sin fordran och då honom betalla effter dhe nye och senare inkombne skiähl som saaken tappar, men capitein Harder protes- terade längre eij kunna för sin medllöös sheet dilationera, uthan begiärade sine 36 r.d:r be- komma för 12 tunnor spanmählz inlössn aff allmogen. Swarade befallningzman då får dhem aldrig? Eij förklarandess hwadh han dher med förstodh. Eliest föregaf befallningzman eij warit med på ransachningen utj befallningzmanns Oluf Persson Ströms och fiscalens, sal. Johan Huuss närwaro, uthan sedan skriffen war författat, då först wisat sigh henne, och före- gifwer sig då swarat, eij har warit med, at få detta refutera med sine documenter. Giöra dhe eij till fylest, så begierade befall:n fästa lag och med eed sig här ifrån befrija, men capitein begärade först documenterna måste först ransaakas och skiärskådass för någon lagh fästess. Altså opskiötz saaken til dess alla parter komma til städess.

6. För detta ryttaren Petter Långh klagade at capitein Andreass Harder haf:r skiält sig för en skiählm utj kyrkobyn, som ländzman Jakob Hansson, Oluf Erichsson i Sahlom och Per Jons- son betyga, at Per Långh inkom i stugun, då Harder har skakat spanskrören åth Pähr Långh, sägandess, du ähr en skiälm, men capitein rätter sigh eij så grandt minnass sig sagdt, kan hän- da det war skedt af hastigt mode, och nu eij wedt med honom än ähra och godt. Eij heller åstundade någon eed af wittnen, dy förskontess han med 3 marker s.m:tt effter sidste cap. Ting.b. L.L.

Desslijkess klagade och Petter Långh, at h:r capitein And. Harder hafwer honom med spåske ord utj kyrkian förolembnadt och beditt sig kyssa en lort, som kyrkioness sexmän, Mårten Pärsson, Pär Giärd och Pehr Olofsson i Döder för rätten intyga, och dherpå med sin eed erläggia willia, förordsaadess derfore at Petter Lång skulle utj kyrkian hindrat Harders brudfolck utj processen gådt nedanför, sammaledes och hanss hustru hindrat. [fol.187v] Såsom detta ährendet angår wördige prowesten at därom ransacka, remitteres dhet hään.

7. Ländzman Jakob Hansson klagade eij uthfå ofredzpeningarna af h:r capitein Harder, för fiskie 1 ort 8 skil. och at han sielf haar tijdt warit och fordrat, men eij bekommit. Capitein föregifwer at fiskie eij duga, eij heller plichtigh war at gå på kyrkiowallen eller i gårdarne at påhöra när sådane stembningar pålystess at uthgiöra. Dy kunde rätten eij bijfalla capitein för tresko plichta 3 marker s.m:tt effter opbördzordinantien.

8. Trädde för rätten beskedelig danneman Anders Bårdsson i Bierme och Nääss sochen, præ- senderandes en trowärdig lagbudin och lagståndin kiöpeskrifft, hwar med bewijsandess huruledess han lagl. haf:r köpt och sig tilhandlat en gård utj Bierme, bestående af 1 5/8 tunl. med alla dess tilliggiande lotter och lunder, af sadelmakaren utj Norrige Mårten Pedersson. Dherfore han honom gifwit och tillställt hafwer fyratijotre r.d:r in specie, hwilken gård Mår- ten Persson af sin sal. fader Per Mårtensson ibid. ärfdt haf:r, som kiöpeskrifften de dato 12 martij 1667 innehåller, jempte underskrefne wittnen, nembl. Torsten i Ölstaad, Per Olufsson i Wij, Isräl i Wijken, Per Jönsson i Stengierdh, Nillss Bårdsson i Bleka och Per Olufsson i Bierme, det samma betyga. Så emedan Mårten Pährsson sadelmakare haf:r desse berörde 43 r.d:r in specie sig til fullo nöijo opburit och bekommit, dee sidsta peningar med dee första, afhände fördenskull Mårten Persson be:te sin sal. faders arffallne gårdh i Bierme bestående aff 1 5/8 tunl. ifrån/ sigh och sine barn och arfwingar, med alla dess tilliggiande lotter och lunder, etc.

9. H:r capitein Anders Harder rächte Pähr Jönsson i Håff hand at betalla honom 2 tunor korn hanss fader Jönss Persson i Håff uthlagdt haf:r på capiteins wäg:r til Swen Nillsson i Brecke, och capitein dher emot fordrar af sal. Jönss Perssons son 1659 åhrs korn och höö af Leigdamsgården. Men Jöns [fol.188r] Perssons son Per Jönsson der emot opwijser h:r capiteins qvittans de dato 14 majj 1659. Dher utinnan bewijssess at capitein bekänner sig wara betalt, hwilket quittans han fuller disputerer, föregifwandess wara skedt i feigdetijden, lijka som Jönss Persson skulle betalt hafwa åhrswäxten, men a:o 1659 war ingen feigde, ty må quittentzet wara richtig. Derföre förlichtess parterna, at ingen skulle den andra wara skyldig, uthan bleff dherass documenter sönderrifwin af h:r capitein Harder.

10. Bengt Larsson i Åsen klagade sig wara oförrättadt af en ung drängh Larss Olufsson, som haf:r med en knif slagit sig utj högre bröstet utj Knut i Kluxåssens slotteröhl, men dock icke på något wredess modh, eij heller wore dhe före owänner, uthan af en händelsse skedt, när Bängt gådt utj dören, mödt denne Larss och hafft knifwen i handen, men nu fuller förlichte ähre. Dy saakfälltess han till 6 marker s.m:tt, 10 cap. Sårn.b. L.L. med willia, och förlijka hanss sweda och wärck.

11. Månstadmännerne i Nääss alfwarligen tilsadess byggia sin wägh bredewid dherass gårdh i Månstad, utj dherass fätåå. Warandess wid laga straff tillgiörandess, wägen byggia eller och derföre plichta.

12. Jonas Larsson på Norderöön insinuerade i rätten högwälborne h:r richzrådenns Kongl. commisariernes resolution angående förtient löhn hooss h:r capitein Anders Harder, hwilken [o]msijder beqwemmade sig, och uthfästade wid påfordran erläggia en tunna korn, hwar på de rächte hwarandra handen, hwilket sitt löffte h:r capitein känness förplichtadt effterkomma, och wari sedan åthskillde.

13. Dato insinuerade i rätten Nills Bårdsson i Bleka och Per Bårdzsöner i Swidie högwälb:ne richzrådenns och Kongl. commissariernes h:r Gustaff Posses och h:r Johan Gylldenstiernas resolution af dato Rödöön 22 febr. 1670 lit. A och dher på fölgdt h:r excell:ttz gouverneurens höghwällb:ne Carl Sparres mandatorial af dato 2 martij 1670 lit. B, at låta skierskåda och ransacka om halfwa ödegodz Bleka i Nääs sochm [fol.188v] ähr cronojord eller eij, och i så fall så woro, då har til Kongl. Majj:ttzienst måste conserverat blifwa. För hwilket halfwa ödegodz Bleka käranderna hafwa måst uthgifwa til Jönss Michelsson, för detta lagman här i Jämtelandh, 80 r.d:r, som Jönss Michelssons egen handz uthgifne quittantier af dato 23 decemb. 1641 lit. C, D och E förmähla. Och för be:te peningar 80 r.d:r haf:r Jönss Mickelsson lefwererat från sig Kongl. Majj:ttz i den mark Christian den 4:des breff på be:te ödeplattz Bleka, gifwit på [K]oldinghuuss slott den 16 januarij 1631, lit. F, lydande at honom ähr effterlåt tit opbruka be:te ödeplattz Bleka uthi sin och sin hustruss lijfztijdh böxfrij. Sedan Jönss Michelsson har wunnit \Kongl./ Majj:ttz bref på Bleka, så explicerade han det så, at det skulle förstååss hella Bleka, både det som frij odeljord war och Bård Nillsson i Swidie possiderade, som i jordbooken anskrifwit ähr för 1/2 mantahl \och beräcknas ett 1/24/ tunel. och deraf erlägger i skatt åhrligen 4 d:r 17 ¼ öre s.m:tt, men den andra halfparten finness intet i jordhbooken införd. Söchte altså action med Bård Nillsson och i förstone wandt Hans Anckorssens domb de dato 26 martij 1636, lit. G, och den 28 jan. 1637 \lit H/, att hella Blekan skulle blifwa cronegodz. Sedan söcker Bård Nillsson h:r Oluf Passberg at saken skulle å nyo optagass af lagman Claus Lauritzsson, hwilken a:o 1637 den 25 aprilis, \lit./ I, dömbde Bård Nillsson sin frij odel igen half Bleka ödegodz som Nillss Bårdzsson åboer, men det andra halfwa skulle Jönss Michelsson niuta effter Kongl. Majj:ttz uthwärcande bref och der en gård opsättia. När Jönss Michelsson på denne halfwa Bleka ödegodz eij kunna wara belåtin med, dher en gård

opsättia, dy sålde han det till Peder Bårdsson i Swidie för 80 r.d:r, lit. C, D, E uthwijsa, och öfwerlefwereade kongebrefwet til Bleke män, lit. F, hwilket halfwe ödegodz Bleka Per Bårdsson och Nillss Bårdsson för sine uthlagde p:g:r allenast åtniuta från 1641 till 1649 d. 15 junij då Jon Jönsson, för detta landzskrifware, och ländzman kiöpte Östnårgården av Hanss Ankorssten tingzskrifware, och gaff honom derföre afgångssp:g:r r.d:r. Sedan när landzherren wälbe:ne h:r Hans Strich hölt landzting på Frössöön i Kråksta d. 15 junij 1649 haf:r Jon Jonsson angifwit detta halfwa Bleka ödegodz utj forne [fol.189r] tijder skulle hafwa legat under Östnårgård, oansedt det hanss förman, Hanss Ankerssen Bleka eij brukade, och wandt så resolution derpå. Copian uthwijsser N:o 1 de dato d. 15 junij 1649, och derföre förgifwer sig giffwa 28 öre s.m:tt i åhrligh skatt, hwar ifrån den dato Per Bårdsson och Nillss Bårdsson både sine uthlagde 80 r.d:r och halfwa Bleka ödegodz bordt misstادت hafwa, som dherass inlagde klagelibell lit. R innehåller, innehållandess ödmiukeligast dhet dhe på något sätt kunna hulpne blifwa sina uthlagde 80 r.d:r eller 1/2 godz Bleka til brukz framför någon annan återfåå.

Befallningzman Daniel Bertilsson begiärade å crononess wäg^{nar} måtte ett uthslag^h skee i saaken, om detta halfwa Bleka godz skall wara crononess eller eij, effter Jönss Michelssonss uthwärcade konungebreff lit. F.

Jon Jonsson Berg här emot opwijsser Johan Arfwedssonss extract de dato 1649 af landztingzprotocollet huru ledess han til detta halfwa ödegodz Bleka ähr tilkommin, hwilket af h:s excell:ttz högwäb:ne h:r gouverneuren ähr confirmerat wordet 1670 d. 2 martij N:o 1. Dher näst framlägger Jon Jonsson en 8 [g]ode dannemänss attest af dhe älsta här i Hackåss, uthgifwin 6[?] maj 1670, hwaruthinnan dhe betyga at Bleke ödegodz [a]lldrig war crone före Baltzarfeigden a:o 1611, N:o 2, uthan [f]örst 1634, då Jönss Michelsson uthwärcade, lit. F. [D]esslijkest opwijsser Jon Jonsson ett pergamentz breff de dato 3 februarij 1601, N:o 3, lydande at Nills Joensson som bodde [?] Östnåhr haf:r til sig inlöst en full systerpart i Östnåhr och 1/2 systerpart i ödegodz Bleka, gifwit Jon Olofsson x [10] danske mark för x swänke mark, hwilket breff tilkommer dhe förige odelssmän på Östnåhr som Jon Jonsson [d]hem nu på tinget tilböd återlössa emot sine uthlagde p:g:r för Östnårgården och dess melioration och anwände bruk effter gode mänss werdering refunderas. Frågadess Jon Jonsson hwarföre han detta Bleke ödegodz eij hafwer på commissorial ransakningen 1666 angifwit, då det ransakadess om crononess eenskilte ägor? [fol.189v] Swarade då förment niuta Bleka godz för sitt odel effter Kongl. Maj:ttz Christinæ resolution de dato 1646 N:o 4, då andra cronones ägor och gårdar blefwo odelssmännen förunte at igenn bekomma. Derföre förmente sig eij plichtig wara sådant angifwa, refererandes ingen gerna sina egne godz angifwer till at öka på skatten, uthan dhem så länge som en kan undanhålla, och önskade at befallningzman som detta ährendet agerade å crononess wäg:r wore så klar om Singsiöhn och dess pertinentier som han war om detta Bleka ödegodz. Derföre Jon Jonsson blef af rätten til Brundflod ting d. 10 november citerad sådant lagl. uthföra.

Dess lijkest opå crononess wäg:r proponerade befallningzman wäll:de Daniel Bertilsson om det andra slottegodz Kallbäcken be:d, som Jon Jonsson under sin gård Östnåhr brukar, eij heller finness utj swänke jordbooken införd, hwilket godz Kallbäcken straxt hooss Bleka belägit ähr. Frågadess för den skull Jon Jonsson, huru han det under sin gårdh bekommit hafwer? Betygandess det före honom brukat wara under Östnårgården, den han kiöpte af Hanss Ankorsson. Opwiste altså Hanss Ankorssonss specification, den han med egen handh skrifwit och underskrifwit haf:r, sine dato N:o 5, tridie punct, hwar utinnan förmähless, hafwer iag in löst under gården et ängeslått wed nampn Kallbäcken, kan räntta åhrl. 10 winterlass höö, derföre gifwit 3 wågar koppar, lefwereat i Trundhiem p:g:r 30 r.d:r, hwilke h:r Oluf Passberg emottagit, och bref ther på gifwit, men så som Jon Jonsson berättar wara förkommit i feigdetijden. Inga andra breff kunde Jon Jonsson oppå tilfrågan fram wijssa, uthan föregifwer

med förundran at hwarföre h:r Hanss Strich ej hade så stora ägor som wij nu för tiden hafwa och ej förr härom ransackat.

Tolfmän tillspordess huru med detta godz beskafwat ähr. Dhe swarade ej annat förstådt än det warit gammalt cronegodz effter Hanss Ankorssonss specification N:o 5. Utthydelsse frågades altså Jon Jonsson hwarföre [fol.190r] han detta godz Kallbäckien ej hafwer angifwit på commissorial ransaakning 1666, då landscammereraren och befallningzman effter sådant ransakade, swarade detta war infördt i gamla jordhböcker för 9 öre s:m:tt, hwilken jordbook honom påladess framwijssa, effter det ej infördt ähr i för tiden warande jordböcker, uthan summarierne allenast dher af utgående specificeras som til seendess ähr af Jon Jonssons förtächning på uthlagorna N:o 6.

Aff föregående ransachningar kan denne ringa rätten ej annat pröfwa och förståå, än både Bleka ödegodz så wähl som Kallbäcken wara cronegodz, hwar om käranderne Nils Bårdsson med sin lagzman ödmiukeligast anhålla be:te godz kunne dhem nådgunstigat effterlåtass framför någon annan bruka, emedan dhe dher igenom hafwa mist sine 80 r.d:r. Detta remitteres til h:s Excell:ttz högwälb:ne h:r gouverneuren sålunda wara ransakat, betyger iag med egen handz underskrift.

14. Effter slutin rächning blifwer fendrichen Christopher Mårtensson skyldig mons:r Erich Persson Byman 8 r.d:r 8 öre s.m:tt på sin uthgifwne obligation 50 r.d:r s.m:tt för undfångit godz för uthan dhe 12 r.d:r eller 18 d:r s.m:tt som stå in sequestro hooss h:r befallninzman. Dess lijkest afkortandess dhe 23 d:r 24 öre han allaredo med quittantier har betalt, hwilken räst fändrichen Christopher Mårtensson känness förplichtadt genast uthan vidare [o]ppehålldh betahla.

Men dhe 32 d:r koppar m:tt som utj quittantzet införde ähre, [f]inness maculerade och Jacob Hansson nekar til dhem ej emot[t]agit mindre betahla, uthan effter quittancet finness raderat [d]y twiflade han dhem någonsin quitterat, uthan begiärade dila[t]ion at rådfråga sig med sin broder Nillss Hansson som dhe samma 6 r.d:r i koppar m:tt och 4½ r.d:r opburit, hwilket honom så wida efftergafz, allenast dhe å näste laga ting comparera och sig här ifrån lagl. purgera. [fol.190v]

15. Ehuru wäll capitein edel och manhafftig Andreas Harder inständigt i förstone föregifwer inga peningar af Per Andersson i Wärwijken bekommit, då han uthskrifningz commissarius war, mindre desse 10 specie r.d:r åthniutit som prætenderas, hwar på kiäranden haar söcht rijchzens rådz, Kongl. commissariernes resolution de dato 24 febr. 1670, at dher capitein Harder och Per Wellamsson ej kunna sig lagl. befrija, då skohla dhe supplicanten samma 10 r.d:r restituera.

Lijckwäll och emedan Peder Wellamsson sin anbudna eedh den capitein honom effter gaff, betygar, warit som en procurator för denne Per Andersson at slippa för uthskrifwningen. Derföre han uthgaff 10 specie r.d:r som capitein Harder och Anderss Persson Kämpe sin emellan bytte, allenast Pehr Wellamsson fick dher af 1 specie r.d:r, den han på tingbordet Per Anderss restituerade. Hwar före erkände rätten skiälligt at capitein Harder ähr förplichtadt desse 9 resterande specie r.d:r uthan vidare opskof restituera effter 17 cap. Rådst. St.L och söckie sedan Kiämpen dher om, det bäst han kan och gitter, der han något undfått haf:r.

16. Jöran Hansson i Gärde opbiuder gården han åbor tridie gången nästom frändom til återlössen, och medan ingen härå nu vidare klandrade, dy beviijadess fastebreff, då gården lagståndin blif:t, vide förrige opbudin den 16 aprilis 1669 och 6 novembris 1669.

17. H. Barbru änka åthniuter præferentzen framför dhe andra creditorerna til sin rättmätige fordran 4 r.d:r 8 skill. af Oluf Siulssonz i Skarpåssen barn, hwillke p:g:r dhe kænness plichtige betala af innestående sohne p:g:r corporalen Pehr Nilsson bör erläggia.

18. Fendrichen Christopher Mårtensson opbiuder Östnåhrgården förste gången, nästom frändom til återlösn. Men klandradess af odelsmänne til Östnåhrgården Oluf Jonsson i Nächstad och Oluf Pährsson ibid. å sal. Oluf Nilssons arfwingars wäg:r bem:te 60 r.d:r utj samma myntte sort, [fol.191r] jempte 7 d:r s.m:tt för den rågh ländsman Jon Bergh inbärgat, til midfasto dag åter lefwerera sigh tilbiuda, då fendrichen Christopher Mårtensson skall från gården afträda och arfwingarna \oplåtas, helst emedan sälliaren Jon Bergh ej kan hemmuhla/ fendrichen gården, det wederböranderne ställe sådant sig til rättelsse.

19. H:u Ingebor Mårtenssd:rs fullmächtig Johan Boy påladess af rätten at betala Per Swänsson i Stengierd för undfångit stodh 3 r.d:r 3 ort, och hon sielf söckie sin betahlning igen aff skotten för undfångin koo, det bäst hon kan och gitter.

20. Larss Andersson i Bierme opbiuder gården han åbor i Storgården andra gången, nästom frändom och slächt til återlösen.

21. 1670 den 4 novembris opå Hackåss laga tingh, wid samma tilfålle fendrichen Christopher Mårtensson lät första gången opbiuda Östnåhrgården (den han till kiöpz antagit hafwer af fordom ländzman Jon Jonsson Bergh som af fendrichen 60 r.d:r på gårdhkiöpet opburit). Klandrade odelsmänne till Östnåhrgården, Oluf Jonsson i Nächstad och Oluf Persson ibid. å sal. Oluf Nilsons arfwingar/ be:te gårdh willia igen bekomma, insinuerandes högwälb:ne rijchzrådenns, Kongl. commissariernes, h:r Gustafh Posses och h:r Johan Gyldenstiernas remissorial lit. B, de dato 2 martij 1670, til underlagmannen at på första tinget optaga parterness twistige saack. Jon Jonsson dher emot opwijsser och högwällborne richzrådenns, Kongl. commissariernes resolution lit. C, de dato Röödöön 24 febr. 1670 lydande att supplicanten böhr maintineras och handhafwass med sin lagfångne possession, och der någon will honom dher ifrån stänggia, winne det lagl:n.

Dher jempte framtedde Bergh, h:s exell:ttz högwälborne h:r gouverneurens confirmation på [vol.191v] underlagmanss Erich Oluffsons dombreff, lit. B, af dato Bergh 2 martij 1670, dher wid blifwer maintinerat. Altså effter bægge parternass strijdigheet emot hwarannan blefwo dhe om sijder bewechte til förlichningh, sålunda, att Jon Jonsson ryggiade sitt oprättade kiöp med fendrichen, och odelsmänne dher emot för rätten uthlåfwade och försäckrade til midfasto dagh 1671 tilstålla Jon Jonsson Bergh sine uthlagde p:g:r utj Östnåhrgården och odelsmänne sedan tilträda då dhe hafwa peningarna erlagdt, hwar af fendrichen kunde blifwa betalt och dher med sedan åthskillde från hwar annan. Dhe öfrige p:g:rna skulle och Jon Jonsson til midfasto dagh 1671 bekomma, jempte för sitt anwände åbo, åkerbruk och annan gårdz melioration som lembnadess till opartijske gode mäns werdering, som dherass sidermehra oprättade föreningzskriffit lit. E förmähler, hwarwid parterna å både sidor kænness plichtige hålla och effterkomma hwadh dhe för rätten uthlåfwade, på det dhe en gång kunna blifwa åthskillde och odelsmänne sedan gården tilträda.

Ting 13 oktober 1671

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3152 fol 541r – 543r (19r – 21r) RA.

Anno 1671 den 13 octobris, tå laga tingh höltz i Myskie, med allmogen af Hackåhs sochn, närwarandes utj cronans befallningsmans ställe, underlagman wäl:tt Johan Larsson Nerbelius, och tolff edsworne nämbdemän.

[*Nämndemännens namn saknas*]

Samma dagh insinuerade i rätten för detta ländzman i Hackåhs, Joen Jonsson Bergh, hans Excell:tz gouverneurens höghwälborne h:r Carl Sparres mandatorial af dato Stockholm 2 augustij 1671, lit. A, med befallning at optaga saken emillan Jon Bergh och befallningsman öfwer Jempteland, wälb:de Daniel Bertilsson, angående den twist dhem emillan upwuxin ähr, flytande af cronones 1665 åhrs, capitein manhaftig Anders Harder deputerade 12 tunnor tijonde spanmåhl aff Hackåhs kyrckioherberge à 3 r.d:r tunnan, som af allmogen det åhret inlöstes, belöpande 36 r.d:r och förmehnas wara oclarerade til capitein Harder, hwar på capitein framwiste i rätten sal. fiscalens Johan Huss och befallningsmannens Oluf Persson Ströhms förklaringsh af den 1 martij 1670, lit. B, att capitein skulle brista ett åhrs [fol.541v] spanmåhl, men af hwem han skulle sökia, antingen befallningsman eller Jon Bergh, hemstältes i underdånigheet til högwälborne herrar af richzens rådth och Kongl. commissarier h:r Gustaff Posse och h:r Johan Gyldenstierna at resolvera, hwar på dhe höga excell:tier saken hafwa remitterat til hanss excell:z högwälborne h:r gouverneurenz disposition om samma 12 tunnors betahlningh, så wida befallningsman med lagh icke kan dher från sigh befrija, som documentet lit. C, af dato 1 martij 1670 förmähler, och h:s excell:tz högwälborne h:r gouverneuren sigh dher på resolverat af dato 3 martij 1670 att befallningsman skulle i denna saken sigh lagl. purgera eller supplicanten förnöija, som resolution lit. D innehåller. Befallningsman, wälb:de Daniel Bertilsson framtedde sin förklaring, N:o 1, om denne twistige 1665 åhrs 12 tunnor tijonde spanmåhl, att capitein Harder hafwer om winteren 1666, då 1665 åhrs spanmåhl först föll, bekommit af ländzman Jon Bergh i penningar och influtne wara utj 1665 åhrs kyrkiotijonde penningars lefwereringh jembwäl qvitterade wara för reda penningar, som det i sigh sielf widare förklarar.

Sedan opwiste befallningsman een tingsransackningh af den 5 novemb. 1669, N:o 2, hållin effter h:s excell:tz högwälborne h:r gouverneurens remissorial lit. E af dato 2 martij 1669, hwarutinnan förmehnas Jon Jonsson skal hafwa capitein gottgiordt desse twistige 12 t:r eller 36 r.d:r utj 91½ r.d:rs summa skulle inreknade wara. Dher emot Joen Bergh exciperade, med befallningsmans egit qvittan[tz] af dato 28 martij 1666, lit. F, at desse 91½ r.d:r ähre poste wijs dels i penningar och creatur betalte för 1665 åhrs kyrkiotijonde af Hackåhs, dher utj eij nempnes dhe 36 r.d:r eller 12 tunnor spanmåhl. Befallningzman insinuerade copialiter capiteinskans, h. Anna Harders qvittantz af dat[o] Grytan 12 febr. 1666 på desse 12 tunnor, vidimerat af cammereraren, wälb:de Daniel Wullff, N:o 3, utlefwererade war[or?]. Derföre capiteinskan h. Anna Machen inkallades och frågades, om hon sitt utgifne qvittantz tilståår? Hwilken [fol.542r] sig så förklarade hafwa ett åhrs spanmåhl qvitterat och upburit i reda penningar, 21 d:r s.m:tt. Men dhe öfrige 18 d:r ähr afreknade i forsselpenningar, och 6 r.d:r eller 9 d:r s.m:t utj commissariers penningar, blifwer summan 48 d:r s.m:t effter 4 d:r s.m:t tunnan. Föregifwandes dherhoos hennes man capitein, den gången eij wille resa til Grytan, effter han war kommin i owänskap med befallningzman. Förblef så hoos corporalen Pehr Nilson, til dess hon kom tilbaka från befallningsman, dy bewijses wara 1665 åhrs spanmåhls qvittantz, N:o 3, af dato 12 febr. 1666. Dher emot capitein protesterade warit 1666 åhrs spanmåhl och icke 1665. Men detta förklaras af capiteins eget document, lit. G, af dato Frössöön 5 febr. 1666, då allaredo söckt härom h:s excell:tz högwälborne h:r gouverneurens

adsistence, hwar af nogsampt sees 1666 åhrs spanmåhl, som då den tijden ej war wuxin, mycket mindre fallin den 5 febr. 1666, uthan 1665 åhrs omtwistade 12 tunnor spanmåhl.

Wid saken agerades parterna emillan, sade befallningsman för 1664 åhrs förstrecte magazinsspanmåhl hafwer han af 1665 åhrs deputerade spanmåhl giordt sigh betalt, hwilket capitein begärade skulle blifwa protocollerat. Men befallningsman genast sig rättade och således förklarade wara i hastigheet taalt, det han icke war ärnadt eller tänckt at när 1664 åhrs spanmåhl 1665 om winteren föll, betalte han Oluf Berghman i dess ställe för magazinsspanmåhl, hwar wid befallningsman sigh stadigt håller, som documentet N:o 1, 1:a punct det samma verificerar. Såsom capitein Harder iäfwär sin hustrus utgifne qvittantz wara richtig, jämbwäl för 1664 nämbt 1665 åhrs spanmåhl, och 3:tio uthj den 91 ½ r.d:rs summa, skulle desse 36 r.d:r eller 12 tunnor wara inclusive inrecknade och gode giorde til Joen Joensson, excuserade sigh befallningsman af detta långsamme [*fol.542v*] procedere wara så förwirrat och i confusion kommin, som elliest af andra dagelige beswähr och bekymber, sampt åldrens tiltagande, altså noga ej kunne minnas. Men på det han kunne blifwa ifrån denne långwarige twist och capiteins trägne åkaran libererat, tilböd han sigh sielf willigen som Sweriges lagh och förmåår med tolfmanne eed sigh wärja och frijgiöra desse omtwistade 1665 åhrs 12 tunnor spanmåhls qvittantz af capiteins hustru, Anna Machen, uthgifwin, rätt wara, hwilket befallningsman med eedz afläggjande sielf tolfte præsterade, sigh capitein Hader ingen spanmåhl wara för 1665 skyldigh, uthan som capiteins hustrus gifne qvittantz uthwijsar, betalt. Doch wad 1666 åhrs spanmåhl widkommer, dher på bewijses capitain Harders egenhendigt qvittantz af dato Billstad 4 april 1667 också åhren consequenter.

Altså af föregående laga skiähl erkände denne rätten befallningsman wälb:de Daniel Bertilsson för dhe tolf tunnor spanmåhls skuldfordran och capitain Harders wijdare åtahlan i detta måhl aldeles frij, effter det 33 cap. Kongl. *balken* och Kiöpm.b. 8 cap. landzlagen. Emoth denna domb appellerade capitain Harder i rätten tijd, uthan cauti[on].

Actum ut supra.

Dato insinuerade Joen Joensson Bergh i rätten h:s Excell:tz gouverneurens höghwälborne h:r Carl Sparres resolution af dato Stockholm 19 julij 1670 lit. H opå befallningsmannens wäl:tt Daniel Bertilssons förklarigh af dato 13 majj 1670, lit. I, hwarutinnan han haar sigh beklagat, at hanss ägendomb wara i Sundzwald arresterat för capitein Harders 12 t:r fordran, som af hanss exell:tz löösgifwin war, beropandes sigh på befallningsmannens qvittantz, lit. F, af dato 28 martij 1666, heela 1665 åhrs kyrckio tijonde aff Hackåhs med penningar 91½ r.d:r på reckningh det åhret lefwererat, hwar uthj desse 12 tunnor spanmåhl ej finnes wara inclusive i 91½ r.d:r summa, som här till [*fol.543r*] af befallningsman förmeent åhr. Befallningsman wälb:de Daniel Bertilsson upwijsar dher emot h:s excell:tz gouverneurens breff N:o 4 af dato Holm, 5 decemb 1670 att Joen Jonssons saker, under hwilkens iurisdiction dhe ståendes åhre, skohla blifwa in sequestro. Sedan h:s excell:tz execution N:o 6 af dato Rödöön 26 febr. 1670 på Hans Kruses i Gevele fordran 246 d:r kopp:r m:tt huar med befallningzman sigh förklarar det Joen Bergh ej uthan orsaak åhr arresterader, medan han be:te executioner ej haar fullgiordt som till seendes åhr af befallningsmans rechningh N:o 7 af dato 4 majj 1670, det han med een stoor deel än resterar. Så emedan af befallningsmans eget qvittantz, lit. F, befinnes att Joen Jonsson hafwer med penningar clarerat 1665 åhrs kyrkio:tijonde spanmåhl af Hackåhs kyrkioherberge. Hwarföre erkänner rätten skiähligt att Joen Jonsson för capitein Harders 12 tunnors spanmåhlsfordran blifwer aldeles frijkändt, och sådant till föllie af 33 cap. Kongs.b. L.L. och 11 cap. Kongs.b. Stadzlagen.

Ting 1672

Protokoll saknas.

Ting 7 april 1673

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e: 3155, fol. 682v – 683v. RA.

Anno 1673 den 7 aprilis höltz laga tingh med allmogen af Hackåås tingelagh, närwarandes cronones befallningsman wälb:de Daniel Bertilsson och dhe tolf edhsworne nämbedemän.

Joen Persson i Ohlstad,	Oluf Persson i Nächstä,
Pehr Olufson i Wij,	Anders Michelson i Östnår,
Israël Jönsson i Wijken,	Oluf Jonsson i Nächstad,
Oluf Olufsson i Kluxåsen,	Torsten Andersson i Giärde,
Anders Bårdson i Bierme,	Erich Totgutsson i Sanne,
Hans Månsson i Fäste,	Pehr Andersson i Skede.

1. Anders Bårdsson i Bierme aflade sin nembdemans eedh. [fol.683r]
2. Klockaren Erich Persson klagar at Oluf Jönsson Eenhänningh hafwer i gården uthfördt sig stuhlit något höö. Dherifrån Oluf ej kan sigh unddraga wara skedt af hastige modhe och i dryckenskap och nu bedz före. Saakfältes altså til 3 *marker* s.m:tt effter 43 cap. Ting.b. L.L.
3. Ländzman Jacob Hansson angaf at Oluf Erichsson hafwer stuhlit 6 wågar höö af Oluf Larsson i Grönwijken och Pehr Swensson i Stengiärdh, som wärderades för 16 öre s.m:tt, hwilket Oluf Erichsson tilståår. Fördenskuld effter Kongl. Maj:ttz strafordningh sakfältes til 3 gånger så mycket som tiufnaden ähr wärderat före, och gifwa måhlsäganden sitt igen.
4. Ländzman anklagade Erich Olufsson i Fäste som hafwer försummat fortskaffa cronones befallningzzedel til sin behörige ort. Fördenskuld saakfältes Erich Olufsson til 3 *marker* s.m:tt effter 33 cap. Ting.b. L.L. för denne sin mootwillia och tresko.
5. Tolfman Erich Torgutsson i Sanne angaf, att hanss granne Oluf Enarsson ibid. brukade 2½ tunland i ÖsterSanne, som ej finnes skattlagde och angifwne utj cronones jordebook, dhe han hafwer brukat uthan någon affgiffit allsedan dhe kommo under Sweriges crono, föruthan dhe 3½ tunland som angifne ähr. Detta ährendet remitteras til ländz- och tolfmän at härom ransaka och gifwa rätten all godt underrättelse.
6. Såsom Erich Torgutsson i Sanne sigh ej unddraga kan hafwa med sambnade hand tagit tillika med Torgut Erichsson i Sohлом af befallningzman [fol.683v] i Härieådahlen wäll:tt Oluf Persson Ströhm 32 r.d:r och uthlåfwat tijt föhra 16 tunnor korn, och dher på nu bewijsas allenast restera för Torgut 4 tunnor korn och 4 *fjårdingar* och för Erich 1 tunna 1 f:d , som befallningzman haar gifwit dilation til juul. Dy erkännes Erich Torgutsson resten för Torgut effter 16 cap. Rådstugub. *Stadslagen* desse 4 t:r 4 f:d korn genast betala och sökie han sin lagsman Torgut det bäst han gitter.
7. Jöran Persson i Håf som icke hafwer effterkommit stembningen som ländzman Jacob Hansson hafwer honom tilsagdt clarera skiutzfärdzpenningarna hoos befallningzman, men sådant ej achtat, sakfältes till 3 *marker* s.m:tt effter 33 cap. Ting.b. L.L.

8. Oluf Jönsson i Simbergh som ähr tilsagd at wara tilstädes och giöra besked för den Norr-iges arf han hafwer om händer, men ej hafwa comparerat, sackfältes till 3 marker s.m:tt effter 33 cap Ting.b. L.L. för tresko.
9. Oluf Michelssons hemman i Månstadh af 4 tunland opbiudes tridie gången.
10. Lars Perssons hemman i Storgården opbiudes tridie gången, bestående af 2 tunl:d.
11. Hans Hanssons hemman i Billsta af 2 $\frac{1}{3}$ tunland opbiudes första gången.

Ting 19 oktober 1674

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, (Gävleborgs län), vol. E XI e: 3156 fol. 749r – 751v. RA.

Anno 1674 den 19 octobris höltz laga tingh uthj Nääss sochenstuga med allmogen aff Hack-åås tingelagh, närwarandes cronones befallningzman wäl:tt Daniel Bertilson och nämnden.

Anders Michelsson i Östhnår,	Joen Pehrsson i Ollstadh,
Hans Månsson i Fäste,	Peder Olufsson i Wije,
Oluf Jonsson i Östnår,	Israel Jönsson i Wijken,
Peder Andersson i Skede,	Pehr Swensson i Stamgiähl
Daniel Månsson i Hwijnälfwen	i ställe för Torsten Torgutsson i Olstad,
i ställe för Erich Torgutsson	Anders Bårdson i Bierme,
Måns Jönsson i Nächst	Oluf Olufsson i Kluxåsen.

1. Befallningsman wäl:tt Daniel Bertilsson anklagade allmogen för den obygdde wägh dhe icke allenast här hemma i sochnarne och tingzställen emillom, uthan och på store sträckewägen på Jemptsbogen emillan Bröcklingh och Heemsiö, hwar öfwer han, af hanss excell:tz höghwälborne h:r gouverneuren ett hårdt tilltaal och för nachlässiger [*likgiltig*] beskylles, i detta [*fol. 749v*] fallet intet hafwer till saken giordt, som brefwet af den 28 junij 1674 nogsampt uthwijser, beklages. Bewijser [och?] af hanss excell:tz höghwälborne gouverneurens breff åhr[li]gen ifrån a:o 1665 den 11 septembris, hafwa allmogen til dato icke allenast dess copior til rättelsse öfwer gifwit, uthan och skrifftl. som mundteligen befallat sådant fullgiöra, men intet effterkommet. Tolfmän med allmogen kunna icke undfalla befallningarne ju wara dhem föreläste och elliest munteligen dhem af befallningzman på laga tingen och elliest hördt, men skällen hoos allmogen wara beklagandes sigh denne sommar förmedelst fattigdoom och brödz nödh ej kunnat fullgiöra. Begiärandes och dher hoos ödmiukeligen dhe kunna få een godh man som dhem underwijser om wägabyggningen, såsom och tillseer hwem som bygger eller intet, på dhet then mootwillige måtte plichta och dän oskyldige ändtledigas. Detta opskötz til näste tingh, til dess wägainspectoren effter allmogens och nämnden[s] begäran fåår pröfwa hwilken i så motto brottzligh finnes eller ej.
2. Opå ödeshemmanen böhr gifwas sochnenes bewijs. Men dhe inlöste til odel hafwer befallningzman dess weetskap om, hwarföre böhr honom gifwa restlängd om något återståår.
3. Befallningzman anklagade ländsmannen, at han emot åtskillige förbudh hafwer inslept een hoop vaganter och tiggjare, twert emot Kongl. Maj:ttz nådige förordningh, daterat Stockholm

1642. Såsom en besatt qwinna, som 3 reesor förr hafwer här varit. Item een manspersohn, som och hafwer varit befängdt, men nu Gudi ähradt [fol.750r] befrijadt, och een messingz smedz drängh med flera, hwilke dhe icke undfalla kunde. Ländzman beswärer sikh att allmogen honom aldrih gifwer tilkänna, enär slijka inkomma. Eij heller komma dhe utj hans huus, undantagandes den besatte hustrun. Uthan allmogen skaffar them sielf hwar ifrån sikh, det dhe eij neka kunna. Saakfältes altså ländzman med allmogen för förbudz Kong.b. L.L. 32 cap. 40 marker s.m:tt.

4. Bengt Larsson i Åsen hafwer emot förbudh emottagit tingzcursen af Brundflodz uthskickade, och således icke utj rätten tijdh framkom. Dy pålades honom plichta i fängelse effter han intet äger at böta medh.

5. Öster och wäster rothan i Bjerme sampt Östersjö rothan anklagades af ländzman, att dhe aldrih komma på hållet, för hwilket dhe nu borde plichta. Ländzman skal inlefwerera een specification på dhe mootwillige innan näste laga tingh.

6. Peder Olufsson i Bierme, opsynsman, bekänner effter tilfrågan på sin aflagde eedh förre tinget, det Erich Olufsson i Åhlbergh hafwer denne sommar sålt något ljetet tobak till sikh, enär han ifrån Norrige heemkom. Fadren Oluf Olufsson tillspordes, om han här af något wiste? Säger och bekänner sin son wäl kunna hafwa någre alnar med sikh, enär han heem kom, men mehra weet han icke dher af. Bem:te Erich ähr eij nu til städes, uthan till Hellssingeland förrester, at inkräfvia någon dher uthstående skulldh. Derföre opskiöttz detta til näste tingh.

7. Märít Olufzdotter, trumpetarens tienstepiga i Skarpåsen [fol.750v] beklagar sikh wara slagen i förledin sommar aff Pehr Swensson i Steengiähl öfwer ryggen med een stöör, om en måndagz affton, och om fredagen dher effter kom han igen i trumpetarens gårdh och beskylte henne för trulldomb, beropandes sikh på een piga Brita Olufzdotter som det hörde med dhe orden: Ja, det war sandt iagh slog digh här om dagen, men nu ähre twenne mina koor siuka. Blifwa dhe intet bättre, skall iagh taga 2:nne män medh migh och dhem besicktiga. Sedan skal han framhafwa digh för tinget. Pigorna skohla comparera å nästa laga tingh, Brita Olufzdotter i Håkangård och Märít Perssdotter, för tingzstembningz försummelse, at swara til det rykte dhe hafwa hört wara åkommedt Märít Olufzdotter, sakr effter 33 cap. Tingm. b. L.L. hwartera 3 marker – 6 marker.

8. Blef af rätten afsagdt att Oluf Jonsson i Bleeka skall på sin modhers wäg:r hafwa effter sin moder syster uthj jordepennigar af h. Karin i Giähle 3½ r.d:r. Sedan Erich Erichz syster Karin, 2 r.d:r, som hon inne i gården hoos sikh hafwer, och sedan Erich Mårtensson 2 r.d:r på sin brodherpart som resterar. Item skal Israel i Wijken bekomma dher i gården een och een half r.d:r som resterar. Sedan böhr Cecilia Erichsdotter i Böhle bekomma på sin systerlått een r.d:r.

9. Anders Pedersson i Grönwijken opbiuder första gången ett tunland jord liggiandes dher sammastedes, som han af Erich Bengtsson i Stugun och hanss medarfwingar kiöpt för 16 r.d:r.

10. Anders Mickelsson i Östnähr, Peder Olufsson ibid. Oluf Jonson och Joen Andersson ibid. anklagade Erich Olofsson i [fol.751r] Fäste hafwa olåfwandes gått i dheras skough och luppit furubarck och giordt dhem annan förfångh. Derföre han icke neka kan. Dy sakfältes han effter 18 och 19 cap. Byggn.b. L.L. till 3 marker.

11. Erich Siulsson i Billsta opbiuder Pehr Mårtenssons gård dher sammastädes om 2½ tunl. uthsäde, som han sigh af Hans Hansson i Billstad för 60 r.d:r tilhandlat hafwer, första gången.

12. Trumpetarens Johan Pederssons hustru beklagade sigh hafwa i sommars lagligen städt pigan Märít Pählsdotter åter detta åhret och fästepenningh gifwit, men nu luppit ifrå sin tjenst. Altså i föllie af Kongl. Maj:ttz uthgångne ordningh om legofolk och 15 cap. Bygg.b. L.L. skall hon gifwa trumpetarens hustru så stoor löhn 2 r.d:r som hon pigan uthfäst hafwer och stadgepenningen igen.

13. Munsterskrifwaren under öfwersteleut:s wäll:ne h:r Lars Mörners compaignie angaf att een dragoun Pehr Olufsson Ströhm hafwer rymbdt compaignie nu ifrån Stockholm tree dagar effter munstringen stodh wed Jerfwa krogh, och åhr sedder nu för några weckor sedan i Rogsta fäbodarne af twenne pigor, af hwilken allenast nu Märít Fastesdotter, Daniel Peders piga i Hwijnälfwen, som tilstädes åhr, betygar och säger sigh med honom dher talte. Men seder mehra här utj tingelaget intet see låtit. Rätten pålade hanss fadher Oluf Michelsson i Billstad, sielf tolfte, näste tingh lagligen befrija, at han icke i någon motto hafwer warit i rådth med sin sohn om denne flychten. [fol.751v]

14. Erich Olufsson i Sahlom opbiuder första gången 2 t:d jord sitt rätta fäderne han af ländzman Jacob Hansson inlöst hafwer.

15. Peder Andersson i Skiede kiärade til Oluf Pedersson i Nächstadh om dhe 23 r.d:r han för sin part i Sahlomslägden hafwer til honom och hans broder lill Oluf betalt, emedan samma lägde blef honom oppå sidst hålden laga ting uthj Owijken den 23 octobris 1673 ifrån dömbdt, och effter Kongl. Maj:ttz uthgångne placat och ordningh om cronoägors förminskande underlagdt cronogårdens lägdor, som regementzpredikanten, wördigh h:r Samuel Huss nu åboor, effter samma lägde innom dess råå och ägor belägen åhr och ifrån cronhemmanet omistandes, som be:te domb bredare uthwijsar. Altså afsade och dömbde nämbden i föllie af förelässne 12 cap. Jord.b. L.L. effter Oluf sin såld ej hemmuhla kunde, skall betahla till be:de Peder Andersson samma 23 r.d:r och sedan sökie sin fångesman igen det bäste han kan och gitter.

16. Jöran Hansson i Giähle beswärade sigh högeligen ej fåå med sin boskap til goda nyttia Billsåhskiählen, som han med flera böxlat hafwer och lijkwål måste åhrligen den uthfästade afraden præstera. Föregifwandes ingen bruka Rogsjöbodarne dher när hoos liggiandes, det tolfmän och allmogen icke undfalla kunde. Dy effterlätz honom samma bodher med dher å wåxande grääs och höö sigh till nytta bruka emot sina uthfästade penningar sex[?] öre sölf:r m:tt, han åhrligen måste uthgiöra.

17. Blef och af rätten afsagdt att dher Oluf Jonsson som hemmanet på landbowijs i Östnår nu besitter, eller någon annan innan åhr och dagh kommer och det för penningar inlöser och besätter, skal h. Karin, sal. Erich Erichssons i Giähle, sine 20 r.d:r igen bekomma.

Ting 12 februari 1675

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e: 3157, fol. 556r – 556v. RA.

Anno 1675 den 12 februarij höltz laga tingh j Nääs med allmogen af Hackåås tingelagh, närwarandes dhe tolf edsworne nämbedemän.

Oluf Pehrsson i Nächstä,	Pehr Olufsson i Wij,
Hans Månsson i Fäste,	Oluf Jönsson i Simbergh,
Oluf Jonsson i Östnähr,	Nils Andersson i Giärde,
Pehr Andersson i Skede,	Anders Bårdson i Bierme,
Daniel Månsson i Hwijnälfwen,	Oluf Olufsson i Kloxåsen,
Pehr Olufsson i Östnähr,	Oluf Pehrsson i Månsta.

1. Pehr Andersson i Skede och Hackåås sochn, räckte wörd. kyrkioheerdens h:r Pehr Langs fullmächtig Pehr Olufsson handen att betahla 2 tunnor spanmähl, 1 ort ringare, innan Gregorij marknad.

2. Ländzman Jacob Hansson anklagade Pehr Swensson i Steengiärd för swarlöst och tingsstembningh, samt försummat och eij tilstädes kommit när han skulle skiutza. Ähr och altijd mootwilligh som nämbeden bewitna. Saker effter det 33 cap. Tingmåla b. L.L. twenne 3 marker, blifwa 6 marker s.m:tt.

3. Capitein manhafftig Andreas Harder anklagade Måns Jönsson i Nächstä för dhet han på bägges dheras äng hafwa honom med hugg och slagh öfwerfallit. Men Måns föregifwer intet här till wara lagligen stämbd eij heller wore witnen på någonthera sidan tilstädes, uthan hafwe ingifwit och insinuerat skrifftelige witnesbörder af olijka förstånd, lijkwist af een [fol.556v] persohn bägge underskrefne.

Fördenskuld detta ährende remitteres til näste tingh och pålades af rätten hafwa sine wittnen tilstädes, om i medlertijdh eij någon förljknings parterna emillan skeep kan.

4. Capitein edel och manhafftig Anders Harder opbödh första gången 1½ tunland uthsäde kiöpt af Jöns Jönsson i Wijken för 20 r.d:r.

5. Anders Pehrsson i Grönwijken opbödh andra gången 1 tunl:d uthsäde kiöpt i Grönwijken af Erich Bengtson och Oluf Bengtsson i Stugun.

6. Erich Siulsson i Billsta opbiuder andra gången 2½ tunland uthsäde, kiöpt af Hans Hansson i Bilsta.

Ting 5 juli 1675

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e: 3157, fol. 568v – 569v. RA.

Anno 1675 den 5 julij höltz laga tingh i Hackåås med allmogen dher samme städes. Närwarandes i cronones befallningsmans ställe, wälförståndigh Jacob Jacobsson och dhe tolf edsworne nämbedemän.

Oluf Pehrsson i Nächstä,	Pehr Olufsson i Wij,
Pehr Andersson i Skede,	Oluf Olufsson i Kluxåsen,

Hans Månsson i Fäste,
Oluf Jonsson i Östnår,
Oluf Michelsson i Bilsta,
Joen Andersson i Östnår,

Anders Bårdsson i Bierme,
Oluf Jönsson i Sinnbergh,
Oluf Pehrsson i Månsta,
Lars Pehrsson i Storgården.

1. Prophorssen Rael Erichsson Rase anklagade Lars Persson i Storgården, Pehr Larsson i Grönwijken och Bengt Larson i Åsan, som ej hafwa framkommit på omskiffte at skiutza, då hans excell:tz och nåde höghwälborne h:r gouverneuren reste hijt inn i landet, uthan Råfsundz boerne måste föhra öfwer skifftet, der af en häst för Olof i Gååsböhle förderfwades. Saakfältes altdere för tresko och mootwillia effter 33 cap. Tingm. balken och krögare ordningens 13 punct, hwartera 3 marker s.m:tt, blifwer 9 marker s.m:tt.

2. Brofogden Karl Erichsson beswärade sigh hafwa allmogen i Hackåås och Näås tilsagdt komma på wägabygningen den 14 junij att underwijsa dhem huru wägarna skulle byggias och lagas, men dhe ej framkommo, ej heller hafwa dhe något i sommar bygd. Allmogen beklagade sin stora nödh, att dhe i wår och sommar hafwa måst löpa furubark til brödh, och fördenskuuld ej hafwa förmådt wara på wägabygning [fol.569r] hwarföre dhem yterligare wahnades och alfwarligen tilsades, att dher dhe ej giöra wägarne färdige til hösten skohla dhe derföre lagligen plichta.

3. Wördige h:r Werner Adamj Klangundius begärade uthslag i saken om Östnårs hemmanet, antingen få det behålla för sine uthlagde 169 r.d:r, eller rätta odelsman Oluf Jonson, som dher på före hafwer klandrat, må på bördes penningarna effter skriffteligit afskeed den 6 julij 1674 restituera, föruthan dhe 10 r.d:r Daniel Larsson och 20 r.d:r h. Karin i Giärde præterdera, blifwa tilhopa 199 r.d:r. Oluf Jonsson begärade yterligare dilation til midfasta 1676, hwilket honom effterlätz, och dher Oluf til försagdan dagh penningarna h:r Werner ej restituerar, så hafwa han ingen vidare prætentation at förwänta, uthan fastebreff uthgifwes.

4. Änkian h. Karin Önnesdotter i Tand klagade at tiufwar hafwa förleden 30 maij opbrutit hennes herberge och bortstuhlit effterskrefne saker, *neml.* 3 lakan, 2 skiortor, 3 nedandehlar, 1 rödt sains [siden] snörlif, 2 par skoor och 2 *skålpund* kiött och fläsk. Och emedan soldaterna Anund Erichsson och Sigfrid Nilsson hafwa den dagen gått Tandz by förbij och til Lockne sochn, tijt de ej något ährende hade, dy lägger hon dhem fulkombligen till. Här til Anund och Sigfrid neka. H. Karin angifwer hafwa fått spaningh på det tolfman Oluf Olufsson och Knut Olufsson i Kluxåsen hafwa om een mårgon tjidelig kommit oförmodandes in på desse soldater Anund och Sigfrid, då dhe af häppenheet rände ifrån sine tiufböhlor. Dher af hon några saker igen känner, dels och som Ingebor Olufsdotter i Häff hafwer bortmist 1 rödh boijes [glest ylletyg] [fol.569v] kiortel 9 al:r, 1 swart kafz [ylleplysch] snörmyssa, 1 ny duuk 8 al:r, etc; som be:te soldater och ifrån henne hafwa stuhlit. Desse inständigt neka, ej hafwa luppit ifrån några tiufböhler, och witne, Knut Olufsson i Kluxåsen ej ähr tilstädes, som dhem tillika med Oluf Olufsson sedt hafwer. Schergianten Axel Johansson Kempe caverade för desse, at wara tilstädes näste laga tingh, effter inlagde cautionsskrift. Dy opskiötz detta.

5. Knut Olufsson i Kluxåsen som tilsagder ähr af länzman Jacob Hansson at witna i be:te tiufsaak, men ej kommit tilstädes, dy effter 33 cap. Ting.b. L.L. saakfältes för swarlösa och tings stembningh 3 marker s.m:tt.

6. Effterskrefne persohner bekände och tilstodo för rätten att wara skyldige til fältskiärens mest:r Oluf Lorentz Wullffz hustru, h. Barbro Isaacsdotter, för resterande läkiarelöhn. Nembl: Oluf Pehrsson i Nächst 11 r.d:r, Jöran Månsson eller Hans Månsson i Fäste 8 r.d:r 1: 8 skill.,

Pehr Andersson i Skede 2 r.d:r, Erich Olufsson i Sahlom 2½ r.d:r. Noch ophögningh på 10 r.d:r à 4 öre s.m:tt 3 ort 8 skill. Jonas Hansson i Gärde 6 r.d:r in specie, Anders Nilsson i Gärde för bägge sina systrar, Elisabet och Karin Nilsdöttrar à 9 r.d:r, halfparten til hösten och resten til Kyndersmessa at betahla 18 r.d:r, helst emedan han och sitter på dheras jord, och dessuthan tillförne a:o 1674 utlåfwadt för dhem betahla, som h. Anna Danielsdotters attest af den 7 aprilis sidstledin uthwijsar. För Ingebor i Blädängen betahlar ländzman Jacob Hansson til hösten 6 r.d:r och Pehr Jonsson ibid. 8 r.d:r. Anders i Nächsta til hösten 7 r.d:r och Pehr Jonsson i Skede 2 r.d:r, hwilke penningar dhe godwilligen utlåfwade betahla til hösten. Hwar och icke dhe sin låfwen effterkomma, remitteras saken under execution.

Ting 7 oktober 1675

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalen arkiv (Gävleborgs län), E XI e:3157 fol 571r –572r, RA.

Anno 1675 den 7 octobris höltz laga tingh i Nääs med allmogen af Hackåås tinglagh. Närwarandes i cronones befallningsmanss wälb:de Daniel Bertilssons ställe, landskrifwaren wäll:tt Lars Jonsson Roshemius, tillika med dhe tolf edhsworne nämbedmän.

Oluff Pehrsson i Näcksta,	Per Olufsson i Wij,
Hans Månsson i Fäste,	Oluf Olufsson i Kluxåsen,
Pehr Andersson i Skede,	Oluf Pehrsson i Månstad,
Oluf Jonsson i Östnähr,	Olof Jönsson i Simbergh,
Daniel Månsson i Hwijnälfwen,	Anders Bårdson i Bierme,
Pehr Olofsson i Östnähr,	Lars Pehrsson i Stoorgården.

1. Lars Pehrsson i Stoorgården aflade sin nämbedmanss eedh. Sammaledes Nils Andersson i Gärde, aflade sin sochnskrifware eedh.

2. Anders Andersson i Fåker klagade att Pehr Olufsson i Bierme hafwer stubbat ax af hans åker til 1½ kanna korn, hwilket han bekänner och tilståår, som wärderas för 4½ öre s.m:tt. Item uthur qwarnhuset stuhlit 1½ kanna kornmiöhl 4½ öre. Blifwa tilhopa 9 öre s.m:tt, som han och tilståår. Anders klagar och sigh mist 1 span korn uthur sitt herberge, borrat 4 hohl igenom botten och det borttagit, som Pehr Olufsson misstänkes före, ehuruwäl Pehr dher til nekar. Dy opskiötz det till vidare ransakningh och näste laga tingh.

Men för dhe 3 kannorne, kunna nämnden honom ifrån Kongl. Majj:ttz strafordningh eij befrija, uthan pålades skohla gifwa måhlsäganden sitt igen och böta tredubbelt så mycket tiufnaden ähr wärderat före, blifwa 27 öre s.m:tt.

3. Lars Persson i Nächsta som stämbder ähr af ländzman Jacob Hansson att witna i een tiufsaak, och eij kommit tilstädes, saakfältes effter 33 cap. Tingmåla b. L.L. 3 marker sölf:r m:tt. [fol.571v]

4. Laggiärdzmännerne i Rost[?] fiskie beswärade sigh öfwer åthskillige som reesa dher omkringh och ingenting hafwa dher at beställa. Dy effter 25 cap. Bygg.b. L.L. effterlätz taga näät och noot af dhem til wedermähle, och sedan dhem lagl. anklaga. Dock dhem til åthwahrningh förbödz wid 40 marker straff her effter med sådant afstå.

5. Joen Michelsson i Krokombiuder första gången Johan Enboms hemman i Skarpåsen, pantsatt för 20½ r.d:r.

6. Cronans ländzman anlagade Pehr Jonsson i Skede hafwa försummat löpa med cronones befallningszedlar til Bergh, som han dher ifrån sigh ej unddraga kunna. Saakfeltes effter 33 cap. Tingmåla b. L.L. 3 marker s.m:tt.
7. Pehr Olufsson i Östnåhr angifwer gl. pigan Karin Jonssd:r hafwa stuhlit något sädeskorn ifrån sigh, der til hon nekar. Karin ähr ej lagligen stembd förr, nu på tingsplatzen, hafwer ej sine witnen tilstädes. Dy pålades henne swara å näste laga tingh.
8. Fendricken Johan Carlsson Ahlbom opbiuder 1½ tunl:d i Wijken, kiöpt af Jöns Jönsson för 20 r.d:r.
9. Wördig och wäll:de h:r Werner Klangundius opbiuder Östnårshemmanet första gången. Kiöpt af högwälb:ne öfwerstleutnampten h:r Lars Axel Mörner och rätta odelsman Oluf Jonsson för 169 r.d:r.
10. Ländz och tolfmän alfwarligen förmahntes wid 40 marker straff tilgörande, at så framt dhe icke uthmäta cronones rest af dhe, som til befallningsman ähre plichtige at utgiöra, och sedan til befallningsmanss fullmechtig clarera, skola dhe derföre lagligen plichta.
11. Oluf Hindrichsson i Bierme opbiuder första gången ett [fol.572r] slottestycke som han haar för 8 r.d:r kiöpt af Oluf Siulsson i Skarpåsen.
12. Kopparslagaren Oluf Olufsson i Oldbergh uthlåfwade inför rätten att skatta för lägden han haar kiöpt ifrån Sinbergshemmanet, och refundera Olof Jönsson för dhe åhren han allareda derföre haar uthgifwit.
13. Erich Olufsson i Sahlom bewilliades fastebref på Sahlomshemmanet, som han af sine syskon och sin sal. fahrs creditorer för 154 r.d:r inlöst och sigh tilhandlat hafwer, effter ingen närmare bördeman fanss än han, bestående af 5 $\frac{2}{3}$ tunland.
14. Uthaf dhe halfottonde r.d:r dragouns Erich Mårtenssons hustru Rambor Jonssdotter fordrar af änkan h. Karin Hanssd:r i Giärde, så pröfwar rätten skiäligt, att h. Karin åthniuter til godo halfparten för det hon hafwer förestådt Erich Mårtenssons 2[?]:ne syskon uthj dheras siuklige tilstånd, men resten, 3 r.d:r [3?] ort måste h. Karin oundwijkligen betahla til Erich Mårtenssons hustru.
15. Anders Olufsson i Orwijken och Sunne sochn som lagligen stämbder ähr til Pehr Olufssons i Östnår saak, men ej kommit tilstädes. Dy saakfältes efter 33 cap. Tingm. b. L.L. 3 marker s.m:tt
16. Effterskrefne byar saakfältes för ofärdige wägar och broar effter 3 cap. Bygg. b. L.L. Nembl: Östnåhr 3 marker. Billsta by 3 marker, Hååf, Hwijnälfwen och Fäste 3 marker, Skiede och Sahlom 3 marker, Wähle och Rogsta 3 marker, Månsta och Kluxååsman 3 marker, Oldberg och Ollsta 3 marker. Blifwa tilhopa 21 marker sölf:r m:tt.

Ting 30 mars 1676

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3158 fol 593r – 594r, RA.

Anno 1676 den 30 martij höltz ordinarie laga tingh i Nääs med allmogen af Hackåås tingelagh uthj effterskrefne eedhsworne nämbedemänss närwaro.

Pehr Andersson i Skede,	Pehr Olufsson i Wij,
Hans Månsson i Fäste,	Oluf Olufsson i Kluxåsen,
Oluf Jonsson i Östnåhr,	Oluf Jönsson i Simbergh,
Pehr Olufsson i Östnåhr,	Oluf Persson i Månstad,
Anders Bårdson i Bierme,	Lars Pehrsson i Stoorgården,
Erich Olufsson i Fäste,	Oluf Michelsson i Billstad.

1. Fendricken Johan Carlsson Ahlbom opbiuder tridie gången 1½ tunneland i Wijken, köipt af Jöns Jönsson för 20 r.d:r.
2. Fendricken Johan Carlsson opbiuder och det andra halfwa hemmanet i Wijken, 1½ tunl. första gången, köipt af Israel Jönsson för 20 r.d:r.
3. Comminister i Owijken, wördig h:r Werner Klangundius opbiuder andra gången Östnåhrshemmanet, pantsatt aff öfwerstleutnampten högwälborne h:r Lars Axel Mörner för 144 r.d:r.
4. Hanss excell:tz generalen och gouverneuren höghwälborne h:r Carl Sparre hafwer remitterat soldaten af capitein Bernhardt Pipers compagnie, Nils Erichsson ifrån Medelpad i Höglanz by och Liustorp sochn, som hafwer stulit af Pehr Andersson i Skede och Hackåås sochn, tillika med några hanss stalbröder warit interesserade, till 16 d:r 10 öre sölf:r m:ttz wärde som specification uthwijsar. Hwilket Nils Erichsson dher ifrån sigh eij unddraga kan, uthan och föregifwer det föraren Joen Abrahamsson, corporalen Oluf Persson och soldaterne Oluf Eskillsson i Strand och Häsiö sochn, Nils Erichsson i Sunne, [fol.593v] Staphan Olufsson i Rijsgrännen, Oluf Hansson i Höglan och Liustorp sochn, Nils Larsson i Lunne och Timbrå sochn, Mårten Mårtensson i Siöråker i Häsiö sochn och hanss hustru Karin be:d, hafwa warit i råd h med honom och be:te tiufnad niutit och giömbdt, hwilke nu ähre här ifrån heemreste.
Och emedan Nils Erichsson bekänner och tilståår hafwa tillika med dhe andra stulit till 16 d:r 10 öre s.m:tz wärde. Hwarföre han effter Kongl. Majj:ttz straffordningh 3 punct, skal först gifwa måhlsäganden sitt igen och sedan böta tredubbelt så mycket tiufnaden ähr wärderat före, blifwer 48 d:r 3 öre s.m:tt. Och emedan han intet äger at böta med, dy skal han plichta med 2 gånger gatulopp. Dhe andra hanss bolagzmän sware näst laga tingh, efter som dhe ähre här ifrån marcherade.
5. Anna Larsdotter bekänner sigh 2:ne gånger hafwa hafft lägersmåhl med Lars Bengtsson i Åsan, nembl. första gången 14 dagar för midsommar, och andra gången 8 dagar effter, och aflat tilhopa barn, hwilket ähr blifwit födt för 14 dagar sedan. Hwar til Lars Bengtsson högeligen nekar, eij hafwa hafft beställa med henne Anna, utan allenast dher een gång legat på een stund i samma ladu, men icke något olofligit omgängie hafft med Anna, som hon lijkwäl högeligen påståår. Lars Bengtsson fästade lagh sigh här ifrån å näste laga tingh sielf tolfte befrija.
6. Kopparslagaren Oluf Olufsson j Oldbergh förmehnar sigh effter ett gammalt bref af dato 1542 hafwa at præterdera af Kluxååsman, Knut och Oluf Olufssons sönnar een myhra, som belägin ähr nedan för Oldbergs hemmanet. Hwilken myhra uthj samma påberopade bref eij

nämpnes, [fol.594r] uthan Kluxåasman den af ålder nyttiat och brukat hafwer, som nämnden på sin eedz plicht witna. Altså befinnes dher å aldeles wara uhrminnes häfd åkommin. Hwarföre erkänner rätten skiäligt det Kluxåasman til föllie af Sweriges lag 1 cap. Jord. b. L.L. här effter som tilförne oklandrat behåller samma myhra för een lagfångin ägendomb obehindrat uthan någons intrångh och meehn. Dock så att dhe hålla laga hägn om samma myhra, wid straf, som Sweriges lagh förmåår. Emot denna domb och wederparten appellerade Oluf Olufsson i rätten tijdh med 3 marker s.m:tt under caution.

Ting 26 oktober 1676

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e: 3158 fol. 604r – 605r, RA.

Anno 1676 den 26 octobris höltz ordinare laga tingh i Nääs, med allmogen af Hackåås tingelagh, närwarandes dhe tolf eedhsworne nämbedemän.

Hackåås sochn:
Pehr Andersson i Skede,
Hans Månsson i Fäste,
Oluf Jonsson i Billsta,
Oluf Michelsson i Billsta,
Pehr Olufsson i Östnåhr,
Anders Nilsson i Giärde,

Nääs sochn:
Pehr Olufsson i Wij,
Oluf Pehrsson i Månstadh,
Lars Pehrsson i Stoorgårdh,
Oluf Olufsson i Kluxåsen,
Oluf Jönsson i Simbergh
Knut Olufsson i Kluxåsen.

1. Ehuruwål Lars Bengtsson i Åsen månde å förra tinget den 30 martij 1676 fästa lagh, eij hafwa hafft beställa med Anna Larsdotter, mycket mindre aflat med henne barn. Men såsom han inga wärningzmän kan sigh skaffa, uthan nu bekänner ena resa hafft med henne olofligen beställa. Hwarföre til föllie af 3 cap. Gifft.b. L.L. saakfältes Lars för möökränckningh 40 marker s.m:tt och Anna effter högl. Kongl. Håfrättens resolution 20 marker s.m:tt.

2. Comminister wördig och wällärde h:r Werner Klangundius opböd Östnårs hemmanet tridie gången, som han i pant hafwer af öfwerstleutnanten, wälborne h:r Lars Axel Mörner. Men Daniel Larsson prætenderar af samma hemman blifwa betalt 10 r.d:r så wäl som änkiens, h. Karin i Giärdes broder Hans Hansson på 20 r.d:r, som Jon Jonson Bärgh åhr dhem skyldigh. H:r Werner omsider wid sakens agerande bekände, det högwälb:ne h:r öfwerstl. hafwer än af sigh att fordra 27 r.d:r, förmenandes att dhe dher af kunna niuta sin wedergällningh.

[fol.604v]

3. Comminister wäll:de h:r Werner Klangundius tillika med hanss grannar i Östnåhr begära een skiffeshaga måtte emillan dhem och Billsta männerna oprättas, på det ingen den andra något oskiähl måtte tilfogas. Hwarföre pröfwar rätten det skiäligt, samt effter Sweriges lagh 28 cap. Bygg. b. lijkmatigt wara, att skiffeshagan skall tilkommande wåhr oprättas effter gamla råmärckien som af ålder warit hafwer, och gamla brefwen innehålla och förmåhla af anno 1596.

4. Wördig h:r Werner kiärade til Anders Michelsson i Östnår, Pehr Olufsson, Jöran Olufsson, Joen Andersson, Oluf Jonsson j Billsta, Erich Siulsson, Oluf Michelsson, Oluf Månsson. Pehr Jönsson i Håf, Pehr Jöransson ibid. och till Oluf Persson i Nächst, som förledin sommar hafwa begärat hanss båt till låns at föra capitein Qilens folk och proviandt til Mariæby läger, men intet hafwa skaffat samma båt tillbaka, den han nu ingalunda för sin beswåhrlige

kyrkiowägh kan längre mista. Hwarföre til föllie af 8 cap. Kiöpmåla b. L.L. sampt 17 cap. Rådst. b. *Stadslagen* erkändes ofwanskrefne persohner förplichtade at skaffa båten jembn god igen, eller den effter mätismanna ordom betahla.

5. Tolfman Lars Pehrsson genom sitt folk låtit uthsällia öhl wid tingsplattzen, derigenom förorsakadt oliud, hwilket sträfwar emot Kongl. giästgifware ordningh 1664. Borde hanss plicht derföre wara 40 *marker*. Men oppå höga öfwerhetennes nådige behagh, i anseende till hanss fattigdom och eenfaldigheet som bewitnas, förskones han med 3 *marker* sölf:r mynt, effter 33 cap. Tingmålabalken. [fol.605r]

6. Fendricken manhafftigh Johan Carlsson Ahlbom insinuerade 2:ne kiöpeskriffter angående det hemman i Wijken om 3 tunneland han för 40 r.d:r sigh tilhandlat hafwer. Det ena 3 gånger upbudit, det andra halfwa hemman een gångh. Och emedan odelsman sielf bewilliar fastebref och ingen hafwer på samma hemman något at klandra. Hwarför i anseende det fendricken ähr stadder i cronans tienst och eij weet huru länge han på denne orten stadder ähr, dy bewilliade nämnden honom fastebref på bemelte 3 tunland j Wijken.

7. Kohnan Ramborg Carlssdotter i Fåker, som lagligen stämbder ähr att swara til dhe ohöflige ord hon ländzmans Jacob Hanssons hustru förolämpat hafwer, men nu håller sigh undan, skal derföre effter 33 cap. Ting. b. L.L. plichta, 3 *marker* s.m:t.

Ting 10 april 1677

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3160 fol 586r – 587v, RA.

Anno 1677 den 10 aprilis höltz laga tingh i Hackåås med allmogen dher sammastädes. Närwarandes i cronones befallningzmans stelle, prowiantmestaren wäll:de Pähr Erichsson Niure, tillika med nämnden.

Anders Bårdson i Bierme,
Oluf Olufsson i Kluxåsen,
Oluf Pehrsson i Månsta,
Oluf Andersson i Bierme,
Oluf Jönsson i Simberg,
Per Olufsson i Wij,

Hans Månsson i Fäste,
Olof Michelsson i Bilsta,
Erich Olufsson i Sahlom,
Anders Nilsson i Gärde,
Pehr Olufsson i Nächsta,
Pehr Olufsson i Östnåhr.

1. Anders Nilsson i Gärde, Erich Olufsson i Sahlom, och Oluf Andersson i Bierme aflade sin nämbdemans eedh.

2. Erich Olufsson i Sahlom, Hans Månsson i Fäste, [fol.586v] Måns Pehrsson i Fäste, Christopher Erichsson å den ena sidan kiärander, och Erich Olufsson i Gärde, Anders Nilsson, h. Kerstin, Jöran Hanssons hustru å den andra, swarander, bewilliades tolfmannesyyn, 6 opartijske å hwartera sidan, at opleeta råå och röör effter gamla brefwens innehåld på Sahlomslägdén angående, och det effter 26 cap. Bygg. b. landzl:n.

3. Hans Hansson i Lägden kiärade till Hans Månsson i Fäste och Oluf Månsson i Bilsta effter resterande jordepenningar 60 r.d:r in specie och 5 r.d:r i caroliner, som dhe sin emillan hafwa contraherat effter kiöpebrefwetx innehåld af d. 20 aprilis 1675. Hwarföre til föllie effter

Sweriges lagh 8 cap. Jord. b. L.L. skohla swaranderne bem:te rest betahla och wederböranden tilfredzställa effter contractetz lydelsse. Hwar och icke remitteres under wederbörligh execution.

4. Den twist som emillan grannarna Hans Månsson j Fäste, Pehr Jonsson i Skede, Göhle Jonsdotter i Sahlom och Erich Olufsson ähr, angående skiffteshagan kringh om slottägorna, blef derom förafskiedat effter 14 cap. Bygg. b. L.L; att den som mehr äger i ägorna, skola skiffteshagan dher effter oprätta, och detta wid laga straff tilgiörandes.

5. Blef inför sittande rätten förafskiedat emillan h:r capitein edel och manhafftig Anders Harder på alla sine grannars wäg:r i Billsta, Oluf Michelsson, [fol.587r] Oluf Månsson, Erich Siulsson som sina parter i fiskie oplåta h:r capitein emot taxans åhrlige erläggande, 1½ d:r s.m:tt.

Den ena weckan i fiskie som Billsta män tilkommer, och Nächsta män, Oluf Persson, Per Olufsson, Måns Jönsson, som sin part förunner sin broder ländzman Pehr Jönsson i Håff, och Måns Olufssons änkia. Den andra weckan tilhopa fiskia och 1½ d:r s.m:tt afradztaxa uthgiöra för sin halfdeel sålunda: att hwilken thera parten som ej bygger och håller fiskehuus-byggningen, jempte dammen wid mackt, skall skadan icke allenast wedergälla, som tijma kan, uthan och taxan eerläggia. I det öfrige förblifwa parterna effter 1672 åhrs tingzdoom af den 2 novemb; ingen den andra något förfång giöra uti åån och åmynne med liustrande, näät eller noot kastande, wid laga straff tilgiörande.

6. Slutades och emillan capitein Anders Harder och hanss granne Oluf Michelsson i Billsta, att den gamla vägen som af ålder warit hafwer till och ifrån gårdz, skal effter 2 och 3 cap. Bygg. b. L.L. hållas wid mackt och afstakas med dijkmaån, 8 al:r tilhopa, och der han ej tilförne så bred befinnes, skohla alla grannarna dher till meddeela och af allas ägor contribuera. Hwar om ländz- och tolfmän skohla här om noga ransaka och grannarna emillan iäncka.

7. Såsom Oluf Michelsson i Billsta ej undfalla kan, hafwa gått till capiteinskan Anders Harders, och [fol.587v] begiäradt hennes döda koo skulle föras opp emot fåhuusgluggen att spahna effter någon wargh, hwilket och lyckades, att Oluf Michelsson een skutit hafwer. Dy pröfwar rätten effter lagh 33 cap. Jord. b. L.L. skiähligt, att dhe halffparten hwar af warg-skinnet behålla.

8. Gästgifwaren Erich Olufsson i Gärde, Erich Olufsson i Sahlom och Anders Nilsson i Gärde eedeligen betygade, att den häst ländzman Jacob Hansson uthpantade för 38 kannor magazinskorn hafwer warit siuklig och hafft hästesiuca, hwilket ägaren Erich Torgutsson i Sanne hafwer warit tilbudit kornet uthläggia och igentaga sin häst, hwilken häst sedermera ähr till Anders Nilsson i Gärde för samma rest uthsatt och han kornet haar betalt, men hästen blef i hanss gård af hästesiuca stälnader, hwarföre ländzman befrijes ifrån Erich Torgutssons prætion.

9. Ländzman Jacob Hansson stämbdes til näste laga tingh att swara capitein Andreas Harder til Joen Jonssons pantsatte guldring i Brundflod prästegårdh.

10. Gästgifwaren Erich Olufsson i Fäste stämbdes och til näste laga tingh, att swara ländzman Jacob Hansson för den gästningz resolution han haar utwärckadt.

Ting 6 mars 1678

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, fol. 32v – 35, ÖLA.

Anno 1678 den 6 martij höltz laga tingh i Hackåås. Närwarandes i cronones befallningsmans ställe rådhmannen wäll:tt Nils Jönsson Blanck, sampt dhe tolf eedsworne nämbedemän.

Oluff Pehrsson i Nächstä,	Oluf Olufsson i Kluxåsen,
Hans Månsson i Fäste,	Oluf Pehrsson i Månstad,
Oluf Michelsson i Bilsta,	Oluf Jönsson i Simberg,
Anders Nilsson i Giähle,	Oluf Andersson i Bierme,
Erich Olufsson i Sahlom,	Jöran Michelsson i Olstad,
Pehr Olufsson i Östnåhr,	Lars Persson i Storgården.

1. Lars Pehrsson i Stoorgården och Jöran Michelsson i Olstadh aflade sin nämbedemans eedh.

2. Bård Nilsson i Bleka som tilsagder ähr at uthlefwerera 1677 åhrs öfwerlagmanspeningar, men eij effterkommit. Hwarför saakfeltes effter 33 cap. Tingm.b. L.L. 3 marker s.m:tt. [fol.33r]

3. Pigan Dårdj Larssdotter i Grönwijken fordrade af sin sal. broders Pehr Larssons hustru, Elizabet Mårtenssdotter een länt kopparkittel som på arfzskiffte ähr wärderat för 4½ r.d:r \förutom 9½ ort länte pengar och 1¼ t:a korn/ hwilken kittel sal. Pehr Larsson haar borttpantat til Jon Larss. i Tand för 4 r.d:r. Och emedan låhn effter 8 cap. Kiöpm. b. L.L. böhr jembngott restitueras, hwarföre pröfwar rätten skiäligt at Dårdj så mycket i stället behåller i \Grönwijcz/ hemmanet sig til refusion och afrechnungh, sampt dhe länte pengar 9½ ort, \och 1 ¼ t:a korn för 3 r.d:r/, blifwa \tilhopa/ 9 r.d:r 2½ ort, \hwilke hon/ framför dhe andra creditorerna præferentzen skall åthniuta, så wida dhet ähr länt barnegodz. \Angående det åboenderna som a:o 1677 Grönwijcz hemmanet hafwa sådt och icke opkiördt trädet, så imponeras wederböranderne nembl. Jacob Hanss, h. Elizabet Mårtensd:r och h. Lucia i Oldbergh trädet opkiöra, eller effter 22 cap. jord. b. uthgifwa trädeslöön efter mätismanna ordom./

4. Erich Nilss. i Giärde bekänner sig hafwa haft lägersmåhl med Brita Larssdotter i Salsån och aflat tilhopa barn, hwilket föddes straxt effter Michaelis, och såsom intet ächtenskap ähr uthlåfwadt, hwarföre effter 3 cap. Giff. b. L.L. skal plichta 40 marker s.m:tt, och Brita 20 marker s.m:tt, effter Kongl. Håfrättens resolution, och föda barnet, effter 18 cap. Ärfd. b. L.L. [fol.33v]

5. H:r capitein edel och manhaftigh Pehr Larsson Knagg kiärade til ländzman Jacob Hansson och Michel Olufsson i Månstad, sampt Johan Olufsson i Oldbergh effter det höö dhe skulle hafwa angifwit wara i förråd på sal. öfwerstleutnantens wäll:e fru Catharina Drakenstiernas donationshemman Kongznääs, som fienden dhe norske hafwa borttagit, opwijsandes danske generalens wälb. Reinholt von Hovens frijheetzbref de dato Bergz prästegård d. 3 septembris 1677 att wara aldeles frij för något höötz utgiörande. Til detta neka dhesse aldeles icke wara någon orsak dher til, uthan dhe norske officerarne hafwa sielfwe låtit det bortföhra, som dhe med eed willia ehrhålla.

Den 7 martij presenterade desse sikh sielf tolfte med laga eedh, icke hafwa angifwit för dhe norske om Kongsnääs höö, \eij/ heller warit wällande att fienden det borttagit och förödt. Eij heller sielfwa till godo dhet åthniutit, hwilken eed dhe och præsterade, hwarföre dhe ifrån ofwanbe:te tilmähle libererades [fol.34r]

6. Effter noga ransakan befinnes det sochnskrifwaren Nils Andersson och tolfmän i Hackåås tingelagh hafwa a:o 1675 låtit några hemman i Hackåås och Nääs sochnar skrifwa för öde, men för a:o 1676 icke lagligen angifwit, uthan samma hemman opföra låtit på huusarmslängden, och dher med sedan förledd rätten dhem verificera på tinget, \och således swijkligen dragit till sikh cronones ingjald,/ hwilket dheras osanfärdige förhållande remitteres i all underdåhn-ödmiukheet til hanss excell:z högwälborne h:r gouverneurens nådige resolution.

7. Sochnskrifwaren Nils Andersson saakfältes till 2:ne 3 marker s.m:tt effter 33 cap. Ting. b. L.L. för det han orichtige ödes- och huusarmslängder hafwer på tinget inlagdt, uthan dhe som öde borde wara, hafwer opfördt för huusarme.

8. Christopher Swensson i Sanne opbödth första gången sin oprättade testamentzskriff emellan sig och sin hustru, h. Brita Jönssdotter.

9. Hackåås tolfmän som hafwa obligerat sikh betala Christopher Swenss. i Sanne 8 r.d:r för en färia, stämmes til nästa laga tingh stå honom til swarss. [fol.34v]

10. Wördigh h:r Werner Klangundius insinueradhe åtskilige documenter angående Östnår hemmanet om 6 t:l. som h:r Werner hahr kiöpt af öfwerstleutnampt sahl. Larss Axel Mörners frues fulmechtig \capt/ welb. Carl Rutencrans för 144 rijkzd:r. Dito til odelzman 25 rijkzd:r, änkian i Giärde 4½ rijkzd:r, blif:r in summa ett hundradhe siuttijotree 1/2 rijkzd:r, huarföre begiär effter hanss excellens generalen och gouverneurens gifne resolution de dato 29 jan. 1677 å samma hemman fastebref, men på det någon vej/ må honom i framtijdhen klandra uthom förbigångne fatalia till öfwerflödth, opbiuder han samma hemman Östnår, såwel börd[z]män som creditorer att fåå det emot hanss ofuanbe:te uthlagdhe peningar inlösa \innan näst[a] laga tingh/, hwar effter wederbörändhe sikh retta kunna, lengre medh fasta dher å som som beg[i]äres kan eij dilationeras.

11. Tolfman Oluf Jönsson i Simberg kiärade til Oldbergs-mennen Erich \och Johan/ Olufssons \söner/ effter den skatt han hafwer i 4 åhrs tijdh för Åhl[d]berghz lägden måst utläggia, nembl. effter sal. befallningsmannens welb:de Lars Jonssons Roshemij uthrechnungh \effter jordbokens innehåld/ 2 d:r 22 öre s.m:tt, belöper för 4 år 10 d:r 24 sölf:r mynt, flytandes dher uthaf at sal. Pehr Jönsson i Håf hafwer be:te lögde såldt ifrån Simberghs hemmanet dher skatten hafwer i jordboken warit infördt. Men sedan Åhlbergs lägden kom under Simbergh, begäre derföre blifwa befrijadt. [fol.35r]

Så emedan effter noga ransakan så i sanningh befinnes att Oluf Jönsson hafwer be:te 4 åhrs skatt dragit och utgiordt åhrl. 2 d:r 22 öre s.m:tt. Hwarföre pröfwar rätten skiäligt att Åldbergs mennem som legden brukar må och be:te skatt til Oluf Jönss. restituera och her effter warj Åldbergs mennem \förplichtat/ samma skatt åhrligen uthgiöra som lägden til sig kiöpt hafwer och nu år under dheras häfd och bruk.

12. Hans Hansson i Lägden insinuerade hanss excell:z generalens högwälborne h:r Carl Sparres bref och resolution de dato 3 aug. 1677 af innehåld huru såsom han hafwer sikh tilhandlat cronehemmanet Lägden i Hackåås s:n af 2 tunland skatt under odels och skatte rättigheet til ewärdelig ägo för sig och sine effterkommande födde och ofödde och derföre gifwit Kongl. Majj:tt och cronan 36 specie r.d:r för bägge tunel:d, hwilka p:g:r h:s excell:s högwälb:ne h:r generalen utj samma ofwanbe:te resolution fulkompl. qvitterat hafwer, såsom och migh imponerat wid häradztinget at gifwa ofwanbe:te Hans Hanss. dher på fastebref \för/ dess bättre säkerheet, som honom af migh eij wägras kan, til föllie af hans excell:z gifne befallningh och nämbdens witnande wid häradstinget på sin [fol.35v] eedz plicht, hwilka

betyga dhet samma 2 t:l. utj Lägden ähr i mannaminne af skogh och marck uthrögd och opbrukat af hanss sal. fadher Hans Hansson. Altså finner rätten tillika med migh skiäligt, at han samma här til cronohemman må \hereffter/ niuta för sigh och sina arfwingar för sin rätte odel och skattägor, nu och i framtiden, obehindrat och omolesterat utj alt det som samma hemman i våto och torro, närby och fierran tilhörer, eller och det som lagl. her effter tillwinnas kan, at nyttia, brucka och oqwald behålla til ewerdeligh ägo.

Ting 24 och 25 oktober 1678

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, fol. 56r – 63r, ÖLA.

Anno 1678 den 24 octobris höltz laga ting i Hackåås tingelagh. Närwarandes cronones befallningz mans wälb:de Jonas Flodin, tilljka med dhe tolf edhsworne nämbedemän.

Pehr Andersson i Skede,	Hans Månsson i Fäste,
Oluf Olufsson i Kluxåsen,	Oluf Michelsson i Billsta,
Oluf Persson Krass [i Månstad],	Anders Nilsson i Giärde,
Oluf Jönsson i Simberg,	Jöran Michelsson i Ollstad,
Oluf Hindersson i Bierme,	Oluf Andersson i Bierme,
Joen Pehrsson i Grubbe	Pehr Oluffsson i Nächstad.

1. Cronones befallningzman wälbe:de Jonas Flodin lät publicera hanss excell:z högwälborne h:r gouverneurens h:r Jacob Flemminghz resolution af dato Geveleborg d. 7 octob. 1678 om fiskerijetz ransakningh at taxeras dher något skall wara förgiätit. [fol.56v]

2. Kerstin Olufzdotter, född i Stackrijs och Sunne sochn bekänner sigh hafwa hafft lägersmähl med Johan Olufsson i Oldbergh på åthskillige tijder, förste gången före pingeshelgen i hennes stuga, sedan om een stoorböndagsmårgon, midsommarstijden wid pass, 3:die gången wäst i marcken på slotten utj en hööladu i Stoorrödingen, uthom ladudören middagstijdh, den 4:de Michaelis tijdh 1677, den tijden Norriges folket woro här i landet, och aflat tilhopa barn, hwillket föddes förleden 5:te dagh påsk. Här til Johan Olufsson aldeles nekar, begiärandes \fåå/ här ifrån sigh lagligen befrija.

Den 25 oktober presenterade Johan Olufsson sigh si[elf] tolfte, och effter 20 cap. Tingmåla b. L.L. befrijade sigh här ifrån lagligen, hwarföre til föllie effter Kongl. Håfrättens resolution saakfältes \Kerstin/ först för lägersmählet 20 marker s.m:tt och sedan för witesmählet effter 20 cap. Tingmåla b. saakfältes 40 marker s.m:tt, och Johan Oluffson här ifrån tilwidte lägersmählet libereras. \Denne Kerstin Olufzdotter som saakfälter ähr til 60 marker s.m:t hafwer ingenting att böta med. Skal fördenskulld, effter högl. Kongl. Håfrättens resolution, plichta med 6 weckors fängelse./

Kerstin Olufzd:r förehöltz hwarför Johan Olufssons stiufer moder h. Cecilia stöt henne på armen när hon utgick, swarade, bad henne hålla linkläde för ögonen och eij gå så långt fram. [fol.57r]

Johan Olofsson i Oldberg bekänner det Kerstin hafwer hafft beställa med Pehr Olufsson, Weijl Olof be:d och legat til sängz.

3. Anders Siulsson i Sanne sig beswärade hafwa förledin wåras på åkeföhret bortmist en liten slijpsten uthur sin fäbowall af 1/2 r.d:rs wärde, hwilken hanss son Nils Andersson haar

igenfunnit hoos Pehr Swensson i Steengiårdh. Dher emot Per Swensson föregifwer hafwa samme sten köpt hoos Bengt i Nohlbyyn ifrån Allzen sochn, och efftersom steen ähr bortkommin i boolägdene och Sunne giäldh, dy remitterer ährendet til Frössöö laga tingh, då begge parterne skohla wara tilstädes. [fol.57v]

Länsman Erich Olufsson i Salom beswärade sigh öfwer sin granne Christopher Swensson i Sanne, och honom misstäncker hafwa förleden 3 septemb. slagit hanss koo förderfwat, så at han derföre måste i otijd slachta, begärandes at giärdzlegårdar måtte oprättas så att ingen ohägn skeer. Christopher her til nekar. Qwinfolken som boskapen kiördt i trädet skola i mår-gon comparera.

Nämnden afsade sin mehning emillan fendrichsken Johan Alboms och Jonas Hansson om Oluf Siulssons hemmans 1677 åhrs uthlagors uthgiörande för det råghsåde han hafwer til 1/4 part sådt. Skola derföre ehrläggia 2 d:r s.m:tt och h. Margareta Harder swara för 1 d:r 7 öre s.m:tt.

4. Effter som Christopher Swänsson i Sanne ähr af tolfmän citerat 2 á 3 gånger at liqvidera sakn emillan sigh och Christopher Erichsson i Fäste om ett stoodz förderfwande så at dhet ähr til dödz omkommit, men ingentera \gången/ kommit tilstädes, hwarföre effter 37 cap. Ting. b. L.L. saakfältes til 3 marker s.m:tt. Desse parter förlijktes \omsijder/ medh 3 r.d:r för \stood/, hwilke Christopher erkännes förplichtat effterkomma at erläggia. [fol.58r]

5. Christopher Swensson i Sanne anklagas af ländzman Erich Olufsson i Sahlom hafwa nederlagt tingscurssen ett helt dygn och ej skickadt til Berg uthan till Owijken. Saker derföre effter 33 cap. Ting. b. 3 marker.

6. Pigan Brita Perssdotter i Fäste som haf:r låtit sigh belägra af den danske capitein Ifwar Månsson och med honom förledin höstas in octobrj aflat barn, hwilket föddes förleden Larsmässo tijdh 1678. Och emedan ingen annan effter noga ransakan befinnes wara barne-fadren, dy effter Kongl. Håfrättens resolution sackfältes till 20 marker sölf:r mynt.

7. Fendrichsken h. Margareta Harder kiärade til h. Elizabet Mårtensdotter effter 2 dussin insatte silfwerträknappar för 2 r.d:r werderade, hwilke hon föregifwer fiendene hafwa twingat af sigh, hwilket hon med eed tilböd willia bewijsa, och effter som måhlsäganden gaf effter, dy effter 24 cap. Ting.b. L.L. efftergafz henne eedhen och fördenskulld derföre frijkändes.[fol.58v]

9. Effter förre åhrs tingzdomb \blef å nyo/ förafskiedat \och afsagt/ att Anders Erichsson i Rijse och Lockne sochn på sin hustrus wäg:r betalar til sin swägerska Dårdj Larsdotter i Grönwijken 4 d:r sölf:r m:tt för det trädet som ej hafwer blifwit opkiördt, samt h. Lucia 2 d:r s.m:tt hwilke dhe plichtige ähre ehrläggia til Dårdj Larsdotter. Och sedermera blifwa aldeles omolesterade.

8. Christopher Swensson i Sanne/ opbiuder andra gången sin oprättade testamentzskriff emillan sigh och sin hustru, Brita Jönssd:r.

10. Joen Michelsson i Krokomb opbiuder andra gången sal. corporalens Pehr Nilssons hemman i Skarpåås, wederbörande til återlösn.

11. Hanss excell:z generalens högwälborne h:r Carl Sparres gifne befallningh af dato 24 octobris 1678, \presenterades af krigzfiscalen wäll:tt Pehr Andersson Lundh/ att \låta/ ransaka effter 6 st. dragoune stoor, huruledes dhe ifrån Hackåås sochn lefwererade ähre. Härpå betygade Hackåås boerne och sigh sålunda förklarade, att 20 styck \stoor/ hafwa a:o 1677

warit \effter sal. befallningsmans order til Hackåås beordrade att fourageras, hwilke på/ 18 weckors tijdh dher förblefwo. [Obs. fol.60r] Hafwa sedermehra \förmedelst h:r/ öfwerstleutnantenz wälb. Hans Hindrich Rebinders gifne \order af dato Owijken 23 febr. 1677 till/ ländzman Jacob Jonsson \att genast genom natt och dagh/ lefwerera samma dragoune stoor till Bärgh, dher h:r öfwerstl:n war stadder. Då dher 19 emottogos, men det 20:de war siukt och odugelig som skickades tillbaka \hwilket/ blef omsider af hästsotha döder. Altså emedan dhe ej kunne opwijsa qvittens imponerades fördenskuuld 2:ne tolfmän af rätten at comparera på Bergs laga tingh, och herföre sigh förklara.

Vide Bergh d. 28 octob. [Se Bergs tingslags protokoll.]

[Folia 59 utgörs av ett litet, inhäftat brev:]

Helssan medh Gudh. Godhe vän och 12-man Per Olofsson i Rijsse, begieres aff edher at i på landz- och tolfmäns wägnar till säija och stämbner Anders Ersson i Rijsse till laga tinget som nu i Hackåås schiee schall näst kommande torsdagh som ähr d. 24 octob. at suara för 1677 åhrs afradz penningar, så och för 1676 åhrs huusmans frijheet för Grönvicha huru han den niutit hafuer, effter som hemandhe nu liger ödhe och ostädde.

Dat. Nääs d. 18 octob. 1678.

Nils Andersson manu propria.

[fol.59v]

Till Tolfmannen Per Olofsson i Rijsse, och Lochne soken

[fol.60r]

[I marginalen:] Vide det reenskrefne conceptet. Adde.

12. H:r öfwerstleutnantens wälb. h. Johan Bickertouns fullmechtig, fiscalen wel:tt Pehr Johansson Lundh, kiärade til ländzman Jacob Hansson, Oluf Persson Krass och Jöran Michelsson i Ollstadh effter ett insatt kiärrlass med godhz som öfwerstl:s hakeskytt, en finne soldat hafwer dher nedersatt och inburit \i Olof Perssons huus, som då sielf [ej] hemmastadder war/ och efftersom Olof Perssons hustru godzet haf:r emottagit til förwahrings, och hakeskytten skickat Per Swensson i Bierme \med een häst och klöfbänner effter be:te saker haffwandes til waartecken hakeskyttens hatt och råck på sigh/ och \dhem/ ej uthbekommit, förmehnar derföre det Oluf Persson ähr och förplichtat samma saker refundera och betahla.

Examinerades altså Pehr Swensson hwilken [fol.60v] refererade att förleden höstas wid baggernas infall i Owijken kom een finne \soldat/ kiörandes med öfwerstleutnantens wälb:e Johan Bichertouns kärra med åtskillige saker på, der hon in för Månstad gårdarne gick sönder och således måste godzet insättia \och inbära/ j Månsta hoos Olof Pehrsson Krass \utj hanss frånwaru som af hustrun blef emottagit. Sedan/begaf sig samma finsoldat 1/2 mihl längre fram till Pehr Swensson j Bierme, dher han sigh förwarade, då hafwer han bedit Pehr Swensson skulle \taga sin häst och resa/ tillbaka at afhempta samma godz \så mycket han föra kunde med klöfbännor/. Då han råkade Oluf Persson, hafwa dhe taalt sin emillan att dher Per Swensson wille swara föhr att \godzet ej förfars effter Jacob Hansson och soldaten ej wohre tilstädes, som det hafwa insatt, skulle han \få/ uth bem:te saker Men effter han det ej wille \uthlofwa/ giöra, fick han dhet ej uth, uthan begaf sigh tillbaka \til/ soldaten \hwilken/ förwarade sigh uthj en hööladu \i 4 dygn/ til måndagen då \den danske/ ryttmestaren Kyyn feck kundskap på finsoldaten, honom \tagit til fången/ då han oppenbarade godzet hwar dhet haar warit insatt, hwilke ryttmestaren hafwer låtit uttaga.

Oluf Pehrsson Krass bekänner och tilståår det Pehr Swensson haar warit til sigh och tilbudit sigh afhempta godzet, men \wid[?] han åtwahrades skulle swara för godzet om det ej wel framkommo, reste Pehr Swensson dherifrån och inte något emottogh effter han/ ej uthlofwar willia sakerna wäl förwara och framskaffa och derföre swara, hwar til han wägrade.

[Folia 61 utgörs av ett inhäftat blad, med en renskrift av §12. Jmf. texten i den renoverade domboken i Svea Hovrätts arkiv.]

12. Anno 1678 den 25 octobris, enär laga tingh höltz med allmogen aff Hackåhs tinglagh, närwarandes cronones befallningzman wälbetrodde Jonas Flodin tillijka med dhe tolf edsworne nämbedmän.

Dato. Kärådhe h:r öfwerstleutnantens edell och wählb:ne Johan Bickartouns fullmechtigh fiscalen wäl:t Pehr Andersson Lundh, till länzmannen Jacob Hansson, Oluff Persson Kras i Månstad och Jöran Michelsson i Ollstadh effter ett insatt kärllas medh godz som h:r öfwerstleutenantens hakeskiöt, een finne soldat hafwer der nedersatt och inburit i Olof Perssons huus, som då sielf ej hemma stadder wahr. Och efftersom Olof Perssons hustru hafwer godset emottagit till förwaringhz, och hakaskytten hafwer skickadt Per Swänsson i Bierme medh en häst och klöfbänner effter ben:de saker, hafwandes på sikh hakaskyttens hatt och råck till wahrteckn, och dem ej ut bekommit, förmenar derföre det Oloff Persson ähr förpflichtat samma saker refundera och betala.

Examinerades altså Per Swänsson, hwilken refererade att förleden höstas widh baggarnas infall i Owijken kom en finnsoldat körandes medh h:r öfwerstleutnantens wälb:te Johan Bickartouns kärra medh åthskillige saker på, der hon inför Månstad gårdarne gick sönder och således måste godset insättia och inbära i Månstad hoos Oloff Persson Kras, utj hans frånwahru, som aff hustrun blef emottagit. Sedan begaf sikh samma finnsåldat 1/2 mihl längre fram til Pehr Swänsson i Bierme, dher han sikh förwarade. Då hafwer han bedit Per Swänsson skulle taga sin häst och reesa till bakes att afhempta samma godz, så mycket han medh klöfbännor föra kunde. [fol.61v] Då han råkådhe Oloff Persson, hafwa dhe talt sin emillan att der Per Swänsson wille swära före att godset ej förfars, effter Jacob Hansson och såldaten ej wore tillstedes som dett hafwa insatt, skulle han få ut be:te saker. Men effter Per Swänsson det ej wille utlåfwa, fick han det ej uth. Begaff han sikh tillbaka till såldaten, hwilken förwarade sikh utj en hööladu i fyra dygn til måndagen. Då den danske ryttmestaren Kyyn fick kundskap på den finnsåldaten, honom tagit till fången. Då han godset oppenbarade hwar dhet haar warit insatt, hwilke ryttmestaren hafwer låtit uttaga.

Oloff Persson Krass bekänner och tillståhr det Pehr Swänsson haar warit till sikh och tillbudit afhempta godzet, \män när han åthwarnades skulle swara för godzet/ om det ej wäll fram kommo, reste Per Swänsson derifrå och intet något emottogh, effter han ej wille uthlåfwa sakerna wäll förwara och framskaffa och derföre swara, hwar till han wägrådhe.

Effter förfrågan aff rätten hwadh Oluff Persson der medh förstodh att han åtwarnade Per Swänsson, swarade wara i den mehninghen att godset skulle wäll blifwa förwarat och icke på något sätt omkomma, hwilket han medh eedh will bekräffta, och efftersom swaranderna föregifwa ej hafwa sina wittnen tillstedes, ej heller lagligen stembde, uthan äre på andre orter stadda, hwar före till föllie aff 12 och 34 capit:n Tingmåla balken opskötz til näste laga tingh. Oluf Persson i Månsta, oppå tillfrågan, tillbiuda giöra sig sielf tolfte frij, det han icke af någon argheet hafuer wägrat, och ej heller det oppenbarat, uthan tänkt till godh ända befordra, såsom och sielf icke det ringaste der af niutit. Actum ut supra.

Knut Ingelsson.

[Fol. 62r, fortsättning från fol. 60v:]

Effter förfrågan af rätten hwadh Oluf Persson dher med förstod at han åthwarnade Pehr Swänsson, swarade wara i den mehningen att godzet skulle wäl blifwa förwaradt och icke på något sätt omkomma hwilket han medhnadh wil bekräffta/. Och efftersom swaranderna föregifwa ej hafwa sine wittnen tilstedes, ej heller lagligen stembde, uthan ähr på andra

orther stadde, hwar före til föllie af 12 och 34 cap. Tingmålabalken opsköttz til näste laga tingh.

Oluff Persson i Månsta oppå tilfrågan tilbiuda sigh giöra \sielf tolfte/ frij, det han icke af någon argheet hafwer wägrat, uthan tänckt til god ände befodra, och ej heller \det/ oppenbarat, såsom och sielf icke dhet ringaste dher af niutit.

NB hafwandes på sigh til wahrtecken hakaskyttens hatt och rock. [fol.62v]

Schergianten af h:r öfwerstleutnantens Bichertouns compagnie, Jöran Hindrichsson bekände det Christopher Swensson i Sanne hafwer förleden pingestijdh kommit til sigh i sitt qwarter Oldbergh och Nääs sochn med 2:ne finnar, begärandes han wille dheras witesbörd uttolka och afhöra om dhe skälsord som fallne ähr emillan ländzman Erich Olufsson i Sahlom och Christophers hustru i Sanne. Der för schiergianten bekänner hafwa sin attest skrifwit som han af finnsoldaterne hördt refereras. Den ena blef i Norrige qwar och den andre ähr i Järpe skantz. Eij heller hafwer Christopher Swänsson kommit andre dagen tilstädes, uthan sigh absenterat ifrån action, sedan han inför rätta hafwer angifwit och ländzmannen Erich Olufsson lagl. citerat.

Cronones befallningzman wälb:de Jonas Flodin allmogen alfwarligen förehöltz hafwa 2:ne skiutzhästar i förråd utj ländzmanns gårdh för cronones wichtige ährenders förrättande. Dher någon befinnes her utj försumblig, skal derfor hafwa förwärckadt 40 marker s.m:tt och betahla all dher på fölliande skada. [fol.63r]

13. Tolfman Olof Persson i Fanbyn och Bengt Persson i Marsätt wifrån Sundsiö sochn/ klageligen sig beswärade öfwer Hackåås och Nääsboerne dhet dhe på 1½ åhrs tijdh icke hafwa kommit på Bräcke hållet i Räfsundhz giäld, dijt dhe effter h:s excell:tz högwälborne h:r generalens resolution af d. 11 januarij 1677, sampt landzbetientes vice härads höfdingens och befallningsmans giorde förordningh at dhe hwar tridie wecka med 8 hästar skohla skiutsa dhe resande, men \dhe/ hafwa sådant eij achtadt, mycket mindre i denna swåra tijden fullfölgt \och/ sin skyldigheet i så långan tijdh effterkommit, hwar öfwer dhe resande sampt Sundsiö och Bräcke boerne finne sigh dher öfwer högel. beswärade öfwer den skada dhe dher igenom tagit hafwa.

Hwarför pröwar rätten skiäligt att allmogen af Hackåås och Nääs sochnar ähre förplichtade oundwijkligen til kommande wecka med 8 hästar komma til Bräcke hållet. Och ehuruwäl dhe för dheres olydna och mootsträfwigheet effter h:r excell:tz högwälb:e h:r generalens resolution hade bordt plichta hwarthera 40 marker s.m:tt. Doch i anseende för dheras fattigdomb förskonas dhe för denne gången på höga öfwerhetens och h:r excell:tz h:r gouverneurens nådige behagh heela tingelaget med 40 marker s.m:tt och det tilföllie effter 14 cap. Rådst. b. Stadsl. sampt Kongl. Maij:tz gästgifwareordningh 25 punct. Angående dheras skadestånd remitteras til parterne sin emillan goda förlikningh, som nu och för rätten uthläfwades.

14. Comminister i Owijkens giäldh wördige h:r Werner Adamj Klangundius bewilliades fastebref på Östnåhrs hemmanet i Hackåås sochn, bestående tillika med half Bleka slottogodz 6 tunl. Derföre gifwit in alles 180 r.d:r eller 270 d:r sölf:r m:tt, emedan dher på ingen vidare klandrade och befans wara lagbudit och lagståndit.

Ting 14 juni 1679

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, fol. 142v – 145, ÖLA.

Den renoverade domboken (Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, Gävleborgs län, E XI e:3162 fol. 696v-698r) saknar flera av originaldombokens paragrafer.

Anno 1679 den 14 junij höltz laga tingh utj Hackåås. Närwarandes i cronones befallningsman [wälb:de Jonas Flodin och nämnden.]

Pehr Andersson i Skede,
Joen Andersson i Östnår,
Anders Nilsson i Giärde,
Oluf Michelsson i i Bilsta,
Jöran Michelsson i Olstad,
Pehr Olufsson i Wij,

Oluf Olufsson i Kluxåsen,
Oluf Persson i Månstad,
Pehr Olufsson i Nächstä,
Pehr Olufsson i Östnår,
Nils Hemmingsson i Fåker,
Joen Persson i Ollstad.

Kongl. Majjt:ttz placat och förordningh emot skattskyldig jordz deelningh och förminskande de a:o 1677, publicerades för allmogen.

2. [!] Ährewördige kyrckioheerden i Sunne, mest:r Joannes Petræus opbiuda låter \1:e gång/ een qwinfolcks kåpa pantsatt af Pehr Andersson i Skede för 6 ort.

1. Cronones länssman \i Hackåås/ Erich Olufsson \i Sahlom/ angifwer det Oluf Persson i Nächstä, Oluf Olufsson ibidem en drängh, och Oluf Jonsson i Olstad hafwer a:o 1677 \något effter/ fiendens infall fasttagit studenten Lars [Lorenz] Olufsson \sedan han har undslupit aresten hoos ryttmest. Kyhn i Lockne sochn och begifwit sigh dher ifrån öf:r skogen til Nääs sochn, der han haar fått uthj en bååt och rodt upför siön Nächten till Dödre by i Nääs sochn, dher han råkade/ desse 3 persohner hwilke togo wahra på honom och förde honom tillbaka på hanss bååt til Rogsta by. Oluf Olufsson \och Oluf Jonsson/ hafwa gåt \opp i gården/ til fienden dhe danske och honom angifwit. När dragonerne kommo uhr gården Rogsta honom \att/ fasttaga, då hafwer Lorentz \imedlertijd bedt Oluf Persson gå \uhr båten/ på landet. När han fick see dragounerne hafwer han/ utskutit båten och tagit flychten [fol.143r] till bååt och rodt dhet måste han förmådde. Då dragounerne hafwa skutit effter honom på siön \men intet skåt träffade/. Een bössa hafwer Oluf Olufsson lembnadt i båten, som Lorentz togh med sigh, sampt något af det prowiant som dhe ärnade woro, föra til dhe danske. Hafwer derföre Lorentz rodt öfwer siön ofwan för Tunwågen, dher han båten qwarsatte och tog sin flycht öfwer skogen til Hafre by i Medelpadh. För denne tijden tilhåller Lorentz i Hernösandh, och åhr på denne orten ej stadder.

Cronones länssman Erich Olufsson angaf när han war i Nääs sochnstuga, hafwer han urgerat på trumbslagaren Christen Carlsson [lucka] skulle för si[n] mohrs, h. Ingridz, hemman i Fåker skiutza, som andra landzinbyggare, hafwer Christen swaradt, h:s excell:tz generalen och generalmajoren hafwa tagit sig frij för skiutzningh och inbördes tunga. Jag achtar icke befallningsmans befallningh, hwilket sochenskrifwaren Nils Andersson, länssman Erich Olufsson och Oluf Persson i Månstad hördt hafwa, med flera, som til stedes wooro.

Imedlertijd förblifwer befallningzman wid sin förrige uthgifne befallningh att trumbslagaren blifwer för sin persohn allenast frij för hwar fieride skiutzningh af hemmanet, det öfrige så sware modren före. [fol.143v]

3. Blef af allmogen bewilliadt och \sambtyckt/ slutit att alla dhe som hafwa haft inqwarteringar af h:r öfwertstl:s wälb. Johan Bickertouns esquadron, \hållit dhess officerare/ med

sängekläder och kokekiärl, sampt måst tilsättia \sine äng til/ muulbeet \åth officerernas hästar, böndernas/ giärdzlegårdar \äre/ afbrände \til weed, med/ annat mehra, som opgånget [ähr], måste dher öfwer heela socknen hålla een jämbna, och dhe som intet så mycket hafwa uthstådt skohla dhe andra wedergälla och oprätta. Elliest blifwa sådane hemman ruinerade, hwilket allmogen uthlofwade frijwilligen effterkomma.

4. Kohnan Anna Larsdotter i Wijken bekänner sigh andra gången hafwa hafft lägersmåhl med tridieman Lars Bengtsson i Åsan, förleden 14 dagar effter Kyndersmäsä 1679. Dher af blifwit hafwande, som hon nu går medh. Men Lars Bengtsson som stämbder ähr \af tolfman Oluf Ol. i Kluxåsen/ håller sigh undan, och \gåt/ til Lockne sochn, som föregifwes.

Altså effter 33 cap. Tingmåla balken sackfältes til 3 marker s.m:tt och näste ting skal comparera.

Kohnan Ingebor Torstensdotter i Wijken, som för 1½ åhr sedan hafwer hafft lägersmåhl med leutnanten wälb. Petter Drakenstierna och födt barn hafwer hållit sig ifrån tingen, så wäl i Bärgh, dher hon blef häfdat, som i Hackåås tingelagh dher hon födt hafwer barnet. Förmantes läns- och tolfmän fast taga och till näste laga tingh föra. [I marginalen:] Verte [fol.144r]

1.) Lars Olufsson i Kluxåsen hafwer utgått för sin fader Olof Olufsson och Knut Olufsson i Kluxåsen, beklagar sigh ingentingh fått af rothen, efftersom den förste karlen dhe legde, som bortrymbde hafwer opburit 67 d:r k.m:tt. Sedan legdt een odugelig karl som casserades. Altså förehöltz ofwanbe:te Kluxåes bönder sin karl oppehålla och försöria. [insättningstecken; text saknas] Torsten Torgutsson i Olstad hafwer nämbden tillagt til hielp at underhålla med uthrustningh. Effter hanss Excell:z generalen högwäl: h:r Carl Sparres gifne resolution om tridiemännernes uthrustande.

2.) Christen Pärson i Håff erkännes förpligtadt tilställa Joen Persson i Haara resterande knecte- och klädespeningar 24½ d:r k.m:t, som han på sin sonss Pehr Jonssons wägnar \prätenderer, aldenstundh/ han til Skåhne haar utgått och troligen tient.

3.) Tridieman Jon Michelsson i Östnår fordrar af Jöran Hanssons änkia 5 d:r 16 och Hans Jöransson 1 d:r 16, hwilke dhe förpligtade ähre betahla, men änkiän aldeles utfattig. Dock skal effterspanas huru mycket innestår hoos Måns Persson i Fäste, som hanss förrymbde tridieman til Norrige haar lembnadt, kunde få til hielp.

4.) Jöns Ifwarsson i Wijken prätenderar af Joen Erichsson i Giärde 10 d:r k.m:tt som restera, och halfwa gården ähr blifwin ödhe, där intet finnes at betahla med, som en änkiän har på sutit. Böhr derföre Jon Erichsson swara til, som i rothen inskrifwen ähr. [fol.144v]

5.) Änkians i Oldberg h. Lucias mågh, Isaac Nilsson i Hälle, prätenderade af Erich Olufsson i Oldberg något förråd och oppehälle til gossen Kiönich Olufsson effter han 1 åhr haar honom försörgdt med maat och kläder, och intet wist förråd på arflängden a:o 1677 utj hanss omyndige åhr ähr afwittradt, Erich Olufsson dher emot föregifwer inge medel hafwa dher til allenast af hanss arf i löösöhronen. Och effter barnens bröllopskost åth syskonen ej ähr af oskiffte til fyllnad afsatt, ej heller till Kiönichs uppehälle j sin omyndige åhr afdeelt, begiärer Erich Olufsson ett annat skiffte må oprättas at alla syskonen kan skee en jembna och lijkheet, hwilket lembnas til syskonens sammankompst. Imedler tijdh förehålles Erich Olufsson af hanss löösöhre uthlewerer en koo och 1 tunna if:r 6 2/7 kanna korn till Könichz oppehälle.

6.[!] Kohnan Ingebor Torstensdotter i Wijken bekänner sigh hafwa hafft lägersmåhl med leutenanen wälb. Petter Drakenstierna och aflat med honom barn, hwilket ähr sedermehra dödt blifwit. Denne Ingebor hafwa och hafft olofligit omgängie med Pehr Olufsson i Håkangård och derföre lagligen plichtat. Men effter Ingebor andre gången igenkommer, dy effter högl. Kongl. Håfrättens resolution fördubblas hennes böter til 40 *marker* s.m:tt.

Desse hafwa caverat til Michaelie at betala, Oluf Olufsson i Kluxåsen, Knut Olufsson ibid. Nils Andersson sochnskrif:n, Nils Hemingsson i Fåker. Een för alla och alla för een. [fol.145r]

Kyrkiowärden Daniel Månsson i Hwijnälfwen tillika med allmogen i Hackåås betygade att dhe danske intogo kyrckiotijonde med löst och strukit måhl, och med samma måhl ähr spanmählen uthlewereradt.

7. Oppå befallningsmans wälb:de Flodins \för/frågan effter hanss excell:tz högwälborne h:r gouverneurens nådige disposition och gottfinnande, att heela giäldet böra på ett tingsställe comparera \och icke så söndra sig som till datum skedt ähr/. Dy beiakade samptl. Hackåås boerne at komma til Owijks tingsplattz, och Nääs boerne sambyckte omsider til Brundflod, då bægges annexerne komme tilhopa hoos hwart sitt giäldh.

8. Ländzman Erich Olufsson hafwer stembt Christopher Swensson i Sanne at swara för tresko med håll[1]liggiande och andra witesmåhl, men eij comparerat. Dy effter 33 cap. Ting. b. sackfältes til 3 *marker* s.m:tt.

Nils Hemmingsson i Fåker kärade til Jacob Hansson effter een slottelägde som af ålder skal hafwa tilhördt hanss gård i Fåker, och nu brukas af Jacob Hansson effter sal. befallningsmans Daniel Bertilssons zedel af d. 18 julij 1675.

Vide höstetinget.

[fol.145v]

G:la gästgifwaren i Hackåås Erich Olufsson i Fäste insinuerade i rätten en oprättadt testamentskrifft af dato 10 novemb. 1678 dher utinnan han \så väl nu som å förre tinget 1678 d. 24 octob./ sine fallande löösöhror \effter sina döde dagar/ testamenterar sin hustru h. Brita Månssdotter i Fäste. (Men hans broderon Hans Hansson i Legdom det eij samtyckia will.) Doch i consideration at hanss arfwingar icke med tacksamheet will emottaga dem tilbudne discretion som han tilförne haar uthlofwadt sin broderon Hans i Lägdom, ett silfwerbelte, 10 r.d:r och en koo, revocerade i krafft att all hanss ägendomb består i aflinge, och all sin qwarlåtenskap tilägnade sin hustru effter sin dödh.

Bilaga 1

Olof Olofsson Kopparslagares supplik ingiven till Svea hovrätt 19 augusti 1662

Källa: Svea hovrätt, Huvudarkivet, vol. E VI a 2 aa (Liber causarum):196, mål nr 23 (Oluff Oluffson Kopparslagare emot öfwerst leutnanten wälb. Matthias Drakenstierna), fol. 15–16, RA. De i suppliken omtalade handlingarna ligger som bilagor, fol. 17–39. Bilaga M utgör det ovan återgivna protokollet från rannsaking 30 januari 1661. Hovrättens dom i målet återges i bilaga 2, nedan.

En avskrift av denna supplik finns i Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 333r–335v; ÖLA.

Höghwälbohrne Grefwe, Swerighes Rijkes råd, drättzet.
Höghwälbohrne herrar rijkzråd, præident, och håffrättzråd.
Wälborne, edhle och wälbördighe, ehreborne, höghbetrodde och
lagfahrne herrar och männ, assessores samptl.

Den höghlåfligh Konglighe Håffrätten kan jagh medh denne mijn nödbeträngde klagho libell och sannfärdighe relation, underdånighen icke oförmält låtha, huru som öfwerst leutnanten edle och wälbördighe Mathias Drakenstierna, pass 2 åhr sedhan han wardt commenderat på Frössö Skans i Jämtland, och uthaf Kongl. Majestetet unnfick gårdhen Konganäset där hart när jagh är boende och wardt bekant medh honnom \ uthaf dädh jagh som [off]tast be-[w]jiste honom / och hans suite aff hustru, barn, præceptor och andra tjänare, wälgärningar effter mijn ytterste förmågho, förtroodde han (ibland andra sijne beställningar widh gården aff spannemåhls låån, och annat slijkt) och tillskickadhe migh sampt mijn hustru sijn bodhe nykel förseghlat, så åffte han sände sijne tjänare at hempta någhot ifrån gården eller uthur bodhen och till skanttzen (1 ½ mijl emellan). Jagh eller mijn hustru åtherigen, effter förrättadhe åhrender, nykelen förseglat tillbaka sände. Hwilcket såledhes i godh troo åss emellan passerade öf:r 3 åhrs tijdh inn till

1.) Anno 1656 om sammaren då öfwerstleut:n och hans hustru reeste till Stockholm, öf:r antwardadhe the samma bodhenykel oförseghlat till migh och min hustru uthi waan[ligh] fidelitet att disponera om thet them kunde lända till godha, hwaruthinnan jagh och uthi deras frånwaro giorde mijn flijth; ibland annat jagh hadhe inspection öf:r uthlåandes spannemåhl till öf.leut:ns eghne landbönder utaf hwilckom fruen siälf då om hösten (sedhan hoon kom ifrån Stäckholm), giorde sigh betalt allt det jagh och mijn hustru till landbönderne uthlåante. Jagh och så upbar resten utaff andre bönder effter handen 15 rijkzd:r, them jaag till fruen och hennes brodher Anders Persson Avander lefrerade och aff honom quiterat blef, som hoosf[o]-ghadhe quitantz under lit. A. uthwijsar. War allt så denne bestälning migh anførtroodt och wäll accepterat.

2.) Anno 1656 näst under juhl reeste fruen till sijn mann öf:rstleut:n, som blef commenderat åth Österbåthn, hafwandes sijn broder be:te Anders Persson i sällskap medh sigh, hwilka effter förra waana uthj troomåhl öf:rantwardade mijn hustru samma bodhe nykel oförseghlat, förtroendes henne så wäll som migh dispositionen öf:r dess innandöme till dess åtherigen brodheren Avander åhr 1657 om wintteren kom tillbakas igen. I medhler tijdh ingen war som någhon spannemåhl begäradhe att köpa, mindre aff migh eller min hustru försååltt eller uth-

låantt. När nu denne Avander sosom öf:stleut:ns swågher och umbudzmänn annkom, toogh han effter waanlighit manier nykelen till sigh, sälliandes och disponerandes om spannemåhlen effter sijn eghen godhtyckio och memorialis lydhsesse (aff dess 13 punct här hoos insinueras extract sub lit. B) i någre wekors tijdh.

3.) Anno 1657 sijdst in martio, enär be:te öf:rstleut:ns umbudzmänn reeste till sijn principal och swågher igen, fick han migh och mijn hustru nykelen till bodhan, b[e]dhiandes åss göra vår flijt, att kunna i samma fägde tijdh sällia resten utaf spannemåhlen, som han intet försällia kunde, så och elliest till någre particuleur pärsoner uthgifwa, det iagh och så wijdhe mögheligt war, giorde, effter som hoosfoghadhe memorial under lit. C uthwijsar.

4.) Anno 1657, fyra eller fem wekor för Michaelis fick mann kunskap utaf fienden som kom antågandes ifrån Närke öf:r fiällen och till Jämteland, där han ehröfradhe be:te Frössö skanss. Då nödgadhes iagh och några fleere aff mijne naboer, utaf swänka nationen, tagha undanflycht åth Medhella och lämbna vår eghendom i sticket, effter som jagh (Gudh bättre) för min pärson haf:r att wijsa medh bijfoghadhe sokne attest, aff lit. D. Doch, som nogsampt witterlighit är, utaf jämpterne werre änn aff fienden spolierat och afhändt, såmtt igenom åffenteligit rooff och en deel igenom stöld, som i sådane fall (Gudh ware klagat) plägher tillgåå.

5.) Anno 1658 om wahren straxt effter Roschelsske fredhen sluthen blef, foghadhe jagh migh till min hemwist igen, finnandes först skadhan öf:r mijn eghendom, som näst åfwen om-talt är, och sedhan bodhen för öf:rstleut:n upbruthen och innandömet spolierat, hwilket allt jagh medh stoor sårgh måste förnimma. Lijkwäl effter waanligh affection till öf:rstleut:n bar jagh åhogha om hans godha, tillhållandes jämpterne så många hans landbönder woro, att sköta, wårda och arbeta på åker och engsbruket, med sående, hööbärghande, skördande och sädhens moghne innebärghande, så att jagh i thet fallet will och kann annswara för Gudh och meniskior, som jagh och för öf:rstleut:n giort hafwer, och han ej heller (det iagh will förmodha) emot säija kan. Borde förthy migh taack och icke otack eller förföllielse som, Gudhj ware bekant, migh nu öf:r går.

6.) Anno 1659 i begynnelssen aff åhret eller endan af annum 1658 (så wijdha jagh minnas kan) annkom öf:rstleut:n in persona till gården Konganäset där wi hwarandra möötte effter förra waana, såsom godhe wänner, och om bägges vår olycka confererade; ibland annat giorde jagh redho för de 15 tunnor spannemåhl effter åfwanberörde memorial, lit. D, hwar emot öf:rstleut:n inthet hadhe att säija. Men sedhen begyntte han småningom urgera därupå som af fienden war skiöflat, eller med wåld taghit, eller och aff jämpterne stulit, hwarom här åfwan mähltes i färde puncten. Hwilket öf:rstleut:ns begär i så må[tto] jagh icke kunde hålla för någhot alfwar, aldenstund jagh icke kände ej heller ännu känner migh bråtzlighen där till.

7.) Anno 1659 den 15 februarij och 16 martij, uthwärcadhe öf:rst leut:n hoosfogha[de] trughesse breff, sub lit. E, copiatim, och lit. F in originali, härhoos insinuerat, hwess medhelst jagh fatighe mann sedhan den 5 aprilis ejusdem anni blef trughadger att gifwa åth öf:rstleut:n mijn obligation på hans oskählighe och omilde fordran ellofwe ½ tunnor spannemåhl, som siälfwa obligations copian innehåller under lit. G, tänckiandes förr undwijka fåfänge kijff och tråtor, änn see på een ringe skadha, den Gudh som allwetande är, kan 1000 falt igen gifwa och upfylla. Men een tijdh effter, då öf:rstleut:n begynte fordra på mijn obligation, spörrier jagh icke allenast om dee 11 ½ t:r spannemåhl som jagh effter trugh och unnsäijelsser migh emot honom förskrifwit hafwer, uthan änn därtill migh owitterlighen wara tillökt 18 ½ rixd:r d:r, huru wäl det ståår eenom ehrlighom manne? hemställes till doomaren. Lijkwäl haf:r öf:rstleut:n såledhes alltijdh warit vigilant, som och till vinna häfd upå de[tta] sitt förehafwande, hwar om står att förnimma utaf sielfwa instrumentet, lit. H, och copian utaf lit. J, doch däruthi bårtglömt een rijcz d:r som lättelighen af referenten kan wara fallit i glömsko.

8.) Enär jagh såledhes märckte tillöckningar, besinnandes migh hwarcken [till] det eene eller andra bråtzligh wara, sadhe jagh och nej för orätt, att omsij[der] det måste komma

därtill, att jagh gaf migh där om i rätten, effter som rijksråd, excellenties och då warande gouverneurens herr Clas Stiärnsköldz brief, här hoosfoghet under lit. K in originali, tydelighen förmähler. Hwar upå sedhan fölgde, att,

9.) Anno 1660 den 27 augusti blef anstält een laghligh ransakning utaf opartijsk nämnd och doomare, effter som siälffwa ransakningen uthj Kongl. rätten insinuerat, när ett åhr sedhan, utförlighen declarerar. 1:o Ransakningen behagadhe [högl.] Kongl. håfrätten låta tekna till bättre rättelse och richtigheet in actis för ANB. Och ehuruwål öf:rstleut:n siälff först consenterade till samma ransakningh owalde nämnd. 2:o Siälff påhördhe deras lagha eedgångh. 3:o Och sedan samma opassionerat rätt till öf:r flödh honom öf:rstleut:n uthi sijne omilde oppositioner contenterade därmedh, att jagh migh därifrån medh 12 manna eedh befrijadhe, medh hans [weet] och willia, uthj hans eghen närwarelsse, som är een extremitet uthj alle måhl och [för]thy effter lagh boort widh sådant lagha krafftight procedere acquiessera, helst me[dhan] han och siälff wäl weeth migh wara oskyldigh och saaklöss. Lijka wist behagadhe honom emot all skähl och ehrbart samweet söckia een annor ransakningh af lij[ka] och icke större krafft som den förra ransakningen, emot hwilcken han, för uprepadhe lagha skiähl skull, mindre appellerade, änn hann hadhe foogh eller rätt till.

10.) Anno 1661 denn 30 januarij, blef hållit den andra ransakninghen, till h[wil]ken öf:rstleut:n siälff waldhe sigh nämnd och wittnen, effter som hans eghenhändi[ge] bref, här hoos fogatt under lit. L uthwijsar. Emot hwilckom jagh hafwer att t[ala] som och widh siälffwa ransakningen (insinuerat sub lit. M) emoot them aff migh exciperades, men icke eens annoterat, myckit mindra någhon fruchtt på rum och ställe skaffa kundhe. Medh hwilken affection jagh och uthj heela ransakningen är tracterat w[o]rden öf:r alt dhet jagh månne proponera.

Och war, som och nu meera ähr, mijn exception, 1:o) Nämnden aff jämperne i Nääss och Hakååss sochnar belangande, så är Erich Olufzson i Giähle een som haf:r hulppit till at spoliera mijn eghendom, i medhler tijdh jagh war flychtig undan fienden; han tröskadhe uth mijn säädh och een deel lefreradhe till fienden och een deel (doch som mijn fiende) siälff behållit. Tårsten Tårgutsson i Ölstadh, är öf:rstleut:ns tiänare och landbofäuthe [-fogde]. Erich Tårgutsson är Tårstens brodher. Denne Tårsten haf:r och warit i selskap medh Erich Olufzson till mijn eghendoms spolierande, så och (det iagh ej anna[r]s tänckia kan) een del aff the andre i nämnden såtho och i ransakningen specificerade äro. 2:o) Wittnen hwadh widhkomma, så äro the alla hans eghna landbönder, undantaghno Jöns och Lars i Sahlsåån och Oluff Michelsson, en manndråpare medh någre qwinne kärill, hwilcka, ewentyrs till sigh snappadhe deras principals eghendom som i bodhan war, så wäl som the mijn qwarlåthenskap skiöfladhe tillijka medh Erich Oluffsson, etc. 3:o) Är till märckiande aff lit. N, huru som befallningzmannen Knut Ingilsson haf:r skrifwit till befal:n Daniel Bårtilsson om een opartisk nämnd den och war på ransakningzstället i Nääss sochn den 30 januarij 1661 och sigh præsenterade att bijwista ransakningen lit. M; men sådant war öf:rstleut:n emot och förthy kunde intet winna dess rättmätighe framgång, där vice versa öf:rstleut:ns tillnämde måste sittia, hwilcka äre mijne arghare wedherpartter änn som öf:rstleut:n siälff är.

Upå hwilcka wittnen och wedherpartens affectionerade nämnd, fölgde berörde insinuerat ransakning och doom, sub lit. M, hwarföre såsom den där uthj alla måtto löper emot denne föregående sannfärdighe relation samt dess widhängiande documenter, skähl och argumenta. Jagh och är höghelighen orsakat w[o]rden emot samma procedere, ransakning och doom appellera under dehn höghl. Kongl. Håfrättens höghrättwijsa correction, och alt så nödhgadher däremot excipera, effter som hoosfoghadhe mijn skählfattadhe exception, sub lit. O, innehåller och förmähler. På det allra ödhmiucklighaste bidhiandes att högh. Kongl. Håfrätten medh thålamodh och waanligh justitiæ nijthelskan behagadhe see där upå, iäm wäl mijn stoorä o-skuldh och mijn rättwise sak i bästa måtto låtha hoos sigh recommenderat wara. Rättwijsnådhighest därhen resolverandes, att jagh för mijn wedherparts omilde, arghe, oskärlighe och oförskyllte tillsätti[e]sse att sökia mitt ruin bådhe till godz, lifff och ähra, kunde per senten-

tiam definitivam blifwa befrijat, och twärt om honom det straff öf:r gåå som han migh uthan foogh och rätt, embnat hafwer, och lagh sampt laghestadhgher förmå, på det så den fatighe som rijke, må blifwa conserverat widh sitt wälfångne godz och eghendom, lijff och ähra, därwidh Konnungz edhen hwariom och eenom tryggelighen menitenerar, och förthy jagh fatigh förtrykter mann icke mindre migh därpå förlåther, allt uthj allone förmedhelst höghl. Kongl. rättens höghrättwijse adsistence, thet Gudh den höghsta doomaren och all rättwijsones elskare rijkelighen belöner, och jagh effter skuld och plicht i alla mijna daghar förblifwer.

Den höghlåfligh Konglighe Håfrättens
underdånödhiuckwillighste

tiänare,
Oluf Olufzson
kåparslaghare
ifrån Jämteland.

Bilaga 2

Svea hovrätts dom 15 december 1662

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:5, fol. 336r, ÖLA.

Denne Kongl. rättens ändtlighe sententz och doom uthi den stridhighe sak emellan Oluf Olufsson Kåparslaghare å den eene sijdhan kärende, och öf:rstleut:n wälb:gh Mathias Drakenstiärna på den andra swarande; angående någhon afhänd spannemåhl och andre parttzeler som twistas om. Afsaghd i Stockholm den 15 decembris A:o 1662.

Rätten finner skählight, det Oluf Olufzson Kåparslaghare ehrlägger och betalar till öfwerst-lieutenanten uthi eet för allt 150 d:r sölf:rm:tt, huar medh de förrighe doomar skole wara uphäfne och de här medh åthskilde. Och sådant allt medh rätta. Actum ut supra.

Upå Kongl. håfrättens wäghnar

Sevedh Bååth (L. S.)

Förteckning över återgivna protokoll

Nedan förtecknas alla protokoll som ingår i denna utgåva. Protokollen gäller ordinarie ting i Hackås tingslag om inte annat anges. Siffror hänvisar till sidor i utgåvan.

1649	17/5	11	1665	24-25/10	58
1650	22/6	13	1666	19/4	61
	19/9	14		8/6 extraord. ting	65
1651	27/5	15		30/10	66
	10/12	17	1667	12-13/10	69
1652	30/8	17	1668	19/2	74
1653	6/6	18		12-13/11	76
	22/12	20	1669	15/4	79
1654	22/6	20		5-6/11	86
	3/11	21	1670	31/2 extraord. ting	90
1655	2/8	23		3-4/11	93
1656	18/6	24	1671	13/10	99
1657	protokoll saknas		1672	protokoll saknas	
1658	protokoll saknas		1673	7/4	101
1659	7/2	26	1674	19/10	102
1660	27/8 rannsaking	28	1675	12/2	105
	31/8	34		5/7	105
1661	30/1 rannsaking	36		7/10	107
	23/4	43	1676	30/3	109
1662	7/3 rannsaking	46		26/10	110
1663	31/8	48	1677	10/4	111
1664	10/2	53	1678	6/3	113
	24/3	54		24-25/10	115
	25/10	56	1679	14/6	120

I serien *Källor till Jämtlands och Härjedalens historia* har Landsarkivet i Östersund och Jämtlands läns fornskriftsällskap hittills publicerat följande elektroniska utgåvor:

- 2009: *Härjedalsbrev 1531–1645*. Red. av Christer Kalin.
2010: *Fale Burmans dagböcker över resor genom Jämtland 1793–1802*.
2011: *Hammerdals tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Georg Hansson.
— *Revsunds tingslags domboksprotokoll 1649–1700*. Red. av Ingegerd Richardsson.
2012: *Jämtlands avradsland 1649 och 1666*.
2013: *Undersåkers tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Karin Bark.
2014: *Offerdals tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Curt Malting.
2015: *Skogsavvittringen i Jämtland. Protokoll från Ragunda tingslag 1755–1758*. Andra, utökade utgåvan 2017. Red. av Anders Sjöberg.
— *Svegs tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Marianne Andersson.
2016: *Hammerdals tingslags domboksprotokoll 1691–1700*. Red. av Georg Hansson.
— *Offerdals tingslags domboksprotokoll 1691–1700*. Red. av Curt Malting.
2017: *Alsens tingslags domboksprotokoll 1649–1679*. Red. av Curt Malting.
— *Lits tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Sonja Olausson Hestner och Monica Kämpe.
2018: *Häggenås sockenstämmoprotokoll 1821–1862*. Red. av Birgitta Nyman.
— *Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Tobias Sundin.
— *Rödöns sockenstämmoprotokoll 1742–1862*. Red. av Märta Olsson och Georg Hansson.
— *Skogsavvittringen i Jämtland. Protokoll rörande Ragunda tingslag och Borgvattnet 1759–1779*. Red. av Anders Sjöberg.
— *Undersåkers tingslags domboksprotokoll 1691–1700*. Red. av Karin Bark.
2019: *Föllinge sockenstämmoprotokoll 1761–1862*. Red. av Rolf Olsson.
— *Häckås tingslags domboksprotokoll 1649–1679*. Red. av Curt Malting.
— *Hotagens sockenstämmoprotokoll 1797–1863 och Frostvikens sockenstämmoprotokoll 1822–1863*. Red. av Rolf Olsson.
— *Åre sockenstämmoprotokoll 1754–1863*. Red. av Karin Bark.

Serieredaktörer: 2009–10: Olof Holm; 2011–18: Olof Holm och Georg Hansson (2018 även Mats Göransson); 2019–: Georg Hansson och Mats Göransson.

www.fornskrift.se

www.diva-portal.org